

تکنولوژی ساخت دکور چوبی

شاخه: کارداش

زمینه: صنعت

گروه تحصیلی: مکانیک

زیر گروه: صنایع چوبی

رشته مهارتی: تزیینات داخلی چوبی

شماره رشته مهارتی: ۱۲۰۳-۱۰۳-۹

کد رایانه‌ای رشته مهارتی: ۶۱۰۴

نام استاندارد مهارت مبنا: دکوراتور

کد استاندارد متولی: ۱۳۶۲/۱/۲

شماره درس: نظری ۲۴۴ - عملی ۲۴۵

عنوان و نام پدیدآور: تکنولوژی ساخت دکور چوبی شاخه کارداش، زمینه صنعت، مؤلفان محمد لطفی‌نیا... [و دیگران]; برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کارداش؛ وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی.

مشخصات ظاهري: ۲۹۵ ص

شابک: ۹۷۸-۰-۵-۲۲۶۱-۲

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: مؤلفان محمد لطفی‌نیا، سید حمیدرضا میرسعید قاضی، محمدعلی نیکنام، حاتم باقری، محسن نیکبخت، حسین نادعلی‌زاده.

موضوع: ۱- چوب در تزین داخلی. ۲- صنایع دستی چوبی. ۳- تزین داخلی

شناسه افزوده: لطفی‌نیا، محمد، ۱۲۴۹-

شناسه افزوده: سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کارداش

ردیبدی کنگره: ۸۱۳۹۱ ت ۹۵/۵ NK ۲۱۱۵/ج

ردیبدی: ۳۷۳

شماره کتاب‌شناسی: ۲۸۵۲۵۵۴

همکاران محترم و دانش آموزان عزیز :

پیشنهادات و نظرات خود را درباره محتوای این کتاب به نشانی
تهران - صندوق پستی شماره ۴۸۷۴/۱۵ دفتر تألیف کتاب‌های درسی
فنی و حرفه‌ای و کارداش، ارسال فرمایند.

پیام‌نگار (ایمیل) : tvoecd@roshd.ir
وبگاه (وب‌سایت) : www.tvoecd.medu.ir

محتوای این کتاب در کمیسیون تخصصی رشتۀ صنایع چوب دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کارداش با عضویت حسین رنگ‌آور، محمد لطفی‌نیا، محمدعلی نیکنام، محمد شاه نظری، رامک فرج‌آبادی و محسن نیکبخت تأیید شده است.

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف : دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کارداش

نام کتاب : تکنولوژی ساخت دکور چوبی - ۶۰۹/۴۰

مؤلفان : محمد لطفی‌نیا، سید حمیدرضا میرسعید قاضی، محمدعلی نیکنام، حاتم باقری، محسن نیکبخت و حسین نادعلیزاده

ویراستار فنی : محسن گلچین

آماده‌سازی و نظارت بر چاپ و توزیع : اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

تهران : خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن : ۰۲۶۶-۸۸۳۱۱۶۱، ۰۹۲۶۶-۸۸۳۰۹۲۶۶، کدپستی : ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وب‌سایت : www.chap.sch.ir

مدیر امور فنی و چاپ : لیدا نیکروشن

رسم : امیر نظری

صفحه‌آرا : خدیجه محمدی

طراح جلد : حامد موسوی

حروفچین : زهرا ایمانی نصر، سیده فاطمه محسنی

تصحیح : رضا جعفری، علیرضا ملکان

امور آماده‌سازی خبر : سپیده ملک ایزدی

امور فنی رایانه‌ای : فاطمه رئیسیان فیروزآباد، سیده شیوا شیخ‌الاسلامی

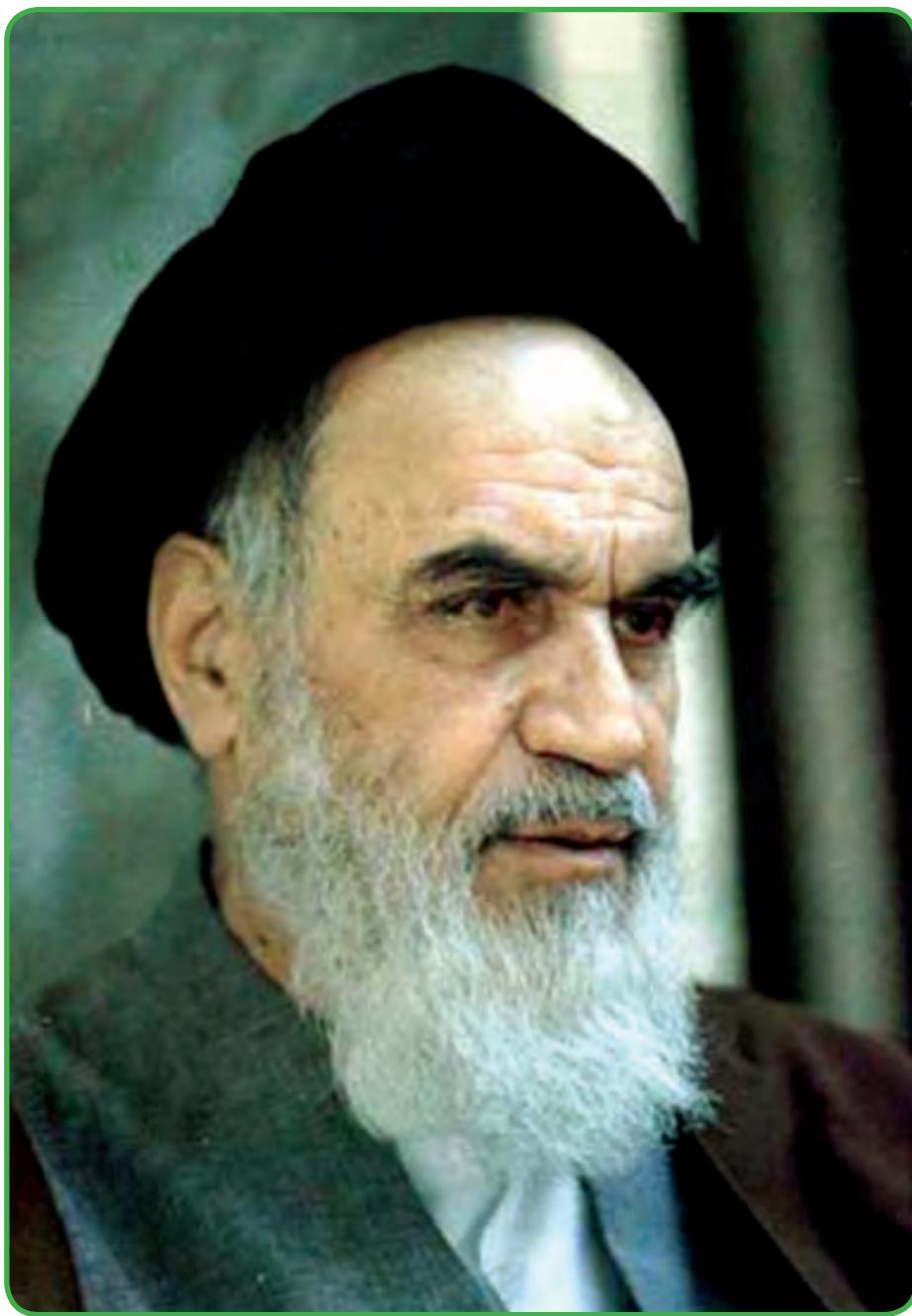
ناشر : شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران : تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروپخش)

تلفن : ۰۴۴۹۸۵۱۶-۵، ۰۵۱۶-۴۴۹۸۵۱۵، کدپستی : ۱۳۹-۳۷۵۱۵

چاپخانه : شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»

سال انتشار و نوبت چاپ : چاپ دوم ۱۳۹۴

حق چاپ محفوظ است.

... شما خودتان جوان‌هایی هستید که می‌توانید همه کارها را انجام بدهید. مختر عین ما می‌توانند در سطح بالا اختراع بکنند. مبتکرین ما می‌توانند در سطح بالا ابتکار کنند، به شرط اینکه خودشان اعتماد به نفس داشته باشند و معتقد بشوند به اینکه «می‌توانیم»... این شما جوان‌های کشور هستید که در هر جا هستید، باید به فکر آتیه کشور خودتان باشید. لازم است که با دو خصیصه ایکا به خدای تبارک و تعالی و اطمینان به نفس به پیش بروید و بعد از مدت کوتاهی خواهید دید که راههای سعادت بر شما باز می‌شود...

امام خمینی (ره)

به نام آنکه هستی نام از او یافت

مقدمه

کمیسیون تخصصی صنایع چوب این دفتر با توکل بر خداوند منان و با توجه به نیازهای جامعه، برنامه‌ریزی و سپس تألیف کتاب «ساخت دکور چوبی» را بر عهده گرفت و در تیرماه ۹۱ به پایان رساند.

کشور عزیز ما ایران، با داشتن سوابق تاریخی چند هزار ساله و با برخورداری از تجربیات دانشمندان، علماء و هنرمندان، شهرت جهانی دارد و آثار هنرمندان و صنعتگران گذشته ما همچنان برایمان افتخارآمیز است. از این رو همه باید سعی کنیم این افتخار تداوم باید و جهان، پیش از پیش شاهد و ستایشگر استعداد، دانش، هنر و صنعت ایرانی گردد.

لذا کوشش ما برنامه‌ریزان، مؤلفین و هنرآموزان صنایع چوب بر این بوده است که داشتن چنین شایستگی را در صنعت و هنر عملاً نشان دهیم. لذا در تألیف این کتاب از تمام توان خود در استفاده از علم و فناوری روز بهره گرفته‌ایم تا مجموعه مهارت‌های لازم در ساخت دکورهای چوبی به صورت عملی و با زبان فنی ساده بیان گردد.

شما عزیزان هنرجو می‌توانید به سادگی مهارت‌ها را فرا بگیرید و به ساخت دکورهای چوبی بپردازید. در این کتاب تمام مراحل ساخت دکور با استفاده از صفحات مصنوعی (مانند H.D.F، M.D.F و ...)، روش‌های لبه‌چسبانی، فرزکاری، پرسکاری، کنترل کیفیت و بازاریابی اینترنتی تدوین شده است. ضمن اینکه با مهارت‌های غیر فنی و مصدقه‌هایی از اطلاق حرفه‌ای، مانند جذب مشتری و مشتری‌داری روش تولید بهتر، مناسب‌تر و ارزان‌تر، آشنا خواهد شد.

امید است با ارائه رهنمودها و انتقادات سازنده شما هنرآموزان شایسته و بزرگوار و هنرجویان عزیز، چنین کتاب‌های درسی‌ای در آینده با کیفیت بهتر تدوین و با موفقیت بیشتر همراه گردد؛ ان شاء الله.

با تشکر، مؤلفان

هدف کلی پودمان

ساخت و نصب دکور چوبی

ساعت آموزشی			عنوان	شماره توانایی	واحد کار
جمع	عملی	نظری			
۲۰	۶	۱۴	انتخاب و آماده سازی مواد اولیه دکور سازی	۱	۱
۲۴	۱۸	۶	فرز کاری چوب و صفحات چوبی با ماشین فرز میزی	۲	۲
۴۴	۳۶	۸	ساخت و به کارگیری اتصالات در دکور چوبی	۳	۳
۲۴	۱۶	۸	لبه چسبانی فراورده های چوبی	۴	۴
۶۴	۴۸	۱۶	ساخت و مونتاژ دکور چوبی	۵	۵
۳۲	۲۴	۸	نصب دکور چوبی	۶	۶
۴۸	۴۰	۸	نصب و اجرای پوشش سقف، کف و دیوار	۷	۷
۵۲	۱۶	۳۶	برآورد هزینه های تولید دکور سازی	۸	۸
۴۸	۴۸	—	اجرای پروژه	۹	۹
۸	۶	۲	کنترل کیفیت دکور چوبی	۱۰	۱۰
۱۲	۶	۶	آشنایی با بازاریابی اینترنتی	۱۱	۱۱
۳۷۶	۲۶۴	۱۱۲	جمع		

فهرست مطالب

۱

۱—انتخاب و آمادهسازی مواد اولیه دکورسازی

۲
۵
۸
۹
۱۲
۱۵
۱۶
۱۶

- ۱—آشنایی با ساختمان چوب و خواص آن
- ۲—آشنایی با چوب درختان سوزنی برگ و بهن برگ
- ۳—شناسایی انواع الوار چوبی و چوب آلات استحصالی
- ۴—آشنایی با مفهوم خشک کردن چوب، روش‌ها و کاربرد آن
- ۵—شناسایی معاب چوب
- ۶—شناسایی اصول درجه‌بندی چوب
- ۷—آشنایی با اصول اولیه اقتصاد و قوانین بازار چوب
- ۸—شناسایی اصول انتخاب چوب جهت مصارف کاربردی آن

۳۳

۲—فرزکاری چوب و صفحات چوبی با ماشین فرز میزی

۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۸
۲۹

- ۱—آشنایی با ماشین فرز مخصوص چوب و کاربرد آن
- ۲—آشنایی با انواع تیغه‌های ماشین فرز و کاربرد آنها
- ۳—توانایی به کارگیری دستگاه فرز در سنباده کاری
- ۴—شناسایی قسمت‌های مختلف و تنظیمات ماشین فرز
- ۵—شناسایی اصول فرم دادن چوب با ماشین فرز
- ۶—شناسایی اصول رعایت موارد ایمنی ضمن، فرم دادن، تیز کردن تیغه و سرویس و نگهداری ماشین فرز

۴۵

۳—ساخت و به کارگیری اتصالات در دکور چوبی

۴۷
۴۷
۵۳
۶۱

- ۱—سوراخ کاری چوب با ماشین‌های سوراخزن اتوماتیک
- ۲—جزای ماشین سوراخزن اتوماتیک
- ۳—توانایی کار با ماشین دم چلچلهزن
- ۴—انواع اتصالات الیت

۷۴

۴—لبه چسبانی فراورده‌های چوبی

۷۶
۷۷
۸۱

- ۱—آشنایی با مفهوم لبه چسبانی و کاربرد آن در دکورسازی
- ۲—شناسایی اصول چسباندن مواد لبه توسط اتو
- ۳—شناسایی اصول نوار چسبانی لبه کار، توسط دستگاه‌های میزی

۵- ساخت و مونتاژ دکور چوبی

۹۰	۱-۵- طرح و نقشه دکور چوبی
۹۲	۲-۵- رعایت روان‌شناسی رنگ‌ها در طراحی دکور
۹۶	۳-۵- فرایند طراحی دکور
۹۸	۴-۵- تنظیم لیست مواد مورد نیاز
۹۹	۵-۵- تهیه شابلون
۱۰۰	۶-۵- طراحی و نقشه بسته‌بندی و حمل محصول
۱۰۰	۷-۵- مقررات عمومی آینه‌نامه حفاظتی ماشین‌های صنایع چوب
۱۰۳	۸-۵- ارءه پانل بُر (صفحه بُر) عمودی
۱۰۷	۹-۵- ارءه مجموعه‌ای دور کن
۱۲۱	۱۰-۵- روش‌های ساخت و مونتاژ
۱۲۲	۱۱-۵- دستورالعمل کارگاهی، تهیه نقشه دکور مورد نظر
۱۲۴	۱۲-۵- ساخت و مونتاژ دکورها
۱۲۷	۱۳-۵- ساخت و مونتاژ بدنه
۱۲۸	۱۴-۵- ساخت و مونتاژ سقف و کف
۱۳۰	۱۵-۵- مونتاژ کف و سقف و بدنه
۱۳۳	۱۶-۵- نصب تختخواب یک نفره
۱۳۶	۱۷-۵- ساخت و مونتاژ میز رایانه و ویترین
۱۳۸	۱۸-۵- ساخت و مونتاژ کمد و دراور
۱۳۹	۱۹-۵- نصب لوای فندرار اتومات
۱۴۰	۲۰-۵- ساخت کشوی دراور
۱۴۲	۲۱-۵- ساخت و مونتاژ زیر تلویزیون
۱۴۴	۲۲-۵- ساخت و مونتاژ میز آرایش و کشو
۱۴۸	۲۳-۵- ساخت و مونتاژ تختخواب سوم
۱۴۸	۲۴-۵- کنترل و ارزشیابی ابعاد و کیفیت ساخت و مونتاژ دکور

۶- نصب دکور چوبی

۱۵۳	۱-۶- نصب انواع دکور و کابینت‌های چوبی
۱۵۵	۲-۶- انواع کابینت‌های چوبی
۱۵۷	

۷- نصب و اجرای پوشش سقف، کف و دیوار

۱۶۶	۱-۷- دکوراسیون دیوار، پوشش دیوار با چوب
۱۶۸	۲-۷- پوشش بین دیوار کوب‌های روکش طبیعی با زهوارهای چوبی
۱۶۸	۳-۷- روش چسباندن دیوار کوب‌ها بر روی دیوار
۱۶۹	۴-۷- تنظیم سطح پایین و بالای دیوار کوب‌ها
۱۷۶	۵-۷- سقف‌های کاذب با کلاف غیر‌چوبی
۱۸۲	

۸- برآورد هزینه‌های دکورسازی

۱۸۹

۱۹۱
۱۹۳
۱۹۴
۱۹۸

- ۸-۱- برآورد و انتخاب مواد
- ۸-۲- دور ریز مواد اولیه
- ۸-۳- تنظیم لیست مواد مصرفی
- ۸-۴- تعیین قیمت تمام شده

۲۰۹

۹- اجرای پروژه

۲۱۲
۲۲۴
۲۲۶

- ۹-۱- پروژه ۱ : دراور چهار کشو
- ۹-۲- پروژه ۲ : ویترین
- ۹-۳- پروژه ۳ : کتابخانه و میزهای اداری

۲۶۰

۱۰- کنترل کیفیت دکور چوبی

۲۶۲
۲۶۲
۲۶۲
۲۶۳
۲۶۳
۲۶۳
۲۶۳
۲۶۳
۲۶۳
۲۶۳
۲۶۴
۲۶۴
۲۶۴
۲۶۴
۲۶۵
۲۶۵
۲۶۵

- ۱۰-۱- تعریف کنترل کیفیت
- ۱۰-۲- کنترل کیفیت تخته خرد چوب و امدادی اف روکش دار
- ۱۰-۳- کنترل کیفیت سوراخهای دوبل
- ۱۰-۴- کنترل کیفیت رنگ کاری
- ۱۰-۵- کنترل کیفیت ریل کشو
- ۱۰-۶- کنترل کیفیت فوم به کار رفته در کفی و پشتی صندلی یا مبل
- ۱۰-۷- کنترل کیفیت طبقات قفسه
- ۱۰-۸- کنترل کیفیت میز
- ۱۰-۹- کنترل کیفیت یراق آلات
- ۱۰-۱۰- کنترل کیفی از نظر ارگونومی (Ergonomics)
- ۱۰-۱۱- کنترل کیفی نهایی
- ۱۰-۱۲- کنترل مرغوبیت دکورهای ساخته شده چوبی
- ۱۰-۱۳- کنترل قسمت‌های بازنشو
- ۱۰-۱۴- کنترل اتصالات
- ۱۰-۱۵- بسته‌بندی

۲۶۷

۱۱- بازاریابی اینترنتی

۲۶۹
۲۷۳
۲۷۵
۲۷۶
۲۷۷
۲۷۷
۲۷۷
۲۷۹

- ۱۱-۱- تعریف اینترنت
- ۱۱-۲- جملات و کلماتی که در بازاریابی بیام الکترونیکی (ایمیلی) حائز اهمیت هستند.
- ۱۱-۳- جذب و حفظ مشتری
- ۱۱-۴- سنجش موقتیت تبلیغات اینترنتی
- ۱۱-۵- بازاریابی پیامکی
- ۱۱-۶- بازاریابی محتوا
- ۱۱-۷- تعریف بازاریابی محتوا
- ۱۱-۸- مفهوم بازاریابی اینترنتی

۲۹۲

پروژه‌های پیشنهادی و اجرا شده در مسابقات جهانی شاخه کارداش

۲۹۵

منابع و مأخذ

انتخاب و آماده‌سازی مواد اولیه دکورسازی

هدف‌های رفتاری : هنرجو پس از پایان این فصل قادر خواهد بود :

- ۱- ساختمان چوب را توضیح دهد.
- ۲- چوب درختان سوزنی برگ و پهن برگ را توضیح دهد.
- ۳- ابعاد استاندارد چوب آلات استحصالی را توضیح دهد.
- ۴- مفهوم خشک کردن چوب را شرح دهد.
- ۵- معایب چوب‌ها را بیان کند.
- ۶- مفهوم درجه‌بندی و استاندارد چوب‌ها را توضیح دهد.
- ۷- صفحات چوبی مورد مصرف در دکورسازی را توضیح دهد.
- ۸- انواع تخته خرد چوب، تخته چند لایه، تخته فیبر، روکش‌های طبیعی و مصنوعی، تخته لامینه (LVL) و استاندارد آنها را بیان کند.

ساعت آموزشی		
جمع	عملی	نظری
۲۰	۶	۱۴

بیش از ۵۰٪

20

تمام موارد

سنگ آهن

۱۷

۵- آیا وزن تمام چوب‌ها یکسان است؟

۶- آیا دلیلی برای خشک کردن چوب‌ها وجود دارد؟

۷- آیا معایب حوب صرفاً طبیعی است؟

- آیا مزایای صفحات مصنوعی را می‌دانید؟

قسمت های مختلف درخت است.

لایه زنده (کامبیوم) : این لایه در درون پوست درونی قرار دارد که از طرف خارج سلول های پوست و از طرف داخل سلول های تشکیل دهنده چوب را تولید می کند.

برون چوب : به این قسمت که معمولاً دارای رنگ روشن است و بعد از لایه زاینده قرار گرفته «برون چوب» گویند که قسمت فعل چوب است و وظیفه آن، رساندن مواد غذایی به برگ ها و سایر قسمت هاست.

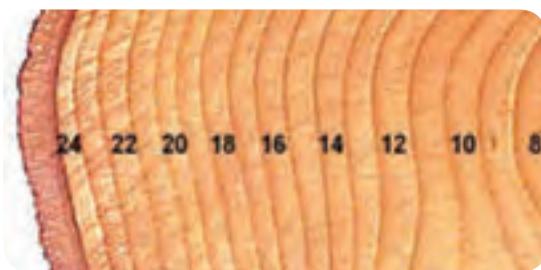
درون چوب : قسمت میانی تنہ درخت است. سلول های این قسمت، غیر فعال است و نسبت به برون چوب رنگ تیره تری دارد. وظیفه آن، ذخیره مواد استخراجی و استحکام بخشیدن به تنہ درخت است.

مغز : در قسمت مرکزی و وسط ساقه یا شاخه درخت قرار دارد، به صورت یک نوار سیاه رنگ قابل تشخیص است. مغز، شامل بافت هایی است که در طی اولین سال رشد درخت تشکیل شده اند و خود، دارای بافت نرمی است.

چوب بهاره : چوب بهاره یا آغازی، چوبی است به رنگ روشن، که در آغاز فصل رویش تشکیل می شود و معمولاً حاوی سلول هایی درشت با دیواره سلولی نازک است.

چوب پاییزه یا تابستانه : چوبی است که در پایان دوره رویش به وجود می آید و به دلیل کم بودن جریان آب، دارای سلول هایی با حفره های سلولی تنگ تر و به هم چسبیده است. در نتیجه غشای سلولی ضخیم تری، نسبت به چوب بهاره، خواهد داشت. این چوب، دارای رنگی تیره تر و بافتی سخت تر، سنگین تر و با دوام تر از چوب بهاره است.

چوب بهاره و تابستانه، در یک دوره رویش تولید می شوند و یک دایره را تشکیل می دهند که به آن، دایره یا حلقه رویش سالیانه می گویند (شکل ۱-۲-الف و ب).

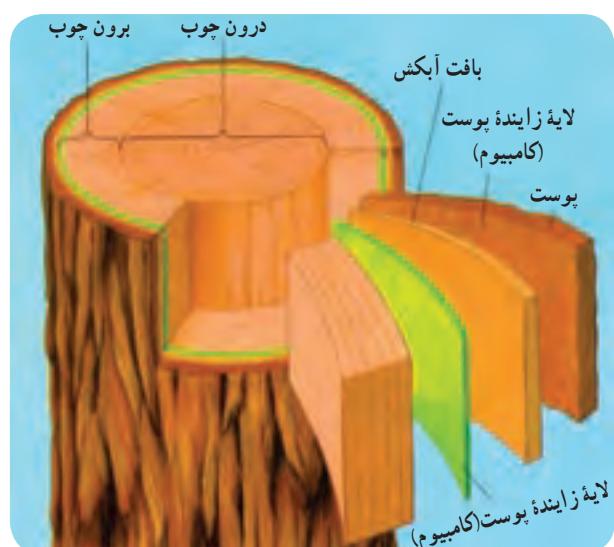
شکل ۱-۲-الف

۱-۱- آشنایی با ساختمان چوب و خواص آن

چوب ها دارای گونه های متفاوتی هستند که با توجه به ساختمان و خواص گوناگونی که دارند، می توان از آنها در کارها و محل های مختلفی استفاده نمود.

۱-۱-۱- ساختمان چوب : چوب، ماده ای است جامد، متخلخل و ناهمگن که از سلول های دو کی شکل در راستای طول درخت شکل گرفته است. به طور کلی، ساختمان چوب را از نظر عوامل تشکیل دهنده آن، می توان به دو صورت زیر بررسی قرار داد :

(الف) ساختمان ماکروسکوپی چوب : کلیه قسمت های چوب را که بدون استفاده از وسایلی مانند ذره بین، میکروسکوپ و غیر آنها قابل مشاهده است ساختمان یا خصوصیات ماکروسکوپی چوب می نامند. شکل ۱-۱ قسمت های مختلف در مقطع عرضی تنہ درخت را نشان می دهد.

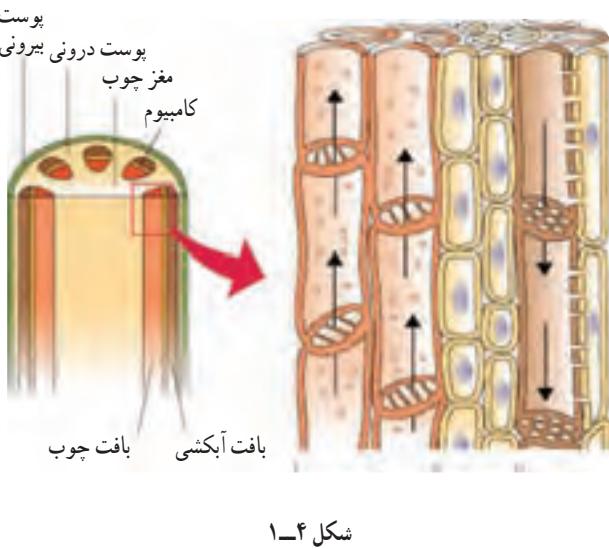

شکل ۱-۱

این قسمت ها از طرف خارج به طرف مرکز تنہ عبارت اند از :

پوست : لایه ای است که در قسمت خارجی تنہ قرار دارد و ساقه و شاخه های درخت را پوشانده است که خود شامل دو لایه است : پوست مرده یا پیروزی که از سلول های غیر زنده تشکیل شده که ضخامت آن بسته به سن درخت و گونه آن متغیر است و وظیفه حفاظت تنہ را به عهده دارد. لایه زنده یا پوست درونی که از سلول های زنده تشکیل شده و وظیفه آن انتقال آب و مواد غذایی به

سلولز، جزء اصلی مواد تشکیل دهنده چوب است و در اغلب گونه‌ها، حدود ۴۰ تا ۴۵ درصد چوب خشک را تشکیل می‌دهد. به عبارت ساده‌تر، اگر ساختار چوب را با ساختار یک ساختمان مقایسه کنید، «سلولز» همان آجرها و «لیگنین» ملات بین آجرها و «همی‌سلولز»، عناصر دیگر آن است (شکل ۱-۴).

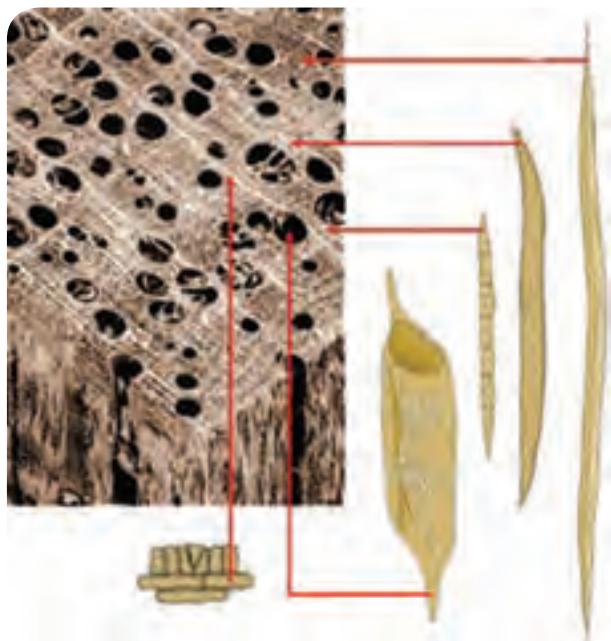
۱-۱- خواص شیمیایی چوب : خصوصیات شیمیایی چوب بسیار پیچیده است، زیرا ساختار شیمیایی سلولز، همی‌سلولز و لیگنین، که اعضای اصلی تشکیل دهنده چوب‌اند، با یکدیگر تفاوت دارند و حتی در بین گونه‌های مختلف، دارای درصد ترکیبات شیمیایی متغیرند. به همین دلیل بحث خواص شیمیایی چوب در ساخت کاغذ، چوب پلاستیک، چوب سیمان، چوب گچ و صنایعی نظری آنها اهمیت می‌یابد.

توجه : بحث خواص شیمیایی، بیشتر در ساخت کاغذ و صنایعی نظری آن اهمیت پیدا می‌کند.

۳-۱- خواص مکانیکی چوب : چوب در زندگی روزمره، از مصالح بسیار مهم به شمار می‌رود و برای استفاده صحیح، باید به مطالعات مکانیکی (مقاومت مصالح) مربوط به این ماده پرداخت. هنگام مطالعه مکانیکی چوب، خواصی مانند مقاومت چوب در مقابل نیروهای خمی، کششی، فشاری، برشی، سایشی، ضربه و غیر آنها مورد بررسی قرار می‌گیرد (شکل ۱-۵).

ب) ساختمان میکروسکوپی چوب : ساختمان میکروسکوپی چوب، ویژگی‌ها یا خصوصیاتی از چوب است که با چشم عادی دیده نمی‌شود و فقط به وسیله میکروسکوپ یا ابزاری مانند آن قابل مشاهده و تشخیص است. در شکل ۱-۳ ۱ قسمتی از بافت چوب نشان داده شده که فقط با چشم مسلح دیده می‌شود.

به طور کلی، سلول چوب عمده‌اً از «سلولز»، «همی‌سلولز» و «لیگنین» تشکیل شده است.

به میزان رطوبت آنها بستگی خواهد داشت. با توجه به تخلخل این جسم و عکس العمل این ماده در برابر رطوبت محیط، وزن مخصوص چوب در مقابل وضعیت مختلف هوا تغییر می‌کند؛ و در حالت کاملاً خشک، از مقایسه وزن مخصوص چوب انواع درختان، می‌توان به کیفیت آنها پی‌برد.

گرمای ویژه چوب خیلی زیاد است؛ بنابراین در برابر خورشید و تابش آن، بر خلاف فلزات، سطحی سوزاننده ندارد و در محیط‌های بسیار سرد، یخ نمی‌زند.

چوب، به دلیل داشتن قابلیت ارجاعی، قادر به تقویت صوت است و نکته جالب اینکه انتشار صوت در چوب، در جهات مختلف متفاوت است. چوب‌های سبک، اصوات را بهتر جذب می‌کنند و هر چه سطح چوب ناظم‌تر و مرتبط‌تر باشد، خاصیت عایق بودن آن در برابر صدا بیشتر است. میزان هدایت الکتریکی چوب، به درصد رطوبت چوب بستگی دارد و به طور کلی، چوب‌های خشک، عایق جریان برق هستند.

۱-۲- آشنایی با چوب درختان سوزنی برگ و پهن برگ

در یک تقسیم‌بندی، درختان چوبده را به دو گروه بزرگ «پهن برگان» و «سوزنی برگان» تقسیم می‌کنند. در حدود $\frac{2}{3}$ سطح مناطق جنگلی جهان از پهن برگان و $\frac{1}{3}$ باقی‌مانده، از سوزنی برگان پوشیده شده است (شکل ۱-۷).

شکل ۱-۷- درخت سوزنی برگ

شکل ۱-۵

۱-۱- خواص فیزیکی چوب : اطلاعات مربوط به فیزیک چوب، در تعیین کاربرد و مصارف چوب از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است : خواص فیزیکی، شامل خواصی مانند شکل ظاهری چوب، رنگ، بو، طعم، جرم ویژه، میزان رطوبت، عکس العمل چوب در برابر صوت، حرارت، الکتریسیته و غیر آنهاست (شکل ۱-۶).

شکل ۱-۶

این خواص، در چوب‌های مختلف و حتی در یک گونه چوبی ممکن است با هم متفاوت باشند. در واقع خواص فیزیکی چوب در بیشتر موارد، در تعیین کاربرد و مصارف چوب نقش اساسی دارد. برای مثال، قابلیت هدایت حرارتی چوب کم است و به همین دلیل، از آن برای ساختن عایق‌های حرارتی استفاده می‌کنند. وزن مخصوص، عبارت است از نسبت «وزن نمونه» به «حجم نمونه»؛ اما از آنجایی که چوب و فراورده‌های چوبی خاصیت جذب و دفع رطوبت دارند، وزن مخصوص آنها عمده‌تا

این درختان، به مخروط داران نیز معروف‌اند و بیشتر در مناطق سردسیر رشد می‌کنند. ساختمان چوب سوزنی برگان، نسبت به پهن برگان ساده‌تر است و چوبی نسبتاً نرم دارد.

۱-۲-۱- انواع چوب صنعتی و غیر صنعتی و کاربرد آنها : چوب‌های می‌توان به دو دستهٔ صنعتی و غیر صنعتی نیز تقسیم‌بندی نمود. چوب‌های صنعتی، چوب‌هایی هستند که از درختانی با تنہ‌های استوانه‌ای و بلند گرفته می‌شوند و از آنها برای مصارف مختلف صنایع چوبی مانند روکش، تخته لایه، مبلمان، کاغذسازی و غیر آنها استفاده می‌شود.

از مهم‌ترین گونه‌های پهن برگ و سوزنی برگ، که از چوب آنها استفاده‌های صنعتی، ساختمانی و تزییناتی می‌شود، می‌توان راش، بلوط، ممرز، آزاد، صنوبر، تبریزی، گردو، افرا، ملچ، ون یا زیان گنجشک، کاج و سرو روسی (نراد) را نام برد. درختان غیر صنعتی، درختانی هستند که دارای شاخ و برگ زیادند و تنہ آنها معمولاً کوتاه و غیر استوانه‌ای و کم قطر است (شکل ۱-۱۰)، مانند بیشتر درختان میوه، بلوط مناطق غرب و غیر آنها.

شکل ۱-۱۰

پهن برگان مانند گونه‌های بلوط، راش، افرا، گردو و ... از سوزنی برگان می‌توان انواع کاج‌ها، سرخدار، سرو، ارس، زربین، نراد و نظایر آنها را نام برد.

۱-۲-۱- اختلاف بین چوب‌های درختان سوزنی برگ و پهن برگ : پهن برگان، دارای برگ‌های پهن و درشت‌اند (شکل ۱-۸)، در فصل پاییز بازمستان خزان می‌کنند و چوب نسبتاً سختی دارند.

شکل ۱-۸

سوزنی برگان، غالباً دارای برگ‌های سوزنی شکل‌اند (شکل ۱-۹) و بیشتر آنان خزان نمی‌کنند.

شکل ۱-۹

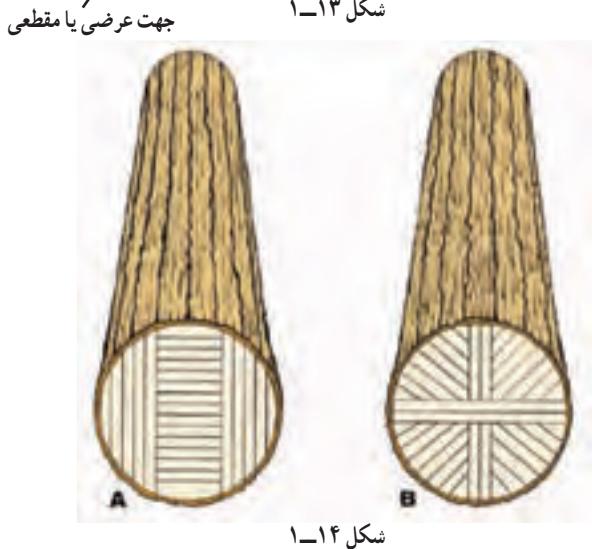
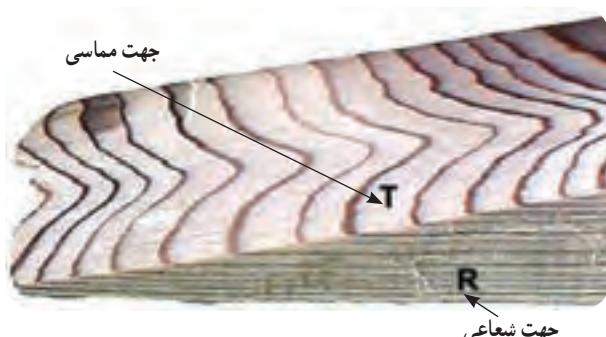

(الف) برش عرضی: که سطح برش، عمود بر جهت طول ساقه درخت است (A).

(ب) برش شعاعی: که سطح برش، عمود بردوایر سالیانه و موازی با جهت پرهای چوبیست (C).

(ج) برش مماسی: که سطح برش، مماس بردوایر سالیانه است (B).

شکل‌های ۱-۱۲ و ۱-۱۳، برش‌های شعاعی و مماسی و عرضی را در قطعات مختلف نشان می‌دهند و شکل ۱-۱۴ روش‌های مطلوب برش گردبینه را نشان می‌دهد.

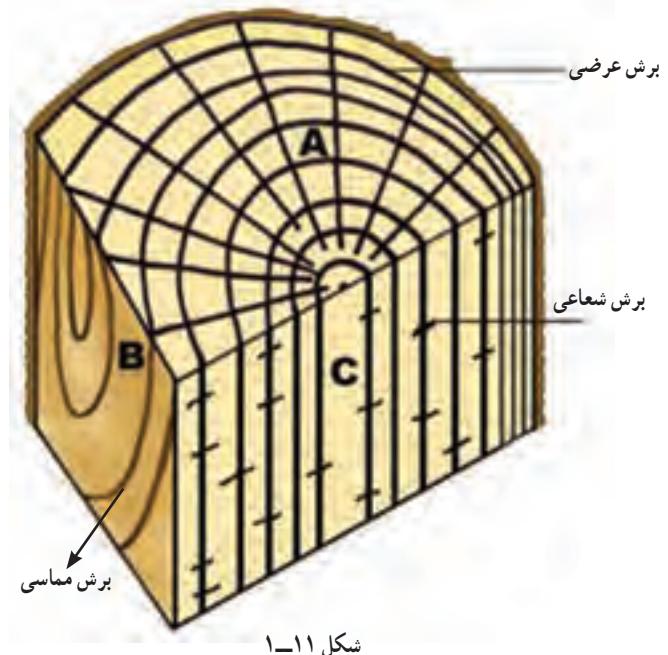

۱-۲-۳- سوزنی برگ و پهن برگ: چوب پهن برگان، از نظر کاربرد در صنعت مبلمان و ساخت سازه‌های چوبی، به سبب داشتن قطر زیاد و همچنین داشتن نقش و نگار زیبا و موارد دیگر، نسبت به سوزنی برگان از اهمیت بیشتری برخوردار است؛ ضمن اینکه تعداد گونه‌های پهن برگان، بیشتر از سوزنی برگان است؛ چوب سوزنی برگان نیز که اغلب به چوب‌های الیاف بلند معروف‌اند، برای تهیه خمیر کاغذ مورد استفاده قرار می‌گیرند.

توجه: در بین سوزنی برگان، چوب نراد (روسی) از زیباتر و فراوانی نسبتاً بهتری برخوردار است و به همین دلیل در کارهای دکور از این چوب استفاده می‌شود.

۱-۲-۴- شناسایی اصول تشخیص ماکرو‌سکوپی (ظاهری) چوب: ساده‌ترین راه شناخت انواع چوب‌ها، توجه به شکل ظاهری، نقش و رنگ آنهاست که البته با شناخت نوع برش و همچنین مطالعات دقیق در شناسایی نقش و رنگ چوب‌های متفاوت، این کار ساده‌تر و عملی‌تر انجام می‌گیرد.

۱-۲-۵- برش‌های عرضی، مماسی و شعاعی چوب و اختلاف آنها: چوب‌ها را می‌توان از سه مقطع یا برش به شرح زیر، مورد مطالعه قرار داد (شکل ۱-۱۱).

۶-۲-۱- نقوش و رنگ چوب :

رنگ : رنگ چوب، یکی از خصوصیات بارز و از مهم‌ترین عوامل شناخت چوب در پیشتر گونه‌های چوبی می‌باشد. همچنین رنگ چوب، از نظر صنعتی می‌تواند چوب را بازار پسند نماید، زیرا دوام چوب معمولاً با تیرگی رنگ آن، رابطه مستقیم دارد (شکل ۱-۱۵).

شکل ۱-۱۵

مواد استخراجی، در برابر قارچ‌های عامل پوسیدگی چوب و حشرات، مانند سم عمل می‌کند و مانع از پوسیدن چوب می‌شود. از این نظر اصولاً رنگ قسمت مغز چوب یا درون چوب با قسمت زیر پوست (برون چوب) تفاوت دارد و در بعضی از چوب‌ها، اصولاً تیره‌تر است (شکل ۱-۱۶).

شکل ۱-۱۶

افقایا را در پهن برگان و کاج دریایی، سدر و کاج جنگلی را در سوزنی برگان نام برد.

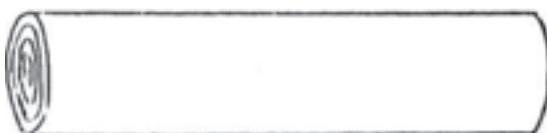
چوب‌های پهن برگ، نسبت به سوزنی برگان، نقش و تنوع رنگ بهتری دارند.

۳-۱-۳- شناسایی انواع الوار چوبی و چوب‌آلات استحصالی

در هر صنعت برای هر ماده اولیه‌ای، یک سری ابعاد و اندازه استاندارد وجود دارد که برای انجام کارهای روزمره، خرید و فروش، ساخت و ساز و غیر آنها مورد استفاده قرار می‌گیرند. در صنایع چوب نیز، درخت پس از برش، به ابعاد و اندازه‌های متفاوت تبدیل و با نام‌های مناسب شناخته می‌شوند.

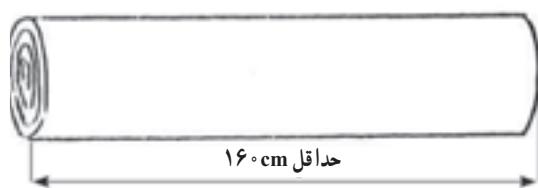
شرح مختصری از این چوب‌ها در ادامه آمده است :

۱-۳-۱- تیر : از تبدیل تنه گرد درخت به قطعاتی با طول موردنظر «تیر» به دست می‌آید که در زدن سقف خانه‌های چوبی و روستایی، در معادن و... مورد استفاده قرار می‌گیرد (شکل ۱-۱۷).

شکل ۱-۱۷- تیر

۱-۳-۲- گردبینه : از تبدیل تیر چوبی به قطعاتی با طول حداقل 16° سانتی‌متر گردبینه به دست می‌آید. حداقل قطر گردبینه 3° سانتی‌متر است (شکل ۱-۱۸).

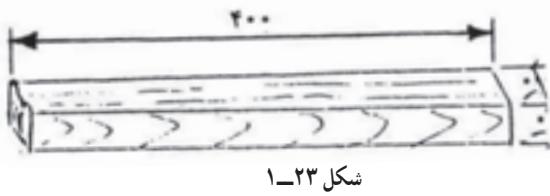

شکل ۱-۱۸

۱-۳-۳- بینه : هرگاه یک گردبینه را از وسط به دو نیم تقسیم کیم چوب به دست آمده را «بینه» می‌نامند. بینه‌ها مصارف چندانی ندارد و در دیوار خانه‌های روستایی مورد استفاده قرار می‌گیرد (شکل ۱-۱۹-الف).

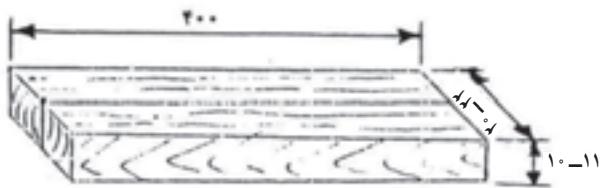
همچنین لایه‌های تشکیل شده چوب در بهار (چوب بهاره)، روشن تراز لایه‌های تشکیل شده چوب در تابستان (چوب تابستانه) است و از چوب‌هایی که این خاصیت تغییر رنگ در آنها به وضوح دیده می‌شود، می‌توان گونه‌های گردو، توت، آزاد، بلوط، ملچ،

شکل ۱-۲۳

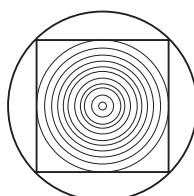
۱-۳-۸ دو نعل: این چوب همان نعل است با این تفاوت که عرض آن دو برابر است (Sketch 1-24-الف).

شکل ۱-۲۴-الف - دو نعل

۱-۳-۹ تیر یا شمع: چنانچه قطر ساقه درخت، در دو سر آن متفاوت باشد به آن «تیر گرد» می‌گویند و در صورتی که قطر آن کم باشد، از آن برای «شمع» یا موارد مشابه استفاده می‌شود.

۱-۳-۱۰ چهارتراش: (Sketch 1-24-ب).

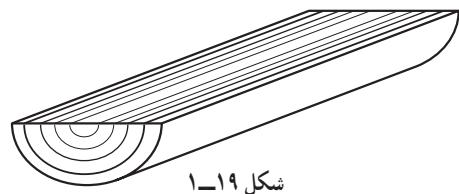

شکل ۱-۲۴-ب

۴-۱ آشنایی با مفهوم خشک کردن چوب، روش‌ها و کاربرد آن

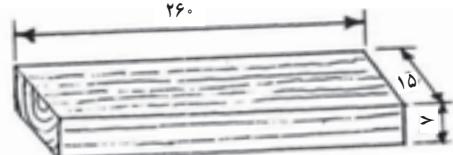
چوب‌ها پس از برش، مقدار زیادی رطوبت دارند که گاهی به بیش از صدرصد می‌رسد. اگر این رطوبت از چوب خارج نگردد، دچار آفت‌ها و معایی مانند حمله حشرات، هم‌کشیدگی، واکشیدگی، قارچ‌زدگی و نظایر آنها می‌شوند. بنابراین چوب‌الات، بعد از قطع، باید تا حد مناسبی خشک شوند. چوب را می‌توان در هوای آزاد (طبیعی) یا در کوره چوب خشک کنی (مصنوعی) خشک کرد.

توجه: چوب خشک کنی، از مراحلی است که به انرژی زیاد و زمان طولانی احتیاج دارد.

شکل ۱-۱۹

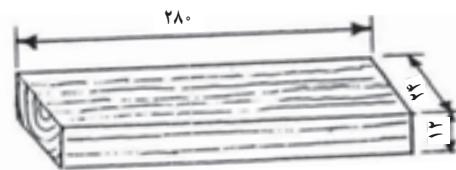
۱-۳-۱۰ الوار: چوبی که معمولاً مقطع آن مستطیل شکل و عرض آن حداقل ۱۵ سانتی‌متر و ضخامت آن از ۷ سانتی‌متر بیشتر باشد «الوار» نامیده می‌شود (Sketch 1-20).

شکل ۱-۲۰ - الوار

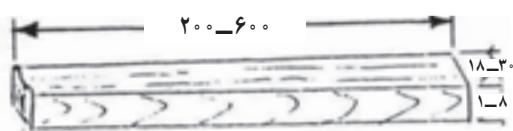
نکته: حداقل پهنه‌ای الوار برابر شعاع تنه است و ممکن است سه سوک یا چهار سوک باشد.

۱-۳-۱۱ تراورس: به چوب‌هایی با مقطع مستطیل با طول ۲۸° تا ۳۲° و ضخامت ۱۲ سانتی‌متر «تراورس» گفته می‌شود. از تراورس برای ریل‌گذاری راه‌آهن استفاده می‌شود (Sketch 1-21).

شکل ۱-۲۱ - تراورس

۶-۳-۱ تخته: نخته، چوبی است با مقطع مستطیل با طول ۲ تا ۶ متر و پهنه‌ای ۱۸ تا ۳۰ سانتی‌متر و ضخامت ۱ تا ۸ سانتی‌متر (Sketch 1-22).

شکل ۱-۲۲

۷-۳-۱ نعل (واشان): مکعب مستطیلی است که از گردبینه یا چهارتراش تهیه می‌گردد. اگر از آن برای سقف استفاده شود به آن «واشان» می‌گویند و چنانچه از آن برای «ستون» استفاده شود به آن «پلور» یا «نعل» می‌گویند (Sketch 1-23).

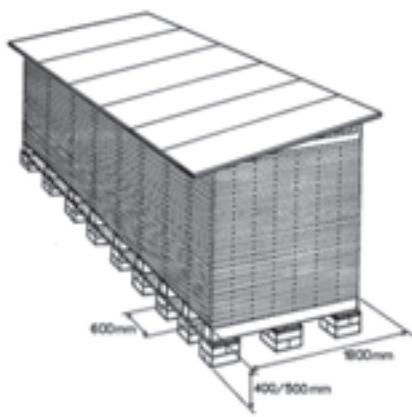

شکل ۱-۲۵-الف

شکل ۱-۲۵-ب

ناگفته نماند که چوب‌ها را داخل هانگار نیز می‌توان خشک کرد؛ در این روش، چوب‌ها باید در زیر سقف قرار گیرند تا از تابش مستقیم آفتاب و بارش برف و باران در امان باشند (شکل ۱-۲۶).

شکل ۱-۲۶

ساختمان چوب، طوری است که نمی‌توان آب درون آن را به سرعت خارج کرد. علاوه بر این، حساسیت ساختمان چوب، نسبت به تشکیل تنش در آن، سبب می‌شود که سرعت خشک شدن آن محدود گردد، زیرا سرعت در خشک کردن، معایبی از قبیل ایجاد ترک‌های داخلی، چین‌خوردگی، شکاف و تاب را به دنبال دارد.

۱-۴-۱- دلایل خشک کردن چوب : مهم‌ترین دلایلی که باعث می‌شود پیش از کار با چوب، آن را خشک کنیم، به شرح زیر است :

۱- هم‌کشیدگی چوب بعد از خشک شدن کم می‌شود و مانع از بروجود آمدن عیوب‌هایی مانند پیچیدن، ترک خوردن و نظایر آنها می‌گردد.

۲- چوب خشک، در مقابل حمله قارچ‌ها، پوسیدگی، حشرات و... مقاوم‌تر است.

۳- چوب خشک، به دلیل نداشتن رطوبت، سبک‌تر است، بنابراین هزینه حمل و نقل آن کمتر می‌شود.

۴- چوب خشک، بدون اینکه به قسمت‌های دیگر چوب صدمه بزند، مقاومت‌ش بیشتر است.

۵- قابلیت نگهداری میخ در چوب خشک، زیاد‌تر می‌شود.

۶- رنگ پذیری و پرداخت چوب خشک بیشتر است.

۷- ماشین کاری چوب‌های خشک، راحت‌تر انجام می‌گیرد.

۱-۴-۲- خشک کردن چوب در هوای آزاد : خشک کردن چوب در هوای آزاد، از زمان‌های بسیار دور، توسط مصرف‌کنندگان و سازندگان محصولات چوبی صورت می‌گرفته و اکنون نیز، در بسیاری از کارخانجات و کارگاه‌های کوچک، متداول است. در این روش، چوب‌آلات را به طریقی که بین آنها هوا جریان داشته باشد ولی با زمین (به خصوص زمین‌های خاکی) در تماس نباشند، روی هم‌دیگر قرار می‌دهند. برای این کار، چوب‌ها را به صورت طولی روی چوب‌ستک‌هایی که به صورت عرضی تعییه می‌کنند، می‌چینند (شکل ۱-۲۵-الف و ب).

از جمله مسائلی که باید در چوب خشک کنی رعایت کرد، این است که در دسته‌بندی‌ها، باید چوب‌های هم‌جنس و هم‌ضخامت را کنار هم قرار داد، زیرا زمان خشک شدن آنها در شرایط مساوی، تقریباً یکسان است.

۱-۴-۳- خشک کردن چوب در کوره : یکی دیگر
 از روش‌های خشک کردن چوب که امروزه بیشتر رواج دارد استفاده از کوره‌های مخصوص چوب خشک کنی است. این کوره‌ها، از نظر اندازه و روش‌های خشک کردن انواع مختلفی دارد. در شکل ۱-۲۷، تصویری از کوره چوب‌خشک کنی دیده می‌شود.

شکل ۱-۲۷

خشک کردن چوب در کوره نیز، دارای مزایا و معایبی به

شرح زیر است :

مزایا :

۱- خشک شدن چوب، زمان کمتری نیاز دارد، در نتیجه گردش سرمایه سریع‌تر است.
 ۲- چوب‌های به دست آمده در این روش، رنگ روشن‌تری دارند.

۳- فارچ‌ها و حشرات در این روش، کاملاً از بین می‌روند.
 ۴- کنترل میزان رطوبت در این روش، تا درصد مورد نظر امکان‌پذیر است.

۵- کار کردن با چوب‌هایی که با این روش خشک شده‌اند، آسان‌تر است.
 ۶- قابلیت رنگ‌پذیری این چوب‌ها، بهتر است.

مدت زمان لازم برای خشک شدن چوب‌ها در هوای آزاد، برای چوب‌های مختلف، متفاوت است. این مورد، به مقدار رطوبت موجود در چوب، فصل و خشک شدن، مکان، ضخامت و غیرآنها بستگی دارد. در این بین، ضخامت از اهمیت بیشتری برخوردار است؛ یعنی هر چه ضخامت بیشتر باشد، زمان خشک شدن نیز طولانی‌تر می‌شود.

نکته مهم : مقدار رطوبت چوبی که در هوای آزاد خشک شده است، حدود ۱۵ درصد است.

خشک کردن چوب در هوای آزاد، دارای مزایا و معایبی به شرح زیر است :

مزایا :

۱- به دلیل نیاز نبودن به تجهیزات ویژه، احتیاجی به سرمایه‌گذاری و خرید تجهیزات نیست.

۲- خشک کردن چوب با این روش در بیشتر مکان‌ها امکان‌پذیر است.

۳- امکان استفاده از منابع طبیعی مانند انرژی خورشید، باد و غیرآنها وجود دارد.

معایب :

۱- به دلیل طولانی بودن زمان خشک شدن چوب، خطراتی مانند پوسیدگی، قارچ‌زدگی، آتش‌سوزی و نظایر آنها وجود دارد.

۲- سرمایه، برای مدتی طولانی راکد باقی می‌ماند و در گردش نبودن سرمایه یک خسارت است.

۳- تغییرات رطوبت در این روش، قابل کنترل نیست.

● چوب‌ستک : چوبی است با سطح مقطع مربع یا مستطیل و با طولی معادل پهناهی دسته، سطح مقطع چوب‌ستک $2/5 \times 2/5$ یا $2/5 \times 1/5$ سانتی‌متر است.

چوب‌ستک‌ها باید دارای شرایط زیر باشند :

- ۱- ابعاد آنها در طول یکنواخت باشد.
- ۲- دارای رطوبتی در حدود ۵ درصد باشند.
- ۳- در مقابل حمله حشرات و قارچ‌ها مقاوم باشند.
- ۴- چوب به کار گرفته شده در ساخت چوب‌ستک، قادر به استخراجی باشد.

شکل ۱-۲۸

گره مرده، به چوب اطراف متصل نیست و مانند یک جسم خارجی، در داخل تنه قرار گرفته است و به راحتی می‌توان با ضربه‌ای آنرا از چوب خارج نمود (شکل ۱-۲۹).

شکل ۱-۲۹

توجه: چوب گره، نسبت به چوب اطراف، دارای دانسیتیٰ بیشتر و چوب محکم‌تری است.

۱-۵-۲ شکاف یخ‌زدگی: در اثر سرمای شدید در قسمت بیرونی تنه، شکافی در جهت شعاعی تا مغز تنه ایجاد می‌شود که به آن «شکاف یخ‌زدگی» گفته می‌شود. این عیب، بیشتر در درختانی که پوست نازک (صنوبر و راش و...) یا پرهای چوبی پهن (بلوط و راش و...) دارند، دیده می‌شود (شکل ۱-۳۰).

معایب:

۱- به تجهیزات مخصوصی نیاز است.

۲- برای گرم کردن کوره، به انرژی نیاز است.

با توجه به مطالب ارائه شده، این نتیجه به دست می‌آید که امروزه، دیگر چوب خشک‌کنی در هوای آزاد به صرفه نیست و باید از روش خشک کردن چوب در کوره استفاده نمود. در جدول ۱-۱، مقایسه زمان خشک شدن در دو روش طبیعی و مصنوعی را برای چندگونه چوب ملاحظه می‌کنید.

جدول ۱-۱- زمان خشک شدن چوب در روش طبیعی و مصنوعی
بر حسب روز

نام چوب	خشک کردن در هوای آزاد تاریخ ۶ درصد	خشک کردن در هوای آزاد تاریخ ۲۰ درصد
راش	۷۰-۲۰۰	۱۲-۱۵
کاج	۱۵-۲۰۰	۳-۱۰
گردو	۷۰-۲۰۰	۱۰-۱۶
بلوط	۷۰-۳۰۰	۱۶-۴۰

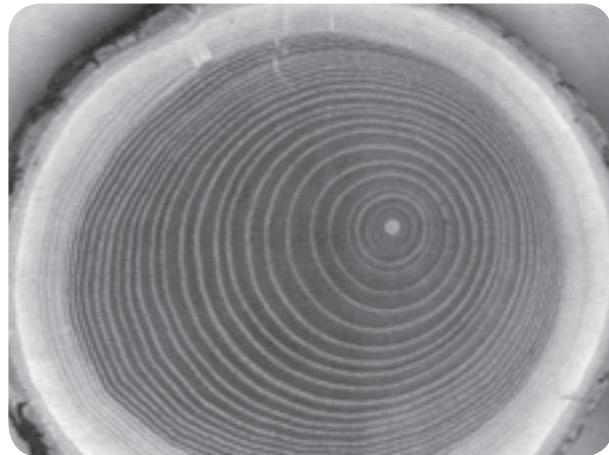
۱-۵-۱- شناسایی معایب چوب

چوب‌ها، چه هنگامی که هنوز به صورت تنه (بدنه) در درختان سرپا وجود دارند، چه پس از بریده شدن معایب متداول و شناخته شده‌ای دارند که مختصراً از آنها به شرح زیر است:

۱-۵-۱- گره‌های زنده و مرده: بخش‌های انتهایی از قسمت باقی‌مانده شاخه‌های روی تنه را، گره می‌نامند. گره، بیشتر در درختان سوزنی برگ دیده می‌شود و آنها را به دو دسته گره زنده و گره مرده تقسیم می‌کنند.

گره زنده، چون همزمان با درخت رشد می‌کند، به راحتی از چوب زمینه جدا نمی‌شوند و رنگ آن نیز با چوب اطراف، تفاوت زیادی ندارد (شکل ۱-۲۸).

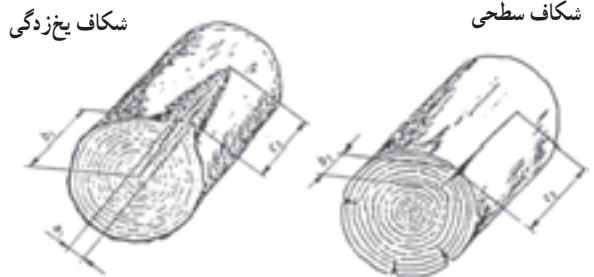

شکل ۱-۳۱

شکل ۱-۳۲

فشاری می‌نامند، چوب فشاری سنگین‌تر و بافت آن سخت‌تر از چوب طبیعی می‌باشد، تراکئیدهای آن کوتاه و دیواره سلولی ضخیمی دارد به همین دلیل دارای دوایر رویش سالیانه عریض‌تری نسبت به دوایر رویش سالیانه چوب‌های طبیعی است (شکل ۱-۳۱).

شکل ۱-۳۰—شکاف‌های سطحی

۱-۵-۳—ماهک: در قسمت درون چوب، بخشی از چوب روشن‌تر است و خواص برون چوب را دارد که معمولاً به شکل دایره یا نیم دایره است. این عیب نیز در اثر سرما به وجود می‌آید و بیشتر در پهن‌برگان در گونه‌بلوط و در سوزنی‌برگان در گونه‌لاریکس دیده می‌شود.

۱-۵-۴—گسیختگی‌ها: گسیختگی‌ها، از معایبی هستند که بیشتر منشأ آنها تغییرات شرایط محیطی است. این عیب، قبل از قطع درخت به وجود می‌آید و بعد از قطع نیز ادامه پیدا می‌کند. حال اگر در جهت شعاعی (عمود بر دوایر سالانه) باشد، آنرا «دل‌گسیختگی» و اگر به صورت حلقه‌ای دایره شکل به حالت پیوسته یا بریده بریده باشد «گرد‌گسیختگی» و اگر در قسمت مغز و در تمام شعاع ادامه داشته باشد آنرا «اختر‌گسیختگی» می‌گویند؛ و در کل، گسیختگی‌ها از ارزش چوب می‌کاهند.

۱-۵-۵—چوب فشاری و چوب کششی: چوب‌ها را می‌توان به دو دسته نرمال و واکنشی (غیرنرمال) نیز تقسیم‌بندی نمود. عیب چوب‌های واکنشی، از معایب طبیعی درختانی است که به طور مابین در زمین‌های شبیدار یا در مسیر باد غالب قرار گرفته‌اند؛ البته این عیب، گاهی در ساقه و تنمه‌های سالم نیز دیده می‌شود و معمولاً در قسمت‌های خمیده‌تنه و شاخه‌های درخت، چوبی تشکیل می‌شود که خصوصیات آن با چوب طبیعی کاملاً متفاوت است.

این چوب‌ها، در سوزنی‌برگان به «چوب فشاری» و در پهن‌برگان به «چوب کششی» معروف است.

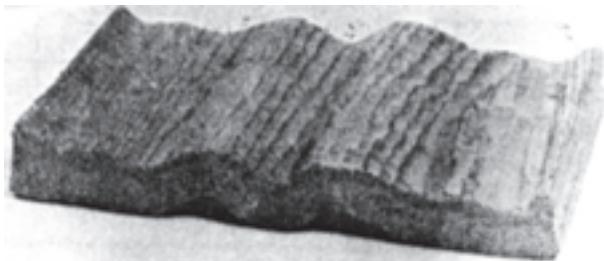
قسمت زیرین تنه خمیده درختان سوزنی‌برگ را چوب

شکل ۱-۳۴

۱-۵-۹ چین خوردگی : این عیب نیز، بیشتر در هنگام خشک کردن چوب، به خصوص در کوره و در حرارت‌های بالا و در اثر بهم خوردن شدید یا له شدن سلول‌ها ایجاد می‌شود. اگر مقدار آن کم باشد، تشخیص چین خوردگی مشکل است و شاید غیرممکن به نظر آید.

نکته: در اثر چین خوردگی شدید، سطح چوب موج دار می‌شود (شکل ۱-۳۵).

شکل ۱-۳۵

۱-۵-۱۰ انواع معایب ناشی از حمله حشرات، قارچ‌ها و ...: این عوامل که به عوامل بیولوژیکی تخریب چوب معروف‌اند، به چهار گروه عمده، شامل قارچ‌ها، حشرات، موجودات دریابی چوب‌خوار و باکتری‌ها تقسیم می‌شوند. در این بین، قارچ‌ها از نظر اقتصادی، پیشترین زیان را به چوب وارد می‌سازند. در شکل ۱-۳۶، تخریب چوب در اثر تجمع قارچ‌ها نشان داده شده است.

۶-۱-۵ دل قرمزی : علت پیدایش این عیب که بیشتر

در درختان راش دیده می‌شود و به آن «درون چوب نادرست» هم می‌گویند، نامشخص است. این عیب، خواص مکانیکی چوب را زیاد تغییر نمی‌دهد، ولی به علت تجمع مواد استخراجی در خلل و فرج این بخش از چوب، مواد حفاظتی در آن نفوذ نمی‌کند و خشک کردن آن به سختی انجام می‌گیرد، لذا این قبیل چوب‌ها برای تهیه تراورس مناسب نیستند.

۶-۱-۶ باختگی و پوسیدگی : هوای مرطوب و راکد،

به رشد شماری از قارچ‌ها می‌انجامد و این خود، فساد، پوسیدگی و تغییرنگ‌نهایی در اشیای چوبی را باعث می‌شود. این عیب، به تناسب پیشرفت و تغییرنگ، به نام‌های «باختگی» و «پوسیدگی» معروف شده است. مرحله‌ای ابتدایی پوسیدگی را باختگی می‌گویند. در باختگی، فقط رنگ چوب تغییر می‌کند و هنوز چوب خواص مقاومتی خود را دارد (شکل ۱-۳۳)، اما در پوسیدگی، علاوه بر تغییرنگ، چوب خواص مقاومتی خود را نیز از دست می‌دهد.

شکل ۱-۳۳

۶-۱-۶-۱ شانه عسلی شدن : شانه عسلی شدن،

در حقیقت به وجود آمدن سوراخ‌ها و ترک‌های داخلی در چوب است که در فرایند خشک کردن چوب در کوره چوب خشک کنی به وجود می‌آید. دلیل پیدایش این عیب، این است که در حین خشک شدن، شکستگی‌های کششی در الیاف چوب اتفاق می‌افتد. برای مثال در شکل ۱-۳۴ شانه عسلی شدن در مقطع یک قطعه چوب بلوط را می‌توان مشاهده کرد.

در حقیقت محیط‌هایی که رطوبتشان کمتر از ۲۰ درصد است، برای رشد قارچ‌ها، بسیار خشک به حساب می‌آیند.

همان‌طور که گفته شد، قارچ‌ها برای رشد، به اکسیرن نیز نیاز دارند. از این‌رو اگر چوب به طور کامل در آب یا در زمین‌های اشباع از آب قرار بگیرد، پوسیدگی به وجود نخواهد آمد. معمولاً هرچه هوا گرم‌تر باشد، قارچ‌ها نیز سریع‌تر می‌رویند. می‌توان گفت، در منطقه‌ی بین ۱۰۰ میلی‌متری بالای زمین و ۳۰۰ میلی‌متری زیر زمین، شرایط برای رشد قارچ‌ها کاملاً مطلوب است.

شکل ۱-۳۶

خسارت ناشی از پوسیدگی قارچی در سراسر جهان زیاد است. قارچ‌ها درختان سریا، گردبینه‌های قطع شده در جنگل یا در انبار کارخانه‌ها، چوب‌آلات استحصال شده در عملیات خشک کردن و حتی چوب‌آلات به کار رفته در مصارف نهایی را آلوده و فاسد می‌کنند (شکل ۱-۳۷).

شکل ۱-۳۷

۶-۱-۱- استاندارد : برای هر چیزی که محصول چوب‌بری، درجه‌بندی چوب‌ها آغاز می‌شود؛ یعنی از همان ابتدای کار، چوب‌ها بر اساس گونه، قطر، نوع معایب درختان سریا و... تفکیک می‌شوند. واضح است که این تفکیک، بر اساس استانداردهای خاصی صورت می‌گیرد و درجه‌بندی هنگامی معنا پیدا می‌کند که مفهوم آن به درستی درک شود.

۶-۱-۲- درجه‌بندی : برای هر چیزی که محصول کار انسان باشد، یا برای هر نوع فعالیتی که آدمی برای فراهم کردن آن، کاری به صورت مداوم انجام دهد، بر حسب نیازهای اصلی و معین، تحت شرایط خاص می‌توان استاندارد تعیین کرد. به بیان علمی : «تعیین مشخصات کالا و نحوه ارائه خدمات برای ایجاد امنیت، بهداشت، سلامتی و حفظ اقتصاد ملی و خانواده را استاندارد می‌گویند» و به عبارت دیگر : «استاندارد، شامل مجموعه مقررات، قواعد و آیین‌نامه‌هایی است که به کار بردن آنها در زمینه معنی از نیازمندی‌های جامعه بشری مانند تولید کالا، ارائه خدمات و سیستم مدیریت کیفیت با هدف به دست آوردن نتایج صحیح و هماهنگ علمی، فنی، صنعتی، اقتصادی و اجتماعی لازم و ضروری است».

۶-۱-۳- درجه‌بندی : درجه‌بندی، عبارت است از برقراری درجه خاصی از نظر کیفیت و ابعاد کالا که قبل از استاندارد شدن برای هر محصول یا محموله‌ای از کالا تعیین می‌شود و به وسیله بازرگی نمونه‌هایی از هر محموله مورد آزمایش

قارچ‌های مولده پوسیدگی برای رشد، تماماً به غذا (یعنی چوب)، دمای مناسب و مقدار کافی آب و اکسیرن نیاز دارند. اگر هر یک از این شرایط وجود نداشته باشد، قارچ یا می‌میرد یا به صورت بخواب رفته و نهفته باقی می‌ماند تا برایش شرایط مناسب به وجود آید. البته در عمل، مهم‌ترین عامل برای ایجاد پوسیدگی، وجود رطوبت در چوب است. به طور کلی، هرچه چوب مرطوب‌تر باشد، احتمال بروز پوسیدگی بیشتر می‌شود.

تقاضا در مورد چوب و محصولات چوبی، عبارت است از تمایل مصرف کننده به تهیه یکی از محصولات چوبی، با توجه به توانایی پرداخت وجه آن.

۳-۱-۷-۳- مفهوم قیمت چوب، فراوردها و مصنوعات چوبی در بازار: قیمت یک کالا، نسبت مبادله یک واحد از آن کالا با تعدادی واحد بول است. به عبارت دیگر، قیمت یک کالا، مقدار بولی است که خریدار برای به دست آوردن یک واحد از آن کالا، به فروشنده می‌پردازد.

قیمت، مهم‌ترین عاملی است که در یک تقاضا برای کالا مؤثر است. با افزایش قیمت، تقاضا کاهش می‌یابد.

در مورد چوب و محصولات چوبی، می‌توان گفت که هر چه عرضه چوب کمتر و تقاضای چوب و محصولات چوبی بیشتر باشد، قیمت بالاتر می‌رود. مبنای قیمت‌گذاری چوب و محصولات چوبی، بازار چوب هر شهر است.

با عنایت به مطالب گفته شده، می‌توان چوب را جهت مصارف مورد نظر، به کار گرفت.

۸-۱- شناسایی اصول انتخاب چوب جهت مصارف کاربردی آن

با توجه به مصرف زیاد چوب و تولید محصولات چوبی متنوع و فراوان و نیز با در نظر گرفتن این حقیقت که جنگل‌های طبیعی رو به پایان است و تولید جنگل‌های دست کاشت نیز روندی رو به کاهش دارد و ممکن است از چوب - این نعمت الهی - محروم شویم، دانشمندان و پژوهشگران این رشتہ، بر آن شدند تا با تولید فراوردهای چوبی، امکان استفاده از این نعمت را هر چه بیشتر فراهم آورند، بی‌آنکه حجم زیادی از جنگل کاسته شود. از جمله فراوردهای چوبی که حاصل تبدیل مکانیکی و شیمیایی چوب است، می‌توان به موارد زیر اشاره نمود.

۱-۸-۱- تعریف تخته لایه: تخته لایه، معمولاً از چند لایه روکش نازک تهیه می‌شود که به صورت عمود بر هم قرار می‌گیرند و توسط چسب و پرس به یکدیگر می‌چسبند و محکم می‌شوند (شکل ۱-۳۸).

قرار می‌گیرد. با توجه به این تعریف، درجه‌بندی در مورد چوب و محصولات چوبی، بر اساس کیفیت و ابعاد (طول و قطر) است.

برای درک بهتر این موضوع، به مثال‌های زیر توجه کنید: برای تهیه روکش‌های مرغوب، باید از چوب‌های قطror، استوانه‌ای و کاملاً سالم استفاده کرد. برای تهیه تخته خرد چوب، می‌توان از تمام قسمت‌های چوب استفاده کرد. برای تهیه تخته چند لایه، باید از چوب‌های قطror و با طول بلند استفاده کرد.

۷-۱- آشنایی با اصول اولیه اقتصاد و قوانین بازار چوب

۱-۱-۷-۱- مفهوم عرضه چوب، فراوردها و مصنوعات چوبی در بازار: «عرضه» عبارت است از مقدار کالا یا خدماتی که فروشنده‌گان در بازار برای فروش ارائه می‌کنند. «عرضه» در مورد چوب و محصولات چوبی، عبارت است از مقدار چوب یا محصولات چوبی که توسط تولیدکننده‌گان یا پیمانکاران، برای فروش به بازار ارائه می‌شود. با توجه به حجم عرضه در بازار صنایع چوب، ممکن است منابع عرضه چوب به صورت زیر باشد :

۱- منابع جنگلی

۲- منابع غیر جنگلی (درختان دست کاشت)

۳- واردات

و به این ترتیب، میزان عرضه چوب، به عوامل زیرستگی خواهد داشت :

۱- امکانات تولید چوب

۲- هزینه تولید

۳- قیمت چوب و کالاهای جانشین

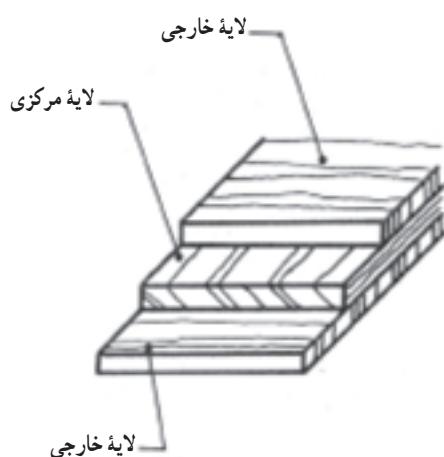
۱-۷-۲- مفهوم تقاضای چوب، فراوردها و مصنوعات چوبی در بازار: تمایل، توانایی و خواست یک فرد برای خرید یک کالا یا خدمت را تقاضا می‌نامند. تمایل، به خودی خود، نشان دهنده تقاضا نیست، زیرا علاوه بر آن، مصرف کننده باید وجه لازم و توانایی تحصیل وجه برای تبدیل تمایل خویش به تقاضا را داشته باشد.

همان طور که گفته شد، تخته های چند لایی، از لایه های متفاوتی تشکیل شده اند که شرح مختصری از آنها در ادامه آمده است.

ج) لایه مرکزی: این لایه، درست در وسط لایه های دیگر قرار دارد (به شکل ۱-۴۲ مراجعه کنید) و ممکن است از یک یا چند ورقه روکش به هم چسبیده درست شده باشد.

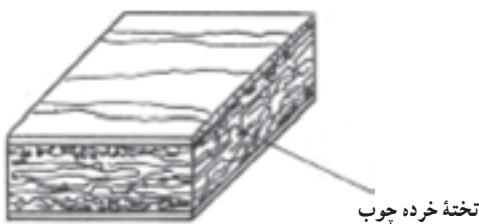
توجه: برای تهیه این لایه، اغلب از لایه های کم عرض و درجه ۲ استفاده می شود.

گاهی لایه مرکزی، ممکن است از چند قطعه چوب طویل (به طول تخته) و باریک (به عرض های مختلف) که به وسیله چسب به هم متصل شده تشکیل شده باشد که به این تخته ها، در اصطلاح تخته «لایه ردیفی» می گویند (شکل ۱-۴۱).

شکل ۱-۴۱

البته، لایه مرکزی ممکن است از تخته خرد چوب، تخته فیبر، چوب پنبه، اسفنج فشرده و نظایر آنها تشکیل شده باشد (شکل ۱-۴۲).

شکل ۱-۴۲

د) لایه میانی: این لایه، بین لایه مرکزی و خارجی قرار دارد و بیشتر نقش مقاومت و توازن نیروها را ایفا می کند (شکل ۱-۴۳). این لایه ها، در تخته های بیش از سه لایه دیده می شود.

شکل ۱-۳۸

از تخته چند لایه، در ساخت انواع کارهای چوبی مانند کفی و پشتی صندلی، میز و نیمکت و انواع دکوراسیون استفاده می شود.

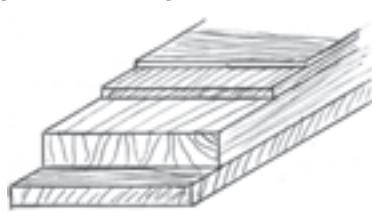
تخته های چند لایه نسبت به چوب، دارای مزایای زیر است:

- کاهش هم کشیدگی و واکشیدگی؛
- کاهش رطوبت پذیری؛
- امکان دسترسی به ابعاد (سطح) بزرگ تر؛
- امکان بالا بردن خواص چوب جهت مصارف مختلف؛
- کاهش قیمت محصولات چوبی.

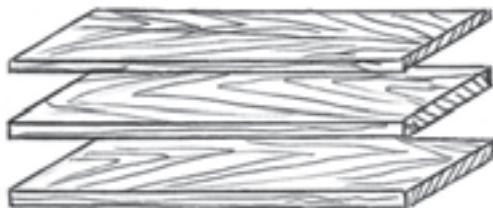
شکل ۱-۳۹

۱-۸-۱- لایه و انواع لایه ها در تخته چند لایی
 (الف) لایه: هر یک از ورقه های چوبی یک تخته را، لایه می نامند. لایه، ممکن است یک تکه یا چند تکه باشد.
 (ب) لایه خارجی: این لایه دو سطح رویی و زیرین یک تخته لایه را می پوشاند (شکل ۱-۴۰) و برخلاف لایه های داخلی که بیشتر نقش مقاومت را ایفا می کنند، نقش تزیینی دارند.

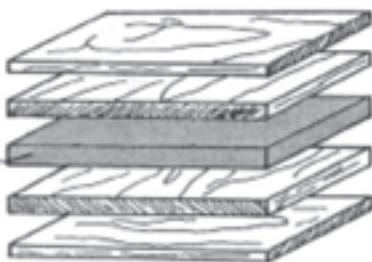
شکل ۱-۴۰

د) تخته لایه مطبق: تخته‌ای که الیاف تمام لایه‌ها و احتمالاً مغز آن، موازی با لایه خارجی است (شکل ۱-۴۷).

شکل ۱-۴۷

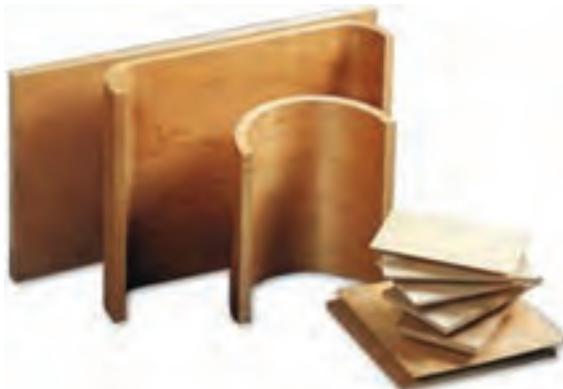
ه) تخته لایه مختلط: تخته‌ای که مغز آن یا بعضی از لایه‌های آن، از مواد غیر از لایه‌های چوبی باشد (شکل ۱-۴۸).

شکل ۱-۴۸

و) تخته لایه قالبی: تخته‌ای است که بر اثر فشار، به

شکل معینی درآمده و مسطح نباشد (شکل ۱-۴۹).

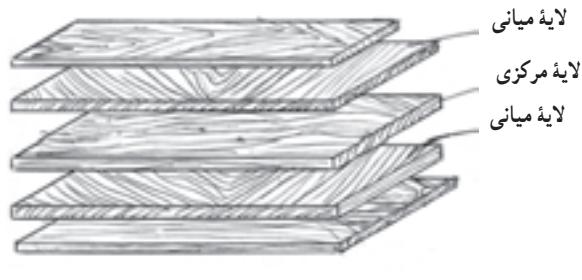

شکل ۱-۴۹

با توجه به توضیحات ارائه شده، در ساخت دکور، می‌توان از تخته لایه‌ای استفاده نمود که از نظر رنگ و جهت الیاف، با دیگر مواد به کار رفته در ساخت دکور همخوانی داشته باشد.

۱-۸-۴ آشنایی با نقوش و رنگ تخته چندلایی:

برای ساخت تخته لایه، علاوه بر استفاده از گرده بینه‌های قطر

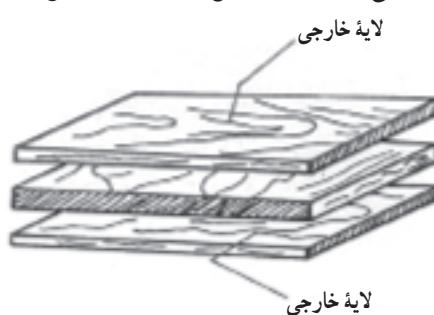

شکل ۱-۴۳

۱-۸-۳ انواع تخته لایه: تخته لایه‌ها بر اساس

نوع و شکل قرارگیری لایه‌ها، نام‌گذاری می‌کنند.

(الف) تخته لایه راست تار: تخته‌ای است که الیاف لایه رویی (خارجی) آن موازی طول تخته باشد (شکل ۱-۴۴).

شکل ۱-۴۴

(ب) تخته لایه پهن تار: تخته‌ای است که جهت الیاف

لایه رویی (خارجی) آن موازی عرض تخته باشد (شکل ۱-۴۵).

شکل ۱-۴۵

(ج) تخته لایه متعادل: تخته‌ای است که در آن، لایه‌های

قرینه نسبت به لایه مرکزی، دو به دو از یک گونه و با یک ضخامت باشد (شکل ۱-۴۶).

شکل ۱-۴۶

شکل ۱-۵۱

۱-۸-۷- گره : گره، از معایب طبیعی است، و هنگامی عیب به حساب می‌آید که در لایه رویی تخته چندلایی مورد استفاده قرار گیرد. در این صورت، قسمت گرهدار، از لحاظ رنگ با قسمت‌های دیگر تفاوت دارد (شکل ۱-۵۲-الف) و اگر هم گره مرده باشد، در سطح تخته لایه جای گره خالی می‌ماند و باعث افت کیفیت تخته لایه می‌شود.

و به کار بردن لایه زیر و روی درجه ۱، باید به نقش و رنگ آن نیز توجه نمود. در واقع باید از گونه‌هایی استفاده کرد که دارای نقوش زیبایی باشند (شکل ۱-۵۰).

شکل ۱-۵۰

شکل ۱-۵۲-الف

۱-۸-۸- ترک و شکاف طولی : این عیب، بیشتر مربوط به مرحله قبل از تبدیل تنه به روکش و لایه است. این گونه که در روی تنه، یک ترک طولی یا یک فورفتگی وجود دارد که هنگام تبدیل تنه به روکش، در داخل روکش، حفره ایجاد می‌شود. این عیب، بیشتر زمانی آشکار می‌شود که روکش به صورت لایه رو به کار رود. در این حالت، لایه دارای شکاف و درزهای عمیق است. شکاف‌های کوچک، همیشه در یک سطح لایه دیده می‌شود، اما اگر این شکاف‌ها عمیق باشد، در مراحل بعدی تولید، تخته لایه خرده می‌شود و از مرغوبیت تخته می‌کاهد. در شکل ۱-۵۲- ب شکاف انتهایی در یک تخته نشان داده شده است.

چوب‌هایی که دارای نقوش مناسب و برای لایه رویی تخته لایه مناسب هستند، عبارت اند از : ملچ، گردو، راش، بلوط، افرا و... (پهن برگان) و کاج زرد، دوگلاس، نراد (روسی) و... (سوژنی برگان).

۱-۸-۵- شناسایی معایب انواع تخته چند لایی : تخته‌های چندلایی، با آنکه از نظر مقاومت و زیبایی دارای کیفیت مطلوبی هستند، اما معایبی نیز دارند که شناختن و نحوه برطرف کردن آنها، کاری ضروری است.

۱-۸-۶- تاب خورده‌گی و پیچیدگی : این عیب ممکن است هنگام پرس کردن تخته لایه و به علت تنظیم نبودن صفحه پرس، هم ضخامت نبودن لایه‌ها و یا فشار بیش از حد پرس در نقطه‌ای از صفحه و غیر آنها باشد. البته ممکن است این عیب بعد از ساخت و بر اثر شرایط بد نگه داری از تخته لایه‌ها در انبار و کارگاه‌ها به وجود آید. برای مثال، اگر محیط کارگاه مربوط باشد یا زیرسروی تخته چندلایه‌ها یک اندازه نباشند، تخته‌ها چهار تاب خورده‌گی و پیچیدگی می‌شوند (شکل ۱-۵۱).

۶ و ۸ و... نیز تولید می شود، که در واقع دو لایه وسط را به صورت موازی به هم می چسبانند. در چنین تخته هایی، دو لایه وسط، نقش یک لایه را ایفا می کنند. ابعاد استاندارد تخته لایه ها را در جدول ۱-۲ ملاحظه می کنید.

جدول ۱-۲ - ابعاد استاندارد تخته چندلایی ها

ضخامت	عرض	طول
۳ تا ۱۸ میلی متر	۶۰، ۶۵، ۷۰، ۷۵، ۸۰... ۱۸۰ سانتی متر	۲۲۰ سانتی متر

۱-۸-۱ - شناسایی اصول درجه بندی انواع

تخته لایه : تخته لایه را، بر اساس خوبی و بدی لایه خارجی درجه بندی می کنند.

مواردی که در کیفیت لایه خارجی اهمیت دارند عبارت اند از : گره، ترک، تغییرات رنگ، درز شدن صحیح لایه ها، موج نداشتن، شکاف و ترک نداشتن و... . با توجه به این موارد، تخته لایه را به پنج گروه زیر تقسیم بندی می نمایند :

گروه اول : درجه N = کیفیت، عالی است

گروه دوم : درجه A = حداقل دارای ۳ عیب است.

گروه سوم : درجه B = حداقل دارای ۶ عیب و گره است.

گروه چهارم : درجه C = حداقل دارای ۹ عیب و گره است.

گروه پنجم : درجه D = کیفیت، پایین است.

۱-۸-۲ - شناسایی اصول انتخاب انواع

تخته چندلایه جهت مصارف کاربردی آن : تخته های چندلایی، مصارف گوناگون و کاملاً متنوعی دارند؛ اما آنچه واضح است، اینکه از این ماده اولیه، در مصنوعاتی استفاده می شود که اولاً باید نمایی چوبی و طبیعی داشته باشند، ثانیاً در سطوح بزرگ استفاده از چوب، هم از نظر نیروی کاری و هم از نظر مصرف چوب، مقرن به صرفه باشد، ثالثاً باید از نظر فیزیکی، دارای مقاومت فشاری، خمشی، کششی و... مناسب باشند و رابعاً علاوه بر موارد گفته شده، باید در آن، از رنگ های شفاف (سیلر، کیلر، پلی استریا انواع آستری ها) استفاده کرد. شکل ۱-۵۳، فراورده های چوبی ای را نشان می دهد که در آنها از تخته لایه استفاده شده است.

شکل ۱-۵۲ - ب

۱-۸-۹ - پوسیدگی : این مورد، می تواند قبل از تبدیل گرده بینه به لایه یا بعد از ساخت تخته لایه ایجاد شود. چنانچه گرده بینه های مورد استفاده برای لایه گیری، زمان زیادی در محیط باز و بدون مراقبت، انبار شوند احتمال پوسیده شدن آنها زیاد است. این عامل، در مراحل بعدی (پخت توسط بخار) تشیدی می شود و اگر لایه های تبدیل شده نیز دارای رطوبت باشند و برای مدت زیادی در همان حال باقی بمانند، احتمال پوسیده شدن بیشتر خواهد شد.

۱-۸-۱۰ - طبله و برآمدگی لایه رویی : در این حالت، سطح لایه، ورقه ورقه می شود. این عیب در چوب های با نقوش مشخص، واضح تر خواهد بود و یکی از عیوب رایج چوب های در هم تار است. از جمله علل دیگری که باعث به وجود آمدن این عیب می شود، می توان به موارد زیر اشاره نمود :

- حرارت و فشار کم پرس؛

- رطوبت زیاد لایه ها؛

- در محیط مرطوب قرار گرفتن تخته لایه ها؛

- نامنظم بودن فشار پرس در تمام قسمت ها؛

- نامنظم بودن لایه ها.

۱-۸-۱۱ - شناسایی ابعاد استاندارد اوراق تخته

چند لایی : به طور کلی، تخته لایه را به صورت فرد (سه لایه، پنج لایه و...) می سازند. در این صورت، لایه ها به صورت قرینه و عمود بر هم قرار می گیرند. البته در بعضی موارد، تخته لایه های

انتخاب تخته خرده چوب (نئوپان) جهت مصارف کاربردی آن

۱-۸-۱۴ آشنایی با انواع تخته خرده چوب (نئوپان) و کاربرد آن در دکورسازی : تخته خرده چوب، به اوراق فشرده‌ای گفته می‌شود که از اتصال ذرات چوب یا سایر مواد لیگنوسلولزی (کاه، کلش، تفاله نیشکر و...)، به کمک رزین‌ها و تحت تأثیر فاکتورهای حرارت و فشار، به وجود می‌آیند (شکل ۱-۵۵).

توجه : خرده چوب‌های مصرفی در ساخت تخته خرده چوب، معمولاً از مازاد صنایع دیگر یا از گرده‌بینه‌های کم قطر تهیه می‌شود.

شکل ۱-۵۵

شکل ۱-۵۳

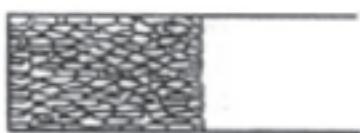
تخته چندلایی‌ها، از نظر لایه مرکزی نیز متفاوت‌اند. بنابراین با توجه به مورد مصرف خاصی که ممکن است پیش بیاید، می‌توان از تخته‌های گوناگون استفاده کرد و حتی بنا بر نیاز، تخته لایه منحصر به فردی نیز تولید کرد و به کار بست.
یادآوری : تخته لایه‌های قالبی، نمونه‌ای از همین تخته‌های منحصر به فرد است که برای کفی و پشتی صندلی‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرند (شکل ۱-۵۴).

۱-۸-۱۵ طبقه‌بندی تخته خرده چوب، بر اساس روش ساخت

روش ساخت : تخته خرده چوب‌ها را، با توجه به روش ساخت، می‌توان به انواع زیر تقسیم‌بندی نمود :

(الف) تخته‌های حاصل از پرس تخت (صفحه‌ای) : در این روش، جهت طولی ذرات تشکیل دهنده تخته خرده چوب، موازی با دو رویه زیری و رویی تخته‌اند. در واقع به لایه‌های تخته، فشار عمود وارد می‌شود و ذرات، در طول تخته به دنبال هم قرار می‌گیرند. تخته‌هایی که توسط این روش (پرس افقی) ساخته می‌شوند، خود شامل چند نوع‌اند :

- تخته یک طبقه یا همسان (شکل ۱-۵۶).

شکل ۱-۵۶

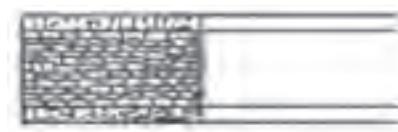

شکل ۱-۵۴

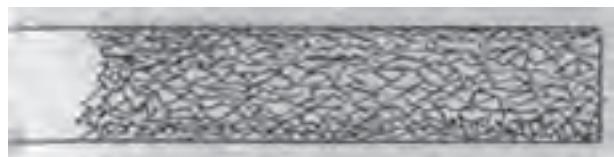
شکل ۱-۵۹

● تخته سه طبقه (شکل ۱-۵۷).

شکل ۱-۵۷

● تخته ناهمسان (شکل ۱-۵۸).

شکل ۱-۵۸

ب) تخته خردہ چوب با روکش: با توجه به اینکه تخته خردہ چوب خام (ساده)، فاقد نقش و نما و رنگ است، معمولاً آن را روکش می‌نمایند. این تخته‌ها، با روکش طبیعی یا روکش مصنوعی تولید و به بازار عرضه می‌شوند.

روکش طبیعی، معمولاً از گونه‌های خوش نقش و به خصوص از چوب‌های پهن برگ و روکش مصنوعی، معمولاً از جنس کاغذ، کاغذ ملامینه وغیره در طرح‌های مختلفی مانند طرح چوب، مرمر، رنگی ساده و غیر آنها تهیه می‌شود.

در شکل ۱-۶۰ تخته خردہ چوب‌های با روکش طبیعی و مصنوعی نشان داده شده است.

شکل ۱-۶۰

ب) تخته‌های حاصل از پرس غلتکی (پرس بی‌انتها): در این روش غلتک‌های پرس، دارای حرکت چرخشی است و یک خردہ چوب از بین غلتک‌ها عبور می‌کند تا به ضخامت مورد نظر درآید. این روش، بیشتر برای تولید تخته‌های کم ضخامت مورد استفاده قرار می‌گیرد.

ج) تخته خردہ چوب قالبی: در این روش، قالب‌هایی براساس صفحه مورد نیاز تهیه می‌گردد و مواد خردہ چوب، داخل آن ریخته می‌شود. در واقع، مواد داخل قالب، در اثر حرارت و فشار، به فرم قالب در می‌آیند. تفاوت اساسی این روش با ساخت تخته خردہ چوب با پرس صفحه‌ای، در شکل ظاهری صفحه پرس است. صفحات این پرس، به شکل‌های برجسته، فرو رفته، انحنایدار یا پروفیل‌دار ساخته می‌شود و سرانجام تخته‌هایی با همان شکل‌ها تولید می‌شود؛ مانند صفحات «ورزالیت».

۱-۸-۱۶- طبقه‌بندی تخته خردہ چوب، بر اساس رویه آن : تخته خردہ چوب را بر اساس ظاهر و رویه آن نیز، به دو دسته تقسیم می‌کنند :

(الف) تخته خردہ چوب بدون روکش: تخته خردہ چوبی که دارای سطحی بدون نقش و موج است و ذرات خردہ چوب روی آن مشخص گردیده است به تخته خردہ چوب بدون روکش اصطلاحاً «خام» می‌گوییم (شکل ۱-۵۹).

۱۹-۸-۱- تاب خوردگی : تاب خوردگی در تخته خرده چوب، بیشتر در اثر بد نگهداشت و همچنین رطوبت محیط به وجود می‌آید. برای جلوگیری از این عیب، باید به نکات زیر توجه کرد:

- فضای نگهداری و انبار کردن تخته خرده چوب باید کاملاً خشک و دیوارها و کف آنها، عاری از هرگونه نم باشد.
- در صورتی که از تخته خرده چوب به زودی استفاده می‌شود و نیازی به انبار کردن طولانی مدت نیست، باید آن را کاملاً به دیوار تزدیک کرد و به آن تکیه داد.
- در صورت نیاز به انبار کردن طولانی مدت و وجود فضای کافی، بهتر است تخته خرده چوبها را، روی پالت‌هایی که هماندازه تخته‌هاست، بروی زمین بخوابانند.
- در صورت نیاز به انبار کردن طولانی مدت و نبودن فضای کافی، باید تخته‌ها را کاملاً تزدیک به دیوار تکیه داد و تخته‌های دیگر را، دقیقاً به آن چسباند.

۱۹-۸-۲- اختلاف ضخامت تخته خرده چوب (تلرانس) : در بیشتر مواقع، پس از برس کردن صفحات تخته خرده چوب اختلاف ضخامت به وجود می‌آید. از جمله دلایل آن، می‌توان به صفحات پرس، فشار زیاد در نقطه‌ای از پرس، کم‌بودن چسب مصرفی و... اشاره نمود.

توجه: تخته خرده چوب‌هایی که این عیب را دارند روش نمی‌کنند و از آنها معمولاً به صورت زیر پالتی استفاده می‌شود.

۱۹-۸-۲-۱- پوسیدگی تخته و طبله رویه تخته خرده چوب : دلیل اصلی پوسیدگی تخته خرده چوب، رطوبت زیاد است. ناگفته نماند در صورت بد نگهداشت، نم زیاد و ریختن آب روی سطح تخته، رویه تخته نیز طبله می‌زند.

۱۹-۸-۲-۲- ترک و شکستگی تخته خرده چوب : همان‌طور که گفته شد، مقاومت به ضربه یا خمش تخته خرده چوب، کم است؛ بنابراین هنگام انبار کردن، ماشین کاری نمودن و حتی مونتاژ مصنوعات، باید توجه کرد که به تخته یا قطعات، بیش از حد ضربه وارد نشود یا تحت خمش قرار نگیرند.

۱۹-۸-۳- آشنایی با خواص فیزیکی و مکانیکی تخته خرده چوب : با توجه به اینکه تخته خرده چوب‌ها از خرده چوب تشکیل می‌شود (که با چسب به هم متصل شده‌اند)، نسبت به چوب، کاملاً همگن هستند و در همه جهات خواص مکانیکی یکسانی دارند.

تخته خرده چوب‌ها، نسبت به چوب و چندلایی، مقاومت به ضربه، سایش، خمش، خیزش و... بسیار کمتری دارند، اما به دلیل ارزان قیمت بودنشان نسبت به مواد اولیه دیگر، بسیار مورد استفاده قرار می‌گیرند. تخته خرده چوب، به خصوص از نوع با روکش، سهم بسیار زیادی در تولید مصنوعات چوبی دارند. شکل ۱-۶۱، یک دراور ساخته شده از نوپان روکش شده را نشان می‌دهد.

شکل ۱-۶۱

۱۹-۸-۴- شناسایی معایب انواع تخته خرده چوب : تخته خرده چوب‌ها را، پس از تولید، از نظر کیفیت درجه‌بندی می‌کنند. اما در عین حال، گاهی معایبی در آنها دیده می‌شود که برخی مربوط به هنگام تولید و بعضی دیگر، مربوط به پس از تولید است.

قفشهای چوبی، کاینت، مبلمان و حتی قسمت‌هایی از خودرو، قطار، کشتی و هواپیما قابل استفاده است.

۱-۸-۲۶-۱- آشنایی با انواع تخته فیبر و کاربرد آن

آن در دکورسازی : به عناصر کشیده و باریک چوبی یا سایر الیاف غیر چوبی (فیبر) که به صورت خمیر درآمده‌اند و از طریق فشردن، تداخل و اتصال بین الیاف (لیگنین چوب) یا با افزودن چسب‌های مصنوعی به دست می‌آیند، تخته فیبر می‌گویند (شکل ۱-۶۲).

شکل ۱-۶۲

۱-۸-۲۷- انواع تخته فیبر از نظر فرایند

ساخت : تخته فیبر از لحاظ فرایند ساخت، به دو دسته تقسیم می‌شود :

(الف) تخته فیبر تولید شده به روش خشک : این روش تولید، مانند روش تولید تخته خرد چوب است؛ یعنی ذرات اصلی تشکیل دهنده فیبر، روی سطحی صاف ریخته می‌شود و پس از پوشش کامل، وارد پرس می‌گردد.

وقتی عمل پرسکاری به پایان رسید، تخته فیبر، به صورت دو رویه صاف، از زیر پرس خارج می‌شود.

(ب) تخته فیبر تولید شده به روش تر : در این روش، ماده اصلی تشکیل دهنده فیبر، داخل آب است؛ بنابراین به جای ریختن خمیر فیبر روی یک سطح صاف، آنرا روی یک توری

تخته خرد چوب : تخته خرد چوب را، بر اساس نیاز و با توجه به ابعاد استانداردی که برای انواع محصولات چوبی استخراج می‌کنند (طول، عرض و ضخامت)، استاندارد کرده‌اند (به جدول ۱-۳، مراجعه کنید).

با توجه به تنوع اندازه‌های استاندارد تخته خرد چوب، بهتر است با در نظر گرفتن اندازه‌های قطعه کار و نیز با توجه به ایجاد دوربیزی کمتر، جهت خردباری یا برشكاری این فراورده چوبی اقدام شود.

جدول ۱-۳

ضخامت mm	طول × عرض mm
۴ و ۶ و ۸ و ۱۰ و ۱۲ و ۱۶ و ۱۸ و ۲۰ و ۲۲ و ۲۵ و ۳۲ و ۴۰ و ۵۰ و ۶۰ و ۷۰ و به ندرت (۶۰ و ۷۰)	۱۸۳۰×۲۲۰۰ - ۱۸۳۰×۳۰۵۰ - ۱۸۳۰×۲۷۵۰ ۱۲۰۰×۲۵۰۰ - ۱۸۳۰×۲۴۴۰

۱-۸-۲۴- شناسایی اصول درجه‌بندی انواع

تخته خرد چوب : تخته خرد چوب را بر اساس کیفیت سطح، نوع ساخت و معاییتی که ممکن است در هنگام تولید در کارخانه به وجود آید، درجه‌بندی می‌کنند.

بنابراین، تخته خرد چوبی مطلوب و بدون عیب است که در تمام نقاط سطح، ضخامتی یکسان، لبه‌های مستقیم و تیز و گونیابی داشته باشد و کل سطح دو رویه آن، سنباده شده باشد.

نکته : کارخانه سازنده، موظف است طبق استاندارد، مشخصات تخته خرد چوب تولید شده را که شامل نام یا علامت تجاری تولیدکننده، کیفیت، درجه، نوع تخته خرد چوب، ضخامت اسمی و... است، روی یکی از گوشه‌های تخته، چاپ کند.

۱-۸-۲۵- شناسایی اصول انتخاب انواع تخته

خرده چوب : تخته خرد چوب را با توجه به ماده اولیه، چسب مصرفی، فتاوری ساخت، نوع درجه، ابعاد و وزن مخصوصی که دارد، می‌توان در شرایط مختلف آب و هوایی به کار برد. در واقع تخته خرد چوب برای ساخت انواع جعبه، سقف و دیوار کاذب،

شکل ۱-۶۳

مزایای ام.دی.اف نسبت به تخته خرد چوب (ئوپان) به شرح زیر است :

- ساختاری همگن‌تر و سطوحی صاف با لبه‌هایی فشرده و متراکم دارد، در نتیجه قابلیت ماشین‌کاری و ابزارخوری بهتری را در کار فراهم می‌کند. ضمن اینکه در لبه‌ها احتیاجی به زهوارکوبی نیست.

- مقاومت خمشی و الاستیسیتی آن نسبت به ئوپان معمولی قدری بیشتر است.

- قدرت نگهداری پیچ و میخ آن بهتر است.

- دانسیتی آن یکنواخت و همگن است.

- در مقابل رطوبت مقاومت بیشتر و در ابعاد، پایداری بیشتری دارد.

- نسبت به تخته خرد چوب روکش پذیری بهتری دارد.

ج) تخته فیبر با دانسیتی بالا (سنگین H.D.F) : اچ.دی.اف، اختصار کلمات (High Density Fiberboard) است.

این نوع اوراق چوبی تحت حرارت و فشار بیشتر با استفاده از پرس گرم و با وزن مخصوصی که بین ۸٪ تا ۲۸٪ گرم بر سانتی‌متر مکعب است، تولید می‌گردد (شکل ۱-۶۴).

سیمی پهن می‌کنند، تا آب مخلوط با خمیر، به سرعت از آن خارج شود. پس از نیمه خشک شدن خمیر که مدت زمان زیادی نیز به طول نمی‌انجامد، آن را وارد پرس می‌کنند. پس از پرس شدن، سطح زیرین این گونه فیبرها ناهموار و منسوج خواهد شد؛ یعنی اثر توری سیمی، روی تخته فیبر باقی می‌ماند. بنابراین، محصول نهایی، تخته فیبری است با یک رویه صاف.

۱-۸-۲۸- انواع تخته فیبر از نظر دانسیتیه :

تخته فیبرها از نظر دانسیتیه به سه دسته زیر تقسیم‌بندی می‌کنند :

(الف) تخته فیبر عایق (دانسیتیه کم) (*Insulating board*)

یا تخته فیبر سبک : این نوع تخته، فقط توسط فرایند تر ساخته می‌شود. دانسیتی آن حدود ۵٪ تا ۲٪ گرم بر سانتی‌متر مکعب است و با ضخامت‌های ۹/۵ تا ۱۹ میلی‌متر به بازار عرضه می‌شود.

تخته فیبر عایق، از سبک‌ترین تخته‌ها به شمار می‌رود و نخستین بار به صورت یکی از محصولات فرعی صنعت کاغذ توسعه پیدا کرد و سرانجام در سال ۱۸۹۸ میلادی به ایجاد یک کارخانه تخته فیبر عایق در کشور انگلستان منجر گردید.

(ب) تخته فیبر با دانسیتی متوسط (M.D.F) : ام.دی.اف اختصار کلمات (Medium Density Fiberboard) است. ام.دی.اف، برای اولین بار در سال ۱۹۶۵ میلادی در امریکا ساخته شد.

این تخته با هر دو فرایند تر و خشک قابل تولید است.

وزن مخصوص آن از ۵٪ تا ۸٪ گرم بر سانتی‌متر مکعب است.

ام.دی.اف را پس از تولید، می‌توان روکش نمود؛ روکش‌های تریین، علاوه بر زیبایی، به دوام و کاربرد آن در محیط‌هایی مانند آشپزخانه نیز کمک می‌کند. روکش ملامینه، متداول‌ترین نوع روکش برای ام.دی.اف است که در فرایند تولید ام.دی.اف با روکش، کاغذ نقش‌دار آگشته به چسب، با اعمال فشار و حرارت پرس، روی تخته چسبانده می‌شود (شکل ۱-۶۳).

شکل ۱-۶۴

دارای دو رویه صاف است.
توجه : پیش از این کاربرد تخته فیبر در کارهای دکورسازی، بیشتر برای پشت بندکار بود، ولی امروزه با تولید تخته فیبرهای متوسط ام.دی.اف، دیگر کمتر از تخته خرد چوب استفاده می‌کنند. به عبارت دیگر، برای تولید بدنه یا اسکلت دکورها و همچنین برای ساخت انواع کابینت از ام.دی.اف استفاده می‌شود.

۱-۸-۳۰ آشنایی با خواص فیزیکی و مکانیکی تخته فیبر : با توجه به اینکه تولید تخته فیبرها، جزء فرایند مکانیکی شیمیایی چوب است و در واقع انواع فیبرها جزء مواد همگن محسوب می‌شوند، در عین حال، خواص آن برخلاف چوب، در تمام جهات یکسان است. خواص فیزیکی آن، بیشتر به رنگی که مربوط به روکش استفاده شده در آن است بستگی دارد. خواص مکانیکی آن نیز به وزن مخصوص و نوع چسب مصرف شده در فرایند ساخت آن بستگی دارد.

۱-۸-۳۱ آشنایی با معایب انواع تخته فیبر : فیبرها، اغلب نسبت به چوب و فراورده‌های چوبی معایب کمتری دارند. متداول‌ترین معایب آنها، به شرح زیر است :

۱-۸-۳۲ تاب خورده‌گی : این عیب که اغلب ممکن است بعد از خارج شدن تخته فیبر از پرس به وجود آید، بیشتر ناشی از نحوه انبار کردن نادرست، فشار زیاد آوردن به قسمتی از تخته‌ها و همچنین در معرض رطوبت قرار گرفتن آنهاست.

۱-۸-۳۳ پوسیدگی و طبله شدن تخته فیبر : پوسیدگی و طبله کردن نیز، بیشتر بعد از تولید و هنگام انبار کردن اتفاق می‌افتد و عامل اصلی آن، وجود رطوبت و شرایط نامطلوب انبار کردن است.

۱-۸-۳۴ تَرَک و شکستگی تخته فیبر : تَرَک و شکستگی بیشتر در زمان حمل و نقل صفحات تخته فیبر با طول و عرض زیاد اتفاق می‌افتد. ناگفته نماند که این عیب، هنگام برش تخته فیبر به وسیله اره دستی یا اره دستی برقی (عمودی)، در صورتی که زیر قسمتی که برش زده می‌شود تکیه گاهی نباشد نیز، ممکن است اتفاق بیفتد.

در ساخت آنها، از مواد شیمیایی دیگری برای ایجاد خواصی مانند مقاومت بیشتر در برابر جذب آب، استحکام بیشتر، قابلیت ماشین کاری بهتر در لبه‌ها و سطح سفتی و مقاومت در برابر کشش پیچ استفاده می‌شود.

۱-۸-۳۵ تخته فیبر سخت دارای ضخامتی بین ۲/۵ تا ۸ میلی‌متر است. مزایایی که این نوع تخته‌ها نسبت به ام.دی.اف دارند، مقاومت بیشتر در برابر جذب آب، استحکام بیشتر و نگهداری بهتر پیچ است و معایبی که دارند سنگین‌تر و گران‌تر بودن آنهاست.
توجه : این تخته‌ها، به علت سنگینی بیشتری که دارند، در ضخامت‌های کم تولید می‌شوند.

از این تخته‌ها، در ساخت کفپوش‌های طرح چوب، انواع در، کاینت آسپرخانه، پانل‌های دیوارکوب، قطعات پروفیل شده جهت روکوب و اسباب بازی و مصنوعات چوبی استفاده می‌شود.

۱-۸-۲۹ انواع تخته فیبر، از جهت کیفیت سطح
(الف) تخته فیبر اس یک / اس (۱۵) : این تخته‌ها، معمولاً به روش تَر و نیمه‌خشک تولید می‌شوند.

در این روش، همان‌طور که قبلًا گفته شد، جای توری روی یک سطح فیبر باقی می‌ماند، بنابراین تخته فیبر فقط دارای یک سطح صاف است.

(ب) تخته فیبر اس دو / اس (۲۵) : این تخته‌ها، بیشتر به روش خشک یا نیمه خشک تهیه می‌شوند و در آن، تخته فیبر

- الف) لبه‌های تخته ساختاری فشرده و متراکم داشته باشند.
- ب) هنگام مینخ کاری و سوراخ کاری ترک بر ندارند.
- ج) دارای ضخامت یکسان و بدون تاب و ترک باشند.
- د) گونیایی و کاملاً چهارگوش باشند.

۱-۸-۳۷ شناسایی اصول انتخاب انواع تخته فیبر جهت مصارف کاربردی آن : همان‌طور که قللاً گفته شد، تخته فیبرها دارای انواع مختلفی هستند، اما می‌توان آنها را با توجه به نوع مصرف و کاربرد به دو دسته (الف) تخته فیبر با ضخامت کم (تخته فیبر معمولی) و (ب) تخته فیبر با ضخامت زیاد (تخته فیبر ام.دی.اف) تقسیم نمود.

از تخته فیبرهای معمولی، در صورت مصرف با هدف پشت‌بند استفاده می‌شود که البته برای زیبایی کار، ممکن است روی آن، باروکش طبیعی پوشش داده شود؛ اما از تخته فیبرهای با ضخامت زیاد و متنوع (ام.دی.اف)، می‌توان در ساخت جالباسی، میز ناهارخوری، پارتیشن، جعبه‌های بسته‌بندی، اسباب‌بازی، واگن قطار و... استفاده نمود.

انتخاب انواع روکش چوبی طبیعی و مصنوعی

جهت مصارف کاربردی آن

۱-۸-۳۸ آشنایی با انواع روکش چوبی طبیعی و مصنوعی و کاربرد آن در دکوراسی : به هر نوع ورقه نازکی که بتوان آنرا به منظور پوشش، روی صفحات دیگر کشید، روکش می‌گویند (شکل ۱-۶۵). روکش در صنایع چوب، به دو دسته تقسیم می‌شود.

شکل ۱-۶۵

۱-۸-۳۵ شناسایی ابعاد استاندارد اوراق تخته فیبر : با توجه به تنوع روش ساخت و دانسیته‌های مختلف تخته فیبر، این فراورده دارای چند نوع استاندارد است (جدول‌های ۱-۴ تا ۱-۶).

جدول ۱-۴ ابعاد استاندارد تخته فیبر عایق

ضخامت mm	عرض cm	طول cm
۲۰۵، ۲۰۰، ۱۸۰، ۱۷۰، ۱۶۵، ۱۵۰، ۱۲۵، ۱۱۲، ۱۱۰، ۹۱	۴۰۰، ۳۸۰، ۳۵۰، ۳۰۰، ۲۷۵، ۲۵۰، ۲۲۵، ۲۰۰	
۲۰۰، ۱۸۰، ۱۷۵، ۱۷۰، ۱۳۰، ۱۲۵، ۱۱۰، ۱۰۰		عرض cm

جدول ۱-۵ ابعاد استاندارد تخته فیبر سخت

ضخامت mm	عرض cm	طول cm
۸، ۷، ۶، ۵، ۴، ۳، ۲	۲۰۰، ۱۸۵، ۱۷۵، ۱۷۰، ۱۳۰، ۱۲۵، ۱۱۰، ۱۰۰	
		عرض cm

جدول ۱-۶ ابعاد تخته فیبر با دانسیته متوسط

ضخامت mm	عرض cm	طول cm
۲۵، ۲۲، ۱۸، ۱۶، ۱۴، ۸، ۶، ۴	۱۸۳، ۱۲۲	
		عرض cm

ام.دی.اف را در ضخامت‌های ۱۶، ۱۰، ۸، ۶، ۴، ۳، ۲، ۲۵، ۲۰، ۱۸، ۱۶ و ۳۸ میلی‌متر تولید می‌کنند.

توجه : از تخته ام.دی.اف با ضخامت ۳ میلی‌متر، معمولاً برای درسازی، پشت‌بند کابینت و دکوراسی استفاده می‌شود. نکته : تخته ام.دی.اف با ضخامت ۱۶ میلی‌متر، مصرفش بیشتر است، ولی ضخامت ۱۶ میلی‌متر، بیشترین کاربرد را در دکوراسی و کابینت آشپزخانه دارد.

۱-۸-۳۶ شناسایی اصول درجه‌بندی انواع تخته فیبر : تخته فیبرها را بر اساس وزن، ضخامت، ابعاد و مقاومت به خمش و رطوبت استاندارد می‌کنند. تخته‌های استاندارد، باید دارای ویژگی‌های زیر باشد :

نقش، در روکش‌های طبیعی به گروه‌های زیر تقسیم می‌شود:

۱-۸-۴۲-نقوش مماسی: این نوع نقش، حاصل از برش روکش در جهت مماسی و موازی با پره‌های چوبی است؛ یعنی روکش گیری در جهت طول درخت انجام می‌گیرد و دواویر سالیانه، به صورت خطوطی موازی با طول روکش، نشان داده می‌شود (شکل ۱-۶۷).

شکل ۱-۶۷

۱-۸-۴۳-نقوش شعاعی: این نوع نقش، حاصل از برش روکش در جهت شعاع (از مرکز تا محیط) چوب است. در این نوع روکش، دواویر سالیانه به صورت نوارهایی یک در میان تاریک و روشن نشان داده می‌شوند. این نوع روکش در برخی از گونه‌های چوبی، بسیار زیبا جلوه می‌کند (شکل ۱-۶۸).

شکل ۱-۶۸

۱-۸-۴۹-روکش طبیعی: روکش طبیعی از ورقه‌های نازک چوبی (با ضخامت $1/6$ میلی‌متر) است که از چوب‌های قطعه‌ریزی و خوش‌نقش، به منظور نمازای فراورده‌های چوبی‌ای که ظاهر مناسبی ندارند، تهیه می‌شود. این روکش‌ها، بیشتر از گونه‌های مرغوب پهن برگان مانند ملچ، راش، بلوط، گرد، توسکا و... تهیه می‌شوند.

۱-۸-۴۰-روکش مصنوعی: روکش مصنوعی، از ورقه‌های نازک کاغذ یا پلاستیک تهیه می‌شود و برای پوشش فراورده‌های چوبی (تخته خرد چوب، چوب، فیبر و...) به کار می‌رود (شکل ۱-۶۶).

شکل ۱-۶۶

توجه: روکش‌های مصنوعی، از نظر رنگ و نقش دارای انواع متفاوتی است (نقش موج چوب، موزاییکی، ساده رنگی و...). این روکش‌ها در برابر حرارت و رطوبت، مقاوم‌اند و در کارهای ساختمانی، دکوراسیون، مبلمان و موارد دیگر مورد استفاده قرار می‌گیرند.

۱-۸-۴۱-آشنایی با نقوش و رنگ روکش‌های چوبی طبیعی و مصنوعی: روکش‌های طبیعی و مصنوعی، دارای رنگ و نقش‌های متنوعی هستند. رنگ روکش‌های طبیعی به گونه چوبی که از آن روکش گرفته می‌شود بستگی دارد، اما رنگ روکش‌های مصنوعی، با توجه به محل مورد مصرف تعیین و تولید می‌شود. به عبارت دیگر، در روکش‌های مصنوعی، محدودیت رنگ وجود ندارد.

«نقش» در روکش‌های طبیعی، با توجه به نوع روکش گیری، متفاوت است و در روکش‌های مصنوعی، علاوه بر طرح نقش روکش‌های طبیعی، می‌توان نقش‌های غیر چوبی مثل طرح مرمر، آجری و... را نیز مشاهده نمود.

شکل ۱-۷۱

۴۶-۸-۱- آشنایی با خواص فیزیکی و مکانیکی روکش‌های چوبی طبیعی و مصنوعی : با توجه به اینکه روکش، جزء صنایع تبدیل مکانیکی چوب است و مواد در تبدیل مکانیکی خواص خود را حفظ می‌کنند، بنابراین می‌توان گفت که روکش تمام خواص چوب را دارد، اما به دلیل ضخامت کم، نه تنها آنرا در موارد مختلف مورد مصرف قرار داد.

۴۷-۸-۱- شناسایی معایب انواع روکش چوبی

طبعی : عمدترين معايب روکشها به شرح زير است :

۴۸-۱- گره مرده و زنده : وجود گره در روکش چوبی باعث افت کيفيت شدید روکش می شود. به همين دليل در روکش گيري از گونه هایي استفاده می شود که گره کمتری دارند.

توجه : باید يادآوری نمود که گره مرده پيشتر باعث افت کيفيت روکش، حوب، مه، گر، ۵۵.

۴۹-۱-۸-تغییر رنگ روکش : تغییر رنگ روکش، بیشتر در اثر تغییرات جوی مانند رطوبت و نور خورشید به وجود می‌آید. البته روکش‌ها اگر رنگ شوند، خیلی دیرتر چهار این عیب خواهند شد.

توجه: روکش‌های مصنوعی، اغلب دچار این معایب نمی‌شوند.

۱-۸-۵۔ شناسایی ابعاد استاندارد روکش‌های چوبی طبیعی: روکش‌های تهیه شده از یک گونه درخت را معمولاً روی هم قرار می‌دهند و دسته‌بندی می‌کنند که به آن

٤٤-٨-١- نقوش مماسی - شعاعی (بیناپینی) :

در صورتی که نقوش ایجاد شده، مایین نقوش مماسی و شعاعی حاصل شود، نقش را بیناینی می‌گویند. این نوع روکش‌ها نه کاملاً مماسی‌اند و نه شعاعی (شکل ۱۶۹).

۱-۶۹

۴۵-۱-رنگ روکش : رنگ روکش‌های طبیعی بسته به گونهٔ چوبی آن، از تنوع زیادی برخوردار است؛ از سفید مایل به کرم (افرا) تا خاکستری مایل به قهوه‌ای (گردو) یا قهوه‌ای مایل به سیاه (پالیساندر). در شکل ۱-۷۰ نمونه‌هایی از روکش‌های طبیعی با رنگ‌های مختلف نشان داده شده است.

شكل ١-٧٠

نوع رنگ در روکش‌های مصنوعی، بسیار بیشتر و متفاوت‌تر است. در این نوع روکش‌ها، از رنگ سفید ساده و طرح‌دار تا سیاه ساده و طرح‌دار؛ طرح چوب و انواع گونه‌های چوبی با رنگ‌های متنوع ... در بازار موجود است. در شکل ۷۱ نمونه‌هایی از این روکش‌ها دیده می‌شود.

«یک قامه» می‌گویند. روی هر قامه، برگهای چسبانده می‌شود که مشخصاتی مانند جنس روکش، ضخامت، درصد رطوبت، نام کارخانه و ابعاد (مقدار روکش) روی آن ثبت شده است.

توجه: ضخامت روکش‌ها، به تناسب محل مورد مصرف، از ۱/۶ میلی‌متر تولید می‌شود.

۱-۸-۵۱ شناسایی اصول درجه‌بندی انواع روکش چوبی طبیعی و مصنوعی: درجه‌بندی روکش، بیشتر بر حسب ضخامت و مرغوبیت آن انجام می‌گیرد. روکش‌های درجه یک باید فاقد بریدگی، ترک، گره‌های بزرگ و... باشند. در ضمن، طول روکش در مرغوبیت آن تأثیرگذار است.

روکش‌های مصنوعی نیز در ضخامت‌های مختلف و به صورت ورقه‌هایی در ابعاد مختلف، تولید و به بازار عرضه می‌گردد.

۱-۸-۵۲ شناسایی اصول انتخاب انواع روکش چوبی طبیعی و مصنوعی جهت مصارف کاربردی آن: روکش‌ها، در صنایع تخته لایه، فرمیکا، دکوراسیون چوبی، در و پنجره چوبی و... مورد استفاده قرار می‌گیرد و امروزه با توجه به تنوع نقش و رنگ روکش‌های مصنوعی، به راحتی می‌توان با روکش کردن تخته خرد چوب، فیبر و ام.دی.اف، انواع مصنوعات چوبی را در مکان‌های مختلف و با رنگ‌های متفاوت تولید نمود از آن جمله می‌توان به کائینت آشپزخانه، دکوراسی، کتابخانه و... اشاره کرد.

از روکش‌های طبیعی، البته با ضخامت بیشتر، می‌توان در صنایع کبریتسازی، خلال دندان‌سازی، چوب‌بستنی، پوشال‌سازی، سبد‌بافی، معرق‌کاری و ساخت انواع سازه‌های نیز استفاده کرد.

آزمون پایانی

- ۱- کدام یک از چوب‌های زیر جزء سوزنی برگان‌اند؟
 (الف) نمدار   (ب) سرخدار   (ج) صنوبر
- ۲- کدام قسمت چوب دارای رنگ روشن‌تریست?
 (الف) درون چوب   (ب) برون چوب   (ج) هردو
- ۳- مهم‌ترین عامل در خشک کردن چوب ..... است.
 (الف) طول چوب   (ب) ضخامت چوب   (ج) عرض چوب
- ۴- مقاومت چوب خشک نسبت به چوب تر .....
 (الف) بیشتر است   (ب) کمتر است   (ج) تفاوتی ندارد
- ۵- قابلیت رنگ‌پذیری چوب در کدام روش خشک کردن بهتر است?
 (الف) هوای آزاد   (ب) کوره   (ج) هیچ کدام یا در کارخانه   (د) هانگار
- ۶- معمولاً چوب فشاری در ..... و چوب کششی در ..... وجود دارد.
 (الف) پهن برگان - سوزنی برگان
 (ب) سخت چوب‌ها - نرم چوب‌ها
 (ج) سوزنی برگان - پهن برگان
- ۷- عیب شانه عسلی شدن بیشتر در کدام گونه چوبی دیده می‌شود?
 (الف) راش   (ب) توسکا   (ج) ممرز
- ۸- تخته‌ای که الیاف لایه رویی آن موازی طول تخته باشد تخته لایه ..... نامیده می‌شود.
 (الف) پهناوار   (ب) راست تار   (ج) متعادل
- ۹- خواص شیمیایی چوب بیشتر در صنایعی مانند ..... و ..... اهمیت دارد.
- ۱۰- معمولاً برون چوب دارای رنگ ..... نسبت به چوب درون است.
- ۱۱- کامبیوم (لایه زاینده) چیست و نقش آن در ساختمان چوب را توضیح دهید.

- ۱۲- چهار مورد از خواص فیزیکی و چهار مورد از خواص مکانیکی چوب را نام ببرید.

۱۳- چهارگونه از درختان پهن برگ و چهارگونه از سوزنی برگان را نام ببرید.

۱۴- چهار دلیل از دلایل خشک کردن چوب را نام ببرید.

۱۵- اصطلاح اج. دی. اف به چه گفته می شود؟

- الف) تخته فیبر با وزن مخصوص کم
ب) تخته فیبر با وزن مخصوص زیاد
ج) تخته فیبر با وزن مخصوص متوسط
د) نوپان با روکش مصنوعی

۱۶- معمولاً ضخامت روکش های چوبی (طبیعی) .... است.

- الف) ۰/۶ تا ۱ سانتی متر
ب) ۰/۶ تا ۱ میلی متر
ج) ۲ میلی متر
د) ۵ میلی متر

۱۷- چهار مورد از مزایای استفاده از تخته لایه را بیان کنید.

۱۸- کدام قسمت از درخت وظیفه شکل سلول های پوست و چوب را بر عهده دارند؟

- الف) کامبیوم
ب) درون چوب
ج) مغز
د) برون چوب

۱۹- کدام عامل تخریب چوب بیشترین خسارت را به چوب وارد می نماید؟

- الف) حشرات
ب) موریانه ها
ج) باکتری ها
د) قارچ ها

فرزکاری چوب و صفحات چوبی با ماشین فرز میزی

هدف‌های رفتاری : هنرجو پس از پایان این فصل قادر خواهد بود :

- ۱- اصول کار با دستگاه و ویژگی‌های ماشین فرز میزی را شرح دهد.
- ۲- انواع تیغه‌های فرز را تعیین کند.
- ۳- دستگاه فرز را به طور کامل و صحیح راهاندازی کند.
- ۴- قسمت‌های مختلف دستگاه فرز را شرح دهد.
- ۵- شکل دادن و فرزکاری چوب و صفحات چوبی با ماشین فرز میزی را توضیح دهد.
- ۶- مسائل حفاظتی و ایمنی مورد نیاز را در هنگام کار با دستگاه فرز به کار گیرد.

ساعت آموزشی		
جمع	عملی	نظری
۲۴	۱۸	۶

پیش آزمون

- ۱- به نظر شما می‌توان با ابزارهای دستی چوب‌ها را به دقت فرز زد؟
- ۲- فرم دادن چوب را شرح دهید.
- ۳- دستگاه‌های مورد استفاده برای ایجاد فرم در چوب را نام ببرید.
- ۴- آیا با یک تیغهٔ فرز می‌توان انواع فرم‌ها را روی چوب ایجاد نمود؟
- ۵- مهم‌ترین مزیت ابزارهای برقی نسبت به ابزارهای دستی کدام است؟
  - الف) دقت و سرعت عمل
  - ب) بالا بودن ضریب ایمنی
  - ج) سرعت عمل
  - د) سادگی کار با آنها
- ۶- کاربرد فیکسچرها را بنویسید.
- ۷- حفاظت و ایمنی در فرزکاری قطعات صنعتی چگونه و با چه وسائلی امکان‌پذیر است؟

شکل ۳-۲

۱-۱-۲- ویژگی های ماشین فرز میزی : فرزهای ماشینی میزی، بیشتر برای کارهای بزرگ و ساخت انواع پروفیل، زبانه زدن و غیر آنها مورد استفاده قرار می گیرند. این فرزها، اغلب با یک بدنه ریختگی و در انواع و شکل های مختلفی در بازار عرضه می شوند (شکل ۲-۴).

شکل ۴-۲

محور یا توبی فرز، معمولاً در وسط صفحه دستگاه قرار گرفته است و توسط فرمانی، بالا و یاپین می شود (شکل ۲-۵).

شکا ۲۵

۲-۱ آشنایی با ماشین فریز مخصوص چوب و کاربرد آن

به طور کلی ماشین‌های فرز، بیشتر برای فرم دادن و ابزارزدن چوب‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد و علاوه بر این موارد، با به کار بردن تیغه‌های مناسب، می‌توان برای زیانه زدن، دو راهه کردن، سنباده زدن و غیر آنها نیز از این ماشین کمک گرفت. فرزها معمولاً به دو گروه برقی دستی و فرز ماشینی میزی تقسیم می‌شوند. فرزهای دستی خود شامل: اُر فرز که کارایی زیادی در صنایع چوب دارد (شکل ۱-۲).

شکل ۱-۲

فرز خرطومی که بیشتر برای کنده کاری مورد استفاده قرار می‌گیرد (شکل ۲-۲).

شکل ۲-۲

مینی فرز که برای کارهای کوچک و همچنین برای استفاده در ماشین دمچلجه به کار گرفته می‌شود (شکل ۲-۳).

تیغه‌های مورد استفاده در ماشین فرز میزی، به طور کلی به دو دسته زیر تقسیم می‌شوند:

(الف) تیغه‌های با محدودیت پوشال: این تیغه‌ها، اغلب یکپارچه نیستند و بیشتر به صورت سری و همراه یک توپی، داخل جعبه مخصوصی قرار دارند. هنگام کار با این تیغه‌ها باید مقدار بار (پوشال برداری) را محدود نمود زیرا با این تیغه‌ها نمی‌توان عمق پوشال برداری (فرمدهی) را زیاد در نظر گرفت (شکل ۲-۸).

شکل ۲-۸

توجه: این تیغه، به صورت دوتایی در داخل شکاف‌های مخصوصی که در توپی تعییه شده، قرار گرفته است و به وسیله پیچ محکم می‌شوند (شکل ۲-۹).

شکل ۲-۹

تیغه‌های فرز، از لحاظ فرم و کاربرد، دارای انواع مختلفی‌ست. بعضی از آنها فقط برای ابزار زدن مورد استفاده قرار

در بعضی از دستگاه‌ها نیز، فرمان دیگری برای زاویه‌دار نمودن محور توپی دستگاه وجود دارد. ناگفته نماند که در دستگاه‌های پیشرفته، این عمل توسط کلیدی به صورت اتوماتیک انجام می‌شود (شکل ۲-۶).

شکل ۲-۶

توجه: بالا و پایین کردن محور دستگاه باعث می‌شود مقدار قرار گرفتن تیغه بر روی صفحه دستگاه کم و زیاد گردد. دستگاه، دارای گونیایی است که هنگام کار، باید چوب را به آن تکیه داد. گونیا را می‌توان روی صفحه، در جهات مختلف قرار داد و محکم نمود.

۲-۲ آشنایی با انواع تیغه‌های ماشین فرز و کاربرد آنها

تیغه‌های مورد استفاده در ماشین فرز، معمولاً از فولاد ابزار کم آلیاژی ساخته می‌شوند. این فولادها، دارای کربنی بین ۰/۷ تا ۱/۷ درصد است. با توجه به اینکه این تیغه‌ها باید در مقابل ضربه، ساییدگی، نیروی برشی و غیر آنها نیز دارای مقاومت بالایی باشند، باید در ساخت‌شان از عنصری مانند ولفرام، کرم، منگنز، نیکل، وانادیوم و نظایرشان استفاده نمود. در شکل ۲-۷ تعدادی از انواع تیغه‌های ماشین فرز نشان داده شده است.

شکل ۲-۷

این تیغه‌ها، اغلب به صورت تکی موجودند و هر تیغه، فقط برای یک نوع کار، مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۲-۳-توانایی به کارگیری دستگاه فرز در سنباده کاری
از دستگاه فرز میزی، برای سنباده زدن کارهای قوس دار و قطعاتی با شکل‌های غیر متعارف استفاده می‌شود (شکل ۲-۱۲).

شکل ۲-۱۲

برای این منظور، باید سنباده موردنظر را روی تویی آلومینیومی مخصوص چسباند و آن را به طور صحیح روی محور دستگاه نصب کرد. ناگفته نماند که دستگاه مورد استفاده باید دارای تغییر دور باشد. زیرا هنگام استفاده از سنباده، باید سرعت دستگاه نسبت به عملیات فرز کاری کمتر باشد تا توان سنباده کاری را به راحتی انجام داد.

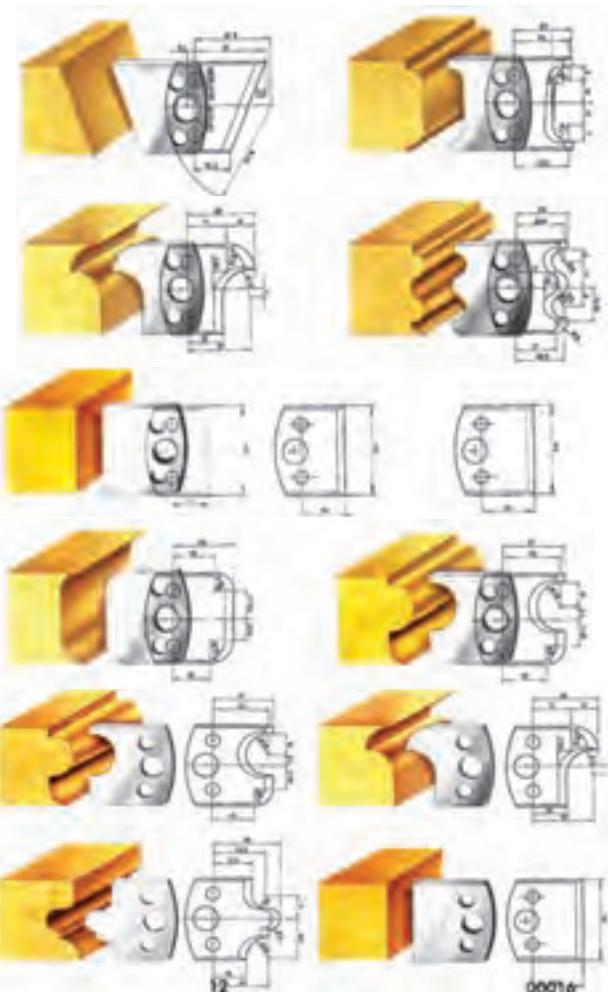
توجه: هنگام سنباده کاری، باید حتماً از ماسک حفاظتی استفاده نمود.

در شکل ۲-۱۳ سنباده مناسب، نحوه نصب آن روی تویی و تویی‌های با قطرهای مختلف نشان داده شده است.

شکل ۲-۱۳

می‌گیرند و بعضی دیگر برای دوراهه، ساخت اتصالات و غیر آنها. در شکل ۲-۱۰ چند نمونه از آنها نشان داده شده است.

شکل ۲-۱۰ چند نمونه از تیغه‌های فرز

(ب) تیغه‌های بدون محدودیت پوشال: این تیغه‌ها، عمولاً به صورت یکپارچه و بدون محدودیت در برداشتن پوشال طراحی شده‌اند (شکل ۲-۱۱).

شکل ۲-۱۱

۵-۲-شناسایی اصول فرم دادن چوب با ماشین فرز
 با توجه به فرم تیغه و نقشی که به قطعه کار زده می‌شود (شکل ۲-۱۶)، باید تیغه مناسب را انتخاب نمود؛ چنانچه از تیغه توپی (دارای محدودیت پوشال) استفاده شود، باید تیغه‌های مورد نظر را به طور صحیح در داخل توپی محکم نمود، شافت دستگاه را بالا آورد و به وسیله آچار مخصوص، پیچ و مهره‌های روی شافت را باز کرد، توپی را در جای خود پیچ می‌کند و به طور صحیح آن را محکم کرد. سپس باید تیغه را به مقدار دلخواه تنظیم نمود و پس از تنظیم، ماشین را روشن کرد و قطعه کار را باراعیت اینمی، از جلو تیغه عبور داد تا قطعه کار، به فرم مورد نظر درآید (شکل ۲-۱۷).

شکل ۲-۱۶

شکل ۲-۱۷

هنرجو در ماشین‌های عمومی صنایع چوب، خصوصاً آنهایی که به صورت مکانیکی کار می‌کنند، برای عملیات فرمدهی چوب و صفحات پرورده مجبور است دست خود را تا نزدیک

نحوه نصب : قسمتی از توپی متحرک است و در قسمت شیارداری قرار می‌گیرد. پس از قرار دادن لبه‌های سنباده در این شیار قسمت متحرک را در جای خود پیچ می‌کنیم.

توجه : برای سنباده کاری قطعات صاف، باید قطعه کار را مطابق شکل ۲-۱۴ به گونیای دستگاه تکیه داد.

شکل ۲-۱۴

۴-۲-شناسایی قسمت‌های مختلف و تنظیمات ماشین فرز

این ماشین، اغلب دارای یک بدنه اصلی است که بیشتر از جنس چدن است. صفحه میز آن نیز در بیشتر مواقع از چدن است و دارای شکافی است که شافت در داخل آن قرار می‌گیرد و به وسیله فرمانی بالا و پایین می‌شود. روی صفحه دستگاه، جایی نیز برای نصب گونیا و حفاظها وجود دارد.

لازم است یادآوری شود که روی صفحه دستگاه‌های پیشرفته عمل بالا و پایین کردن و همچنین زاویه‌دار نمودن شافت، به صورت اتوماتیک و به وسیله دکمه‌های مخصوص انجام می‌گیرد. در شکل ۲-۱۵، یک نمونه از ماشین‌های فرز با قسمت‌های مختلف نشان داده شده است.

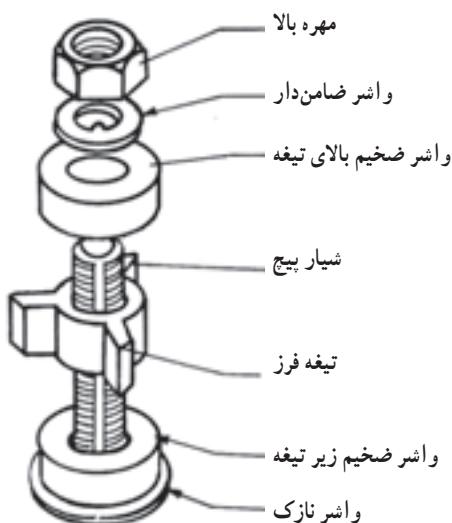

شکل ۲-۱۵

شکل ۲-۱۹

۲- تیغه را باید به طور صحیح روی محور دستگاه وصل و آنرا کاملاً محکم نمود (شکل ۲-۲۰).

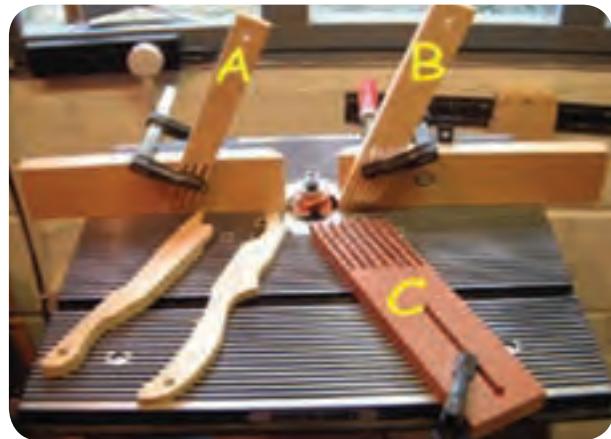

شکل ۲-۲۰- شافت فرز با متعلقات و روش بستن آن

۳- در فرزکاری و هنگام کار، به خصوص با چوب‌های سخت، باید مقدار باردهی به تیغه کم باشد و ابزار زدن در چند مرحله انجام گیرد.

۴- قطعات A، B و C در شکل ۲-۲۱ از وسایل کمکی و ایمنی مانند هدایت‌کننده‌شانه‌ای (جیگ و فیکسچر) در هنگام کار با ماشین فرز به حساب می‌آیند؛ از این وسایل باید به طور صحیح استفاده نمود. برای کارهای مختلف فرزکاری باید «جیگ» و «فیکسچر» مناسب طراحی و ساخته شود.

تیغهٔ فرز پیش برد. در حالت آزاد و بدون استفاده از فیکسچرهای حفاظت و ایمنی، این کار بسیار خطرناک است (شکل ۲-۱۸).

شکل ۲-۱۸

یک دلیل خطرناک بودن آن می‌تواند ساختمان ناهمگون چوب باشد. زیرا چوب دارای ساختمان متخلخلیست که مقاومت همه نقاط آن با یکدیگر در مقابل ابزار بُرُنده نابرابر است. گاهی وجود گره‌های ناشی از سرشاخه‌های قطع شده درخت در چوب در سختی چوب در آن محل گره دگرگونی زیاد ایجاد می‌نماید که کاملاً در مقابل ابزار فرم‌دهنده مانند مته، فرز، اره، نسبت به سایر جاهای چوب، از خود مقاومت زیاد نشان می‌دهد و در صورت نداشتن شناخت کافی به این تغییر مقاومت و سختی، ممکن است چوب تغییر مسیر دهد و به خطر بریدگی و قطع عضو کارورز ماشین کار منجر گردد. به همین دلیل در این فصل لازم است نحوهٔ به کارگیری از وسائل حفاظتی در عملیات فرزکاری با ماشین‌های فرز به شرح زیر بیان شود.

۶-۲- شناسایی اصول رعایت موارد ایمنی ضمن فرم دادن، تیز کردن تیغه و سرویس و نگهداری ماشین فرز

با توجه به اینکه ماشین فرز میزی، در صنایع چوب، یکی از ماشین‌های خطرآفرین به حساب می‌آید، باید نکات ایمنی زیر را کاملاً رعایت نمود تا به فرد آسیبی نرسد:

- باید از تیغه‌های استاندارد با نشان تجاری معتبر استفاده نمود (شکل ۲-۱۹) و از به کارگیری تیغه‌های دست‌ساز برهیز کرد.

- ۱۰- پس از پایان کار، باید تیغه‌ها را تمیز و در صورت نیاز، روغن کاری نمود و در جای مناسب نگهداری کرد.
- ۱۱- پس از پایان کار، ماشین را باید به وسیله کمپرسور باد تمیز نمود.
- ۱۲- برای ابزار زدن قطعات غیرمعارف مانند چوب‌های گرد و کارهای قوس‌دار، باید از جیگ و فیکسچر مخصوص استفاده کرد (شکل ۲-۲۴).

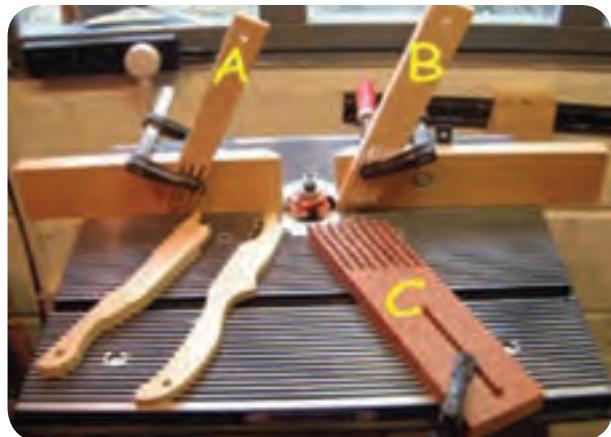

شکل ۲-۲۴

۱-۶- شناسایی اصول ساخت حفاظت‌ها و کاربرد آنها : با توجه به خطرات ناشی از کار با ماشین فرز، باید برای حفاظت و جلوگیری از صدمات، از حفاظتها و جیگ و فیکسچر مختلفی برای دستگاه فرز استفاده نمود. این وسایل، می‌توانند به صورت خیلی پیشرفته و جزء متعلق‌الات دستگاه باشند و بعداً به دستگاه اضافه شوند.

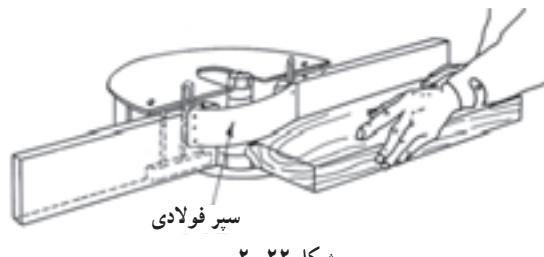
توجه : این وسایل حفاظتی و جیگ و فیکسچرها، در ماشین‌های ساخت کارخانجات گوناگون، متفاوت است. در ضمن برای چوب‌های قوس‌دار می‌توان از تجهیزاتی دست‌ساز یا پیشرفته استفاده نمود.

البته امروزه، دستگاه‌های فرزی که بیشتر مورد استفاده قرار می‌گیرند، دارای تجهیزات اینمی مناسبی هستند (شکل ۲-۲۵).

شکل ۲-۲۱

- ۵- باید از تیغه‌های تیز و بدون شکستگی استفاده کرد.
- ۶- هنگام کار، باید از عینک و ماسک حفاظتی استفاده کرد و حتماً آستین‌های لباس کار را بست (شکل ۲-۲۲).

شکل ۲-۲۲

- ۷- برای جلو بردن قطعه کار باید از وسایل کمکی جیگ و فیکسچر مناسب استفاده نمود (شکل ۲-۲۳).

شکل ۲-۲۳- روش استفاده از ماشین فرز در کارهای گرد

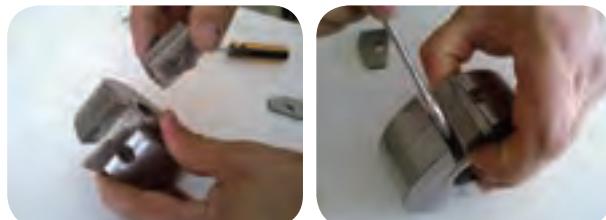
- ۸- قسمت‌های متحرک و گریس‌خور دستگاه را باید روغن کاری و گریس کاری نمود.
- ۹- از چوب‌های گره‌دار و دارای ترک، حتی الامکان نباشد استفاده کرد.

شکل ۲-۲۶ - انتخاب تیغه

۲- تیغه را به طور صحیح در داخل توپی محکم کنید
(شکل ۲-۲۷).

شکل ۲-۲۷ - تنظیم و محکم کردن تیغه داخل توپی

شکل ۲-۲۵

۳- دستگاه فراز را برای توپی مورد نظر آماده کنید (شکل ۲-۲۸).

شکل ۲-۲۸ - تنظیم کردن توپی در دستگاه فراز

۴- حفاظه های دستگاه فراز را در محل خود مستقر نمایید
(شکل ۲-۲۹ - الف و ب).

شکل ۲-۲۹ - الف - بستن حفاظه ها

پروژه کار فرازکاری : ساخت قاب عکس فرازخورده :
مصالح و تجهیزات مورد نیاز : چوب راش به ابعاد
 $750 \times 50 \times 30$ میلی متر ۲ قطعه، دستگاه فراز میزی، تیغه
مناسب فارسی بر، اورفرز، دستگاه دمچله، چسب چوب،
پین دمچله، گیره قاب بندی، چکش و .... .
مراحل انجام کار :

۱- براساس فرم مورد دلخواه تیغه مناسب را انتخاب
نمایید (شکل ۲-۲۶).

۷- برای متصل نمودن قطعات قاب به همدیگر چند روش وجود دارد، مانند استفاده از اتصال بیسکویتی، دوبل، دم چلچله و غیر آنها. در این پژوهه از اتصال دم چلچله استفاده شده است (شکل ۲-۳۲).

شکل ۲-۳۲- قطعات دم چلچله شده، ایجاد اتصال دم چلچله

۸- قطعات آماده قاب را پس از چسب زدن به وسیله پین دم چلچله به هم متصل نمایید (شکل ۲-۳۳).

شکل ۲-۳۳- مراحل متصل نمودن قطعات قاب

۹- برای استحکام و بهتر چسبیدن قطعات به همدیگر می توان از گیره قاب بندی استفاده کرد و پس از باز نمودن گیره، جهت پرداخت قطعه کار اقدام نمود (شکل ۲-۳۴).

شکل ۲-۳۴- پرداخت قاب ساخته شده، بستن قاب توسط گیره قاب بندی

۱۰- برای دوراهه کردن قاب مورد نظر می توان توسط اره در ماشین سه کاره یا ماشین های دیگر یا توسط اور فرز با تیغه مخصوص دوراهه اقدام نمود (شکل ۲-۳۵).

شکل ۲-۲۹- ب- بستن حفاظ فنری

۵- در صورت نبود حفاظ یا شانه های چوبی در روی میز (جلوی قطعه کار)، می توان از یک قطعه چوب کمکی در روی میز فرز استفاده نمود و سپس قطعه کار را ابزار زد (شکل ۲-۳۰).

شکل ۲-۳۰- چوب ابزار خورده، ابزار زدن قطعه کار

۶- به وسیله دستگاه فارسی بر قطعات را ۳۰ و ۴۰ سانتی متری به صورت فارسی برش بزنید (شکل ۲-۳۱- الف و ب).

الف- تنظیم اره فارسی بر

ب- قطعات فارسی بر شده
شکل ۲-۳۱

اورفرز همراه تیغه دوراوه

بستن تیغه در داخل دستگاه

دوراوه کردن توسط اور فرز

قاب

شکل ۲-۳۵

اخلاق حرفه‌ای چیست؟

اخلاق حرفه‌ای، از جمله عناوین شایستگی‌های غیرفنی است که در کنار شایستگی‌های فنی، اهداف یک حرفه را پیش‌می‌برد، تحقق می‌بخشد و بسیار تأثیرگذار خواهد بود. منظور از «اخلاق حرفه‌ای»، رعایت اصول و موازین اخلاقی می‌باشد که در دستورات دینی به اجرای صحیح آنها در هر شغل و حرفه‌ای تأکید شده است.

آزمون پایانی

۱- چهار مورد از کاربردهای ماشین فرز را نام بیرید.

۲- تیغه‌های مورد استفاده در ماشین فرز، معمولاً از چه فولادی و با چه آلیاژی از کربن ساخته می‌شود؟

۳- چهار مورد از نکات ایمنی سرویس و نگهداری ماشین فرز را بنویسید.

۴- هدف از طراحی و ساخت فیکسچر چیست؟

۶- چنانچه بخواهیم یک قاب پنج ضلعی بسازیم زاویه ارتفاعی بُر روی چه درجه‌ای باید قرار گیرد؟

الف) ۴۵ درجه   ب) ۲۲/۵ درجه   ج) ۲۶ درجه   د) ۳۰ درجه

۷- قسمت‌های مختلف یک فیکسچر برای فرزکاری در قطعات قوس‌دار را نام بیرید.

۸- نکات ایمنی برای استفاده از فیکسچرهای حفاظتی در فرزکاری را عنوان کنید.

ساخت و به کارگیری اتصالات در دکور چوبی

هدف‌های رفتاری : هنرجو پس از پایان این فصل قادر خواهد بود :

- ۱- سوراخ کاری چوب با ماشین‌های سوراخ‌زن اتوماتیک را انجام دهد.
- ۲- اجزای ماشین سوراخ‌زن اتوماتیک را معرفی کند.
- ۳- اتصال دم چلچله را با دستگاه دم چلچله زن انجام دهد.
- ۴- انواع اتصال الیت را جاسازی و نصب نماید.

ساعت آموزشی		
جمع	عملی	نظری
۴۴	۳۶	۸

پیش آزمون

- ۱- آیا با ماشین سوراخزن اتوماتیک آشنایی دارد؟
- ۲- اجزای ماشین سوراخزن اتوماتیک را نام ببرید؟
- ۳- قابلیت ها و مزیت های ماشین سوراخزن اتوماتیک را بیان کنید.
- ۴- کاربرد دستگاه دم چلچله زن را بیان کنید.
- ۵- اجزای ماشین دم چلچله زن را نام ببرید.
- ۶- انواع اتصالات الیت را نام ببرید.
- ۷- کاربرد اتصالات الیت را بنویسید.

۱-۳-۱- آشنایی با ماشین مته چند تیغه: ماشین سوراخ زن یا ماشین مته چند تیغه، برای ایجاد انواع سوراخ های به منظور نصب اتصال الیت، جای پین طبقه، اتصال دوبل، جای لو لای فنری (گازر)، جای قفل و ... روی چوب یا انواع فراورده های چوبی مورد استفاده قرار می گیرد. این ماشین، در دونوع تک محوره (شکل ۳-۲). که قابلیت چرخش وزاویه بذری هد سوراخ زن را دارد، و چند محوره (شکل ۳-۳). که توانایی سوراخ کاری در جهت افقی و عمودی را به طور همزمان دارد، عرضه می شود.

شکل ۳-۲

شکل ۳-۳

۲-۳-۲- اجزای ماشین سوراخ زن اتوماتیک

با توجه به توضیحاتی که پیش از این داده شد، هرچه تعداد محورهای این دستگاه بیشتر باشد، دقت، کیفیت، راندمان و سرعت سوراخ کاری افزوده تر می شود؛ اما این توضیح به این معنا نیست که کیفیت کار به دست آمده با این دستگاه، مشابه کیفیت کار با ماشین های مته افقی (کُم کن) یا عمودی (دریل ستونی) است،

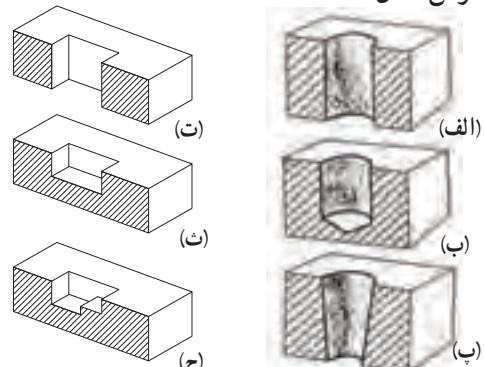
ساخت و به کار گیری اتصالات در دکور چوبی

۱-۳- سوراخ کاری چوب با ماشین های سوراخ زن اتوماتیک

سوراخ کاری و کُم کنی در چوب و فرآورده های چوبی، عبارت است از عمل پوشال برداری به منظور ایجاد سوراخ هایی گرد یا چهار گوش که توسط ابزارهای بُرنده ای مثل مته، اسکنه یا مغار با اندازه های یا شماره های متفاوت انجام می گیرد. در صورتی که این عمل، به صورت دستی انجام شود، ابزارهای مورد استفاده انواع دریل های دستی و مته است (برای سوراخ های گرد) و اسکنه و چکش چوبی (برای سوراخ های چهار گوش).

اگر این عملیات به صورت ماشینی انجام شود، از ماشین آلاتی به نام ماشین مته عمودی، ماشین مته افقی، یا کُم کنی (برای سوراخ کاری گرد یا کُم هایی که در دو انتهای نیم گرد است) و کُم کن زنجیری (برای کُم های چهار گوش) استفاده خواهد شد. لازم است یاد آوری شود که ماشین آلات فوق، ممکن است به صورت ساده مکانیکی، پنوماتیکی، اتوماتیک یا سی ان سی (C.N.C) باشند و هریک از انواع این ماشین ها، به عملیات مشخصی می پردازند.

سوراخ کاری و کُم کنی، یکی از مهم ترین عملیاتی است که برای ایجاد اتصالات و قطعات چوبی به کار می رود، به همین دلیل بسیار متنوع است. در شکل ۱-۳-۱ نمونه سوراخ گرد و چهار گوش نشان داده شده است.

الف) سوراخ گرد راه به در
ب) سوراخ گرد بن بست
ث) سوراخ چهار گوش بن بست
پ) سوراخ مخروطی راه به در
ج) سوراخ چهار گوش پلدار
ت) سوراخ چهار گوش راه به در

شکل ۱-۳-۱- انواع سوراخ های گرد و چهار گوش

شکل ۳-۶ – کلیدهای بالا و پایین بُرندۀ جک‌ها

در واقع وقتی که جک پایین است، یک ضخامت (نر) قطعه به پیستون جک و لبه دیگر به گونیای دستگاه تکیه داده می‌شود. در این شرایط، قطعه کار، آماده سوراخ کاری است (شکل ۳-۷).

شکل ۳-۷ – قطعه‌کار، توسط جک‌ها گونیا شده است.

یادآوری می‌شود با توجه به این که ممکن است به سوراخ‌های متعدد دارای عمق‌های مختلف نیاز باشد، می‌توان ماشین را برای شش حالت مختلف از صفر تا ۷۰ میلی‌متر عمق تنظیم نمود. در این دستگاه، عمل تنظیم عمق، توسط پیچ‌های تنظیم صورت می‌پذیرد (شکل ۳-۸).

شکل ۳-۸ – سیستم تغییر عمق منه

بلکه به دلیل ویژگی منحصر به فرد این ماشین، کار با این ماشین راحت‌تر و دقیق است.

در ماشین‌های تک محور، ھد سوراخ‌زن می‌تواند به صورت عمودی یا افقی و حتی تحت زوایای بین صفر تا ۹۰ درجه تنظیم شود و سوراخ‌هایی با دقت بسیار بالا ایجاد کند. در (شکل ۳-۴ الف، ب، ج)، به ترتیب ھد سوراخ‌زن را در حالت‌های صفر (افقی)، ۴۵ (تحت زاویه) و ۹۰ درجه (عمودی) مشاهده می‌کنید.

شکل ۳-۴ (الف) (ب) (ج)

با این دستگاه، علاوه بر سوراخ کاری تحت زوایای مختلف روی فرآورده‌های چوبی، می‌توان سطوح زوایهدار را نیز سوراخ کاری نمود (شکل ۳-۵).

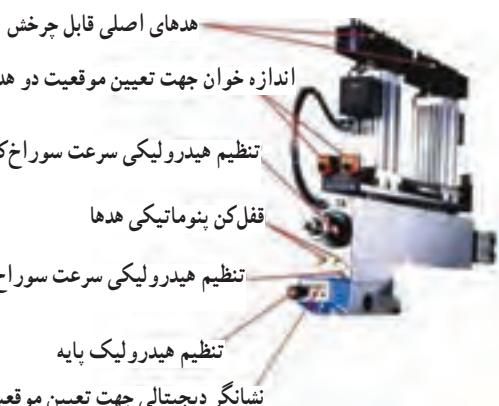
شکل ۳-۵ – سوراخ کاری قطعات زوایهدار

در قطعات مختلف، شرایطی پیش می‌آید که باید سوراخ‌هایی با فواصل مشخص زده شود؛ در این شرایط، باید از خطکش بلندی که روی ماشین است و حداکثر ۴ متر طول دارد، کمک گرفت. به این‌منظور، روی این خطکش چند گیره با جک نصب کرده‌اند. این گیره‌ها یا جک‌ها، نقش گونیارا بر عهده دارند و اغلب چهار عدد یا بیشترند توسط نیروی پنوماتیک، بالا یا پایین می‌روند. این جک‌ها، به وسیله پیچ، روی خطکش محکم می‌شوند. هر جک، دارای شماره مخصوص به خود است و توسط کلید مشخصی که روی ماشین تعییه شده، کار خود را انجام می‌دهد (شکل ۳-۶).

شکل ۳-۱۱

شمارنده‌ها در این دستگاه، بر اساس جداولی که اغلب روی بدنه ماشین نصب شده‌اند، تنظیم می‌گردد.
برای تنظیم چپ و راستی هدفان نیز از ابزار ایمنی استفاده شده است. در ضمن، جلو و عقب بردن هدفهای عمودی و فاصله آنها از یکدیگر نیز قابل تنظیم است. بنابراین، پس از تنظیم هدفها توسط کلیدهای پنوماتیکی مربوطه، باید هد را قفل کرد تا جابه‌جا نشود و در عمل سوراخ کاری، خطابی به وجود نیاید.
برای آشنایی بیشتر با هد عمودی این ماشین، شکل ۳-۱۲ با اجزای مهم و کاربردی اش نام‌گذاری شده است.

شکل ۳-۱۲

مته‌ها در هر هد قابل تنظیم خواهد بود.
در این دستگاه‌ها، برای تنظیم عمق سوراخ‌ها، باید از شمارنده‌ها یا کانتر به همراه ابزار دقیق اندازه‌گیری میکرومتریک استفاده کرد (شکل ۳-۱۱).

در دستگاه‌های چند محوره، محورهای افقی و عمودی نسبت به هم مجزا هستند و محورهای افقی که در سمت چپ و راست ماشین‌اند، می‌توانند به کمک یک جک پنوماتیکی، از صفر تا ۹۰ درجه چرخش داشته باشند و سوراخ‌کاری‌های تحت زاویه را روی قطعه کار ایجاد کنند (شکل ۳-۹).

شکل ۳-۹

در این دستگاه‌ها، روی محور عمودی، ۱ تا ۴ کنسول نصب است. هر کنسول می‌تواند به صورت دو هد مجزا، که قادرند بین صفر تا ۹۰ درجه (درجات محورهای x و y) چرخش داشته باشند، کار کنند. فاصله هدها از یکدیگر قابل تنظیم است. (شکل ۳-۱۰).

شکل ۳-۱۰ - قابلیت جابه‌جایی و چرخش هدها و کنسول‌ها هریک از هدها، دارای یک موتور مجزا هستند که سرعتی بین ۲۸۰۰ تا ۴۰۰۰ دور در دقیقه دارند؛ بنابراین سرعت چرخش

توجه ۱ : هد عمودی نشان داده شده در تصویر، تقریباً در همه مدل های ماشین سوراخ زن به همین شکل است.

توجه ۲ : هد شکل ۲۴، قابلیت چرخش در زوایای مختلف را دارد.

در تمام ماشین های سوراخ زن، فاصله مته های روی هد نسبت به هم، ۳۲ میلی متر است و چون یک مته در وسط هد قرار گرفته و سایر مته ها، در چپ و راست آن دارای فاصله هایی با ضریب ۳۲ میلی مترند، تعداد مته های موجود در هر هد، همواره فرد است.

توجه : برای راحتی کار و سرعت عمل در اندازه گیری فاصله سوراخ ها، روی خط کش ماشین، فاصله ۳۲ میلی متری علامت گذاری شده است (شکل ۳-۱۳).

شکل ۳-۱۴

توجه : با توجه به نوع کار، می توان هد مورد استفاده را روشن و بقیه را خاموش کرد.

نکته حائز اهمیت، چگونگی روشن شدن و حرکت کردن مته هاست؛ در واقع این کار با یک پدال پایی (شکل ۳-۱۶) و کلید روی شاسی ماشین امکان پذیر می شود. یعنی پس از انتخاب نوع سوراخ کاری، باید کلید روشن شاسی را زد، توسط قسمت کنترل، هد مورد نظر را روشن کرد و در آخر، پدال پایی را فشار داد.

شکل ۳-۱۵

شکل ۳-۱۶

در برخی موارد، مانند ایجاد سوراخ برای اتصال الیت، که هر دو محور افقی و عمودی همزمان در حال کار کردن هستند، امکان برخورد دو مته به یکدیگر وجود دارد (شکل ۳-۱۴). برای جلوگیری از این برخورد و خطراتی از این قبیل، روی دستگاه کلیدی تعییه شده است که حرکت هدها را پس در پی کنترل می کند. در واقع در چنین حالتی وقتی هر دو هد روشن هستند، ابتدا هد افقی سوراخ کاری را انجام می دهد و پس از پایان کار، به محض عقب رفتن این هد، هد عمودی شروع به سوراخ کاری می کند. در شکل ۳-۱۵، کلیدهای قسمت کنترل که با آنها هدها را روشن یا خاموش می کنند نشان داده شده است.

این جک‌ها، از طریق قسمت کنترل و یا کلیدهای روی شاسی ماشین کنترل و فعل می‌شود.

در شکل ۳-۱۹، جک‌ها، که به گیره‌های (نگهدارنده‌های) پنوماتیکی نیز معروف‌اند، نشان داده شده است.

شکل ۳-۱۹

بنابریک قاعدة کلی، نباید فراموش کرد که فاصله هر جک از سطح کار، از ۵ میلی‌متر بیشتر نباشد. در غیراین صورت، از فشار جک به قطعه کار کاسته می‌شود و در نتیجه هنگام سوراخ کاری، احتمال پس‌زدن قطعه کار توسط مته‌ها وجود خواهد داشت.

نکته: در برخی از انواع ماشین‌ها، جک‌هارا برای کارآبی بیشتر، تحت زاویه ۱۵ درجه قرار داده‌اند تا قطعه کار همواره به طرف مته‌ها هدایت شود (شکل ۳-۲۰).

شکل ۳-۲۰

این نوع جک‌ها، این مزیت را دارد که در صورت فشار آوردن مته به قطعه کار، جک، فشرده‌تر می‌شود و در نتیجه، عمل نگهداری قطعه کار، بهتر انجام می‌پذیرد.

توجه ۱: حرکت هدها، به وسیله نیروی باد تأمین می‌گردد.

توجه ۲: مقدار فشار باد برای این ماشین، بین ۵/۶ تا ۸ بار است که این مقدار، توسط فشارسنج نصب شده روی دستگاه نشان داده می‌شود (شکل ۳-۱۷).

شکل ۳-۱۷

در برخی از ماشین‌های سوراخ‌زن چند محوره، برای راحتی حرکت قطعه کار روی ماشین، از تسمه نقاهه استفاده شده است. در شکل ۳-۱۸ نوعی از همین ماشین‌ها نشان داده شده است.

شکل ۳-۱۸

توجه: این تسمه نقاهه‌ها، در برخی موارد، برای ایجاد یک خط تولید مکانیزه و حمل و نقل دستی آن قسمت به ماشین، به کار می‌روند.

برای ثابت نگهداشتن قطعه کار به منظور سوراخ کاری، از نگهدارنده‌های پنوماتیکی یا جک‌های مخصوصی که برای همین منظور طراحی شده‌اند، استفاده می‌گردد.

جک‌ها، درست مقابله‌ها قرار می‌گیرند تا بارهای وارد شده از طرف مته به قطعه کار را خشناکند و در نتیجه عملیات سوراخ کاری، با دقت بالا انجام گیرد.

شکل ۳-۲۴

یادآوری: لب برد نده متنهای راست گرد به سمت راست و متنهای چپ گرد، به صورت برعکس (به سمت چپ) است.

توجه: در این دستگاه، حداقل قطر متنه مورد استفاده، ۳۵ میلی‌متر است.

همان‌طور که گفته شد، متنهای با قطرهای مختلف به این ماشین بسته می‌شود، اما از آنجایی که متنهای این دستگاه مخصوص است، انتهای همه آنها، قطعی یکسان دارد و ۱۰ میلی‌متر است. این متنهای، درون کولت مخصوصی جامی گیرند و توسط دو عدد پیچ آلن محکم می‌شوند، و سپس خود کولت نیز که دارای پینی در بدنه است، در شیار محور ماشین قرار می‌گیرد و با یک چرخش ۴۵ درجه‌ای، روی محور مستقر و کاملاً محکم می‌شود (شکل ۲۵ و ۳-۲۶).

شکل ۳-۲۵

توجه: با فشار دادن پدال پایی، ابتدا جک‌ها قطعه کار را می‌گیرند، سپس هدها عمل سوراخ کاری را انجام می‌دهند و پس از بازگشت هدها، جک‌ها، قطعه کار را آزاد می‌کنند (شکل ۳-۲۱).

شکل ۳-۲۱

در بعضی از انواع ماشین‌های سوراخ‌زن، گونیای وجود دارد که با آن می‌توان سوراخ‌هایی کاملاً فرینه، روی دو قطعه کار ایجاد کرد. (شکل ۳-۲۲). برای این کار، باید دو قطعه را به چپ و راست گونیا تکیه داد و سوراخ‌هایی موازی گونیا ایجاد نمود.

اگر این عملیات، با گونیای «فلش مانند»، که در شکل ۳-۲۳ نشان داده شده است، انجام گیرد می‌توان روی کار، تحت زاویه ۴۵ درجه سوراخ‌زنی کرد.

شکل ۳-۲۲

شکل ۳-۲۳

نکته حائز اهمیت این که در این ماشین‌ها، چون محورهای ماشین، توسط چرخ دنده با یکدیگر درگیرند، متنهای به صورت چپ گرد و راست گرد می‌چرخند؛ یعنی یک محور به سمت چپ و محور دیگر به سمت راست.

به همین دلیل، متنهای راست گرد با رنگ مشکی و متنهای چپ گرد، با رنگ قرمز مشخص می‌شوند (شکل ۳-۲۴).

۲- شناسایی ماشین دم چلچلهزن و اجزای مختلف آن :
 این ماشین، در انواع سنگین و دستی- برقی (قبل حمل)، یک تیغ و دو تیغ، پنوماتیکی و اهرمی، با مارک‌های مختلف در بازار وجود دارد (شکل‌های ۲۸، ۲۹ و ۳۰). با توجه به ارزانی قیمت، راحتی در حمل و نقل، نیاز نداشتن به لوازم جانبی زیاد و راحتی در کارکردن، در بیشتر کارگاه‌ها، از نوع دستی، برقی و اهرمی این ماشین استفاده می‌شود.

شکل ۳-۲۶

شکل ۳-۲۸

شکل ۳-۲۹

۳- توانایی کار با ماشین دم چلچلهزن

۱- آشنایی با مفهوم دم چلچله و کاربرد آن در دکورسازی : اتصال دم چلچله، یکی از محکم‌ترین و کاربردی‌ترین اتصالات صنایع چوب است و در برابر نیروی کششی بسیار مقاومت دارد.

چند سالی است که با ساخت ماشینی به نام «دم چلچله زن»، ساخت قاب‌ها و نیز اتصال قطعات فارسی‌بُر شده از جنس چوب، امدی اف و لترون به راحتی انجام می‌شود. بی‌شک ساخت این ماشین، در ساخت قاب‌ها تحول عظیمی ایجاد کرده است (شکل ۳-۲۷).

شکل ۳-۲۷

دو عدد گونیا برای گرفتن قطعه کار وجود دارد که به صورت کشویی، قابل حرکت‌اند.

ج) گونیای وسط : این گونیا، معمولاً در وسط صفحه یا میز دستگاه قرار می‌گیرد و زیر آن به صورت مدرج است. این گونیا، بیشتر برای تنظیم اندازه، مورد استفاده قرار می‌گیرد.

د) کلید قطع و وصل : در ماشین‌های دم چلچله، برای روشن و خاموش کردن، از دو نوع کلید استفاده می‌شود: یک نوع آن، کلید روشن، خاموش استارت و استاپ معمولی است که آن را روی بدنه ماشین تعییه می‌کنند؛ و نوع دیگر آن با چرخاندن یا فشار دادن آن، ماشین خاموش و روشن می‌شود. کلید سومی است به نام میکروسویچ. حساسیت میکروسویچ‌ها بسیار بالاست، به طوری که با کمترین ایجاد حساسیت، خاموش یا روشن می‌شوند.

میکروسویچ‌ها، دارای انواع گوناگونی هستند در ماشین دم چلچله، از نوع فشاری آن استفاده می‌شود (شکل ۳-۳۲).

شکل ۳-۳۲

طرز کار این میکروسویچ، به این صورت است که هنگام پایین بودن موتور دستگاه، زبانه کلید در حالت فشرده است (شکل ۳-۳۳) و به محض بالا آمدن موتور، کلید عمل می‌کند و جریان برق را به موتور می‌رساند (شکل ۳-۳۴).

شکل ۳-۳۰

۲-۱- قسمت‌های مختلف ماشین دم چلچله‌زن :

توجه به شکل ۳-۳۱، قسمت‌های مختلف یک ماشین دم چلچله زن، به شرح زیر است:

شکل ۳-۳۱

- الف) صفحه دستگاه :** صفحه این دستگاه، معمولاً از جنس آلومینیوم آلیاژی است و قطعه کار، روی آن قرار می‌گیرد.
- ب) گونیاهای دستگاه :** در دو طرف صفحه دستگاه،

شکل ۳-۳۶

شکل ۳-۳۷

شکل ۳-۳۸

شکل ۳-۳۹

توجه : عمق تیغه دم چلچله، با توجه به اندازه پین تعیین می‌گردد.

و) قسمت تیغه گیر : در این دستگاه، می‌توان از تیغه‌هایی با قطرهای متفاوت استفاده نمود. برای این کار، معمولاً باید بوش دستگاه باز و بوش مناسب با تیغه موردنظر را روی دستگاه سوار کرد.

شکل ۳-۴۰

شکل ۳-۴۰

۳- شناسایی انواع تیغه‌های ماشین دم چلچلهزن :
تیغه‌های مورد استفاده در ماشین دم چلچلهزن، از فولاد آلیاژیست و معمولاً قطرهای مختلف دارند (شکل ۳-۴۱).

شکل ۳-۴۱

با توجه شکل ۳-۴۲، این تیغه‌ها شامل دو قسمت‌اند:
دنباله تیغه، که داخل تیغه‌گیر بسته و محکم می‌شود؛ و نوک تیغه، که با توجه به شکل خاصی که دارد، به صورت ذوزنقه یا دم چلچله طراحی شده‌اند. بدیهی است قسمتی از نوک، که عمل پوشال برداری را انجام می‌دهد، کاملاً تیز و سنگ خورده است.

شکل ۳-۴۲

در شکل ۳-۳۸ نمونه‌هایی از تیغه‌گیر با قطرهای متفاوت نشان داده شده است.

شکل ۳-۳۸

ز) الکتروموتور : الکترو موتور ماشین دم چلچله، بیشتر از نوع فرز انگشتیست که مصارف مختلفی نیز دارد (شکل ۳-۳۹).

شکل ۳-۳۹

فرزهای انگشتی، در ماشین‌هایی مورد استفاده قرار می‌گیرند که دارای بازوی‌های حرکتی‌اند، مانند ماشین الیتزن، دستگاه سوراخ (دوبل زن) و .... فرزهای انگشتی، دور بالایی دارند (تا حدود ۲۰۰۰۰ دور در دقیقه) و لب کار را نیز پرداخت می‌نمایند.

نکته : فرزهای انگشتی، در دو نوع گلو بلند و گلو کوتاه عرضه می‌شوند (شکل ۳-۴۰).

شکل ۳-۴۵

۵— نحوه تعویض تیغه دم چلچله: برای تعویض تیغه، باید دستگاه را از برق خارج کرد و با توجه به نوع دستگاه، اقدام به تعویض تیغه نمود. در بعضی از ماشین‌ها، نیازی به بازکردن موتور نیست، اما در برخی دیگر، و به خصوص در مدلی که در شکل ۳-۴۶ آمده، ابتدا باید به وسیله آچار مخصوص (آلن)، پیچ‌هایی را که در پشت ماشین قرار دارد بازکرد و سپس موتور دستگاه را از ماشین جدا نمود (شکل ۴۷ و ۳-۴۸).

شکل ۳-۴۶

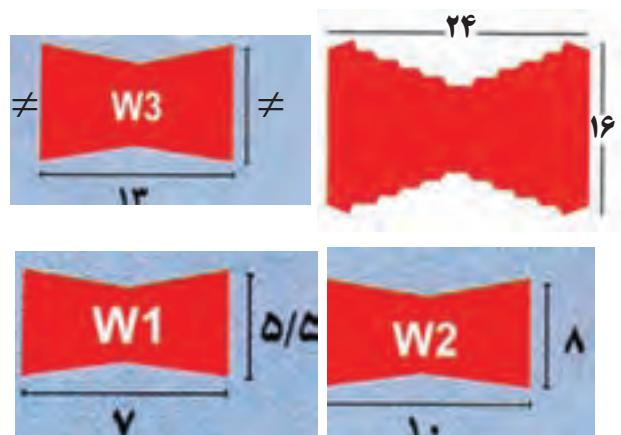
شکل ۳-۴۷

۴— شناسایی انواع پین‌های مورد استفاده: برای متصل کردن دو قطعه فارسی بُرشده به هم‌دیگر، باید از پین مخصوصی، که معمولاً از جنس پلاستیک است و در اندازه‌های مختلف و رنگ‌های متنوعی تولید و عرضه می‌شود، استفاده کرد (شکل ۳-۴۳).

شکل ۳-۴۳

در شکل ۳-۴۴، پین‌های مورد استفاده، در چند اندازه متفاوت نشان داده شده است.

شکل ۳-۴۴— چند نوع پین دم چلچله

لازم است توضیح داده شود که وقتی روی لبه‌های دو قطعه کار فارسی بُرشده، حفره دم چلچله‌ای ایجاد گردد و به منظور ایجاد اتصال، کنار هم قرار گیرند، فرم کامل هر دو حفره دم چلچله‌ای، به شکل همین پین‌ها خواهد بود؛ به شکل ۳-۴۵ توجه کنید.

شکل ۳-۵۱

پس از انتخاب تیغه مناسب یا تیز و تمیز کردن همان تیغه، می‌توان با تکرار مراحل گفته شده، برای بستن تیغه اقدام نمود. توجه: قبل از بستن قطعات در جای خود، باید آنها را به وسیله پمپ باد یا پارچه تمیز کرد.

۶- تعمیر و نگهداری ماشین دم چلچله زن: برای استفاده بهتر از ماشین دم چلچله زن، همواره باید نکات زیر را رعایت نمود :

۱- پس از پایان کار، باید ماشین را با هوای فشرده تمیز کرد (شکل ۳-۵۲).

شکل ۳-۵۲

۲- اگر دم چلچله زن، از نوع دستی باشد، باید آن را در محلی مناسب نگهداری نمود.

۳- هر چند وقت یک بار، باید بازووها و محورهای دستگاه را روغن کاری کرد (شکل ۳-۵۳).

شکل ۳-۴۸

اکون باید به وسیله آچار، تیغه را از داخل محور یا تیغه گیر باز کرد (شکل ۳-۴۹). برای این کار، باید با یک آچار محور دستگاه را گرفت تا نچرخد (شکل ۳-۵۰)، سپس با آچار دیگر، به باز کردن تیغه اقدام نمود (شکل ۳-۵۱).

شکل ۳-۴۹

شکل ۳-۵۰

- ۶- در هنگام کار، باید دسته (اهرم) ماشین را به طور ناگهانی و خیلی سریع، فشار داد یا رها کرد.
- ۷- رعایت نکات ایمنی: هنگام کار با ماشین دم چلچله زن، باید نکات ایمنی زیر را رعایت نمود تا ماشین و ماشین کار، همواره سالم بمانند:

- ۱- قطعه کار را باید کاملاً به گونیای ماشین چسباند و پیچ گونیاهای ماشین را محکم نمود (شکل ۳-۵۶).

شکل ۳-۵۶

- ۲- باید محل شکاف تیغه را بررسی نمود و مراقب بود که شیئی در داخل شکاف نباشد.

۳- هنگام تنظیم دستگاه، باید برق آن را قطع کرد.

۴- تیزی تیغه را هرگز نباید با دست امتحان نمود.

۵- هنگام کار، باید از گوشی ایمنی استفاده گردد.

- ۶- باید از قراردادن دست روی محل ایجاد شکاف دم چلچله، خودداری نمود.

- ۸- شناسایی اصول کار کردن با ماشین دم چلچله زن: برای کار با ماشین دم چلچله زن، باید نکات زیر را رعایت نمود:

- ۱- اگر دستگاه از نوع دستی - بر قی (قابل حمل) باشد، باید آن را قبل از استفاده، در محل مناسبی مستقر نمود.

- ۲- با توجه به نوع کار و اندازه بین، باید تیغه را برای عمق مناسب تنظیم کرد (شکل ۳-۵۷).

شکل ۳-۵۳

- ۴- برای کار کردن با ماشین، باید آن را به صورت صحیح روی میز کار مستقر نمود.
- ۵- تیغه ماشین را باید قبل از هر بار کار کردن، مورد بازدید قرار داد و در صورت نیاز، آن را تعویض یا تمیز کرد. در شکل های ۳-۵۵ و ۳-۵۶، نحوه تمیز کردن تیغه نشان داده شده است.

شکل ۳-۵۴

شکل ۳-۵۵

شکل ۳-۵۹

پس از ایجاد کامل شکاف، اهرم را باید به آرامی بالا برد.

شکل ۳-۶۰

نکته: در قطعه کارهای با عرض زیاد، باید از چند پین استفاده کرد. در این صورت، باید ابتدا دستگاه را برای یک شکاف تنظیم نمود و تمام قطعات را شکاف زد. سپس دستگاه را برای ایجاد شکاف دوم و پیشتر دوباره تنظیم نمود. در شکل ۳-۶۱، قطعه کاری با دو شکاف نشان داده شده است. از دستگاه دمچلچلمزن دو تیغه نیز می‌توان استفاده نمود.

شکل ۳-۶۱

شکل ۳-۵۷

- ۳- قطعه کار را باید با ماشین‌های دیگر، از جمله فارسی بُر دستی برقی به طور صحیح برش زد.
- ۴- گونیاهای روی صفحه ماشین را باید به طور صحیح و با توجه به پهنهای قطعه کار، تنظیم نمود(شکل ۳-۵۸).

شکل ۳-۵۸

- ۵- اکنون باید قطعه کار را بین تکیه‌گاه گونیاهای قرار داد و از ثابت بودن آن در جای خود مطمئن شد.
- ۶- ماشین، باید به جریان برق متصل شود.
- توجه : اگر ماشین از نوع دستی - برقی باشد، این کار با اتصال دو شاخه به پریز برق انجام می‌شود.
- ۷- با یک دست باید قطعه کار را به میز کار فشار داد (شکل ۳-۵۹) و با دست دیگر اهرم دستگاه را به طرف پایین آورد (شکل ۳-۶۰)، تا تیغه، شکاف لازم را در قطعه کار ایجاد نماید.

توجه: قطعات موردنظر را می‌توان ابتدا به وسیلهٔ چسب ۳-۲ یا چسب چوب به یکدیگر متصل نمود و سپس پین موردنظر را در محل خود کوبید تا اتصال محکم تر شود.

۴-۳-۴ انواع اتصالات الیت

اتصالات الیت به یراق‌هایی گفته می‌شود که به راحتی قابل باز و بسته شدن‌اند و در بیشتر موارد با چرخش ۹۰ درجهٔ پیچ مربوطه اتصال از هم‌دیگر باز می‌شود.

امروزه با پیشرفت صنعت و فناوری این یراق‌ها متنوع و متعدد شده‌اند، که اشاره کلی بر همه آنها میسر نیست.

در این بحث به اتصالات جداسدنی و الیت‌ها اشاره خواهد شد. در شکل ۳-۶۴ تصویری از این اتصالات نشان داده شده است.

شکل ۳-۶۴

اتصالات جداسدنی نظیر گونیابی‌ها که در شکل‌های متنوع ارائه شده‌اند، در ادامه بحث آموزش داده شده است. شب‌بندها اتصالات جداسدنی با نصب آسان‌اند که کاربرد زیادی دارند. در شکل ۳-۶۵ نمونه‌ای از آنها نشان داده شده است.

۸- پس از پایان کار، باید داخل شکاف قطعات را پاک نمود.

۹- برای موتناز قطعات، باید میز مناسبی که هیچ پستی و بلندی نداشته باشد، انتخاب نمود.

۱۰- قطعات را، همان‌طور که موتناز می‌شوند، باید از پشت روی میز قرار داد (شکل ۳-۶۲).

شکل ۳-۶۲

۱۱- پس از چسباندن دو لبهٔ فارسی شده به هم، باید داخل هر شکاف، یک پین قرار داد و با ضربهٔ چکش، پین‌ها را در جای خود محکم کرد (شکل ۳-۶۳).

شکل ۳-۶۳

دستور العمل نصب و جاسازی اتصال الیت :

زمان : ۳ ساعت

- در شکل ۳-۶۷ میله اتصال الیت را می بینید که در روپلاک نشان داده شده در شکل ۳-۶۸ پیچ خواهد شد. برای این اتصال، باید صفحه را به اندازه نصف ضخامت از لبه کار خط کشی کنید (شکل ۳-۶۸).

شکل ۳-۶۷

شکل ۳-۶۸

شکل ۳-۶۵

یکی از برکارترین اتصالات، اتصال الیت در شکل ۳-۶۶ است. مراحل نصب و جاسازی این اتصال را به ترتیب زیر انجام دهید.

- با متناسب با قطر روپلاک، سوراخ کاری را انجام دهید (شکل ۳-۶۹).

شکل ۳-۶۹

شکل ۳-۶۶

شکل ۳-۷۲

شکل ۳-۷۳

اتصال گونیابی با پیچ، یکی دیگر از پرکاربردترین اتصالات جداسدنی در دکورسازی است (شکل ۳-۷۴). طی مراحل زیر، یراق را نصب و جاسازی کنید.

شکل ۳-۷۴

دقت کنید که عمق سوراخ مناسب گردد و راه به در نشود.

۳- میله الیت را در محل روپلاک پیچ نمایید (شکل ۳-۷۵).

۴- در قطعه دوم، مطابق شکل ۳-۷۶ مهره نصب پولک (کپسول) اقدام نمایید.

شکل ۳-۷۰

۵- ابتدا به اندازه طول میله الیت بسته شده، از لبه کار فاصله بگیرید و مناسب با قطر پولک، متة مناسب را انتخاب و محل موردنظر را سوراخ نمایید (شکل ۳-۷۱).

شکل ۳-۷۱

۶- از قسمت ضخامت بدنه به عمق موردنظر، مناسب با قطر میله الیت، سوراخ نمایید تا میله الیت در محفظه پولک قرار گیرد (شکل ۳-۷۲).

۷- پس از جاسازی میله الیت در پولک، با استفاده از پیچ گوشتی، محفظه پولک را ۹۰ درجه بچرخانید تا تاج میله را قفل کند (شکل ۳-۷۳).

۴- دو قطعه را به کمک پیچ به هم اتصال دهید (شکل ۳-۷۸).

شکل ۳-۷۸

۵- برای جدا کردن دو قطعه از هم دیگر کافیست پیچ بالایی گونیا را باز کنید (شکل ۳-۷۹).

شکل ۳-۷۹

۶- نوع دیگری از اتصال گونیایی مطابق شکل ۳-۸۰ موجود است که پیچی نیست و دو قطعه، با چرخش 90° درجه پیچ چهارسوی بالای گونیا، از هم جدا می شوند (شکل ۳-۸۱).

شکل ۳-۸۰

دستور العمل نصب و جاسازی گونیای پلاستیکی با پیچ زمان : ۳ ساعت

۱- به اندازه ضخامت صفحه از لبه کار فاصله بگیرید و قطعه پوشش گونیایی را روی صفحه پیچ کنید (شکل ۳-۷۵).

شکل ۳-۷۵

۲- قطعه پایه گونیایی را در بدنه مقابل کار در قسمت لبه صفحه، مطابق شکل ۳-۷۶ نصب نمایید.

شکل ۳-۷۶

۳- مطابق شکل ۳-۷۷ قطعه بدنه را بلند نمایید و دو قطعه پلاستیکی گونیایی را روی هم مونتاژ کنید.

شکل ۳-۷۷

شکل ۳-۸۴

ال گونیایی با پوشش کنچ کار، به دلیل داشتن مقطع مثلثی و کم جاگایی بودن، محاسن بیشتری دارد. در دستور العمل زیر مراحل نصب و جاسازی آن را مرور می کنیم (زمان ۳ ساعت).

۱- مطابق شکل ۳-۸۵ پشت گونیا را باله کار مimas کنید و با دو پیچ آن را به صفحه نصب نمایید.

شکل ۳-۸۵

۲- بدنه کار را با صفحه دوم مطابقت دهید و محل نصب را با سوراخ کاری مشخص کنید (شکل ۳-۸۶).

شکل ۳-۸۶

شکل ۳-۸۱

۷- مراحل کار مطابق شکل قبلی است. با این تفاوت که پایه گونیایی باله کار مimas نیست، بلکه مطابق شکل ۳-۸۲ در امتداد خط ترسیم شده، که نصف ضخامت بدنه است، نصب می شود.

شکل ۳-۸۲

۸- مطابق شکل ۳-۸۳ دو قطعه کار به هم مونتاژ می شوند و همانند شکل ۳-۸۴ با چرخاندن ۹۰ درجه پیچ گونیا، دو قطعه در هم قفل می شوند.

شکل ۳-۸۳

اتصالات شب بند نیز یکی از براق آلات نصب آسان است که کاربرد آن در دکور زیاد است (شکل ۳-۹۰).

شکل ۳-۹۰

دستور العمل نصب و جاسازی شب بند مگنتی

زمان: ۲ ساعت

۱— به اندازه ضخامت قطعه آهنی از لبه کار عقب بشینید و قطعه پلاستیکی را روی صفحه (در کابینت) نصب نمایید (شکل ۳-۹۱).

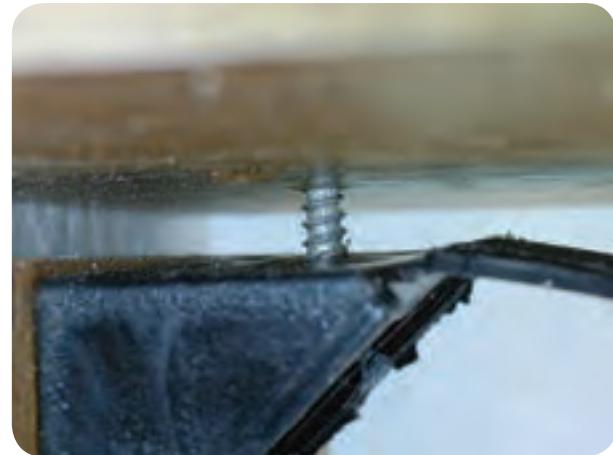
شکل ۳-۹۱

۲— مناسب با ضخامت صفحه و به اندازه نصف ضخامت قطعه پلاستیکی از لبه کار فاصله بگیرید و قطعه آهنی را نصب نمایید (شکل ۳-۹۲).

شکل ۳-۹۲

۳— با استفاده از دو پیچ گونیا را به بدنه کار نصب کنید (شکل ۳-۸۷).

شکل ۳-۸۷

۴— پوشش گونیا را بینید تا کیفیت بهتری به کار بدهد و جای کمتری بگیرد (شکل های ۸۸ و ۸۹) (۳-۸۹)

شکل ۳-۸۸

شکل ۳-۸۹

شکل ۳-۹۶

— دقت کنید ارتفاع شب بند به گونه‌ای تنظیم شود که هنگام بسته شدن زبانه آن دقیقاً مقابل ساچمه‌ها قرار گیرد (شکل ۳-۹۷).

شکل ۳-۹۷

— اگر مراحل کار را به دقت انجام دهید (مطابق شکل ۳-۹۸)، دو قطعه کار کاملاً با هم چفت می‌شوند.

شکل ۳-۹۸

—۳— مطابق شکل‌های (۳-۹۳ و ۳-۹۴)، دو قطعه کار پس از نصب باید کاملاً چفت شوند.

شکل ۳-۹۳

شکل ۳-۹۴

شب بند ساچمه‌ای یکی دیگر از انواع شب بند هاست که مطابق شکل ۳-۹۵ باله کار مماس بسته می‌شود. محل نصب پایه شب بند مطابق شکل ۳-۹۶، به گونه‌ای است که به اندازهٔ ضخامت صفحه و نصف ضخامت شب بند از لبه کار فاصله داشته باشد.

شکل ۳-۹۵

۳- ارتفاع نصب باید دقیق باشد تا هنگام بسته شدن مطابق شکل های ۱۰۲ و ۳-۱۰۳)، گیره شببند دقیقاً مقابل حلقه قرار گیرد.

شکل ۳-۱۰۲

شکل ۳-۱۰۳

۴- این شببند به راحتی باز و بسته می شود و نصب آن آسان است (شکل ۳-۱۰۴).

شکل ۳-۱۰۴

شببند کلیپسی (گیره ای) یکی دیگر از انواع شببند هاست که طی مراحل زیر نصب و جاسازی می شود (شکل ۳-۹۹).

شکل ۳-۹۹

دستور العمل نصب و جاسازی شببند گیره ای کلیپسی (گیره ای)
زمان: ۲ ساعت

۱- به اندازه ضخامت صفحه از لبه کار فاصله بگیرید و مطابق شکل ۳-۱۰۰ گیره شببند را نصب نمایید.

شکل ۳-۱۰۰

۲- حلقه شببند را در حدود ۳ میلی متر از لبه کار فاصله دهید، سپس آن را با پیچ نصب کنید (شکل ۳-۱۰۱).

شکل ۳-۱۰۱

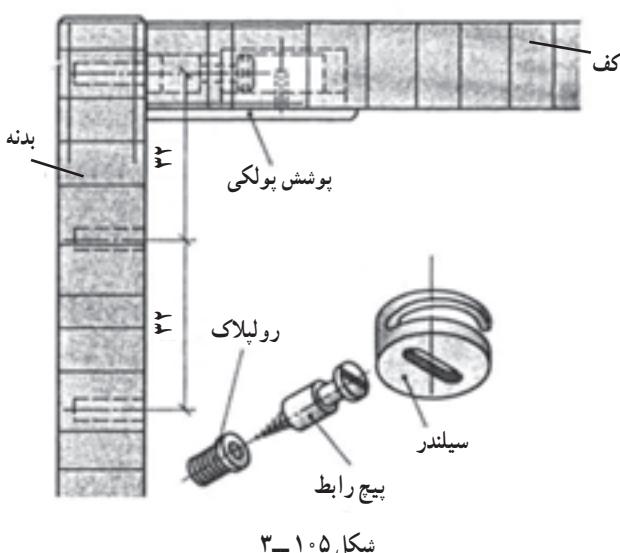

رولپلاک (مهره): رولپلاک پلاستیکی است با ضخامت ۱۰ میلی‌متر که در بدنه «ام دی اف» یا «لتون» به طور عمودی جای می‌گیرد.

برای نصب آن در محل مناسب، سوراخی با متنه ۱۰ میلی‌متری سه نیش یا معمولی ایجاد می‌کنند. این سوراخ را با دریل دستی - برقی نیز می‌توان ایجاد کرد، به صورتی که نوک یا سر مته از طرف دیگر آن خارج نشود.

أنواع اليت (يراق): همان‌طور که پیش از این نیز گفته شد، الیت‌ها بسیار متنوع‌اند و در ادامه، به دو نمونه آن‌ها اشاره می‌شود:

(الف) الیت با سیلندر کوتاه: این الیت، از یک کپسول، میله و پیچ تشکیل شده است. برای استفاده از این یراق، ابتدا باید رولپلاک را داخل سوراخی که روی بدنه زده شده، جاسازی نمود؛ سپس پیچ رابط را داخل آن پیچاند. روی کف (طبقه) نیز باید سوراخی مناسب سیلندر ایجاد نمود. اکنون با سوراخ کاری نر کف و ارتباط پیچ رابط با سوراخ سیلندر، و نیز چرخاندن کپسول در داخل پیچ رابط، کف و بدنه، به یکدیگر متصل و محکم می‌شوند. ضمناً برای زیبایی سطح کار و معلوم نبودن الیت، بهتر است از یک پوشش پولکی استفاده شود (شکل ۳-۱۰۵).

(ب) الیت با سیلندر بلند: این الیت نیز، مشابه الیت با سیلندر کوتاه است، با این تفاوت که سیلندر آن بلندتر است. در شکل ۳-۱۰۶ نمونه‌ای از این الیت نشان داده شده است.

اتصال الیت به زبان ساده‌تر: اتصال الیت یکی از اتصالات جدا شدنی است. از این اتصال که دو صفحه را با زاویه ۹۰ درجه به هم متصل می‌نماید، در مونتاژ کابینت و کارهای چوبی صفحه‌ای استفاده می‌شود و از سه قسمت تشکیل شده است:

- ۱- کپسول فلزی
- ۲- میله رابط
- ۳- رولپلاک

- کپسول (سیلندر): این کپسول استوانه‌ای فلزی است به قطر ۱۵ میلی‌متر که در قسمت پایین آن شیاری توخالی قرار دارد که سر میله رابط در آن درگیر می‌شود. با چرخش کپسول، میله رابط کشیده می‌شود و دو صفحه ام دی اف را به یکدیگر متصل می‌نماید. قسمت بالای آن محل درگیرشدن پیچ گوشی چهارسوست. مرکز کپسول در روی صفحه افقی ام دی اف در فاصله ۲۴ یا ۳۴ میلی‌متر از لبه لترون یا «ام دی اف» قرار می‌گیرد.

با متنه مخصوص سه نیش می‌توان محل قرار گرفتن کپسول را روی صفحه افقی ام دی اف یا لترون سوراخ نمود. قطر این مته ۱۵ میلی‌متر است و می‌تواند با کمک دریل و بادست آزاد سوراخی به اندازه عمق کپسول، که ۱۳ میلی‌متر است، ایجاد کند.

یا می‌توان با کمک دستگاه الیتزن دستی، که در یک سوی آن متنه ۱۵ میلی‌متری قرار دارد، سوراخ را در روی صفحه «ام دی اف» ایجاد کرد.

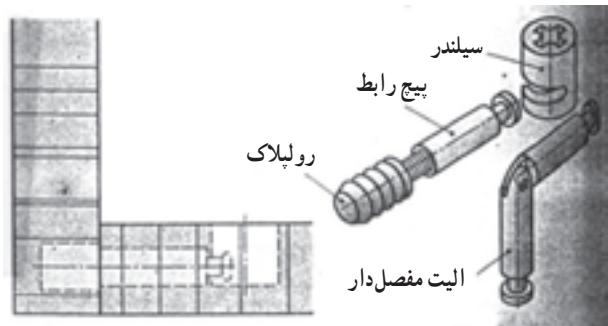
میله رابط (پیچ): میله رابط فلزی از یک سو دارای پیچ است و با مهره پلاستیکی و رولپلاک نصب شده روی «ام دی اف»، به طور عمودی پیچ می‌شود. از طرف دیگر دارای لبه شیارداری است که با کپسول درگیر می‌شود و دو صفحه افقی و عمودی را محکم به هم می‌چسباند.

محل سوراخ میله رابط را می‌توان با دریل دستی - برقی (با قطر ۸ میلی‌متر) در ضخامت «ام دی اف» افقی ایجاد کرد تا با کپسول مرتبط شود.

یا می‌توان با دستگاه الیتزن دستی، که متنه مخصوصی دارد، افقی سوراخی در ضخامت «ام دی اف» یا لترون ایجاد کرد تا به محل کپسول مرتبط شود.

دستگاه الیت زنی دستی برای ایجاد سوراخ ۱۵ میلی‌متری مخصوص قرار گرفتن کپسول، یک متنه سه نیش ۱۵ میلی‌متری عمود بر صفحه «ام دی اف» دارد که این متنه نیز با یک میله رابط شش گوشه، که به دریل متصل می‌شود، می‌چرخد و سوراخ محل کپسول را ایجاد می‌نماید. ارتفاع کپسول، ۱۳ میلی‌متر است و دستگاه نیز به اندازه‌ای سوراخ ایجاد می‌نماید که از طرف دیگر آن خارج نشود و در زیر صفحه افقی مخفی باقی بماند. مانند صفحه میز اداری یا میز عسلی که صفحه آن باید هدف باشد و اتصال دیده نشود.

در روی دستگاه الیت زن دستی برای تنظیم محل سوراخ زدن کپسول، دو عدد ۲۴ و ۳۴ را که بر حسب میلی‌متر است، می‌نویسیم و مرکز متنه ۱۵ میلی‌متری را نشان می‌کنیم تا به کمک صفحه متحرک روی دستگاه که با پیچ آلن در شیاری قرار گرفته است تنظیم گردد و از آن، بر حسب نوع پیچ الیت، استفاده شود.

شکل ۳-۱۰۶

دستگاه الیت زن دستی : دستگاه الیت زن دستی از دو جهت دارای متنه است. از جهت افقی دارای یک متنه هشت میلی‌متری است، برای ایجاد سوراخ در ضخامت (نر) «ام دی اف» یا لترون. به همین منظور دهانه افقی دستگاه را که متحرک است و از یک صفحه ثابت و یک صفحه متحرک تشکیل شده بر روی «ام دی اف» می‌بندیم و دستگیره آن را محکم می‌کنیم.

سپس میله رابط شش ضلعی را، که شبیه آچار آلن است (ولی مستقیم) به دهانه سه نظام دریل دستی بر قی محکم می‌بندیم. با به کار انداختن دریل، محور می‌چرخد و متنه هشت میلی‌متری را می‌چرخاند و ضخامت «ام دی اف» را سوراخ می‌کند (شکل ۳-۱۰۷).

شکل ۳-۱۰۷

نکته‌ای از اخلاق حرفه‌ای

امروز شرکت‌ها و سازمان‌ها با انبوهی از مسائل اخلاقی مواجه‌اند، مطالبی مرتبط با محیط زیست، بهداشت، محصولات، سلامت کارکنان، دفع زباله‌ها، تجارت در خارج، تجاوز به حریم شخصی کارکنان، هدایای نامعقول، مالیات‌گریزی، داشتن دو دفتر مالی و ... موجی از مسائل اخلاقی مربوط به بنگاه‌ها را به وجود آورده است.

امروزه بسیاری از شرکت‌ها در جهان صنعتی به این بلوغ رسیده‌اند که بی‌اعتنایی به مسائل اخلاقی و فرار از مسئولیت‌ها و تعهدات اجتماعی به از بین رفتن بنگاه آنان می‌انجامد. به همین دلیل بسیاری از شرکت‌های موفق نسبت به تدوین استراتژی اخلاقی احساس نیاز کرده‌اند و به این باور رسیده‌اند که در سازمان باید یک فرهنگ مبتنی بر اخلاق رسوخ کند.

در فرهنگ و تمدن اسلامی در سده‌های سوم و پس از آن به این مفهوم و اخلاق حرفه‌ای توجه شده است. برخی از دانشمندان، اخلاق را دومین معجزه پیامبر گرامی اسلام (ص) می‌دانند که به لحاظ رتبه پس از قرآن قرار دارد.

برگرفته از کتاب : درآمدی بر اخلاق حرفه‌ای
تألیف : دکتر احمد فرامرز قراملکی

آزمون پایانی

۱- از اجزای ماشین سوراخزن اتوماتیک، عملکرد جک‌ها را توضیح دهید.

۲- عملکرد هدّهای در ماشین سوراخزن اتوماتیک را شرح دهید.

۳- انواع مته در ماشین سوراخزن اتوماتیک را توضیح دهید.

۴- کاربرد ماشین دم چلچله زن را بیان کنید.

۵- انواع پین‌های ماشین دم چلچله زن چه مشخصاتی دارند؟

۶- نکات حفاظتی و اینمی ماشین دم چلچله زن را بیان کنید.

۷- مراحل ساخت یک قاب با دستگاه دم چلچله زن را توضیح دهید.

۸- مراحل نصب و جاسازی اتصال الیت را شرح دهید.

۹- انواع اتصال گونیایی را نام ببرید و کاربرد آنها را بیان کنید.

۱۰- انواع پشت بند را نام ببرید و مراحل نصب و جاسازی آنها را بیان کنید.

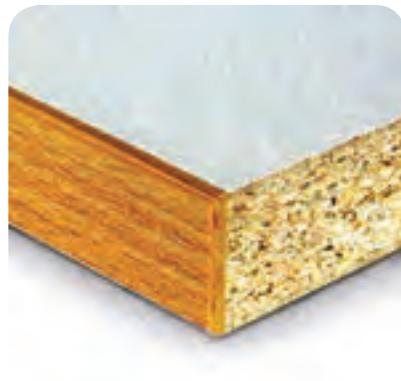
لبه‌چسبانی فراورده‌های چوبی

هدف‌های رفتاری : هنرجو پس از پایان این فصل قادر خواهد بود :

- ۱- با اهمیت چسباندن لبه کارهای صفحه‌ای آشنا شود.
- ۲- روش‌های مورد نیاز را برای پوشاندن لبه کارها بشناسد.
- ۳- دستگاه‌ها و وسایل مورد نیاز را برای لبه‌چسبانی شرح دهد.
- ۴- مصالح موجود برای لبه‌چسبانی قطعه کار را شرح دهد.
- ۵- بتواند دستگاه‌های مرتبط با لبه‌چسبانی را به کار گیرد.

ساعت آموزشی		
جمع	عملی	نظری
۲۴	۱۶	۸

۱- به نظر شما لبه‌های کدام یک مناسب‌اند؟

۲- آیا با دستگاه لبه‌چسبانی آشنایی دارد؟ توضیح دهید.

۳- از اتو در لبه‌چسبانی چه استفاده‌ای می‌شود؟

۱-۴- آشنایی با مفهوم لبه چسبانی و کاربرد آن در دکورسازی

با توجه به این که صفحات مصنوعی چوبی (نئوپان، تخته چند لایه، امدیاف و...) لبه‌های فاقد زیبایی و نیز رنگی متفاوت با صفحه دارند، همچنین محل نفوذ آب و حشرات اند، لازم است به وسیله چوب، روکش چوبی، نوارهای کاغذی، فلز و غیر آنها پوشیده شوند (شکل‌های ۱ و ۲ و ۳).

شکل ۱-۴- تخته‌های چند لایه به صورت لایه لایه و به طور کلی، ناصاف اند.

شکل ۲-۴- لبه نئوپان‌ها فاقد زیبایی و صافی هستند.

شکل ۳-۴- استفاده از چوب، به منظور لبه چسبانی

چوبی (لبه‌چسبان چوبی) : در کارهای صفحه‌ای، به خصوص آنهای که دارای روکش چوبی هستند، یکی از راههای پوشاندن لبه‌های کار، استفاده از چوب به منظور لبه‌چسبان است. برای این کار، باید چوب را به ضخامت صفحات و عرضهایی از ۱ تا ۳ سانتی‌متر تهیه نمود، سپس آنها را با استفاده از چسب چوب و گیره (پیچ دستی) به لبه کار متصل نمود. در بعضی مواقع نیز می‌توان برای چسباندن چوب به لبه‌ها از میخ استفاده کرد.

برای زیباتر شدن لبه‌های کار، می‌توان لبه‌چسبان‌های چوبی را با اورفرز، ابزار زد. در این صورت، عرض زهوار باید حدود ۳ سانتی‌متر منظور گردد و تا حد امکان، از میخ استفاده نشود یا آنها را پس از خشک شدن زهوار، به کمک گاز انبر یا چکش میخ‌کش و چوب کمکی باید کشید (شکل ۴-۴).

شکل ۴-۴- چند نمونه لبه‌چسبان چوبی ابزار خورده

۱-۵- شناسایی اصول چسباندن لبه‌چسبان

روکشی (روکش چوبی) : در کارهای صفحه‌ای روکش شده، می‌توان از نوار روکش همنگ روکش صفحه استفاده کرد (شکل ۴-۵).

شکل ۴-۵- چند نمونه روکش

برای خارج کردن حباب‌های هوای محبوس بین روکش و نزصفحه (لبه قطعه کار) و به طور کلی چسبیدن درست روکش، باید از یک قطعه چوب گرد کمک گرفت و مطابق (شکل ۴-۱۰) با کشیدن چوب روی سرتاسر روکش، محل چسباندن لبه چسبان را کامل کرد.

شکل ۴-۱۰

در مرحله آخر، با کشیدن سوohan نرم به روکش اضافه، می‌توان لبه کار را تمیز نمود (شکل ۴-۱۱).

شکل ۴-۱۱

۴-۲- شناسایی اصول چسباندن نوار لبه توسط اتو
یکی از ساده‌ترین و ارزان‌ترین وسائل مورد استفاده در چسباندن نوارهای مصنوعی کاغذی و بی‌وی‌سی چهار دهم (ضخامت نوار $4/4$ میلی‌متر است)، اتوی حرارتی است.
امروزه، در بیشتر کارگاه‌های کوچک و کم سرمایه، از این وسیله استفاده می‌شود (شکل ۴-۱۲).

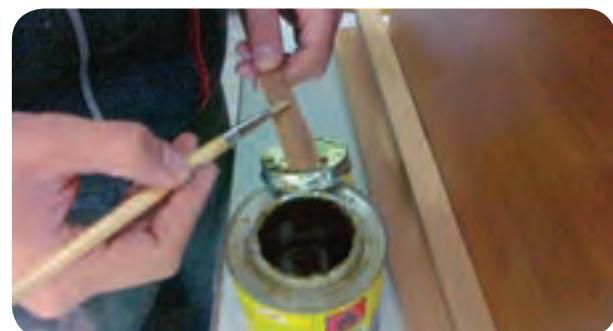

شکل ۴-۱۲- اتوی معمولی

برای این کار، می‌توان روکش‌ها را به عرض کمی بیشتر از ضخامت قطعه کار ببرید و یک طرف آنرا به چسب فوری آغشته نمایید. البته کار را نیز باید چسب زد و چند دقیقه منتظر ماند تا خشک شود، به طوری که چسب به دست نچسبد. پس از این مرحله، می‌توان نوار را به لبه قطعه کار چسباند و به وسیله چکش پلاستیکی آنرا کوبید تا محکم به قطعه کار بچسبد (شکل‌های ۴-۶ تا ۴-۹).

شکل ۴-۶

شکل ۴-۷

شکل ۴-۸

شکل ۴-۹

نوار روی قطعه کار، از تکه پارچه‌ای مرطوب که روی نوار لبه می‌کشیم، باید، کمک گرفت.

از اتو می‌توان در چسباندن نوار روی قسمت‌های قوسی کار نیز استفاده کرد (شکل ۴-۱۶).

توجه: هنگام کار با اتو، به این نکته توجه داشته باشید که باید همواره تمیز باشد.

شکل ۴-۱۶—نوار کردن لبه‌های قوس‌دار توسط اتو

۴-۲-۱—شناسایی اصول چسباندن نوار توسط

سشوار: در این روش، باید از سشوار صنعتی، که دارای حرارت بالاییست، استفاده کرد (شکل ۴-۱۷).

شکل ۴-۱۷—سشوار صنعتی

برخی از این سشوارها، دارای تجهیزاتی مانند نوارگیر، قطع کن نوار و... است که استفاده از آن سریع‌تر، دقیق‌تر و راحت‌تر صورت می‌گیرد (شکل ۴-۱۸).

شکل ۴-۱۸—سشوار صنعتی به همراه تجهیزات

برای کار با اتو، پس از اتصال به برق و داغ شدن، باید قطعه کار را در محلی مناسب مستقر نمود (شکل ۴-۱۳) و نوار لبه را باید کمی بیشتر از اندازه قطعه کار بزید و آماده کار کرد.

شکل ۴-۱۳—قطعه کار در محلی که به همین منظور تهیه شده است مستقر می‌گردد.

توجه: اگر قطعه کار مورد نظر لترون باشد، ابتدا باید لبه آن را به وسیله سنباده پرداخت کرد.

نوار لبه را طوری باید روی قطعه کار قرار داد، که اضافه

عرض آن، از دو طرف ضخامت قطعه کار بیرون بزند.

نکته: در صورت استفاده از نوارهای بی‌وی‌سی باضخامت ۱ میلی‌متر، احتمال سوختن یا چروک شدن نوار وجود دارد. برای جلوگیری از این معایب، باید مطابق شکل ۴-۱۴، روی نوار، کاغذ قرار داد و سپس به اتو کردن آن اقدام نمود (شکل ۴-۱۵).

شکل ۴-۱۴— نحوه استفاده از کاغذ در زیر اتو

شکل ۴-۱۵

اتو را باید چند بار روی قطعه کار حرکت داد تا نوار کاملاً به قطعه کار بچسبد؛ سپس برای خنک کردن و چسباندن بهتر

شکل ۴-۲۱ – نحوه استقرار سشوار روی میز

شکل ۴-۲۲ – نحوه نوار کردن قطعه کار به کمک سشوار نصب شده روی میز

۴-۲-۲ – شناسایی و سایل کمکی مورد استفاده

در کار چسباندن نوار لبه : برای راحت‌تر و بهتر چسباندن نوار لبه (نوار کردن قطعه کار)، باید از وسایل کمکی نیز استفاده نمود. این وسایل می‌توانند چند قطعه‌امدی‌اف یا لترون و در اندازه‌های مختلف باشند (شکل ۴-۲۳).

شکل ۴-۲۳ – محل استقرار قطعه کار، برای نوار کردن با اتو یا سشوار

برای نوار کردن قطعه کار با این سشوارها، پس از تهیه نوار مناسب، باید آن را در محل مخصوص خود قرار داد و قطعه کار را در جای مناسبی مستقر نمود و سشوار را همراه تجهیزات آن، روی قطعه کار گذاشت. بدیهی است که پس از روشن کردن دستگاه، می‌توان به نوار کردن قطعه کار اقدام نمود (شکل ۴-۱۹).

شکل ۴-۱۹ – نحوه نوار کردن با سشوار

از سشوار، می‌توان در نوار کردن کارهای قوسی نیز استفاده کرد (شکل ۴-۲۰).

شکل ۴-۲۰ – نحوه نوار کردن کارهای مستقیم و قوسی

توجه : در مواقعی که سشوار به تنها مورد استفاده قرار می‌گیرد، می‌توان برای بهتر چسباندن نوار، از قطعه چوبی کمکی، که معمولاً گرد است، استفاده نمود.

نکته : دستگاه سشوار را می‌توان روی میز مستقر کرد و از آن به جای ماشین لبه‌چسبان استفاده نمود (شکل‌های ۴-۲۱ و ۴-۲۲).

ج) پارچه م Roberto : برای محکم چسباندن نوار و سرد کردن آن بعد از اتو یا سشوar، باید از یک تکه پارچه م Roberto کمک گرفت.

د) زیر اتویی : برای قرار دادن اتو در جای مناسب و آسیب ندیدن میز کار، باید از زیر اتویی، که یک قطعه آهن لبهدار است، استفاده نمود (شکل ۴-۲۷).

شکل ۴-۲۷ - زیر اتویی

۴-۲۳ - شناسایی اصول برطرف کردن اضافه

نوار لبه : برای پاک کردن اضافه های نوار، باید قطعه کار را با اتو در لبه میز طوری قرار داد که اضافه های نوار، با میز برخورد نداشته باشند.

در مرحله اول، باید سرو ته نوار را گرفت. طبق شکل ۴-۲۸، این کار بهتر است با کاتر انجام گیرد.

شکل ۴-۲۸ - قطع کردن سرو ته نوار با کاتر

مرحله دوم، برطرف کردن اضافه ها دو طرف قطعه کار است. برای این کار، می توان از کاتر و حتی از لیسه نیز کمک گرفت. در این مرحله، باید کاتر یا لیسه را قدری مایل روی کار قرار داد و آن را به سمت داخل کار به حرکت درآورد تا نوار به صورت پیوسته و بدون پریدگی از روی کار پاک شود.

البته برای مستقر نمودن قطعه کار می توان از پیچ دستی، گیرهای کتابی و وسایلی مانند آنها نیز استفاده نمود.

(الف) کارگیر (محل استقرار قطعه کار)

(ب) کاتر (تیز بُر) : برای پرداخت و گرفتن اضافه های نوار از دو طرف قطعه کار، می توان از لیسه یا کاتر (تیز بُر) استفاده نمود (شکل های ۴-۲۴ و ۴-۲۵).

شکل ۴-۲۴ - تیز بُر (کاتر) و لیسه

شکل ۴-۲۵ - نحوه برطرف کردن اضافه نوار با لیسه

توجه : نوعی کاتر نیز برای همین کار طراحی و ساخته شده، که با یک کار کشیده شدن روی لبه کار، می تواند همزمان، دو طرف اضافه نوار لبه را بگیرد و پرداخت نماید (شکل ۴-۲۶).

شکل ۴-۲۶ - کاتر مخصوص

۴-۳- شناسایی اصول نوار چسبانی لبه‌کار، توسط دستگاه‌های میزی

برای نوار مصنوعی زدن لبه‌های کار در کارگاه‌های بزرگ، می‌توان از دستگاه‌های ماشینی (میزی) استفاده کرد. این دستگاه‌ها، دارای انواع مختلفی هستند که شرح مختصری از آنها به قرار زیر است:

(۱) دستگاه لبه‌چسبان تا ضخامت ۱ میلی‌متر از این ماشین‌ها، بیشتر برای نوارهای کاغذی یا پیوی‌سی تا ضخامت ۱ میلی‌متر استفاده می‌شود (شکل ۴-۳۲).

شکل ۴-۳۲

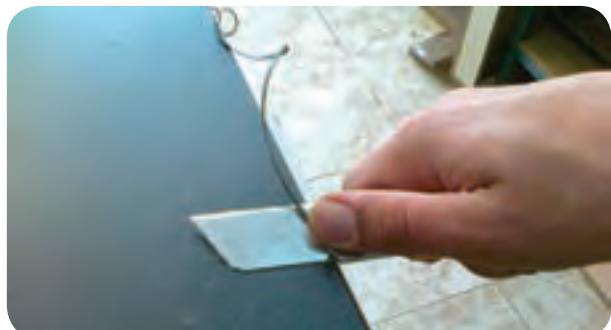
سیستم این دستگاه، بیشتر شبیه سیستم سشوار نصب شده روی میز است و حرکت قطعه کار نیز دستی است؛ یعنی دستگاه ثابت و قطعه کار متحرک است. پرداخت نوارهای لبه‌کار در این دستگاه‌ها، یا دستی است یا به وسیله ماشین دیگری که فریزی در روی آن قرار گرفته انجام می‌شود. البته این عمل، در دو مرحله برای دو طرف نوار صورت می‌گیرد.

بعضی از این دستگاه‌ها، به صورت سیار و رومیزی هستند. (شکل ۴-۳۳).

شکل ۴-۳۳ - لبه‌چسبان رومیزی

توجه: در استفاده از کاتر برای پاک کردن نوار اضافی، بهتر است از پشت تیغه استفاده کرد (شکل ۴-۲۹).

شکل ۴-۲۹ - چگونگی استفاده از کاتر، در گرفتن اضافات نوار لبه‌چسبان در مرحله سوم، باید محل‌های بریده شده را به وسیله سنباده نرم (شماره ۴۰۰) کاملاً پرداخت نمود. (شکل ۴-۳۰).

شکل ۴-۳۰ - پرداخت لبه‌های نوار شده با سنباده
یادآوری: هنگام استفاده از کاتر مخصوص نیز، ابتدا باید سرو ته نوار را گرفت و سپس با این وسیله، همزمان، دو طرف قطعه کار را پاک کرد (شکل ۴-۳۱).

شکل ۴-۳۱ - کاتر مخصوص رندیدن اضافه‌های نوار

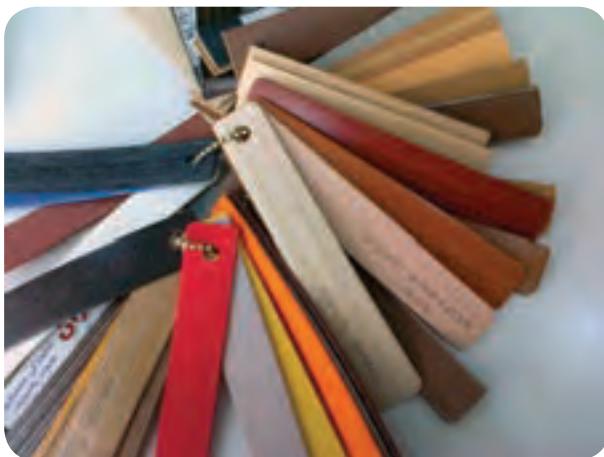
۱-۳-۴- انواع نوارهای مورد استفاده در لبه‌چسبانی

میزی: نوارهای مصنوعی به لحاظ جنس و ابعاد انواع مختلفی دارند، از جمله به لحاظ جنس، به دو دسته کاغذی و پیویسی تقسیم می‌شوند (شکل ۴-۳۶).

شکل ۴-۳۶ - انواع نوارهای لبه‌چسبانی

نوارهای پیویسی به سبب داشتن ضخامت زیاد، معمولاً توسط دستگاه‌های صنعتی و با استفاده از چسب مخصوص و حرارت همراه با پرس به لبّه قطعه کار چسبانده می‌شوند. حال آن که در پشت نوارهای کاغذی چسبی تعییه شده است که توسط اتو نرم و به قطعه کار چسبانده می‌شود (شکل‌های ۴-۳۷ و ۴-۳۸).

شکل ۴-۳۷ - انواع نوارهای پیویسی از نظر رنگ

۲) دستگاه پیویسی صنعتی برای نوارهای تا ضخامت

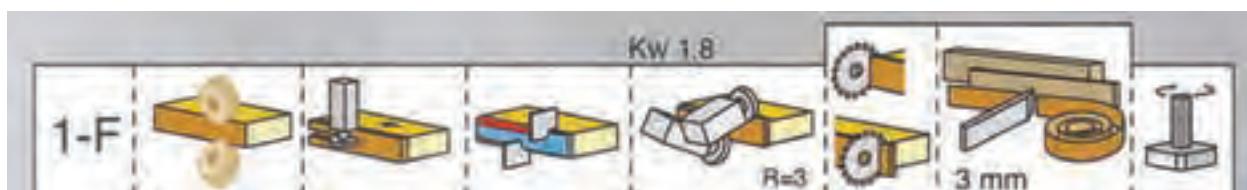
۳ میلی متر

این دستگاه‌ها، از نظر فناوری ساخت، ابعاد و کارهایی که در مسیر انجام می‌دهند، دارای انواع مختلفی‌ست و به دو دستهٔ صنعتی و نیمه صنعتی تقسیم می‌شوند. در بعضی از دستگاه‌های نیمه صنعتی، دستگاه شامل دو قسمت است. در یکی چسباندن و گرفتن نوار اضافی‌ست و در دیگری، که معمولاً فرزی‌ست، سر و ته نوار قطع می‌شود (شکل ۴-۳۴).

شکل ۴-۳۴ - دستگاه پیویسی صنعتی در نوع صنعتی و اتوماتیک، همهٔ مراحل کار روی یک دستگاه صورت می‌گیرد. نوارهای مورد استفاده در این دستگاه، قادر چسب است. از این‌رو برای چسباندن آن، از چسب‌های مخصوص (چسب گرانولی)، که معمولاً به صورت جامد و کروی‌اند استفاده می‌کنند. این دستگاه‌ها از نوع اتوماتیک آن معمولاً جلو بردۀ قطعه کار نیز هست؛ یعنی سیستم هدایت قطعه کار به صورت اتوماتیک انجام می‌گیرد.

به طور کلی، عملیاتی که در این دستگاه‌ها صورت می‌گیرد، عبارت‌اند از چسباندن نوار، جلو بردۀ نوار، چسب زدن غلتکی، غلتک‌فشار، ارۀ قطع کن سرو و ته دوتایی، فرز مازاد نوار در لبه‌های بالا و پایین قطعه کار، لیسه نوار و پولیش و گُنر (پخزن گوشه‌های کار) (شکل ۴-۳۵).

شکل ۴-۳۵ - مراحل انجام لبه‌چسبانی

شکل ۴-۴۰

۳- برای خاموش کردن اتو، باید ابتدا سیم برق را از پریز کشید و سپس از اتو خارج نمود (شکل ۴-۴۱).

۴- اگر سیم اتو دارای بریدگی یا هرگونه نقصی است، باید آن را برطرف نمود.

شکل ۴-۴۱

۵- هنگام کار با کاتر و لیسه باید مراقب انگشتان دست بود.

۶- هنگام کار با ششوار، باید مراقب بود که حرارت آن، باعث صدمه به کار و اعضای بدن نشود.

۷- لبۀ نوارهای اتوبی تیزند، از دست کشیدن روی آنها خودداری شود.

۸- از شوخي کردن با وسایلی مانند اتو، کاتر و وسایل خطرناک باید پرهیز نمود.
فعالیت کارگاهی

نوار کردن لبه‌های قطعه کار

مواد و مصالح مورد نیاز : لترون یا ام. دی. اف، نوار ۰/۴ اتوبی، اتو یا ششوار، کاتر یا لیسه، سنباده زرم، قطعه نگهدارنده قطعه کار.

شکل ۴-۳۸- انواع نوارهای کاغذی از نظر رنگ

لبۀ نوارهای بی‌وی‌سی با ضخامت کم نیز، مانند نوارهای کاغذی به قطعه کار چسبانده می‌شوند.
رول نوارها در عرض‌های ۲ و ۴ سانتی‌متری در بازار عرضه می‌گردند (شکل ۴-۳۹).

شکل ۴-۳۹- نوارهای ۴ سانتی‌متری

نکات ایمنی در هنگام لبه‌چسبانی انواع نوارها :

نکات ایمنی در هنگام لبه‌چسبانی، باعث سلامت فرد، قطعه کار و ابزار آلات مورد استفاده خواهد شد.

۱- هنگام کار باید مراقب بود که اتوی داغ بالباس و اعضای بدن تماس پیدا نکند.

۲- برای جلوگیری از سوختن میز کار، از زیر اتوی فلزی استفاده شود (شکل ۴-۴۰).

شکل ۴-۴۵— نحوه استقرار قطعه کار

شکل ۴-۴۶— سنباده زدن نر کار

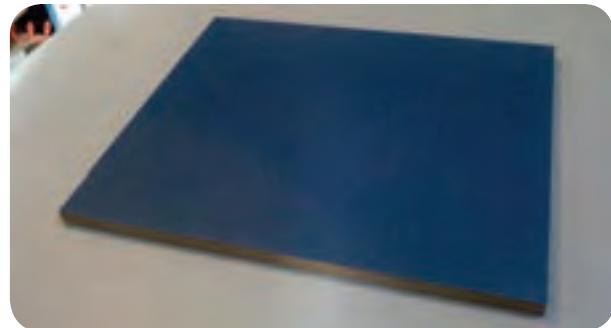

شکل ۴-۴۷— استفاده از کاغذ

طوری نوار را روی قطعه کار قرار دهید که اضافه های آن در دو طرف بیفتند و به وسیله حرکت رفت و برگشت اتو نوار را در روی قطعه کار کاملاً بچسبانید (شکل ۴-۴۸).

پس از کشیدن اتو در روی نوار، به منظور چسبندگی بیشتر و سرد شدن آن، از پاچه ای مرطوب در پشت سر اتو استفاده نمایید (شکل ۴-۴۹).

مراحل اجرای کار: یک قطعه ام دی اف یا لترون به ابعاد حدوداً ۳۰×۴۰ سانتی متر را تهیه نمایید. نوار لبه اتویی متناسب با قطعه کار را نیز انتخاب کنید (شکل ۴-۴۲ و ۴-۴۳).

شکل ۴-۴۲— قطعه کار ام دی اف

شکل ۴-۴۳— انتخاب نوار بر اساس قطعه کار

سپس آن را، کمی بیشتر از اندازه لبه های قطعه کار، قطع نمایید (شکل ۴-۴۴).

شکل ۴-۴۴— آماده کردن نوار

اتو را به برق وصل کنید تا گرم شود و قطعه کار را به درستی روی میز مستقر نمایید (شکل ۴-۴۵).

در صورت نیاز، بخصوص زمانی که قطعه کار لترون باشد، با سنباده نرم، ضخامت قطعه کار را پرداخت نماید تا نوار کاملاً صاف و یکنواخت شود (شکل ۴-۴۶).

به منظور نچسبیدن اتو به نوار و مچاله نشدن آن از یک کاغذ تا شده در زیر اتو استفاده نمایید (شکل ۴-۴۷).

گرفتن اضافی لبه کار

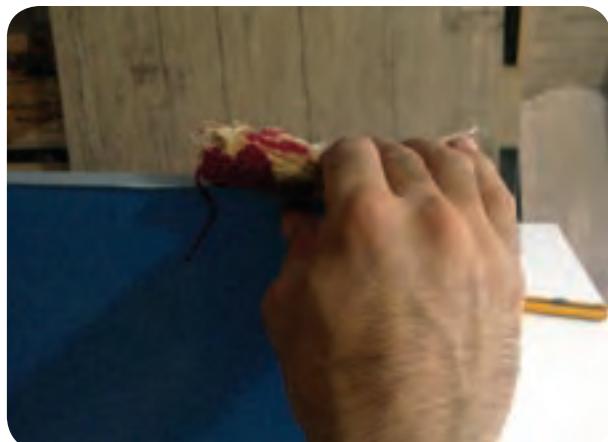

شکل ۴-۴۸- حرکت اتو در روی قطعه کار

قطع کردن سروته نوار

شکل ۴-۵۰

شکل ۴-۴۹- استفاده از پارچه مرطوب

این عمل را در دیگر لبه‌های کار انجام دهید تا چهار طرف قطعه کار به وسیله نوار بوشانده شود. در پایان چنانچه نیاز بود از سنباده نرم برای گرفتن پرز و اضافه‌های نوار باقی مانده استفاده نماید (شکل ۴-۵۱).

وقتی که نوار کاملاً به قطعه کار چسبید آن را در روی لبه میز کار طوری قرار دهید که لبه‌های اضافی آن با میز تماس نداشته باشد. سپس سروته و لبه‌های اضافی نوار را به وسیله کاتر، لیسه یا وسایل دیگر بگیرید (شکل ۴-۵۰).

قطعه کار نوار شده

سنbandه زدن نوار

شکل ۴-۵۱

تذکر : لازم است در تمام مراحل کار نکات اینمی لازم را، که قبلاً یادآوری شده است، رعایت نمود.

قرار دادن قطعه کار نوار شده در لبه میز

ایثار جان، اوج اخلاق حرفه‌ای

در بی بروز آتش سوزی در بکی از واحد های مسکونی در شهر تهران، آتش نشان فدا کاری به نام «امید عباسی» همه تلاش خود را برای نجات یک مادر و دو فرزندش که گرفتار آتش شده بودند به کار می بندد و در این راه به دلیل دود زدگی و حرارت بالا در وضعیت وخیمی قرار می گیرد. وی به علت شدت مصدومیت به کما می رود و پس از چند روز با رضایت خانواده این آتش نشان فدا کار، که در قله اخلاق حرفه ای ایستاده بود، اعضای بدن وی به بیماران اهدا می شود.

عباسی چشم امیدش به شماست که در کار خود اخلاق حرفه‌ای را رعایت کنید.

«روزنامه همشهری، مورخ ۷/۳/۹۲»

از مومن پایانی

۱- دلیل لبه چسبانی کارهای چوبی را شرح دهید.

۲- از روکش چوب و روکش مصنوعی در چه مواردی بیشتر استفاده می شود؟ توضیح دهید.

۳- چسب مناسب برای لبه چسبان چوب و روکش ..... و ..... است.

الف) ۱، ۲، ۳ و چسب فوری   ب) چسب فوری و چسب چوب

د) چسب دو طرفه   ج) چسب چوب و چسب فوری

۴- انواع نوارهای مورد استفاده در لبه چسبانی را شرح دهید.

۵- مراحل کار لبه چسبانی را توضیح دهید.

۶- اصول چسباندن چوب را به منظور لبه‌چسبانی شرح دهید.

۷- یکی از ساده‌ترین روش‌های لبه‌حسابی استفاده از ..... است.

- الف) اتو
ب) چسب
ج) سشوار
د) چوب

۸- هنگام استفاده از اتو برای نوار کردن بی وی سی برای چه از کاغذ در زیر اتو استفاده می شود؟

۹- وسایل مورد استفاده جهت پاک کردن اضافه نوار در روش اتو و سشوar را نام بیرید.

۰- ضخامت نوارهای مورد استفاده در لبه چسبانی معمولاً چه مقدار است؟

۱۱- تفاوت دستگاه‌های اتوماتیک و نیمه اتوماتیک چیست؟

۱۲- مراحل کار در دستگاه لبیه حسیان صنعتی را پیان کنید.

۱۳- تفاوت نوارهای ضخیم و نوارهای $\frac{۱}{۴}$ چیست؟

۱۴- نکات اینمی را، هنگام ل بهاسبانی قطعه کار، بیان کنید.

ساخت و مونتاژ دکور چوبی

هدف‌های رفتاری : هنرجو پس از پایان این فصل قادر خواهد بود :

- ۱- طرح و نقشه دکور چوبی را بیان کند.
- ۲- نکات ایمنی در حین کار با ابزار و ماشین‌های عمومی صنایع چوب را رعایت نماید.
- ۳- کار با ماشین‌های عمومی صنایع چوب را انجام دهد.
- ۴- روش‌های ساخت و مونتاژ انواع دکور چوبی را شرح دهد.
- ۵- نقشه‌کشی و طراحی دکور چوبی مورد نظر را انجام دهد.
- ۶- ساخت و مونتاژ دکورهای چوبی را انجام دهد.

ساعت آموزشی		
جمع	عملی	نظری
۶۴	۴۸	۱۶

پیش آزمهون

- ۱- کدام یک از ماشین‌های صنایع چوبی که قبلاً آموزش دیده‌اید، خطر کمتری دارند؟
- ۴- پنج وسیله حفاظت وايمني در کارگاه را نام بيريد.
- ۳- چرا برای ساخت وسایل چوبی، نقشه‌های فنی نیاز است؟
- ۴- منظور از اسکیچ یا اسکیس در نقشه کشی چیست؟
- ۵- در ساخت پروژه چه موقعی طراحی اجرا می‌شود؟
- ۶- در کنترل کیفیت تولید چه مسائلی رعایت می‌شود؟
- ۷- ده مورد از یراق آلات مورد استفاده در مبلمان و کابینت را نام بيريد.
- ۸- در صنایع چوب به چه عملی مونتاژ کاری می‌گویند؟
- ۹- چه ابزار و وسایلی برای مونتاژ کاری به کار بردہ می‌شود؟
- ۱۰- استاندارد چیست و در ساخت و مونتاژ صنایع چوب چه کاربردی دارد؟

اسطوره‌های قدیمی کشورمان زیاد و جذاب‌اند، از جمله سوابق تاریخی نشست گرفته از پاسارگاد، نقش جهان در اصفهان (میدان امام)، سقف توفال کوبی و مععرق برجسته ایوانه در نزدیکی کاشان و طاق بستان کرمانشاه و.....

پس از طراحی دکور، لازم است نقشه‌های فنی برای ساخت آماده گردد. نقشه‌های فنی را باید با توجه به استانداردهای جهانی صنعت و تولید تهیه کنید. از جمله ابعاد مواد طبیعی و مصنوعی، ابزار، ماشین آلات و کلیه عوامل تولید را طبق استاندارد تهیه کنید.

رعایت استاندارد باعث صرفه جویی و تسريع در تولید و کم کردن هزینه‌های تولید خواهد شد.

در طراحی، ساخت و مونتاژ دکور باید استاندارد ابعاد انسانی متناسب با مردم کشور مصرف کننده رعایت گردد. در کشور ما موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران متصدی تهیه استانداردها، از جمله استاندارد سازه‌های چوبی به شرح زیر است:

(الف) انواع میزهای رایانه و تحریر

ابعاد میزهای رایانه و تحریر باید مطابق جدول (۱-۱) باشد و لازم است در موقع طراحی و نقشه‌کشی دقیقاً رعایت شود.

جدول ۱-۱—ابعاد میز رایانه و تحریر

ارتفاع	عمق	طول	یک طبقه	دو طبقه	میز
			میز تحریر	میز رایانه	
۷۳-۷۷	۶۰-۷۵	۷۰-۱۵۰			
۷۵-۹۰	۳۰-۵۵	۷۰-۱۵۰	طبقه بالا		
۶۵-۸۰	۲۷-۳۰	۷۰-۱۵۰	طبقه پائین		

یادآوری - ابعاد بر حسب سانتی‌مترند.

فاصله قرارگرفتن صفحه کلید از زیر میز باید ۱۰ تا ۱۵ سانتی‌متر باشد و در صورت استفاده از پایه و چرخ، ارتفاع چرخ یا پایه به ارتفاع میز اضافه می‌گردد.

ضخامت مناسب صفحه میز رایانه حداقل ۱۶ میلی‌متر و لبه‌های آن به صورت دوبل است (شکل ۵-۳).

ساخت و مونتاژ دکور چوبی

۱-۵—طرح و نقشه دکور چوبی

موفقتی شما درساخت و مونتاژ دکور چوبی در گروه اجرای بهترین طراحی و بهترین استفاده از مواد وابزار کاراست. همیشه در نظر داشته باشید که تمام خدمات و صرف هزینه‌های تولید در کارگاه باید در جهت شکر نعمت‌های الهی، خدمت به مشتری و جلب رضایتمدی او باشد.

همچنین دکور و تولیدات خود را زیبا و مناسب با فناوری و مد روز تولید کنید. باید دکور ساخت کارخانه و کارگاه شما با دوام و دارای قیمتی مناسب با بودجه خریدار باشد (شکل ۱-۵).

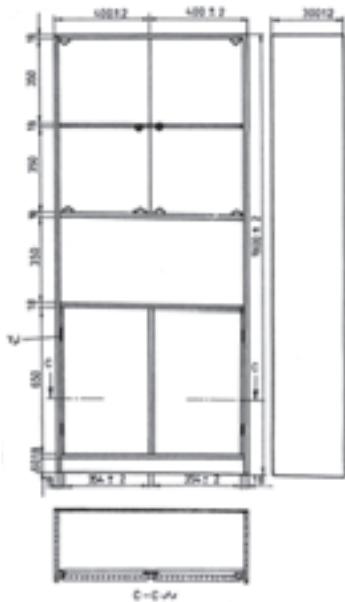

شکل ۱-۵—کتابخانه دانشکده فنی انقلاب اسلامی

در طراحی دکور به توانمندی و خلاقیت نیاز دارید و علاوه بر کسب مهارت، طراحی و نقشه کشی دکور نیز لازم است. دائمًا از طریق اینترنت یا مطالعه کاتالوگ‌های طراحی و مبلمان و تزیینات داخلی در جریان تحولات و دستاوردهای به روز دکوراتوری در جهان قرار بگیرید. سعی کنید در طراحی دکور و ساخت وسایل چوبی از الگوی فرهنگ ایرانی استفاده کنید (شکل ۲-۵).

شکل ۲-۵—دکور هتل فردوسی ساخته شده توسط هنرآموز رشته صنایع چوب

شکل ۴-۵- سه نمای قفسه کتابخانه (برش در نمای سطحی)

شکل ۵-۵- ویترین با درهای شیشه‌ای و لولای گازر با فردار

ج) جاکفسی : کلیه اجزای بدنه و طبقات جاکفسی باید از صفحات فشرده چوبی (امدی اف، تخته خرد چوب با روکش طبیعی یا لترون) با حداقل ۱۶ میلی متر ضخامت باشند. استفاده از صفحات فشرده که دو طرف آن روکش طبیعی یا مصنوعی شده باشد الزامی است.

مطابق با استانداردهای ملی ایران، ابعاد دو نوع جاکفسی با طبقات ثابت و متحرک و ابعاد جاکفسی با محفظه کفش متصل به در متحرک، طبق جدول ارائه شده است (جدول ۱-۲).

شکل ۳-۵- میز رایانه

ب) ویترین و کتابخانه : ارتفاع کتابخانه حداقل ۱۶۵ و حداکثر ۲۱۰ سانتی متر و رایج ترین ارتفاع ۱۸۳ سانتی متر است. عرض کتابخانه حداقل ۸۰ وحداکثر ۱۰۰ سانتی متر است. این ابعاد در نقشه و سه نمای شکل ۴-۵ نشان داده شده است. عمق کتابخانه حداقل ۳۰ وحداکثر ۳۷ سانتی متر است. ارتفاع تاج، در صورت تعییه، حداقل ۶ وحداکثر ۱۱ سانتی متر است.

کتابخانه باید دارای حداقل یک طبقه ثابت باشد، طبقات دیگر می توانند متحرک باشند.

محل تعییه سوراخ برای زیر سری طبقات و بوش ها، برحسب نیاز، متغیر است. ضخامت طبقات کتابخانه حداقل ۱۶ میلی متر است. ضخامت پشت بند باید حداقل ۳ میلی متر باشد. درهای چوبی یا شیشه‌ای کتابخانه و ویترین باید با زاویه حداقل ۹۰ درجه باز شوند و توسط لولاهای پاشنه‌ای یا کاسه‌ای گازر به بدنه متصل گردد و دارای بوش‌های فلزی یا پلاستیکی مقاوم باشند(شکل ۵-۵).

صفحات فشرده چوبی به کار برده شده در کتابخانه و ویترین باید یک تکه باشند. درهای شیشه‌ای یا ساخته شده از صفحات پروردۀ و چوبی باید به اندازه ۲ تا ۴ میلی متر از یکدیگر فاصله داشته و هم سطح و هم ارتفاع باشند (شکل ۴-۵).

محل کلیه اتصالات و لبه سطوح و گوشها در قطعات فلزی، چوبی و صفحات به کاربرده شده باید لبه تیز داشته باشد و باید در تماس دست با آنها خراش ایجاد شود.

محل تماس پایه‌های کلیه میزها، تخت‌ها و سایر دکورهای ساخته شده با زمین باید فاقد هرگونه تیزی باشند تا به کفپوش صدمه نزنند. پایه‌ها باید قابل تنظیم باشند (شکل ۵-۸).

شکل ۸-۵—پایه‌های قابل تنظیم

— کف تخت باید امکان تهویه هوا داشته باشد.

— تخت باید نزدیکی داشته باشد که مطابق با اصول ایمنی تعییه شده و دارای استقرار مناسب برای پاها و دستگیره باشد (شکل ۷-۵).

شکل ۷-۵—تختخواب دو طبقه

— فاصله بین پله‌ها باید حداقل ۲۰ وحدات و حداکثر ۳۰ سانتی‌متر

باشد.

— پهنانی قابل استفاده جای پا باید حداقل ۳۰ سانتی‌متر

باشد.

دکورهای مورد استفاده هیچ‌گونه لرزشی نباید داشته باشند.

و) طرح تخت کودک : طول داخلی تختخواب کودکان بین ۹۰۰ تا ۱۴۰۰ میلی‌متر است. حداکثر فاصله تشک تالبه‌های کناری (بدنه تخت) ۲۵ میلی‌متر است.

در صورتی که بدنه تخت صفحه‌ای نباشد فاصله بین میله‌های حفاظ تخت ۶۰ میلی‌متر خواهد بود (شکل ۹-۵).

— بهتر است نزدیکی از ستون (پایه) تخت

قرار گیرد.

توجه به بسته‌های نگهدارنده چهار پایه (کلاف اصلی)

و چهارچوب تخت بسیار مهم است و باید از سیستم ساخت و نصب دقیق برخوردار باشند.

شکل ۹-۵—فاصله نزدیکی در تخت کودک

– عمق تخت از لبه بالای بدن تا زیر تشک باید حداقل ۶۰۰ میلی متر باشد.

– عمق تخت از لبه بالای بدن تا روی تشک باید حداقل ۳۰۰ میلی متر باشد.

مکانیزم به کار برده شده در طرح تختخواب کودک با بدنه متحرک باید طوری باشد که عمل ستن خودکار آن، پس از بالا رفتن، با دو بست صورت گیرد.

این مبحث از درس را در شرایطی شروع می‌کنید که سفارش ساخت تولید دکور به شما داده شده است و باید کارهای

سلیقه و خواسته مشتری ومصرف کننده تولید خود را، که کالای چوبی دکور یا تزئینات چوبی برای او می‌سازید، قدری تجزیه و تحلیل کنید.

از نظر روان‌شناسی رنگ‌ها مشخص کنید چه رنگ‌هایی را بیشتر دوست دارد، دکور را برای کجا می‌خواهد نصب کند و محل کاربرد آن کجاست. در این صورت رنگ مناسب با فضای محیط، که شادابی و طراوت را ایجاد کند، انتخاب می‌شود و دکور ساخته شده جذاب‌تر خواهد شد (شکل ۵-۱۰).

شکل ۵-۱۰ نمونه‌ای از کارهای دکوراتور

قبل از شروع عملیات طراحی، سعی کنید تعریفی از کاری که در آن فضا می‌خواهید انجام دهید، داشته باشید. بهتر است موقع طراحی مرکز خود را ببروی چندین فضا قرار ندهید. در هر زمان فقط برای طراحی یک مکان فکر و عمل نمایید.

۵-۲ رعایت روان‌شناسی رنگ‌های در طراحی دکور
مثلاً در طراحی اتاق کودک باید از رنگ‌های ملایم و گرم که برای زمان بازی مناسب است، استفاده کنید (شکل ۵-۱۱ و ۵-۱۲).

آیا روش‌ها و مواد مصرفی را می‌شناسید و به رنگ‌های آنها واقعاً باید؟ با مشتری مشورت کنید. نمونه مواد را به او نشان دهید و کمک کنید بهترین انتخاب صورت گیرد.

محل مصرف را بازدید کنید و رنگ و مواد انتخاب شده را با آن محل تطبیق دهید. در صورت لزوم برای هماهنگی، رنگ را با نظر مشتری تغییر دهید. این تغییرات باید آگاهانه و تخصصی باشد. در این مورد روان‌شناسی رنگ‌ها را مطالعه نمایید.

رنگ‌هایی را که انتخاب می‌کنید در واقع به منزله ابزار طراحی و معرف کار شما و سازنده دکور به مشتری خواهد بود.

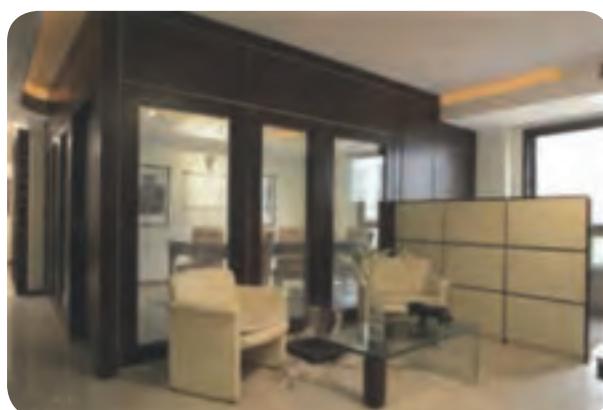
– قهوه‌ای، ایجادکننده صمیمت، صداقت و اطمینان خواهد شد.

با توجه به خصوصیات گفته شده برای رنگ‌ها، موقع طراحی دکور قسمت‌های مختلف خانه، رنگ‌های زیر را به کار ببرید:
در اتاق کودک از رنگ‌های خنک و ملایم مثل آبی و سبز (شکل ۱۳-۵) نیز استفاده کنید. در سرویس‌های بهداشتی و حمام از رنگ‌های سفید و رنگ خنک مثل سبز استفاده نمایید تا فضای را بزرگ‌تر و تمیزتر نشان دهد. در اتاق غذاخوری، از رنگ‌های تحریک کننده و اشتها آور مانند نارنجی روشن استفاده نمایید.

شکل ۱۳-۵- اتاق کودک با رنگ سبز ملایم

اتاق نشیمن را با رنگ‌های بُریز یا قهوه‌ای دکور نمایید (شکل ۱۴-۵) تا با دیگر رنگ‌های مبلمان ترکیب شود و فضای را با طراوت نماید.

شکل ۱۴-۵- استفاده از رنگ قهوه‌ای در اتاق نشیمن

در اتاق خواب از رنگ‌های ملایم مثل آبی و سبز و یا بنفش استفاده کنید. رنگ‌های خنثی نیز برای دکور اتاق خواب مناسب‌اند.

شکل ۱۱-۵- اتاق کودک، با رنگ گرم قرمز

شکل ۱۲-۵- رنگ ملایم برای اتاق خواب کودک

رنگ به دکور ساخته شده شما روح و مفهوم می‌دهد.
انتخاب رنگ مواد را در طراحی دکور نباید بدون دلیل انجام دهید.

– رنگ قرمز احساس گرسنگی را افزایش می‌دهد؛

– سبز کم رنگ یا سبز ملایم در اتاق بیمار در بهبودی او

مؤثر است؛

– زرد بورنگ برای مدت طولانی می‌تواند باعث خشمگین کردن شود؛

– رنگ آبی رنگ صلح و امنیت و آسایش و آرامش است؛

– آبی کم رنگ، رنگ بی ثباتی، درونگرایی و تخیلات است؛

– بنفس رنگ تجمل و ثروت و حالات خیالی و روحانی است؛

– بنفس روشن ظرافت و عشق هنری را در بر دارد؛

– مشکی رنگ اقتدار و خشم است و به دیگر رنگ‌ها روح

می‌بخشد؛

– سفید نماد خلوص، بی‌گناهی، نور و خون سردی است؛

– صورتی رنگ تفریح، موسیقی، جشن و شادی است.

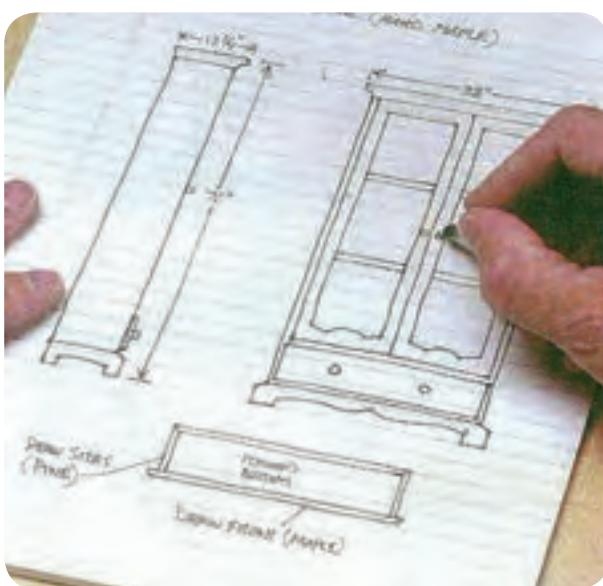
– نارنجی رنگ شادی، مهربانی، خوشحالی و گرمی است؛

گام پنجم : طرح‌های اسکیس شده خود را که مورد تأیید شماست و هنوز رسمیت نیافته به نظر مدیریت پروژه یا سفارش‌دهنده برسانید تا شکل‌گیری محصول نهایی مشخص گردد. (شکل ۵-۱۶)

شکل ۵-۱۶- طرح پایه به صورت اسکیس

در موقع تهیه طرح به صورت اسکیس، ابتدا از مداد رنگی (رنگ زرد یا آبی) استفاده کنید تا مجبور نباشد مرتبًا خطوط طراحی خود را پاک کنید. پس از رسیدن به طرح مورد نظر، روی خطوط رنگی را با مداد سیاه پررنگ (B) سیاه کنید. از طرح اسکیس نهایی خود کپی بگیرید. رنگ‌های کشیده شده با مداد رنگی در کپی تهیه شده باقی نمی‌ماند (شکل ۵-۱۷).

شکل ۵-۱۷- طراحی به صورت اسکیس

۳-۵- فرایند طراحی دکور

گام اول : چه وسیله‌ای را می‌خواهید طراحی کنید؟ چه کسی به شما سفارش داده است؟ حدود قیمت تمام شده دکور مورد طراحی چقدر است؟

اختیارات شما به عنوان طراح دکور در انتخاب مواد اولیه و یاراق آلات چقدر است؟

در چه مدت باید دکور را تحويل دهید؟

گام دوم : راجع به واحد فروش، پژوهش بازار و رضایت مشتری چه اطلاعاتی دارید؟ چه سیستمی کیفیت دکورهای ساخته شده شما را کنترل، تأیید یا رد می‌کند؟ آنها را بشناسید.

گام سوم : استانداردهای ملی رادرخصوص نوع دکور مورد سفارش مطالعه کنید و امکانات و توانمندی تولیدی کارگاه خود را بررسی کنید.

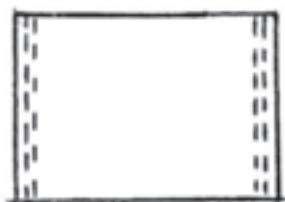
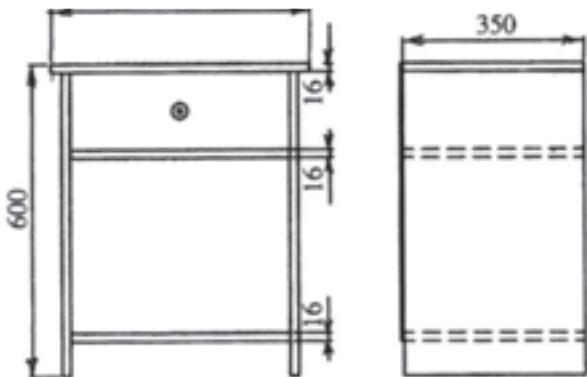
محدودیت‌های موجود حاکم بر طراحی خود را برآوردنمایید.

گام چهارم : طرح‌های اسکیس شده خلاقانه خود را بدون محدودیت، تهیه و ارائه دهید (شکل ۵-۱۵).

شکل ۵-۱۵- طرح جدید

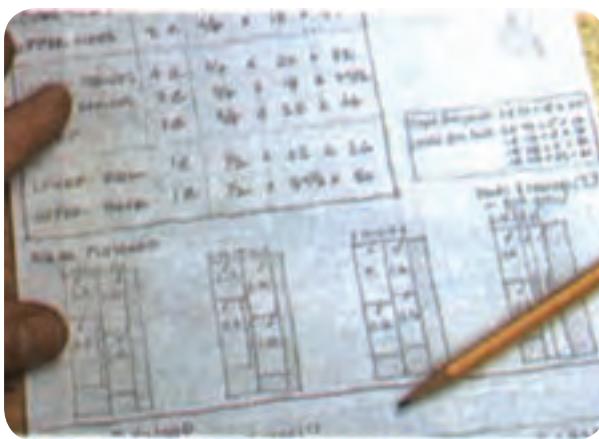

شکل ۵-۱۹—ترسیم سه نماد نقشه اجرایی

۴-۵- تنظیم لیست مواد مورد نیاز

لیست چوب یا جدول مشخصات مواد شامل ابعاد و اندازه، تعداد، حجم، سطح، اسم قطعات و کیفیت مواد و... را بنویسید. (شکل ۵-۲۰).

شکل ۵-۲۰—تهیه لیست چوب و خطکشی صفحات

مقدار مصرف پیچ، لولا، چسب، سنباده، رنگ، شیشه، چرم، روکش و... را مشخص کنید. حتی الامکان قیمت روز

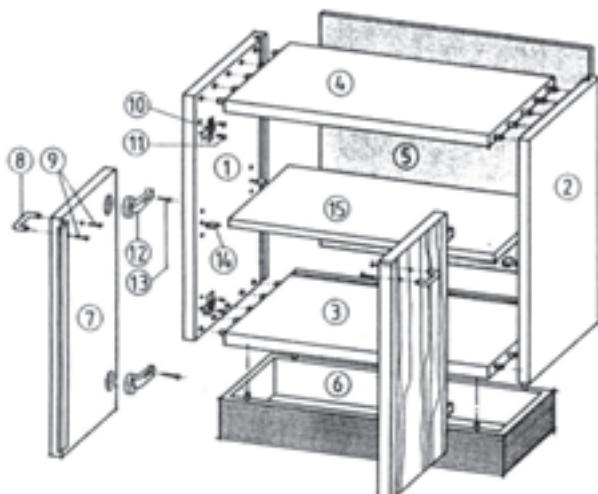
اسکیس تهیه شده می‌تواند از پلان محیط پیشنهادی برای دکورسازی در آن باشد ابتدا به صورت چشمی پلان تهیه کنید. سپس آن را با مقیاس با دست آزاد ترسیم کنید.

قطعات دکور را در آن بکشید. اسکیس را با دستگاه کپی بزرگ نمایید.

طرح‌های اسکیس بزرگ شده را به نظر مدیریت کارگاه با سفارش دهنده برسانید. نظر کلی آنها را جویا شوید.

گام ششم: از روی اسکیس دکورهای تأیید شده، تصاویر سه بعدی (پرسپکتیو ایزو متریک یا کاوالریو یا پرسپکتیو انفجاری) ترسیم کنید (شکل ۵-۱۸).

سعی کنید پرسپکتیو و نقشه‌های انفجاری را طوری تهیه نمایید که مشخصات ابعاد محصول نهایی آن برای مصرف کننده به خوبی روشن شود.

شکل ۵-۱۸—نمایش کیفیت محصول با پرسپکتیو انفجاری

در این جلسه به صورت رسمی قیمت تمام شده را رائه نمایید. معیارهای حاکم بر تولید محصول را برای جلب نظر خریدار یا مدیریت کارگاه اعلام کنید.

در این جلسه با مشخص شدن نظر سفارش دهنده یا مدیر کارگاه روی محصول دکور نهایی، از روی پرسپکتیوهای رائه شده تغییرات لازم را مشخص کنید.

در صورت لزوم طراحی و کشیدن نقشه‌های پرسپکتیو را با اعمال تغییرات پیشنهادی تکرار کنید و به جلسه ارائه دهید.

شکل ۵-۲۲

شکل ۵-۲۳— جعبه بسته‌بندی و حمل و نقل قطعات دکور

رعایت نکات ایمنی : در حین کار با ابزار و ماشین‌های عمومی درودگری، با توجه به نیازی که برای ساخت و موتناز دکور به ماشین‌های آن دارد، لازم است از آنها به درستی استفاده کنید. شرط استفاده از این ماشین‌ها در مرحله اول رعایت مقررات عمومی آین نامه حفاظتی وزارت کار است. در صورت رعایت نشدن مسائل حفاظتی، این ماشین‌ها بسیار خطرآفرین می‌شوند و استفاده از آنها ممکن است صدمات شدید جسمی ایجاد کنند.

۷-۵- مقررات عمومی آین نامه حفاظتی ماشین‌های صنایع چوب

۱- کلیه هنرجویان و افراد شاغل در کارگاه باید با عملکرد دستگاهها و ماشین‌آلات موجود صنایع چوب و خطرات احتمالی آنها آشنا شوند. همچنین آموزش لازم را جهت کار با ماشین‌آلات دیده باشند.

۲- خاک اره و تراشه‌های چوب وغیر آنها را باید مرتبًا از

مواد را با استفاده از کاتالوگ‌ها، مجلات صنایع چوب و تماس با بازار به دست آورید.

انبار مواد را بررسی کنید. در صورت کمبود مواد و ضرورت ساخت آن، جهت خرید لوازم اقدام کنید.

۵-۵- تهیه شابلون

چنانچه لازم است از یک قطعه به صورت مشابه تعداد بیشتری تولید کنید برای آن شابلون بسازید (شکل ۵-۲۱).

شکل ۵-۲۱— تهیه شابلون خط کشی برای ساخت پایه

تهیه شابلون خط کشی و شابلون کنترل ابعاد قطعات در تولید انبوه از وظایف شماست. طراحی و کشیدن نقشه شابلون‌ها را انجام دهید.

در کارخانجات تولید انبوه، طراح ماهر متخصص دکوراتور که ساخت و تولید را انجام می‌دهد طراحی و فیکسچر می‌نماید. طراحی و فیکسچر یک کار تخصصی است. این طراحی سرعت تولید را چند برابر می‌نماید و خطرات ناشی از کار را به مقدار زیاد کاهش می‌دهد.

۶-۵- طراحی و نقشه بسته‌بندی و حمل محصول

برای اینکه قطعات دکور ساخته شده در موقع حمل به محل مصرف صدمه نبیند اقدام لازم را انجام دهید. نحوه بسته‌بندی و تشکیل جعبه‌های کالای تولیدی (پکیج) را طراحی کنید.

دستور حمل هر قطعه و نحوه انتقال ایمن دادن قطعات را بنویسید (شکل ۵-۲۲ و ۵-۲۳).

این قسمت‌ها شامل غلتک‌ها، فلکه‌های اصطکاکی، زنجیرها، سمه نقاله‌ها، چرخ تسممه‌ها، چرخ دندنه‌ها، الکتروموتورها و نظایر آنهاست.

۶- تنظیم و سرویس ماشین آلات، همچنین تعمیر و نظافت آنها را باید فقط در زمان خاموش بودن دستگاه انجام دهید.

۷- کارکنان و هنرجویان ساغل در کارگاه ماشین آلات باید از وسایل حفاظت فردی استفاده کنند. وسایل مذکور عبارت‌اند از: لباس کار، کلاه ایمنی، ماسک تنفسی، کفش کار، عینک، دستکش، گوشی، حفاظ طلقی روی تیغه‌های بُرندۀ و قطعات گردنده (شکل ۵-۲۶).

شکل ۵-۲۶- استفاده از وسایل ایمنی در موقع کار

۸- خط کشی مواد، تنظیم گونیا و حفاظت یا وسایل هدایت کننده مواد را در موقع روشن بودن ماشین انجام ندهند.

۹- در اطراف نقاط خطرناک و ماشین‌های صنایع چوب، مانند ماشین پرس هیدرولیک، کلید و سیستم قطع برق اضطراری نصب کنند.

۱۰- برای هدایت قطعات و صفحات از دم تیغه بُرندۀ اره، فرز، رنده و... باید از شابلون و فیکسچر مخصوص استفاده کنند. فیکسچر وسیله نگه‌دارنده قطعه و تسریع کننده و بی‌خطر کننده آن قسمت از کار است (شکل ۵-۲۷).

شکل ۵-۲۷- هدایت قطعه باریک در برش توسط وسیله کمکی

محل کارگاه و اطراف ماشین آلات خارج کنید. کف محیط کارگاه را همواره باید تمیز و عاری از هر گونه ضایعات نمایند.

۳- ماشین‌های صنایع چوب را باید به تهویه موضعی مجهر کنند و از انتشار تجمع ضایعات چوب و خاک اره در کارگاه، به ویژه برروی قسمت‌های مختلف ماشین آلات، جلوگیری نمایند.

۴- کلیه حفره‌ها، کانال‌ها، گودال‌ها و شیارهایی را که در کف کارگاه نزدیک به ماشین‌ها ایجاد شده‌اند باید به وسیله نرده یا حفاظ مناسب پوشانند تا باعث سقوط و حادثه نشوند. این کانال‌ها یا ریل‌ها ممکن است برای تجمع پوشال، خاک اره یا حمل و نقل مواد مانند چوب، امدادی اف، نوپان و... باشند (شکل ۵-۲۴).

شکل ۵-۲۴- خروج ضایعات از طریق کانال پوشیده شده

۵- کلیه قسمت‌هایی را که امکان درگیری با لباس کار یا بدنه کارکنان در کارگاه را دارند به حفاظ مناسب، محکم، مقاوم و ایمن مجهر نمایند (شکل ۵-۲۵).

شکل ۵-۲۵- استفاده از حفاظ و تجهیزات ایمنی

۱۶- ارءه مجموعه‌ای دورکن و میزی، که صفحات دکور را برش‌های عرضی و طولی می‌زنند باید دارای حفاظ کامل به شرح زیر باشد :

(الف) حفاظ روی تیغه کامل و قابل تنظیم باشد. تیغه را طوری پوشاند که هنگام کار دندانه‌های اره در دسترس نباشد.

(ب) سطوح جانبی حفاظ تیغه اره گرد تا حدا مکان به صفحه میز اره نزدیک باشد.

(پ) جنس حفاظ روی تیغه اره گرد از مصالح نرم انتخاب شود. پوشش داخل آن از فلز نرم باشد تا چنانچه به صفحه تیغه اره برخورد کرد باعث شکستن دندانه‌های اره نشود (شکل ۵-۳۰).

شکل ۵-۳۰- حفاظ طلقی قابل تنظیم اره دورکن

ج) حفاظ باید اصولاً طوری ساخته شود که دست هنرجو از خطر تماس، با دندانه‌های اره در امان باشد.

چ) در موقع تعویض مته روی ماشین باید دقت کنید آچار سه نظام فراموش نشود و کنترل نمایید که آن را از روی سه نظام برداشته باشید تا خطر پرتاب شدن آچار در اثر روشن شدن ماشین از بین برود (شکل ۵-۳۱).

شکل ۵-۳۱- آچار سه‌نظام و گیره نگهدارش قطعات کوچک در ماشین دریل ستونی

۱۱- دندانه‌های اره، زوایای تیغه و نوع فولاد ابزارها را مناسب با جنس چوب یا صفحات پرورده انتخاب کنند. مشخصات انجام کار را باید با تعداد دوره جنس ابزارها، که روی آنها حک گردیده است محاسبه و هماهنگ کنند.

۱۲- تیغه‌های اره را، که با آن صفحات امدی اف و اچ دی اف و سایر مواد را برش می‌زنند، قبل از شروع کار کنترل کنند که ترک نداشته باشند. و نحوه تیزی و چپ و راست دندانه آن را نیز کنترل کنند که صحیح باشد. در صورت کثیف بودن، آنها را با هیدروکسید سدیم (Naoh) تمیز نمایند (شکل ۵-۲۸).

شکل ۵-۲۸- کنترل تیغه‌های اره گرد

۱۳- فاصله ماشین‌آلات و میز کار از دیوار کارگاه نباید کمتر از ۴۵ سانتی‌متر باشد. این فاصله برای عبور هنرجویان از بین ماشین و دیوار حداقل ۹۰ سانتی‌متر باشد.

۱۴- فاصله بین سطح ماشین کار و میز کار تا زیر سقف کارگاه یا وسایلی که به سقف آویزان است باید از ۲ متر کمتر باشد.

۱۵- لباس کار باید طوری باشد که در موقع کار با ماشین‌آلات آسوده باشند. لباس کار باید باله ماشین‌آلات درگیر شود (شکل ۵-۲۹).

شکل ۵-۲۹- لباس کار مناسب

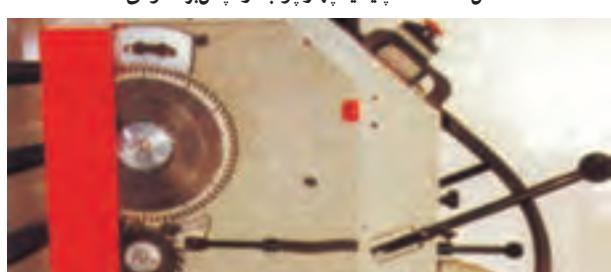

شکل ۵-۳۳—اره پانل بُر عمودی

این اره برای انجام عملیات برش صفحات پرورده نسبت به ماشین سی ان سی (CNC) به سرمایه‌گذاری کمتری احتیاج دارد. ماشین‌های اره صفحه بر یا پانل بر عمودی با سیستم‌های اتوماتیک وساده ساخته شده‌اند. با توجه به نیاز کمتر به سرمایه‌گذاری، اکثر کارگاه‌ها، من جمله بعضی از کارگاه‌های آموزشی، از پانل بُر استفاده می‌کنند. اره پانل بُر عمودی را موقعی برای کارخانه یا کارگاه خود سفارش دهید که محدودیت فضای داشته باشد (شکل‌های ۳۴ و ۳۵).

شکل ۵-۳۴—پایه یا چهارچوب اره پانل بُر عمودی

شکل ۵-۳۵—تیغه اصلی و خط زن اره پانل بُر عمودی

ح) برای هر ماشین صنایع چوب محدوده خطر را مشخص کنید. این کار را با خط کشی در زمین کارگاه اطراف ماشین به وجود آورید تا افراد بازدیدکننده و غیر اپراتور وارد محدوده خطر نشوند.

خ) در محل کار با ابزار و ماشین‌های صنایع چوب، جمعه کمک‌های اولیه و کپسول آتش نشانی باید وجود داشته باشند. اپراتور و مسئولین کارگاه صنایع چوب باید استفاده از وسائل کمک‌های اولیه و کپسول آتش‌نشانی را آموختند.

(د) چنانچه عملیات تعویض تیغه، تعمیر و نگهداری و سرویس ماشین‌های صنایع چوب در پایان کار روزانه نیمه کاره است، با نصب تابلوی نوشته شده بر روی ماشین تا کسی ماشینی را روشن نکند اعلام خطر کنید.

علائم اعلام خطر کارگاه را در موارد مختلف شناسایی و در موقع لازم مورد استفاده قرار دهید. (شکل ۵-۳۲).

شکل ۵-۳۲—علام اعلام خطر

۸-۵—اره پانل بُر (صفحه بُر) عمودی

کارخانه و کارگاه‌های ساخت و موئاز دکور چوبی اکثر از اره گرد پانل بر عمودی (دیواری) استفاده می‌کنند (شکل ۵-۳۳).

شکل ۵-۳۶—اره صفحه‌بر یا پانل‌بر اتوماتیک

شکل ۵-۳۷—پانل‌بر عمودی ساده

شکل ۵-۳۸—تیغه خطزن مخصوص

این اره دارای دو ریل افقی طولی در بالا و پایین صفحه است، که گاری یا بستر متحرک عمودی روی آن حرکت می‌کند. بستر فلزی با عرض حدود 30° سانتی‌متر و طول 300° سانتی‌متر عمود بر طول صفحه روی ریل‌های افقی قرار گرفته است. این گاری روی ریل‌های مذکور در طول صفحه اره پانل‌بر به راحتی و روان، تحت تأثیر قرقه‌هایی که دارد حرکت می‌کند.

پانل‌برهای افقی بنابر سیستم تولیدی حدود $25m^2$ فضا برای اجرای عملیات برش نیاز دارند ولی اره صفحه‌بر عمودی به $5m^2$ فضا نیاز خواهد داشت.

پانل‌بر عمودی اغلب به دیوار تکیه و نصب می‌گردد یا روی پایه و چهارچوب (اسکلت فلزی) شیب دار قرار می‌گیرد. ابعاد مورد نیاز در سطح کارخانه برای این نوع دستگاه پانل‌بر حدود 1×5 متر است و تا ارتفاع 3 متر کنار دیوار قرار دارد. پانل‌بر عمودی مذکور بنابر ابعاد صفحات ام دی اف وغیره در اندازه‌های مختلف ساخته شده است. مشخصات یک نوع آن به شرح زیر است:

ابعاد برش ورق ام دی اف

ابعاد برش mm			
۵۳۰۰×۲۲۰	۴۲۰×۲۲۰	۴۰۰×۲۲۰	ابعاد برش mm
۵_۷°	۵_۷°	۵_۷°	عمق برش mm
۴_۷/۵	۴_۷/۵	۴_۷/۵	قدرت موتور اصلی به Hp اسب بخار
۲۰۰	۲۵۰_۳۰۰	۲۵۰_۳۰۰	قطر تیغه اصلی به mm
۱۱۰_۱۴۰	۱۱۰_۱۴۰	۱۱۰_۱۴۰	قطر تیغه خطزن min
۴۸۰۰	۴۸۰۰	۴۸۰۰	تعداد دور تیغه ارها اصلی $\frac{1}{min}$
۷۰۰۰	۷۰۰۰	۷۰۰۰	تعداد دور تیغه خطزن $\frac{1}{min}$

کاربرد تیغه خطزن در این ماشین برای موقعی است که از صفحات پرورده روکش دار (طبیعی یا مصنوعی) استفاده می‌کنید.

ماشین (اره‌های) صفحه‌بر عمودی دارای صفحه‌ای است با ابعاد حداقل معادل مواد صفحه‌ای که برای دکورسازی لازم دارد. این مواد ممکن است از گروه تخته‌های M.D.F و H.D.F^۲ می‌باشد.

حداکثر طول مورد نیاز برای برش مواد ساخت دکور فرآورده‌های فوق 45° سانتی‌متر و عرض 20° سانتی‌متر است. اره عمودی با سیستم ساده و اتوماتیک ساخته شده است (شکل‌های ۳۶، ۳۷ و ۵-۳۸).

۱—Medium Density Fiber Board

۲—High Density Fiber Board

- برای عملیات برش به ترتیب زیر عمل کنید :
- ۱- از لباس کار مناسب استفاده کنید.
  - ۲- سرعت برش پیشبرد کار را نسبت به قطر تیغه اره و نوع مواد محاسبه و تنظیم کنید.
  - ۳- تیغه اره را با رعایت اصول فنی با دقت روی دستگاه نصب کنید.
  - ۴- حفاظ روی تیغه را تنظیم و محرک نمایید.
  - ۵- حرکت روان افقی و عمودی دستگاه اره مجموعه‌ای را در موقع برش صفحات روی ریل‌های افقی و عمودی امتحان کنید. در صورت وجود خط زن دقت کنید تیغه مذکور به صورت پیش برش تا ۳ میلی‌متر در عمق صفحه را برش دهد.
  - ۶- صفحه ام‌دی‌اف (M.D.F) و یا صفحات مورد نظر دیگر را بنا بر نقشه برنامه‌ریزی شده برش دهید و به وسیله نقاهه مکانیکی حمل کنید و آنها را روی تکیه‌گاه مخصوص در صفحه پانل بُر قرار دهید (شکل ۵-۴۰).

شکل ۵-۴۰- جرثقیل یا نقاهه مکانیکی سقنى برای حمل صفحات بزرگ

- ۷- صفحه را در محل خود با گیره مربوطه ثابت نمایید.
- ۸- زاویه قرار تیغه اره را طبق برنامه‌ریزی برش دهید و عمق برش را تنظیم کنید.
- ۹- با استفاده از اهرم مربوطه تیغه اره اصلی و خط زن را در نقطه شروع برش قرار دهید.

- ۱۰- با کلید روی دستگاه، اره و مکنده آن را روشن کنید.
- ۱۱- با استفاده از اهرم مربوطه، دستگاه را روی ریل (با سرعت پیشبرد کار محاسبه شده قبلی) حرکت دهید.

یک دستگاه اره مجموعه‌ای بر قی دستی با ضمایم مربوطه مانند تیغه اره گرد، حفاظ تیغه، دسته هدایت و... روی گاری یا بستر عمودی مذکور قرارداده شده است. در بعضی اره‌گردها خط زن نیز وجود دارد. دستگاه اره مجموعه‌ای مذکور با استفاده از ریل، که در طول گاری متحرک کشیده شده است، به صورت ساده و روان می‌تواند حرکت کند. حرکت گاری در طول صفحه اره و حرکت اره مجموعه‌ای در عرض صفحه اره به راحتی قابل حرکت است.

یک تکیه گاه متحرک (گونیای قابل تنظیم) به صورت طولی در طول صفحه اره، زیرگاری قرار داده شده است که صفحات موقع برش روی آن قرار داده می‌شوند. حداقل ابعاد کارگیر صفحه دستگاه $2\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{3}$ متر است. عمق برش آن نیز تا 6° میلی‌متر و قدرت موتور آن $5/5$ اسب بخار است.

قطر تیغه اره مجموعه‌ای دستگاه 25° میلی‌متر است. روی دستگاه اره مجموعه‌ای لوله مکنده نصب گردیده است که با مکینن گردوغبار، خاک اره و ضایعات کوچک برش آنها را به مخزن مربوط به مکنده هدایت می‌کند. دستگاه اره مجموعه‌ای به وسیله اهرمی که روی آن قرار دارد، می‌تواند در هر ارتفاع روی صفحه کار اره تنظیم و ثابت شود تا برای برش‌های طولی مورد استفاده قرار گیرد (شکل ۵-۳۹).

شکل ۵-۳۹- اهرم حرکت اره برای برش

تیغه اره مجموعه‌ای روی دستگاه اره قابلیت گردش برای برش‌های افقی و عمودی و تحت زاویه را دارد.

۱۲- با پایان گرفتن هر برش قطعه جدا شده را روی گاری کنار ماشین در محل مربوطه قرار دهد. اره را برای برش بعدی هدایت کنید (شکل ۴۱-۵).

شکل ۴۱-۵- حمل صفحات بریده شده کوچک با گاری

۱۳- قطعات بریده شده را با دقیق بررسی کنید تا مطمئن شوید لب پر یا لکه دار نشده باشند. در صورت مشاهده معایب باید عامل آن را در ماشین رفع نمایید. ابعاد صفحه بریده شده را نیز با دقیق کنترل کنید.

۱۴- چنانچه عیب ایجاد شده ناشی از کندشدن تیغه اره باشد، ماشین را خاموش کرده و فیوز برق را قطع کنید. همچنین تیغه مناسب را انتخاب و تیغه کندشده را تعویض نمایید (شکل ۴۲-۵).

شکل ۴۴-۵ تیغه اره و ضخامت برش

۲۰- در یک خط بودن محیط دایره خارجی، اره و ارتفاع دندانه ها را کنترل کنید و در صورت معیوب بودن، اره را تعویض کنید.

۲۱- تیغه اره را بررسی کنید، چنانچه کثیف شده و ضایعاتی روی آن ویین دندانه ها چسبیده شده است آنها را با اسپری هیدروکسید سدیم پاک کنید.

۲۲- بعد از رفع عیب اره، مجدداً با رعایت مقررات ایمنی، اره را روشن کنید و صفحات خودرا برش بزنید (شکل ۴۵-۵).

شکل ۴۲-۵- دندانه های اره شکسته یا کند شده

۱۵- چنانچه بی دقیقی در ابعاد برش، ناشی از لنگ زدن یا لرزش داشتن تیغه اره باشد، واشر دو طرف تیغه اره را کنترل کنید (شکل ۴۳-۵).

شکل ۴۳-۵- واشر دو طرف تیغه اره گرد

شکل ۴۶-۵- ارمه مجموعه‌ای دورکن

شکل ۴۵-۵- تیغه ارمه گرد کثیف شده

۱-۹-۵- مشخصات یک نوع ماشین دورکن خطزن:
- طول ریل برش 3200 میلی متر با میز اضافی 3700 میلی متر؛
- قطر تیغه اصلی برش 300 میلی متر و قطر تیغه ارمه خطزن 100 میلی متر؛

- حداکثر قطر تیغه ارمه گرد بدون خط زن 350 میلی متر؛
- سرعت تیغه ارمه اصلی 4800 دور در دقیقه؛
- سرعت تیغه ارمه خط زن 9000 دور در دقیقه؛
- حداکثر ارتفاع برش 40 میلی متر؛
- ارتفاع میز دور کن پایه دار 800 میلی متر؛
- قابلیت زاویه خوری ارمه اصلی و خط زن $45-90$ درجه با دقت $1/10$ میلی متر، گونیا تلسکوپی به طول 1250 میلی متر؛
- قدرت موتور ارمه اصلی $5/5$ اسب بخار و ارمه خطزن یک اسب بخار.

۲-۵-۹- عملیات برشکاری با ماشین دورکن:
برای بریدن صفحات پروردۀ طبق نقشه اجرایی دکور مورد نظر به ترتیب زیر عمل کنید:
۱- لباس کار مناسب پوشید.
۲- مسائل حفاظت وایمنی را رعایت کنید.
۳- قطعات و اندازه‌های اجرایی در مرحله برش را برآورد نمایید.

- ۴- وسایل اندازه‌گیری و خط کشی را آماده کنید.
- ۵- صفحه امدی اف (M.D.F) یا... را بنابر سفارش کار آماده کنید.
- ۶- صفحه را از نظر ابعاد و یکنواختی ضخامت کنترل کنید.

۲۳- دقت کنید روی صفحات ملامینه شده، اچ پی ال (HPL) و روکش‌دار را به طرف خودتان که دیده می‌شود قرار دهید.

در این ماشین عمل برش را ارمه اصلی و خط زن از روی صفحه انجام می‌دهد. در اردهای پانل بُر که به تیغه خط زن نیز مجهزند، تیغه خطزن، ابتدا با روی صفحه برخورد می‌کند.

حرکت دستگاه برای برش طوری است که تیغه خطزن کوچک‌تر از تیغه اصلی است و دور آن بر عکس است و پشت دندانه آن با سطح برش برخورد می‌کند. لذا مانع از لب پرشدن می‌شود.

۲۴- در صورتی که دو صفحه را باهم برش می‌دهید سطح بالای آنها را که پس از ساخت دکور در معرض دید قرار می‌گیرند، روی یکدیگر قرار دهید.

این کار مخصوصاً برای ماشین‌های پانل بُر عمودی بدون تیغه خطزن لازم است تامانع لب پرشدن صفحات روکشدار شوید.

۲۵- در پایان کار، موتور دستگاه پانل بُر، و مکنده آن را خاموش و اطراف ماشین و اجزای ماشین را تمیز کنید. فیوز ماشین یا کلید اصلی آن را نیز از تابلوی فرمان قطع نمایید.

۹-۵- ارمه مجموعه‌ای دورکن

با توجه به اینکه اکثر کارگاه‌های آموزشی صفحات پروردۀ مورد نیاز خود را به وسیله ماشین ارمه مجموعه‌ای (ارمه گرد) دورکن برش می‌دهند این ماشین اهمیت زیادی در آموزش کاربردی دارد (شکل ۴۶-۵).

۱۳- صفحه ام دی اف یا... را روی میز کشویی و ثابت قرار دهید. ام دی اف را با کمک گیرهای مربوطه در محل مناسب روی ماشین ثابت کنید.

۱۴- عقب میز کشویی را با استفاده از قطعه مربوطه در موقع ثابت کردن و تنظیم صفحه ام دی اف قفل کنید تا حرکت ناخواسته نداشته باشد.

۱۵- برای عمود قرار گرفتن صفحه ام دی اف با تیغه اره برش دهنده پشت صفحه را به گونیا جلوی میز کشویی تکیه دهید. از میله کشویی این گونیا در صورت بلند بودن صفحه ام دی اف استفاده نمایید (شکل ۵-۴۹).

شکل ۵-۴۹- میله کشویی جلوی میز متحرک برای برش صفحات بزرگ

۱۶- در طول، گونیای مذکور با متر ثابت مدرج گردیده است. برای رعایت دقت اندازه ها، ذره بینی که با گونیا متحرک است تعبیه شده، لذا برش های عرض و طولی خود را با استفاده از ذره بین تنظیم و کنترل کنید.

۱۷- برای برش های هماندازه و برش های سری در تولید انبوه، روی تکیه گاه ضخامت طولی صفحه و گونیاهای کشویی مربوطه دو کفشک (یا تکیه گاه متحرک) وجود دارد. دو کوشک مذکور را در جلو و عقب صفحه در دو طرف به اندازه طولی برش خود تنظیم کنید و قرار دهید (شکل ۵-۵۰).

شکل ۵-۵۰- تنظیم دو کفشک کنترل اندازه گیری

۷- قطعات مورد نیاز را روی صفحه با رعایت نهایت صرفه جویی خط کشی کنید (شکل ۵-۴۷).

شکل ۵-۴۷- خط کشی صفحه ام دی اف برای برش

۸- ماشین اره را از نظر سلامت اجزا کنترل کنید.

۹- زاویه تیغه را، که روی ماشین نوشته شده 90° درجه، تنظیم کنید.
۱۰- با توجه به ظرفیت برش ماشین (طول و عرض برش)، که روی آن نوشته شده است، ابعاد صفحه ام دی اف را تطبیق دهید.

۱۱- حرکت گونیای متحرک کشویی مربوط به ماشین روی ریل را امتحان کنید. در صورت نیاز به زاویه بری آن را تنظیم نمایید.

۱۲- گونیای پشت اره را، که موازی با تیغه اره است، تنظیم کنید. این گونیا نمایشگر دیجیتالی دارد. فاصله آن را دقیقاً تعیین کنید و با استفاده از اهرم مربوط، گونیا را ثابت و محکم نمایید (شکل ۵-۴۸).

شکل ۵-۴۸- تنظیم گونیای پشت اره دور کن

۲۳- نوع دوم ارده دورکن به نحوی است که تیغه ارده اصلی و تیغه خطزن را می توانید با زاویه 45° تا 90° درجه تنظیم کنید. تغییر زاویه این اردها به صورت دیجیتالی یا عقره‌ای مشخص می‌گردد.

۲۴- برای برش هر نوع موادی باید از تیغه مناسب و استاندارد مخصوص آن مواد استفاده کنید.

۲۵- تیغه ارده‌گرد مناسب امدادی اف و تیغه خط زن را انتخاب کنید. تیغه‌های ارده‌گرد با دندانه کربن دار (الماسه) را که برای برش امدادی اف استفاده می‌کنند، نباید برای برش نوپاپان به کار برد. در صورت استفاده، لبه‌های خارجی برش در قسمت‌های روکش شده لترون یا... لب پر می‌شود.

۲۶- ارتفاع تیغه ارده (مقدار خارج شده از سطح صفحه میز ارده) را به اندازه‌ای تنظیم کنید که مقدار ارده 10 میلی متر از سطح برش بالاتر باشد و دندانه از سطح برش بیرون بزند. عمل تنظیم ارتفاع تیغه را به وسیله فرمان مربوطه انجام دهید (شکل ۵-۵۳).

شکل ۵-۵۳- فرمان تنظیم ارتفاع برش

۲۷- دقت زاویه برش 90° درجه تیغه ارده را به وسیله یک گونیای دقیق 90° درجه کنترل کنید.

۲۸- دقت کنید تیغه خطزن را کاملاً در امتداد تیغه ارده اصلی تنظیم کنید، در غیر این صورت تیغه خط زن، خط برش کم عمقی در پشت صفحه امدادی اف ایجاد خواهد کرد. برای تنظیم تیغه خطزن از دو میله محور مربوطه، که یکی برای بالا و پایین بردن و یکی برای چپ و راست کردن آن است، استفاده کنید. تنظیم این میله‌ها را به وسیله آچار تخت یا آچار رینگی انجام دهید (شکل ۵-۵۴).

۱۸- در برش‌های زوایه غیر 90° درجه، از صفحه مدرج شده فلزی، که زیر گونیا قرار می‌گیرد، استفاده کنید.

۱۹- گونیای تکیه گاه لبه صفحه امدادی اف را به صورت اُریب با استفاده از صفحه مدرج تنظیم کنید و با پیچ مربوطه در زوایه مورد نیاز ثابت کنید.

۲۰- گونیای اُریب را می‌توانید با زاویه تا $+45^{\circ}$ درجه تنظیم کنید (شکل ۵-۵۱).

شکل ۵-۵۱- تنظیم گونیا یا تکیه‌گاه برای برش کج صفحات

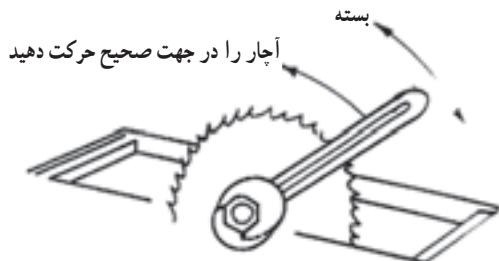
۲۱- در صورت نیاز، مخصوصاً برای کارهای برش قطعات کوچک، از گونیای کوچک قابل تنظیم در زوایای مختلف استفاده نمایید. این گونیا را در کشوی میز اصلی ماشین جاسازی کنید (شکل ۵-۵۲).

شکل ۵-۵۲- گونیای کوچک قابل تنظیم برای برشکاری

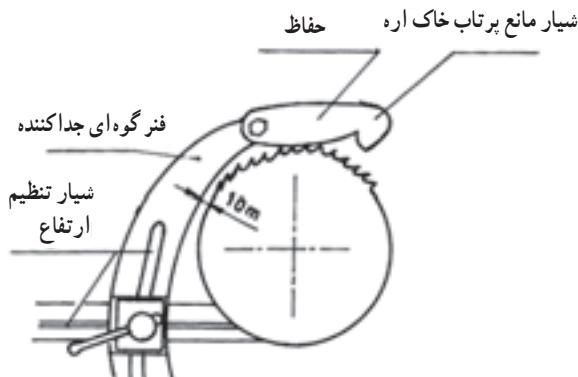
۲۲- بنا بر نوع ارده دورکن ممکن است ماشین ارده‌شمارداری تیغه برش اصلی و خط زن ثابت باشد. با این سیستم اردهای دورکن کارهایی را برشکاری کنید که ضخامت برش با سطح امدادی اف زاویه 90° درجه داشته باشد.

۳۲- در موقع تعویض تیغه اره با یک آچار تخت، سریع را ثابت نگه دارید و با آچار تخت دیگر مهره را به خلاف حرکت عقربه های ساعت بگردانید تا مهره باز شود (شکل ۵-۵۷).

شکل ۵-۵۷- طریقه باز و بسته کردن تیغه اره مجموعه ای

۳۳- بعد از آماده کردن اره دور کن، حفاظ روی تیغه و فنر گوهای پشت تیغه اره را نیز دقیقاً نصب نماید.
۳۴- گوئه فنری را با ۱۰ میلی متر فاصله پشت تیغه ثابت کنید. حفاظ روی تیغه را طوری تنظیم کنید که $\frac{1}{2}$ ارتفاع دندانه اره را از بالای تیغه پوشاند (شکل ۵-۵۸).

شکل ۵-۵۸- تنظیم حفاظ و فرنگوای جدا کننده پشت تیغه اره

۳۵- لوله مکنده را کنترل کنید و به دریچه خروج ضایعات پشت ماشین متصل نمایید. دقت کنید مخزن ضایعات دستگاه مکنده پرنشده باشد و فیلتر آن مناسب و سالم باشد.

۳۶- سعی کنید برای ماشین دور کن از دستگاه مکنده مناسب، که ظرفیت مکش کافی داشته باشد، استفاده کنید. برای این دستگاه بهتر است حجم کيسه جمع کننده خاک اره 180 لیتر و قطر لوله مکنده 15 تا 20 سانتی متر باشد (شکل ۵-۵۹).

شکل ۵-۵۴- پیچ های تنظیم زاویه خطزرن و تیغه اصلی

۲۹- در صورتی که قطر سوراخ وسط تیغه اره اصلی یا اره خط زن کمی بزرگتر از میله محور (قطر شافت) باشد از واشر واسطه برای فیکس کردن آن استفاده کنید (شکل ۵-۵۵).

شکل ۵-۵۵- واشر واسطه سوراخ وسط تیغه اره و کفشهای

۳۰- قبل از روشن کردن ماشین، تیغه اصلی و خط زن را کنترل کنید چنانچه تیغه ها کنده شده اند آنها را تعویض کنید.
۳۱- باز و بسته کردن تیغه ها را با استفاده از دو آچار تخت انجام دهید. دقت کنید مهره محکم کننده روی اره اصلی در جهت عقربه های ساعت باز می شود. جهت چرخش تیغه اصلی برای برش نیز به همان جهت یعنی به طرف راست است. این مسئله باعث می گردد مهره تحت تأثیر نیروی وزن در موقع گردش تیغه، همواره محکم شود (شکل ۵-۵۶).

شکل ۵-۵۶- نحوه باز و بسته کردن تیغه اره

و خط زن را آزمایش کنید.

۴۱- چنانچه مطمئن شدید ماشین ارءه دورکن آماده برای برشکاری است، صفحه امدادی اف یا نوپان که بزرگ است (410×183 سانتی متر) دو نفری یا سه نفری بلند کنید و افقی روی میز ثابت و متحرک ماشین قرار دهید (شکل ۵-۶۱).

شکل ۵-۶۱- گروه سه نفری برای برش امدادی اف با دورکن

۴۲- برای عملیات برش یک گروه سه تا چهار نفری را تشکیل دهید. برش قطعات با اندازه متوسط را توسط دونفر می‌توان انجام داد (شکل ۵-۶۲).

شکل ۵-۶۲- نحوه برش صفحه متوسط با دو نفر

هریک از گروه ماشینکار دورکن باید به وظیفه خود کاملاً آشنای باشدند.

قطعات کوچک را به تنها یی می‌توانید برش دهید (شکل ۵-۶۳).

شکل ۵-۵۹- مکنده مناسب ماشین دورکن

۳۷- پس از آمادگی کامل ماشین، کلید اتصال برق و فیوز مربوطه را از تابلوی فرمان برقرار کنید.

۳۸- مسیر عبور سیم برق تا ماشین را کنترل کنید. چنانچه از داخل کanal، دیوار یا سقف به صورت استاندارد عبور داده شده باشد و در مسیر کابل دچار کندگی (زخمی) نشده باشد. دقت نمایید اتصال برق به تابلوی فرمان ماشین صحیح و بی خطر باشد.

۳۹- یک اتصال لحظه‌ای کوتاه باشد یک انگشت خود به یک صفحه فلزی ماشین دورکن به وجود آورید تا مطمئن شوید بدنه ماشین اتصال برقی ندارد.

۴۰- ماشین را برای آزمایش صحبت عمل، یک بار خاموش و روشن کنید. فرمان مجهز به کلیدهای فشاری خاموش و روشن کردن روی بدنه ماشین نصب گردیده است (شکل ۵-۶۰).

شکل ۵-۶۰- کلید خاموش و روشن کردن ماشین دورکن

برای روشن کردن کلید استارت (START) و برای خاموش کردن استاپ (STOP) را فشار دهید. حرکت ارءه اصلی

نفر چهارم نیز در برش صفحه‌های بزرگ همکاری می‌کند و دستگرۀ کشویی گونیا افقی را می‌گیرد و کمک می‌کند به جلو هدایت شود.

۴۳- در صورت نیاز به دور کردن قطعه یا ضایعات از کنار تیغ یا برش چوب‌های باریک، از وسیله‌کمکی استفاده کنید (شکل ۵-۶۵).

در موقع انجام عملیات برشکاری و روشن بودن ماشین از جمع کردن ضایعاتی که کنار اره به زمین می‌افتد، خودداری نمایید.

شکل ۵-۶۵- استفاده از وسیله‌کمکی هدایت قطعه باریک

۴۴- حتی‌الامکان نقشه برش و اندازه قطعات را به یک تابلو، که به راحتی دیده شود، نزدیک ماشین دور کن نصب کنید. (شکل ۵-۶۶).

شکل ۵-۶۶- نصب اندازه‌های برش نزدیک ماشین دور کن

در کارهای تولید انبوه لازم است پس از تعدادی برش از یک اندازه مشابه یک قطعه بریده شده را دقیقاً بررسی و اندازه‌گیری

شکل ۵-۶۳- برش صفحه کوچک توسط یک نفر

شما سرگروه یا مسئول برش باید به عنوان هدایت کننده اصلی پشت دستگاه قرار گیرید.

مسئولیت صحت و دقت برش و روشن و خاموش کردن موتورهای دستگاه باشماست. نفر دوم که او نیز یکی از افراد ثابت گروه برای کار با ماشین است جلوی ماشین در طرف مقابل شما می‌ایستد. این شخص لبۀ جلوی صفحات بزرگ مانند امدادی اف را به پشت گونیای افقی متحرک ماشین دقیق تکیه داده و صفحات و قطعات بریده شده را نیز از روی ماشین بر می‌دارد و در محل مناسب می‌گذارد.

از نفر سوم گروه موقعی استفاده کنید که صفحه پروردۀ مورد نیاز برشکاری خیلی بزرگ باشد و در موقع حمل افقی و سطح مقعر و حمل آن مشکل می‌شود و خطر شکستن دارد. این شخص گوشۀ یا وسط صفحات بزرگ را می‌گیرد، سپس با کمک هم آن را روی ماشین قرار می‌دهید.

پس از برش صفحه و کوچک شدن آن وجود این شخص مورد نیاز نیست و باید کنار ماشین باشد (شکل ۵-۶۴).

شکل ۵-۶۴- برش صفحات بزرگ

۱- صفحه میز این ماشین، که از مواد مصنوعی محکم ساخته شده، به چهار پایه فلزی و به قطعات مختلف ماشین، محکم گردیده است.

شکل ۵-۶۹-مشخصات اره رادیال

۲- گونیای ماشین، که از جنس آلومینیم با چوب است و قطعات را برای برش باید به آن تکیه دهید.

۳- ستون سیلندری فلزی ماشین که توخالی و ریخته گری شده و در پشت صفحه به صورت عمودی نصب شده است.

۴- با استفاده از فلکه بالا و پایین کننده دستگاه اره، ارتفاع و عمق برش را تنظیم کنید.

۵- برای انجام برش های غیر 90° درجه با استفاده از فلکه مندرج و متصل به الکتروموتور تیغه اره، زاویه لازم را تنظیم کنید.

۶- بازوی عمود بر صفحه، که فلزی است، بالای ارمه روی سیلندر عمودی نصب گردیده. دستگاه اره مجموعه ای به صورت کشویی آویزان و روی ریل آن جایه جا می شود. آن را کنترل کنید. این بازو همراه با دستگاه اره گرد در سیلندر عمودی به وسیله فلکه بالا و پایین تنظیم می گردد (شکل ۵-۷۰).

شکل ۵-۷۰-اره کشویی

کنید تا دقت اندازه ها و نداشتن معایب خاص ناشی از برش مشخص گردد. کار کنترل مذکور را نفر سوم یا چهارم (از گروه برش شما) نیز می توانند انجام دهند و به شما گزارش کنند.

۴۵- در پایان کار برش موتورهای ماشین را خاموش کنید (شکل ۵-۶۷). سپس قسمت های مختلف ماشین را تمیز کنید. حتی الامکان میز متحرک ماشین را جمع کنید تا حجم کمتری از فضای کارگاه را بگیرد. کلید تابلو را نیز خاموش نمایید.

شکل ۵-۶۷-کلید خاموش کردن کلی ماشین دور کن

۵-۹-۳- ماشین اره گرد کشویی : در کارهای ساخت دکورهای چوبی می توانید از این ماشین نیز برای برشکاری استفاده کنید. با این ماشین قطعه های بریده شده قبلی صفحه ای را که کوچک شده اند و حدود 80° سانتی متر عرض دارند، برش دهید.

از این ماشین برای عملیات برش طولی، عرضی، تحت زاویه 90° و زاویه غیر 90° درجه استفاده نمایید. (شکل ۵-۶۸).

شکل ۵-۶۸-برشکاری با اره کشویی

این ماشین قادر است مواد مختلف را با استفاده از اره های گرد مختلف، که به آن بسته می شود، برشکاری نماید.

صورت وجود اشکال و عیب در سطوح و زوایای برش، تیغه را مجددًا تنظیم نمایید.

- ۷- در پایان، ماشین را خاموش نمایید و دستگاه ارآه را دیالیل را تمیز کنید. کلید آن را در تابلو برق کارگاه نیز خاموش کنید.
- ۸- در صورتی که ماشین به علت داشتن معايب مختلف یا نیاز به سرویس و تعمیر، آماده کار مجدد نیست، از طریق نصب تابلو وضعیت آن را مشخص کنید.

۹-۱۰- ماشین پرس هیدرولیک گرم: این ماشین در کارهای ساخت و موئناژ دکورهای چوبی به کار گرفته می شود. بعضی مشتریان علاقه مند هستند از روکش های طبیعی استفاده شود.

برای کاربرد روکش های طبیعی مراحل زیر را انجام دهید:

- ۱- تخته خرد چوب (نؤیان) مناسب را انتخاب کنید.
- ۲- دقت نمایید بنابر نقشه اجرایی ابعاد نؤیان را طوری انتخاب کنید که در برش کاری قطعات کمترین دور ریز را داشته باشد.
- ۳- روکش های مناسب را از نظر گونه و رنگ طوری انتخاب کنید که مورد پسند سفارش دهنده دکور باشد.
- ۴- این روکش ها باید از نظر رنگ کاملاً با سایر دکورهای موجود و ساخته شده در محل نصب، هارمونی (هماهنگی) داشته باشد. متناسب با ابعاد هر قطعه باید روکش های طبیعی را کنار هم تعییه کنید و از امواج ناشی از راه الیاف روی روکش ها، نقش و نگار زیباتری بسازید (شکل ۵-۷۱).

شکل ۵-۷۱- انتخاب روکش طبیعی مناسب

۷- الکتروموتور گرداننده تیغه اره گرد روی بازوی مذکور نصب گردیده است.

این الکتروموتور همراه تیغه اره قابل حرکت برای تنظیم در زوایای مختلف است. در موقع برش، الکتروموتور و اره مجموعه ای را به وسیله یک دسته هدایت در کشوی بازوی بالای صفحه ماشین، با حرکت طولی و عرضی و تحت زاویه قرار دهید. و با ثابت کردن صفحه روی میز عمل برش را انجام دهید.

۸- روی تیغه اره مجموعه به وسیله حفاظ فلزی یا پلاستیکی پوشانده شده است و فقط دندانه های برش دهنده زیر اره بدون حفاظ است. دندانه ها نیز اغلب به وسیله حفاظ متحرک پوشیده می گردد.

۹- در موقع برش، مشخصات روی الکتروموتور را دقیقاً مطالعه کنید و تعداد دور و قدرت موتور را از روی پلاک الکتروموتور برآورد نمایید.

۱۰- تعداد دور تیغه اره برابر دور الکتروموتور خواهد بود، زیرا شافت الکتروموتور تیغه اره را مستقیماً حرکت می دهد.

۱۱- در موقع برش از لباس کار و وسائل حفاظت و اینمنی مناسب استفاده کنید.

۱۲- ماشین را با رعایت مسائل حفاظت و اینمنی، طبق اصول گفته شده قبلی، کنترل و یک بار روشن و خاموش کنید.

۱۳- چنانچه عیبی در کارکرد ماشین مشاهده نکردید صفحه یا قطعه مورد نیاز برش را روی صفحه ماشین بگذارید، سپس قطعه را به گونیای ماشین تکیه دهید و ماشین را روشن کنید.

۱۴- با دست چپ قطعه را به گونیا فشار دهید و با دست راست دسته هدایت اره را بگیرید و از طرف خود با فشار در عمق برش تنظیم شده به طرف جلو حرکت دهید و عمل برش را اجرا کنید.

۱۵- دقت کنید لوله مکنده به دریچه خروج ضایعات ماشین متصل شده باشد. از پخش شدن خاک اره در فضا جلوگیری کنید.

۱۶- پس از انجام برش، ابعاد قطعات بریده شده را کنترل کنید. زوایای برش را با گونیا و نقاهه اندازه گیری کنید. در

پس از برش صفحات نویان و جور کردن روکش‌های لازم برای آنها لازم است صفحات و روکش‌ها را، پس از زدن چسب مخصوص، پرس کاری نماید. انتخاب پرس در عملیات روکش کاری بستگی به نوع تولید دارد. برای تولید صفحات ساده مستقیم، از پرس‌های هیدرولیک (مانند شکل‌های ۵-۷۴ و ۵-۷۵) گرم یک طبقه تا سه طبقه که با صفحه صاف است، استفاده کنید.

شکل ۵-۷۴—پرس گرم المتنی دو طبقه هیدرولیکی

شکل ۵-۷۵—پرس سه طبقه روغنی هیدرولیک گرم

پرس‌ها را بر مبنای طبقه، قدرت و ابعاد صفحه آنها انتخاب می‌کنند. مثلاً برای کارخانه دکوراسازی می‌گویند پرس یک تا سه طبقه ۲۰ تنی (جدول ۱-۵).

دقت کنید روکش‌ها را طوری کنار یکدیگر قرار دهید که عظمت خالق را در خلقت چوب و درخت بهتر و زیباتر نشان دهد. موقعی در این کار موفق خواهید شد که روکش‌های ساخته و پرداخته شما بیننده را به یاد عظمت خلقت پروردگار عالم بیندازد.

۳—پرس هیدرولیک برای چسباندن روکش‌های جور شده به روی تخته خرد چوب کاربرد دارد.

قبل از عملیات پرس کاری لازم است مطمئن شوید ضخامت روکش و تخته خرد چوب در همه نقاط آن به یک اندازه است (شکل ۵-۷۶).

شکل ۵-۷۶—اندازه‌گیری ضخامت روکش با میکرومتر

برای داشتن ضخامت یکنواخت لازم، روکش درجه یک انتخاب کنید. نویان یا تخته خرد چوب را با ماشین سنباده غلتکی یا سنباده نواری غلتکی سنباده کاری کنید (شکل ۵-۷۳).

شکل ۵-۷۳—ماشین سنباده نوار غلتکی عمودی

شکل ۵-۷۷—کلید

جریان برق را به وسیله کلید شماره ۱ برقرار کنید و الکتروپمپ را روشن نمایید. فشار روغن برقرار می‌شود. پیستون داخل سیلندرهای جک‌ها حرکت می‌کنند و صفحه برس با فشار انگشت روی فلش به طرف بالا می‌رود (شکل ۵-۷۸).

شکل ۵-۷۸

صفحه برس را تا فاصله حدود ۲۰ cm باز بودن دهانه، حرکت دهید و با فشار انگشت قطع کنید. میزان فشار لازم را باید دقیقاً محاسبه کنید. مقدار فشار بر cm^2 مناسب با هر نوع چسب، توسط کارخانه سازنده چسب داده شده است. فشارسنج روی برس بر حسب Kg/cm^2 فشار اعمال شده را نشان می‌دهد (شکل ۵-۷۹).

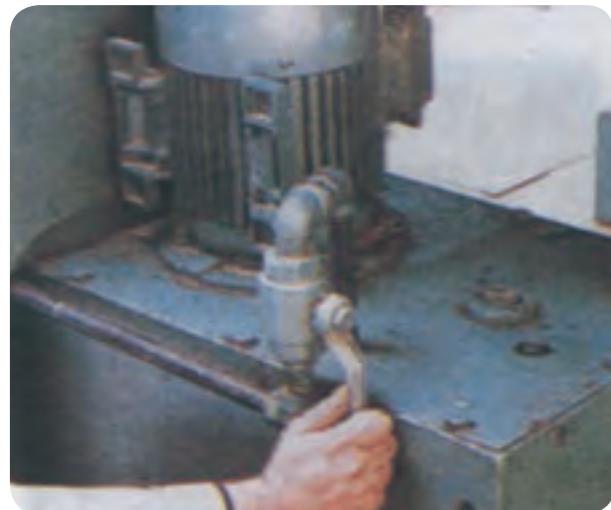
شکل ۵-۷۹—تنظیم فشارسنج برس

جدول ۵-۱ مشخصات تعدادی برس را نشان می‌دهد.

مدل	NPC40.40	NPC8.120	NPC10.200	54.C4	56.C6
ابعاد صفحه پرش	2500×1300 mm	2500×1300 mm	3000×1300 mm	2500×1300 mm	3000×1300 mm
قطر و تعداد سیلندر	4×70mm	8×85mm	10×85mm	4×55mm	6×55mm
قدرت برس	40 Ton	160 Ton	200 Ton	20 Ton	30 Ton
کورس بازشدن دهانه	400×650 mm	450×650 mm	450×650 mm	650mm	650mm

برس‌های هیدرولیک دارای اجزاء زیرند:

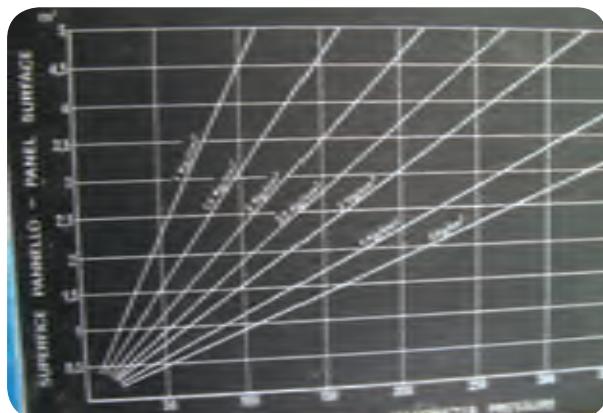
۱—الکتروپمپ برای اعمال فشار لازم و چسباندن روکش. این پمپ برقی، معمولاً روی مخزن روغن (کارترا) برس کار گذاشته شده است (شکل ۵-۷۶).

شکل ۵-۷۶—الکتروپمپ و کارترا روغن برس هیدرولیک

۲—کارترا روغن: برس هیدرولیک دارای ۴ تا ۶ جک است. این جک‌ها به وسیله روغن هیدرولیک حرکت می‌کند. روغن هیدرولیک جک‌ها از کارترا روغن تغذیه می‌شود. لازم است در موقع کار با برس مرتبًا کارترا روغن را کنترل کنید تا مطمئن شوید که روغن هیدرولیک کامل است.

۳—کلید تنظیم فشار (فسارسنج): روشن کردن پمپ هیدرولیک دو مرحله دارد که روی آن (۲-۱) نوشته شده است (شکل ۵-۷۷).

شکل ۵-۸۱—دیاگرام یا منحنی رابطه بین سطح و فشار در یک پرس روغنی

مساحت قطعه‌ای را که در یک صفحه پرس قرار می‌دهید محاسبه کنید. مثلاً $(1/5\text{m}^2)$ روی محور عمودی نمودار به صورت افقی از نقطه $1/5\text{m}^2$ حرکت کنید تا به خط زاویه‌دار مخصوص روش طبیعی روی تخته خرد چوب برسید که روی آن نوشته شده 3 Kg/cm^2 . از نقطه تلاقی خط افقی با خط منحنی نمودار، عمودی حرکت کنید. به پایین باید تا به خط افقی فشار کل برسید. عدد آن را مثلاً 100 Kg/cm^2 در نظر بگیرید و فشار کل مورد نیاز را روی فشارسنج 100 bar تنظیم کنید تا روش طبیعی شما به خوبی به نوپان بچسبد (شکل ۵-۸۲).

شکل ۵-۸۲—منحنی تنظیم فشار در یک پرس بر قی ساخت ایران

۶—کلید برق اصلی پرس: پرس هیدرولیک با برق ولت کار می‌کند. کلید کلی پرس در تابلوی اصلی سه فاز برق کارگاه قرار دارد.

تابلوی اصلی کارگاه برای هر ماشین کلید جداگانه‌ای دارد که لازم است در موقع استفاده مورد توجه باشد (شکل ۵-۸۳).

قسمت آجردار وسط گیج را با دو انگشت بگیرید و در جهت عقره‌های ساعت بگردانید و عقره داخل آن را روی فشار موردنظر تنظیم کنید.

۴—کلید تنظیم درجه حرارت (حرارت‌سنج): عوامل سه‌گانه مهم در عملیات چسباندن روکش در پرس هیدرولیک شامل «فشار، حرارت و زمان» است.

بعداز روشن کردن پرس، صفحات آن به وسیله المنشاه برقی یا روغن داغ شروع به گرم شدن می‌کند. میزان حرارت آن را به وسیله کلید یا گیج مخصوص تنظیم کنید. این گیج نیز مانند صفحه گرد ساعت است و عقره‌هایش قابل تنظیم است (شکل ۵-۸۰).

شکل ۵-۸۰—سه گیج تنظیم حرارت برای سه طبقه پرس

دکمه برجسته وسط آن را با انگشت بگردانید و بین صفر 18° درجه، عقره قرمز آن را حرکت دهید و روی درجه حرارت موردنظر تنظیم کنید.

هر پرس به تعداد صفحه گرم (طبقه) دارای گیج حرارت‌سنج است.

۵—جدول محاسبه و تنظیم فشار: روی اسکلت (بدنه اصلی) پرس و در کنار تابلوی محتوی گیج‌های فشار و حرارت و زمان‌سنج یک نمودار محاسبه فشار نصب گردیده است (شکل ۵-۸۱).

۷- چراغ کنترل حرارت : در پرس هائی که با صفحه المنتی یا با جریان روغن داغ و بخار، گرم می شوند چراغ حرارت هر صفحه را با کلید مخصوص خود روشن کنید. کنار هر گیج حرارت سنج یک چراغ وجود دارد که در موقع گرم کردن، صفحه روشن می شود (شکل ۵-۸۶).

برای جلوگیری از برق گرفتگی، در موقع پرس کاری دقت کنید بدنه فلزی (چهارچوب اصلی) پرس به زمین مطمئن و کم مقاومت ازدست شده باشد.

شکل ۵-۸۶- چراغ کنار حرارت سنج

۸- عملیات پرس کاری : در شروع عملیات پرس کاری اعمال زیر را انجام دهید:

- ۱- اطراف پرس را کاملاً تمیز کنید.
- ۲- چهارچوب و اجزای پرس را کنترل کنید که سالم باشند.

- ۳- نحوه اتصال شیلنگ های ورود و خروج روغن را کنترل کنید که نشتی نداشته باشند.

- ۴- دستگاه فشارسنج و دیاگرام مربوطه را کنترل کنید. فشار کل لازم را برای چسباندن روکش برای نوپان یا امدادی اف و تخته چندلای ۱۸° تا ۲۰° بار منظور کنید.

- ۵- درجه حرارت پرس را بنابر نوع چسب انتخاب و تنظیم کنید و برای هر طبقه گیج حرارت سنج را میزان کنید. موقع کار کلید روشن کردن حرارت را بزنید و چراغ کنار آن را کنترل کنید. اگر با یک طبقه از آن کار نمی کنید درجه آن را روی صفر بگذارید و چراغ را خاموش کنید (شکل ۵-۸۷).

شکل ۵-۸۳- تابلوی اصلی سه فاز برق کارگاه

به منظور کنترل و بهره گیری بهتر، یک تابلوی فرعی نیز روی پرس با کلیدهای مینیاتور وجود دارد. در این تابلو برای هر قسمت (المنت های برقی داخل صفحات پرس، فشارسنج، زمان سنج و حرارت سنج) فیوز مستقل وجود دارد. در شروع کار پرس، ابتدا برق کلی پرس را به تابلوی اصلی کارگاه وصل کنید، سپس تابلو فرعی روی پرس را کنترل نمایید. پس از متصل شدن برق از کار کردن صحیح اجزای پرس مطمئن شوید. (شکل های ۸۴ و ۸۵).

شکل ۵-۸۴- تابلوی فرعی برق نصب شده روی پرس

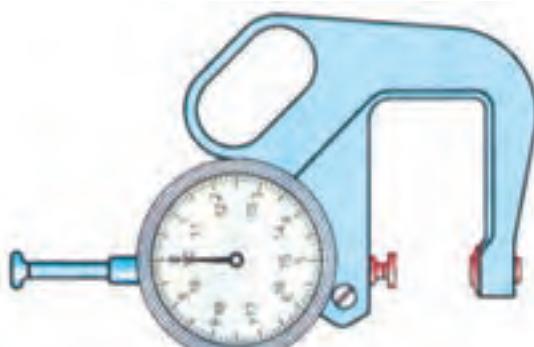

شکل ۵-۸۵- کنترل کار کردن صحیح پرس

۷- بعد از برقراری فشار روغن حرکت صحیح سیلندرهای پرس را کنترل کنید.

۸- ضخامت صفحات موردنیاز برای پرس کاری و روکش چسباندن روی آنها را با کولیس و ضخامت سنج اندازه گیری کنید.

دقیق کنید چنانچه ضخامت بعضی از نقاط صفحات نوپان یا امده اف و ... از سایر نقاط بیش از $1/10$ میلی متر متفاوت باشد پرس کاری خوب انجام نخواهد شد (شکل ۵-۹).

شکل ۵-۹- وسیله کنترل دقیق ضخامت صفحات

۹- ضخامت صفحات بردیده شده برای ساخت دکور را با کمک ماشین سنباده غلتکی یکنواخت و یک اندازه کنید (شکل ۵-۹۱).

۱۰- چسب را با غلظت مناسب و با استفاده از کاردک شانه ای، روی سطح نوپان یا سه لایی و فیبر پخش کنید (شکل ۵-۹۲).

شکل ۵-۹۱

سه عدد حرارت سنج برای صفحه پرس

چراغ کنترل حرارت سنج

کلید برق اصلی پرس

فشار سنج قابل تنظیم

کلید روشن کردن پسمپ ها

شکل ۵-۸۷- تنظیم اجزای پرس برای چسباندن روکش

۶- پس از 10° ساعت کاری، غلظت روغن کارتر پرس را کنترل کنید و آن را تعویض نمایید. (شکل های ۸۸ و ۸۹).

شکل ۵-۸۸- کنترل و تعویض روغن هیدرولیک مخزن

شکل ۵-۸۹- کنترل پیستون و سیلندرهای پرس

شکل ۵-۹۴—انتخاب ابزارهای جدید چسبزنی پنوماتیکی

۱۲—بعد از چسب زدن صفحه های بزرگ را دونفری بگیرد و بین صفحات پرس قرار دهید.

دقیق کنید بین صفحات پرس ضایعات چوبی و غیر چوبی وجود نداشته باشد. قبل از گذاشت نئوپان و غیره بین پرس صفحات پرس را تمیز کنید.

۱۳—دقیق کنید بین هر صفحه پرس، باید مواد را با ضخامت کاملاً مساوی قرار دهید تا کیفیت پرس کاری خوب باشد.

۱۴—بعد از استقرار صحیح صفحات با روکش های مربوطه زیر پرس گیج های حرارت و فشار و زمان را دقیقاً تنظیم کنید. اهرم یا کلید بسته شدن پرس را روشن کنید. مواطعه باشید جک ها حرکت صحیح داشته باشند و صفحات موازی حرکت کنند و بسته شوند. تنظیمات انجام شده دقیقاً کار آبی داشته باشند و پرس کاری به خوبی انجام شود.

۱۵—در پایان زمان لازم ساعت به طور خودکار زنگ پایان را می زند و فشار قطع می گردد.

اهرم بازشدن پرس را در جهت مناسب قرار دهید و صفحات را باز کنید. چرا غاهی حرارت پرس را خاموش نمایید (شکل ۵-۹۵).

شکل ۵-۹۵—اهرم باز کردن صفحات پرس

شکل ۵-۹۶—کاردک شانه ای

برای پخش کردن چسب به همه جای صفحه، ابتدا از کاردک بالبه ساده استفاده نمایید. از کاردک شانه ای برای یک ضخامت پخش شدن چسب در همه جای صفحه استفاده کنید.

۱۱—ابزارهای جدید بادی (پنوماتیک) برای چسب زنی ساخته شده است. در این ابزارها چسب آماده شده را داخل مخزن مخصوص می ریزند سپس مخزن را تحت فشار هوا قرار می دهند (۶ تا ۷ آتمسفر). چسب با فشار از راه شیلنگ به انتهای ابزار چسبزنی وارد می شود. ابزار چسبزنی با شکل های مختلف برای کارهای مختلف چسبزنی وجود دارد (شکل ۵-۹۳).

شکل ۵-۹۳—ابزار سریهن چسب زن پنوماتیکی

ابزار سریهن را برای چسبزنی صفحات انتخاب کنید.

ابزار قلمی را برای چسب زدن های دوبل و ابزار فرم پروفیلی را برای چسب زدن به زهوارها انتخاب نمایید. (شکل ۵-۹۴)

شکل ۵-۹۸—تمیز کردن پرس در پایان کار

۱۶—قطعات پرس شده را از بین صفحات پرس خارج کنید. (شکل ۵-۹۶)

شکل ۵-۹۶—خارج کردن صفحات پرس شده

۱۹—صفحات روکش شده نویان و یا... را پس از خنک شدن کاملاً کنترل کنید و معایب آنها را برطرف نمایید.

با توجه به داغ شدن قطعات پرس شده سعی کنید آنها را با دست کش بگیرید. قطعات داغ روکش شده را روی یک میز یا نقاله قرار دهید.

۱۰-۵—روش های ساخت و مونتاژ

اکنون که نحوه کاربری ماشین های عمومی را فرا گرفته اید و قادر شده اید نسبت به ساخت دکورهای چوبی اقدام کنید، با توجه به اهداف آموزشی در این مبحث، لازم است ساخت و مونتاژ دکورهای چوبی را به ترتیب زیر انجام دهید :

ساخت و مونتاژ بدنه، ساخت و مونتاژ در، ساخت و مونتاژ طبقه، ساخت و مونتاژ جعبه، ساخت و مونتاژ پایه، ساخت و مونتاژ پاسنگ و کنترل نهایی ابعاد دکور چوبی

برای ساخت ، لازم است طبق آموزش های قبلی به دکور مورد نظر فکر کنید یا سفارش بگیرید ممکن است تصویر یا کاتالوگ آن به شما داده شده باشد.

کلیه نقشه های سه نما، برش، پرسپکتیو، انفجاری و نقشه های اجرایی نیز ممکن است به شما داده شده باشد.

نقشه ها را مطالعه کنید و سپس ابعاد قطعات ، تعداد قطعات و وسایل لازم را برآورد نمایید.

روی قطعات در سطح روکش وزنه بگذارید تا در موقع تعادل حرارتی قطعات روکش شده کج نشوند.

۱۷—پرس های جدید در اطراف خود سیم ها یا بنده ای قطع اضطراری برق دارند. در صورت وقوع پیش آمد ناخواسته، بند را فشار دهید تا جریان برق قطع شود و سپس پرس را خاموش نمایید (شکل ۵-۹۷).

شکل ۵-۹۷—بنده ای قطع اضطراری برق پرس در اطراف آن

۱۸—در پایان کار، پرس را کاملاً تمیز کنید. ابزار و وسایل چسب زدنی را نیز پاک نمایید (شکل ۵-۹۸).

۵-۱۱-۵- دستورالعمل کارگاهی، تهیه نقشه دکور مورد نظر

۱- دکور در یک اتاق خواب کودک با نیازهای زیر به شما

سفارش داده شده است :

سفارش : اتاق خواب برای سه کودک ۴ تا ۱۳ ساله با شرایط زیر :

(الف) ایجاد سه تخت خواب کم جا

(ب) ساخت میز رایانه

(ج) ایجاد کمد لباس

(د) ساخت جای تلویزیون

(ه) ساخت میز آرایش

برای شروع به ترتیب زیر عمل کنید :

۱- محل نصب دکور را بازدید کنید و اندازه های لازم را

یادداشت نمایید.

۲- پلان محل نصب دکور را، که یک اتاق 3×4 متر

است، با دست آزاد بکشید. (شکل ۵-۹۹)

۳- اندازه حقیقی محل را شامل طول دیوارها، ارتفاع،

سطح پنجره ها، فاصله و ارتفاع پنجره ها و ... را در پلان

جدول ابعاد تختخواب	
	ابعاد تختخواب (cm)
200×90	تختخواب یک نفره بزرگ سال
180×80	تختخواب یک نفره نوجوان
200×140	تختخواب دونفره
200×180	تختخواب دونفره

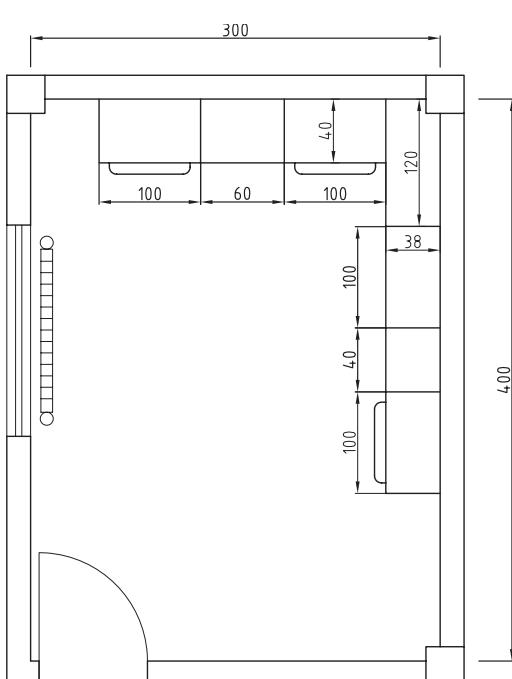
یادداشت کنید.

۴- وسائل اطراف خصوصاً مبلمان و ... را بررسی و تجزیه و تحلیل نمایید.

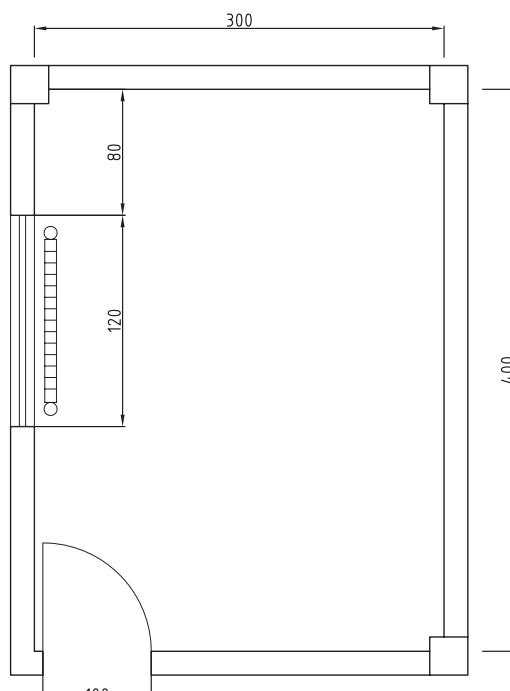
۵- در مورد انتخاب رنگ و مواد ساخت دکور با سفارش دهنده دکور به توافق برسید.

۶- استانداردهای ابعاد و ساخت و مواد مورد نیاز مانند ابعاد، استاندارد تختخواب - آئینه و شیشه - کمد و ... را تحقیق کنید.

۷- چند طرح دکور خواسته شده را با دست آزاد روی پلان بکشید و به سفارش دهنده ارائه دهید (شکل ۵-۱۰۰).

شکل ۵-۱۰۰- اندازه قسمت های مختلف روی پلان اتاق

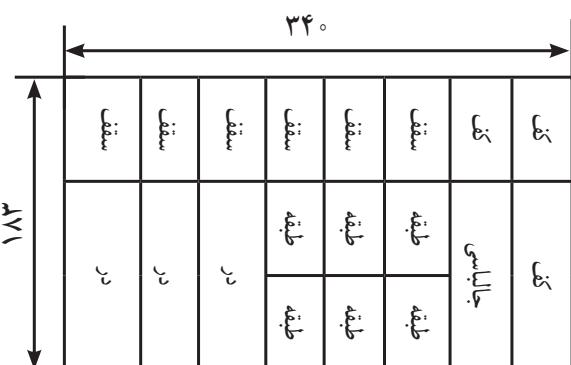
شکل ۵-۹۹- پلان اتاق کودک ها (اسکچ)

۱- لازم به توضیح است که طول تختخواب های دونفره ثابت و عرض آنها از 140 تا 180 با توجه به سفارش مشتری متغیر خواهد بود.

۹- نقشه‌های پرسپکتیو سه‌نما، افجاری و مرکزی رنگ شده را به نظر سفارش دهنده برسانید.
در صورت تأیید مشتری نسبت به تهیه نقشه‌های اجرایی اقدام کنید.

۱۰- مواد اصلی مانند انواع صفحات چوبی، روکش و فیبر، تخته چندلایی و... را خریداری و آماده کنید.
۱۱- انواع مواد کمکی مانند فریم فلزی تختخواب، جک‌های پنوماتیک، یراق‌آلات، نوارهای لبه‌حسابان چسب، سنباده و... را آماده کنید.

۱۲- چنانچه می‌خواهید وسایل را با استفاده از ورق ام‌دی‌اف (M.D.F) بسازید ابعاد ورق را اندازه‌گیری کنید.
۱۳- در صورتی که لبه‌های صفحه ام‌دی‌اف پریدگی دارد، حدود ۵ تا ۱۰ میلی‌متر لبه را دوربینز کنار کار در نظر بگیرید.
۱۴- صفحه را با مقیاس $\frac{1}{1}$ روی کاغذ بکشید و قطعات اتاق خواب کودک طبق لیست مواد اصلی روی آن خط‌کشی کنید. (شکل ۱۰۳-۵-الف).

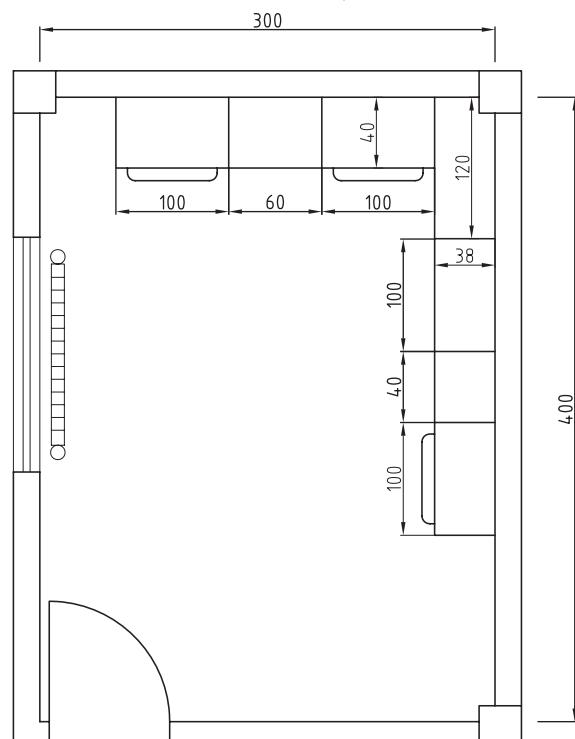

شکل ۱۰۳-۵-الف- ورق ام‌دی‌اف خط‌کشی شده برای برش

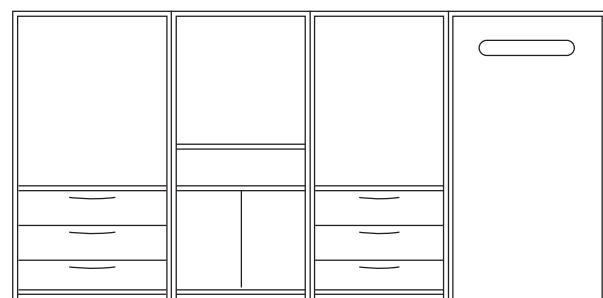
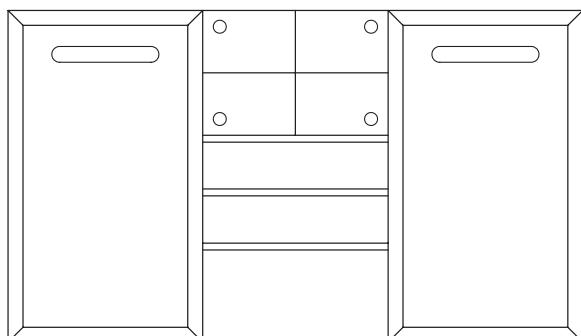
خط‌کشی را با محاسبه و فکر انجام دهید تا نهایت صرفه‌جویی صورت گیرد و بیشترین استفاده از ام‌دی‌اف به عمل آید.
البته عملیات خط‌کشی و جانمایی را می‌توان توسط رایانه و نرم افزار کارت مَسْتَر انجام داد؛ که در شکل ۱۰۳-۵-ب، نمونه‌ای از خط‌کشی و جانمایی برای یک دکور نشان داده شده است.

۱۵- سطح خوب و سالم و تمیز ام‌دی‌اف را برای روی

۸- در صورت تأیید اجزای دکور در اتاق مذکور نسبت به تهیه نقشه مربوطه اقدام کند (شکل‌های ۱۰۱ و ۱۰۲-۵).

شکل ۱۰۱-۵- تصویر پلان دکور اتاق کودک

شکل ۱۰۲-۵- تصاویر نمای رو به روی دکورهای اتاق کودکان نقشه‌ها را می‌توانید خودتان ترسیم کنید یا به نقشه کش و دکوراتور سفارش ترسیم دهید.

کار انتخاب کنید و با مداد علامت بگذارید.
دقت کنید سطح روکش روی کار باید کاملاً سالم باشد،
چون بعد از ساخت، تعمیر سطوح خشدار ام دی اف با روکش
مصنوعی امکان پذیر نیست.

۱۲-۵-ساخت و مونتاژ دکورها

۱- ماشین دورکن آماده شده قبلی را برای برش انتخاب کنید. تیغه های اصلی و خط زن را مطابق ضخامت ام دی اف تنظیم نمایید. تیغه اصلی طوری تنظیم شود که ارتفاع دندانه از سطح برش خارج گردد.

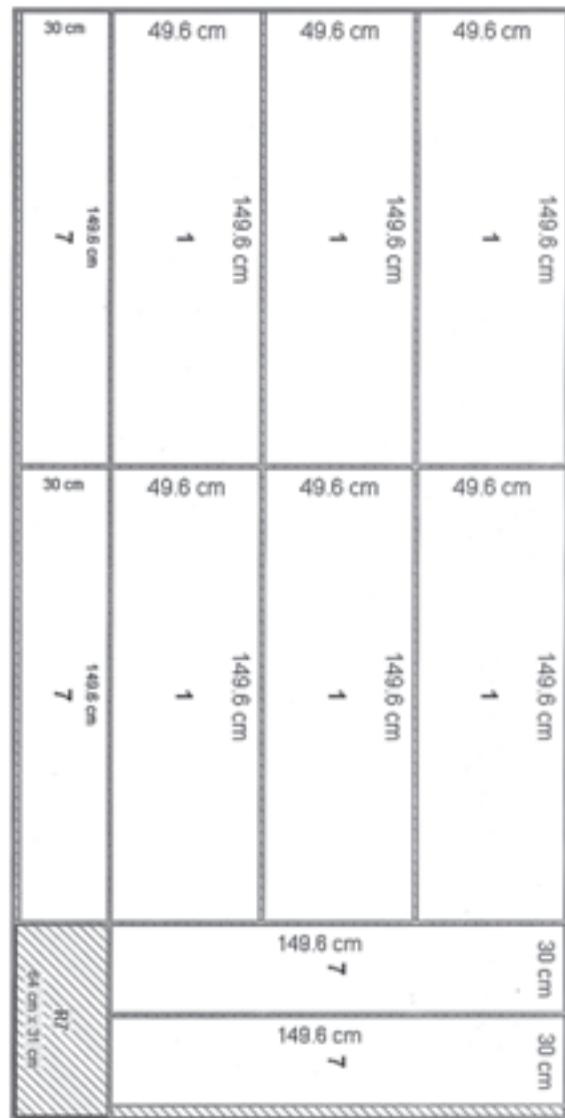
تیغه خط زن را طوری تنظیم کنید که ۱ تا ۳ میلی متر از زیر صفحه ام دی اف، خط برش را ایجاد گردد.

دقت کنید دو تیغه کاملاً در امتداد یکدیگر قرار گیرند.

۲- ابعاد مورد نیاز برای برش را از روی جدول (لیست ۵-۴ مواد اصلی) تهیه شده، انتخاب کنید.

در مورد مواد کمکی به کار برد شده مانند فریم فلزی و یراق آلات، جداگانه توضیح داده خواهد شد.

توضیح اینکه در مواردی که به استحکام بیشتری نیاز است مانند کفی تختخواب، می توان از ام دی اف ضخیم تر استفاده نمود.

شکل ۱۰۳-۵-ب

جدول ۴-۵— لیست مواد اصلی دکور اتاق خواب کودک

ردیف	شرح	جنس	ابعاد به میلی متر	تعداد	ابعاد یک سطح			کل سطح بریده شده	مقدار یک سطح بریده شده
					عرض	طول	ضخامت		
۱	تختخواب (بدنه)	امدیاف	۲۱۵۰	۶	۴۰۰	۲۲			
۲	سقف تختخواب	امدیاف	۹۸۰	۳	۴۰۰	۲۲			
۳	کف تختخواب	امدیاف	۹۸۰	۳	۴۰۰	۱۶			
۴	قید اتصال تختخواب	امدیاف	۹۸۰	۱۲	۸۰	۱۶			
۵	جالبایی دکور تختخواب	امدیاف	۹۸۰	۳	۸۰	۲۲			
۶	در	امدیاف	۹۶۵	۳	۴۰۰	۱۶			
۷	در	امدیاف	۱۶۴۰	۶	۴۸۰	۱۶			
۸	کفی تختخواب	فیبر نقره‌ای	۹۹۰	۹	۷۱۰	۴			
۹	سقف و طبقات میز رایانه	امدیاف	۶۴۰	۳	۴۰۰	۱۶			
۱۰	طبقه میز رایانه	امدیاف	۶۴۰	۱۰	۱۵۰	۱۶			
۱۱	طبقه برای میز	امدیاف	۴۰۰	۱	۳۰۰	۲۲			
۱۲	فیبر بست‌بند میز رایانه	فیبر نقره‌ای	۸۰۰	۱	۶۷۰	۴			
۱۳	پشت‌بند میز رایانه	فیبر نقره‌ای	۱۲۵۰	۱	۶۷۰	۴			
۱۴	سقف و کف کمد لباس	امدیاف	۱۰۰۰	۲	۴۰۰	۱۶			
۱۵	بدنه راست کمد لباس	امدیاف	۲۱۵۰	۱	۴۰۰	۱۶			
۱۶	بدنه چپ کمد لباس	امدیاف	۷۸۵	۱	۱۵۰	۱۶			
۱۷	قید کنار کمد برای لولا	امدیاف	۱۳۳۰	۲	۱۰۰	۱۶			
۱۸	قید کمکی مانع کشو	امدیاف	۷۸۵۰	۱	۱۵۰	۱۶			
۱۹	قید کمکی مانع کشو	امدیاف	۵۹۰	۳	۲۴۰	۱۶			
۲۰	قید کنار کمد	امدیاف	۶۰۰	۴	۸۰	۱۶			
۲۱	در کمد	امدیاف	۱۳۲۰	۱	۵۹۰	۱۶			
۲۲	بدنه کشو	امدیاف	۳۳۰	۶	۱۲۰	۱۶			
۲۳	قطعة جلو و عقب کشو	امدیاف	۵۷۴	۶	۱۲۰	۱۶			
۲۴	فیبر بست‌بند	فیبر نقره‌ای	۱۴۰۰	۱	۹۰۰	۴			
۲۵	فیبر کف کشو	فیبر نقره‌ای	۵۷۰	۳	۳۷۰	۴			
۲۶	سقف و طبقه جای تلویزیون	امدیاف	۹۵۰	۴	۲۵۰	۱۶			
۲۷	بدنه جای تلویزیون	امدیاف	۲۱۵۰	۲	۳۵۰	۱۶			
۲۸	طبقه جای تلویزیون	امدیاف	۹۵۰	۱	۳۰۰	۱۶			
۲۹	قید اتصال جلو	امدیاف	۹۵۰	۱	۵۰	۱۶			
۳۰	در قفسه جای تلویزیون	امدیاف	۷۱۰	۲	۴۶۵	۱۶			
۳۱	قید کنار در قفسه برای اتصال لولا	امدیاف	۷۱۰	۲	۱۰۰	۱۶			
۳۲	طبقه قفسه جای تلویزیون	امدیاف	۹۵۰	۲	۲۰۰	۱۶			
۳۳	پشت‌بند قفسه	فیبر نقره‌ای	۹۷۰	۱	۷۵۰	۴			
۳۴	پشت‌بند قفسه	فیبر نقره‌ای	۱۳۶۰	۱	۹۷۰	۴			
۳۵	سقف و طبقه میز آرایش	امدیاف	۴۰۰	۴	۳۵۰	۱۶			
۳۶	قید بالا و پایین جعبه آئینه	امدیاف	۴۰۰	۲	۱۸۰	۱۶			
۳۷	قید بدنه جعبه آئینه	امدیاف	۹۷۰	۲	۱۸۰	۱۶			
۳۸	در جلوی کشو	امدیاف	۳۹۰	۳	۲۴۰	۱۶			
۳۹	قید کمکی مانع کشو	امدیاف	۴۰۰	۴	۸۰	۱۶			
۴۰	بدنه کشو	امدیاف	۳۰۰	۶	۱۲۰	۱۶			
۴۱	قطعة جلو و عقب کشو	امدیاف	۳۷۴	۶	۱۲۰	۱۶			
۴۲	پشت‌بند میز آرایش	فیبر نقره‌ای	۱۴۰۰	۱	۴۲۰	۴			
۴۳	کف کشوی میز آرایش	امدیاف	۳۷۰	۳	۳۳۰	۴			

۹- اگر قطعه از عرض ۳۰ سانتی‌متر بیشتر است، با رعایت احتیاط دست راست را در کنار گونیا روی صفحه در حال برش قرار دهید و صفحه را با تکیه بر گونیای پشت اره به جلو هدایت نمایید.

دقت کنید انگشتان دست راست خود را در موقع هدایت صفحه برای برش باز نکنید، چون شست دست شما در معرض خطر سانحه بریدگی قرار می‌گیرد (شکل ۵-۱۰).

شکل ۵-۱۰- خطر ایجاد سانحه برای انگشتان باز شده

۱۰- حتی‌الامکان در بریدن صفحات از صفحه برش کشویی اره استفاده کنید.

۱۱- در موقع انجام برش‌ها با استفاده از گونیای پشت تیغه یا گونیای میز کشویی، اندازه ضخامت تیغه را در برش دقیقاً رعایت کنید. در غیر این صورت اندازه صفحه بریده شده کوچک یا بزرگ می‌شود (شکل ۵-۱۰-۷).

شکل ۵-۱۰-۷- استفاده از گونیای کشویی میز متحرک ماشین اره پانل بر

۱۲- گونیا بودن گوشه‌های صفحات و قطعات بریده شده را مرتبًا کنترل کنید.

۳- ام‌دی‌اف‌را، به ابعاد 183×244 یا 180×340 و یا 366×180 ، مناسب با لیست مواد انتخاب کنید و با کمک گروه کاری خود روی صفحه ماشین دورکن قرار دهید.

۴- ماشین را، ضمن رعایت مسائل حفاظت و اینمنی لازم، که آموزش دیده‌اید، کنترل و سپس آن را روشن کنید.

۵- دقت کنید سطح سالم و علامت زده شده ام‌دی‌اف، که تمیز و بدون خش است، در زیر قرار گیرد.

۶- قطعات بریده شده را با دقت و احتیاط انتقال دهید. لبه روکش‌های صفحات در نقل و انتقالات نباید با هم برخورد کند و آسیب بییند.

۷- دقت کنید که در هنگام برش، از عقب کشیدن صفحه خودداری نمایید، زیرا خطر پس زدن صفحه وجود دارد. در این حالت ممکن است الکتروموتور بسوزد. اگر صفحه بزرگ سنگین نباشد خطر پس زدن و پرتاب کردن قطعه وجود دارد (شکل ۵-۱۰-۴).

شکل ۵-۱۰-۴- خطر پس زدن و پرتاب قطعه وجود دارد

۸- در صورتی که از گونیای پشت تیغه اره استفاده می‌کنید، اگر اندازه قطعه باریک است از قطعه حفاظتی کمکی مخصوص برای نگهداری و هدایت قطعه در حین برش استفاده کنید (شکل ۵-۱۰-۵).

شکل ۵-۱۰-۵- هدایت قطعه باریک به وسیله کمکی

شکل ۱۰۹-۵-ب- سایر پرآلات موجود در بازار

- باید ساخت قسمت خارجی تخت در موقع بسته‌بودن، و قسمت‌های بدنه داخلی تخت، و نیز محل نصب جک‌ها و غیره طبق نقشه کارخانه باشد.
ج) طبق نقشه کارخانه، جک‌ها باید به بدنه ساخته شده از ام دی اف یا نویان منصل گردد.

ممکن است ضخامت ام دی اف تهیه شده مقاومت کافی نداشته باشد.

برای بدنه‌ها، می‌توانید از صفحات با ضخامت بیشتر استفاده کنید. در موقع انتخاب صفحات پرورده به این نکات باید توجه نمایید. (شکل ۱۱۰-۵)

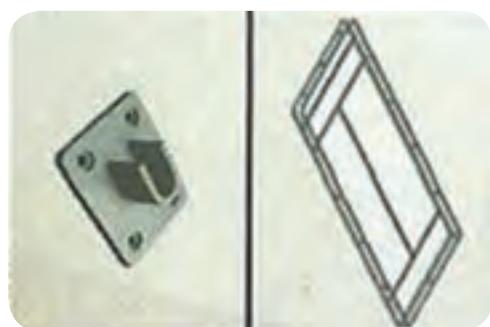
شکل ۱۱۰-۵-بدنهای مقر تختخواب از دو ام دی اف ۱۶ میلی‌متری

د) عمق مقر تخت را کارخانه سازنده فریم فلزی تعیین نموده است. دقت کنید این عمق باید مناسب با طراحی دکور شما باشد. برای مثال در داخل این طرح کمد لباس، میز رایانه و... را در نظر گرفته‌اید. اگر عرض بدنه‌های مقر تخت (عمق مقر تخت) را کم انتخاب کنید، طرح شما قابل اجرا نخواهد بود (شکل ۱۱۱-۵).

اگر یک گوشه کار ناگونیا (کمتر یا بیشتر از ۹۰ درجه) بریده شود، بقیه برش‌ها نیز کج خواهند شد.
چنانچه حتی ۱ درجه زاویه گوشه‌های کار در موقع برشکاری کم و زیاد شود، در موقع خطکشی، ساخت و مونتاژ کاری، قطعات نسبت به یکدیگر کج قرار خواهند گرفت، زیرا قطعات در اصطلاح «کج بری» و (دویله) شده‌اند.

۱۳-۵-ساخت و مونتاژ بدنه

در طراحی ساخت دکور برای این اتاق لازم است بعضی قطعات از کارخانه‌ها طبق استاندارد آنها خریداری شود، از جمله:
الف) صفحات چوبی طبق استاندارد کارخانه تولید کننده.
ب) تهیه کلاف فلزی تختخواب‌ها طبق استاندارد و نقشه کارخانه سازنده (شکل ۱۰۸-۵).

شکل ۱۰۸-۵- نقشه فریم فلزی در کاتالوگ کارخانه سازنده

این کارخانه اندازه‌های استاندارد خود را به همراه نقشه مربوطه ارائه می‌دهد.

- باید از روی نقشه کارخانه، قطعات موردنیاز مانند پرآلات، جک‌ها و دستگیره تخت و ابعاد قطعات ام دی اف را تهیه کنید (شکل ۱۰۹-۵-الف و ب).

شکل ۱۰۹-۵-الف- جک مخصوص تختخواب

دکور ساخته شده تا حد امکان ارزان خواهد شد.

این مسئله در خانه های کوچک آپارتمانی که برای زندگی یک خانواده ممکن است 60 m^2 فضای مسکن وجود داشته باشد با اهمیت است. به همین دلیل اتاق کودک با تخت های تاشو و بقیه مبلمان مورد نیاز نیز کم جا طراحی و ساخته می شود و باید از نظر اقتصادی با صرفه و مورد توجه مشتری باشد (شکل های ۱۱۴ و ۱۱۳).

شکل ۱۱۳—۵—وسایل کم جا برای آپارتمان های کوچک

شکل ۱۱۴—۵—دکور مبلمان کم جا برای اتاق والدین

ز) بدن های آماده شده موقعی ساخته و مونتاژ کامل می شوند که سقف و کف موردنیاز پروژه در قسمت های مختلف ساخته شود.

۱۴—۵—ساخت و مونتاژ سقف و کف

طبق طراحی صورت گرفته، عرض بدن تختخواب ها در همه نقاط 40 cm سانتی متر است، بنابراین عرض قطعات ام دی اف سقف و کف را برای تمام قطعات، که 6 عدد نیاز دارید، 40 cm سانتی متر برش دهید (شکل ۱۱۵).

شکل ۱۱۱—۵—قطعات آماده و عمق کمد لباس و کشوها

در این خصوص، عرض با عمق بدن تخت را 40 cm سانتی متر انتخاب کنید. عرض تمام قطعات تخت که ضخامت صفحه آنها در نمای رو به رو دیده می شود برابر 40 cm سانتی متر خواهد شد.
ه) ارتفاع تختخواب به تشک مورد استفاده روی آن بستگی دارد که دارای استاندارد مشخص است.

چنانچه اندازه تشک بزرگ سال را در طراحی خود در نظر گرفته اید، ارتفاع مقر تخت 215 cm سانتی متر خواهد شد. بنابراین ارتفاع صفحات تشکیل دهنده که لباس، مقر تخت ها، کمد و یترین و آینه و... 215 cm سانتی متر است (شکل ۱۱۲).

شکل ۱۱۲—۵—ارتفاع بدن تختخواب و سایر قسمت های 215 cm سانتی متر

و) تمام بدن های عمودی در این طرح دارای ابعاد مساوی $40 \times 40 \text{ cm}$ سانتی متر است. چنین طرحی باعث می گردد پروژه سریع ساخته شود.
توجه: در صورتی که دور ریز صفحات کمتر باشد، قیمت

شکل ۱۱۷-۵- نوار لب‌چسبانی دستی

لب‌چسبان، علاوه بر زیبایی دکور ساخته شده، مقاومت کار را افزایش می‌دهد و از لب پرسیدن دکور جلوگیری می‌کند. نوار را بر حسب طراحی دکور انجام شده می‌توانید از جنس روکش سطح ام دی اف یا رنگ و طرح دیگر انتخاب کنید (شکل ۱۱۸).
۵-۱۱۸

شکل ۱۱۵-۵- برشکاری قطعات سقف و کف

طول قطعات سقف و کف مقرر تختخواب باید با عرض کف تخت، که تشک روی آن قرار می‌گیرد، مناسب باشد. این اندازه ۹۸ سانتی متر است.

بنابراین برای هر تختخواب دو قطعه سقف و کف به ابعاد ۹۸×۴۰ باید برش دهید. بقیه قطعات طبقه و سقف و کف ویترین، کمد لباس، میز رایانه و... دارای طولی مشخص است. (طبق نقشه طراحی شده برای ساخت و مونتاژ دکور) آنها را آماده کنید (شکل ۱۱۶).
۵-۱۱۶

شکل ۱۱۸-۵- نوار چسبانی بی‌وی‌سی با ماشین لبه‌چسبان

در این دکور، از نوار لب‌چسبان بی‌وی‌سی استفاده کنید. همان‌طوری که در این کتاب آموزش داده شده است، لب‌چسبان را به صورت دستی یا ماشینی انجام دهید. در کارهای بزرگ دکورسازی می‌توانید لب‌چسبان صفحات را به کارگاه‌های متخصص لبه‌چسبانی سفارش دهید.
۱۲۹

شکل ۱۱۶-۵- کنترل اندازه قطعات آماده شده

قطعات بریده شده ام دی اف یا تخته خردde چوب را، که با روکش مصنوعی لترون ضد خش یا ملامینه با رنگ و طرح دلخواه از بازار تهیه نموده‌اید، بعداز برش، باید اطراف آن را با نوار، لبه‌چسبانی کنید (شکل ۱۱۷).
۵-۱۱۷

شکل ۱۲۰-۵- چسباندن جعبه با چسب

این کارگاهها، که اغلب برش صفحات پرورده را نیز انجام می‌دهند، بعد از برش، صفحات را به چسبان می‌کنند. ماشین‌های به چسبان به صورت‌های ساده، نیمه‌آutomاتیک و تمام‌آtomاتیک سی ان‌سی (C.N.C) عرضه می‌شوند.

در ساخت و موئاز سقف و کف قطعات بریده شده ام‌دی‌اف ضخامت قسمت جلو که در سطح دید دکور قرار دارد به چسبان می‌شود و سه قسمت دیگر، که از بالا به بدنه متصل می‌گردد و یا روی آن پشت‌بند قرار می‌گیرد، قادر به چسبان است. (شکل ۱۱۹-۵)

شکل ۱۱۹-۵- قطعات سقف، کف، طبقه، بدنه، که از یک طرف به چسبانی شده

۱۵-۵- مونتاژ کف و سقف و بدنه

این قطعات را با استفاده از فیکسرها و یراق‌آلات جدید به یکدیگر محکم و مونتاژ نمایید.

با یراق‌های جدید که اغلب اتصالات جداسدنی هستند، مانند الیت، پیچ و مهره‌های سیلندری، کششی و غیره آنها، سقف و کف را به بدنه به ترتیب زیر متصل نمایید.

۱- کلیه صفحاتی را که به صورت دوبله روی هم قرار می‌گیرند تا جایگزین صفحات با ضخامت دو برابر شوند با پیچ و چسب دو به دو به هم محکم کنید.

برای این کار سطح دو صفحه مشابه را از پشت به هم قرار دهید، ضخامت‌های دو صفحه را در یک سطح عمود بر صفحه تنظیم کنید. گوشده‌ها را کنترل کنید تا زاویه 90° درجه داشته باشند.

در مرحله بعد این دو صفحه را با کمک شش پیچ دو سر یا شش پیچ ام‌دی‌اف، که طول آنها 30 میلی‌متر باشد (پیچ ۳) به یکدیگر محکم کنید.

قبل از بستن پیچ‌ها باید محل قرار سرپیچ را خزینه نمایید. حتی‌الامکان سوراخ جای پیچ را با متة خزینه‌دار انجام دهید. دقت کنید عمق سوراخ و طول پیچ طوری انتخاب شود که از سطح صفحه دوم بیرون نیاید (شکل ۱۲۱-۵).

با توجه به خصوصیات فرهنگ کشورمان، اغلب دکور ساخته شده در طول زمان جابه‌جا می‌شوند. این جابه‌جایی ناشی از تغییر مسکن خانواده، تغییر افراد خانواده و نظری آنهاست. بنابراین برای صرفه‌جویی و راحتی عمل، نباید قطعات اصلی ساخته شده دکور را به یکدیگر چسباند.

در مورد قطعات فرعی مانند ساخت کشوها، که ثابت‌اند، در این قبیل موقع می‌توانید اتصالات انگشتی و غیره را با چسب کائوریت و... (چسب سرد مایع) به هم بچسبانید (شکل ۱۲۰-۵).

از روی سوراخ‌های شابلون، با درفش مرکز سوراخ‌های اصلی را در سطح امدادی اف بدنها و سقف و کف علامت‌گذاری کنید. در صورت لزوم می‌توانید مرکز سوراخ‌ها را با متر نیز تعیین نمایید (شکل ۱۲۳-۵).

شکل ۱۲۳-۵-علامت‌گذاری و تعیین محل سوراخ‌ها

از لبه بالای قطعه بدن، ۸ میلی‌متر پایین‌تر بیاید (از روی شابلون) و با متناسب میله فیکسر سوراخ‌کاری کنید. در راستای این سوراخ سقف و کف جعبه مقر تخت را نیز سوراخ کنید.

سطح صفحه کف و سقف را نیز از داخل، سوراخی عمود بر سوراخ افقی قبلی ایجاد کنید. این سوراخ باید به اندازه قطر مهرا فیکسر شما باشد. دقت کنید شابلون تهیه شده و اندازه‌گیری‌های نصب فیکسراها باید خیلی دقیق باشد تا لبه‌های کار اصطلاحاً «ته رو» پیدا نکند، یعنی با هم، بعداز مونتاژ، پس و پیش و عقب جلو قرار نگیرند.

۳- قبل از عمل سرهم کردن و مونتاژ بدنها با سقف و کف باید قطعات مانع را نصب کنیم (شکل ۱۲۴-۵).

شکل ۱۲۴-۵-نصب مانع پشت در قبل از نصب سقف کمد لباس

شکل ۱۲۱-۵-جای پیچ خزینه شده است

به کار بردن مته خزینه از این جهت لازم است که بعد از محکم کردن پیچ، سرآچار خور بیچ، بیرون از صفحه قرار نگیرد. روی آن را به وسیله گل پیچ پوشانید. دو صفحه را به وسیله پیچ‌های فیکس نیز می‌توانید به هم متصل و محکم کنید.

۲- در محل ضخامت ۴۰ سانتی‌متری بدنها و سقف و کف جعبه یا مقر تختخواب، هر کدام باید دو سوراخ برای مونتاژ کردن و اتصال صفحه‌ها با هم ایجاد کنید.

سوراخ‌های ایجاد شده باید مناسب با پیچ و مهره‌های سیلندری‌ای باشد که در این دکور استفاده می‌کنید. برای دقت در عملیات سوراخ‌کاری شابلون علامت‌گذاری تهیه کنید. شابلون سوراخ‌کاری را از قطعات فیبر تهیه کنید و طبق نقشه محل سوراخ‌ها را روی آن علامت‌گذاری نمایید.

علامت‌گذاری‌های انجام شده را با مته به قطر ۲ میلی‌متر سوراخ کنید. شابلون را طوری تهیه کنید که وقتی لبه آن را به لبه صفحات قرار می‌دهید محل سوراخ‌ها دقیقاً روی صفحات در مرکز محلی، که باید فیکسر (پیچ فیکس) را نصب کنید، قرار گیرد (شکل ۱۲۲-۵).

شکل ۱۲۲-۵

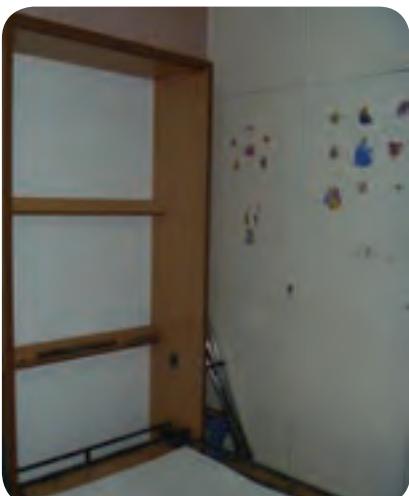
قطعات را با پیچ‌های داده شده از طرف کارخانه فریم و جک‌سازی به داخل و خارج بدن نصب کنید (شکل ۵-۱۲۶).

۵- قطعات بدن و سقف را با فیکسر مربوطه به هم متصل کنید. قطعه کف را نیز مونتاژ نمایید و جعبه (باکس) محل استقرار تخت داخل آن را آماده کنید.

شکل ۵-۱۲۶- نصب یراق مقر پایه‌های جک تختخواب روی بدن

در پایان، پشت‌بند آن را، که از جنس فیبر نقره‌ای است، به پشت آن متصل نمایید.
یک قطعه دکوری (جای لیوانی) به پشت‌بند و دو بدن به وسیله پیچ ام‌دی‌اف محکم و نصب نمایید (شکل ۵-۱۲۷).

شکل ۵-۱۲۷- نصب جالب‌سی در مقر تختخواب

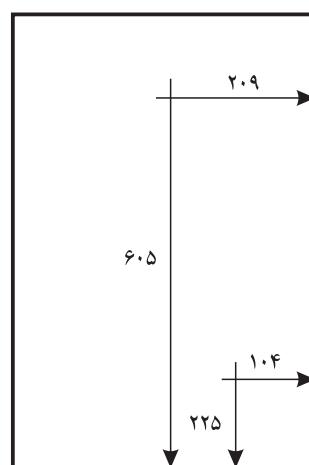
این قطعه که ۸۰×۹۸۰ میلی‌متر است و از ام‌دی‌اف هماهنگ با قطعات دیگر و به ضخامت ۱۶ میلی‌متر تهیه گردیده است.

این قطعات را که قیدهای طولی به عرض ۸ سانتی‌مترند به وسیله پیچ ام‌دی‌اف شماره ۳ به داخل بدن و سقف نصب کنید. عمل خط‌کشی یا شابلون تعیین‌کننده اندازه فاصله تابه را به لبه طولی داخلی بدن یا سقف تکیه دهید. در دو نقطه عرض و سه نقطه طول، جعبه مقر تخت را با کمک دریل پیچ گوشتی برقی یا شارژی پیچ ام‌دی‌اف بیندید.

در این مرحله لازم نیست سوراخ کاری نمایید. پیچ ام‌دی‌اف را سری‌پیچ گوشتی دریل قرار دهید و در محل علامت‌گذاری روی میز بگذارید. دریل پیچ گوشتی را روشن کنید و با کمی فشار، پیچ مخصوص ام‌دی‌اف را در چوب فرو کنید و قید را به داخل بدن یا سقف محکم نمایید. دقت کنید قبل از پیچاندن پیچ، محل مرکز سوراخ را با مته خزینه آماده کنید تا بعداز پیچاندن پیچ سری‌پیچ با سطح صفحه همو شود و روی آن را با گل پیچ بیوشانید.

۴- سوراخ کاری محل پایه‌های جک تختخواب، با توجه به فریم (کلاف فلزی) تختخواب، که قبلاً تهیه کرده‌اید، کارخانه سازنده نحوه نصب جک‌های گازی (پنوماتیک) آن را تعیین نموده است. برای هر تخت، باید ۲ عدد جک نصب کنید. محل استقرار پایه‌های جک‌ها از طرف کارخانه سازنده فریم فلزی مشخص گردیده است. مشخصات مرکز دو پایه جک‌ها داده شده است. طبق اندازه‌های مذکور محل نصب پایه جک را آماده کنید.

برای هر یراق نصب پایه، چهار سوراخ ایجاد کنید. مرکز استقرار محور جک‌ها را نیز در مختصات داده شده سوراخ نمایید (شکل ۵-۱۲۵).

شکل ۵-۱۲۵- مرکز نصب دو محور پایه جک تختخواب

۱۶-۵_نصب تختخواب یک نفره

بعد از عملیات مونتاژ جعبه عرض تختخواب، آن را بایراق L شکل به دیوار در محل مربوطه به وسیله پیچ و روپلاک محکم کنید.

دقت نمایید حداقل از دو عدد یراق L شکل برای هر تختخواب استفاده کنید تا وزن سنگین کلاف و تشک خواب موقع باز و بسته کردن تحت باعث کندeshدن آن از دیوار نگردد. بعداز نصب جعبه باید تختخواب را آماده و اجزای درون آن را به ترتیب زیر نصب نمایید (شکل ۱۲۸-۵).

شکل ۱۲۸-۵_قطعات فلزی مربوط به تختخواب تاشو

۱- قطعات فلزی ساخت تختخواب تاشو و یراق آلات آن

را به شرح زیر آماده کنید :

(الف) کلاف فلزی (یک نفره)

(ب) ۲ عدد یراق فلزی L شکل

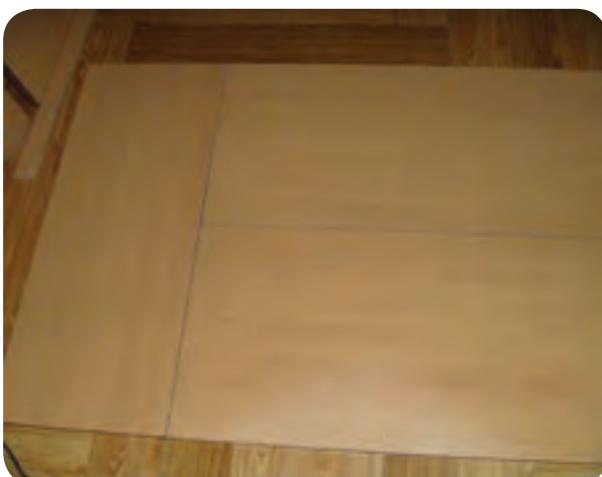
(ج) ۲ عدد یراق فلزی میله‌ای برای نصب جک به بدنه

(د) قطعه فلزی L شکل جهت مهار بدنه به دیوار

(ه) ۲ عدد جک شیردار گازی (نیوماتیک) به قطر ۲۸ میلی متر

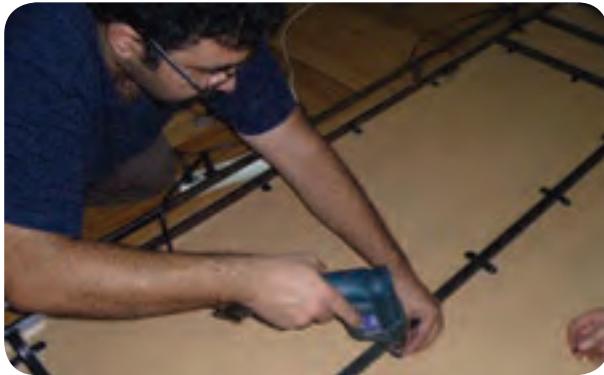
(و) دستگیره فلزی

شکل ۱۲۹-۵_قطعات آماده شده جلوی تختخواب

- ز) ۱۶ عدد پیچ و مهره ام ۶
ح) ۴ عدد پیچ آن
ط) ۲ عدد کمربند تشک
شما می‌توانید تمام نه مورد فوق الذکر را در یک بسته‌بندی (کارتن) از کارخانه سازنده تختخواب‌های تاشو تهیه کنید (همراه با دستورالعمل نصب و کامل کردن تحت از طرف کارخانه).
اینک با آموزش‌هایی که دیده‌اید بدون شک قادر خواهد بود حداقل ساخت و مونتاژ دکوری نظیر این اتاق را انجام دهید.
ساخت دکورهای چوبی، مخصوصاً با استفاده از صفحات چوبی، برای تکنسین‌های صنایع چوب آسان است.
۲- بعداز آماده کردن قطعات فلزی لازم است کلاف در را روی صفحات ام دی اف تهیه شده قبلی، به ترتیب زیر نصب کنید (شکل ۱۲۹-۵).

دقیق نمای کار فرار داده شود.

شکل ۱۳۲-۵- محکم کردن کلاف فلزی به پشت در تختخواب

بعد از روشن کردن دریل، با کمی فشار پیچ را در صفحه زیر کلاف داخل کنید و کلاف و در را به هم محکم نمایید.
به تعداد سوراخ‌هایی که کارخانه سازنده در کلاف فلزی
قرار داده است پیچ ام‌دی‌اف قرار دهید و سه صفحه در را به
کلاف محکم کنید.
و) پایه تختخواب یا میله دستگیره در را با استفاده از نقشه کارخانه نصب کنید.

این میله وظیفه تکیه‌گاه تحت به زمین و پایه تحت را نیز دارد. فاصله آن را از بالای تحت طوری انتخاب کنید که مانع عبور افراد از کنار آن نباشد.

دقت کنید نصب میله دستگیره تعادل تخت را در موقع بازبودن دچار اشکال نکند. لازم است در این مورد با نقشه کارخانه هماهنگی داشته باشید و تفاوت اندازه نصب، زیاد نباشد (شکا ۱۳۳-۵).

شکل ۱۳۳-۵- پایه یا دستگیره تختخواب را در جای مناسب نصب کنید

شکل ۱۳-۵- استقرار کلاف فلزی روی صفحه جلو تختخواب

ج) کلاف را طوری تنظیم کنید که فاصله بیرون زدگی ام دی اف از اطراف آن، دقیقاً طبق دستورالعمل کارخانه باشد.

د) وقتی در پایان کار، تختخواب بسته می شود، صفحات سه تکه مذکور، مانند در کمد، زیبا جلوه می کند. به همین دلیل در لیست حبوب، به عنوان «در» نام گذاری شده است.

این در، می‌تواند یک تکه نیز باشد ولی از نظر زیبایی در طراحی دکور، سه تکه انتخاب شده است. دقت کنید که این صفحات را می‌توانید از روکش‌های طبیعی خیلی زیباتر نیز انتخاب کنید. جوگردن روکش، مهارت و هنر دکوراتور و سازنده دکور را مشخص می‌نماید.

ه) بعد از تنظیم شدن کلاف روی در، آنها را با پیچ ام دی اف به طول ۱۵ میلی متر، به یکدیگر پیچ کنید (شکل ۱۳۱-۵).

شکل ۱۳۱-۵- تنظیم کردن کلاف فلزی روی در تختخواب

دو سوراخ پایین و بالای جک‌هارا در قطعات فلزی مربوط به آنها قرار دهد. با آچار آلن جک‌ها را در مقر خود کاملاً محکم نماید (شکل ۱۳۶-۵).

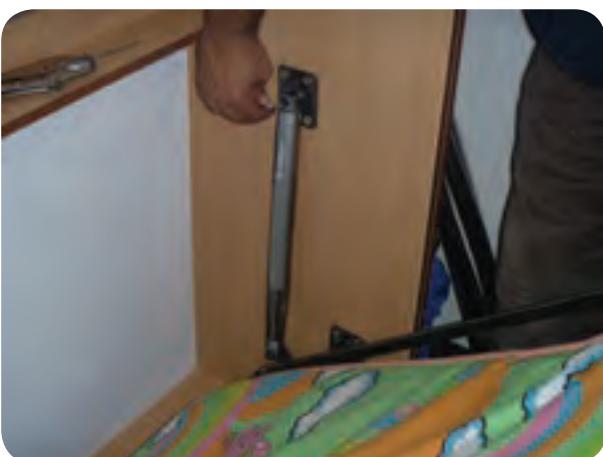

شکل ۱۳۶-۵ محکم کردن پایه‌های جک‌های تختخواب

جک‌هارا طبق دستورالعمل کارخانه سازنده تنظیم کنید. برای این کار تخت را در حالت نیمه باز قرار دهید و پیچ گاز داخل جک را با آچار به سرعت باز و بسته کنید. موقعی جک تنظیم می‌گردد که تخت با تشک روی آن نیمه باز در حال تعادل قرار گیرد.

تخت را رهای کنید، اگر نیمه باز باقی ماند جک تنظیم شده است.

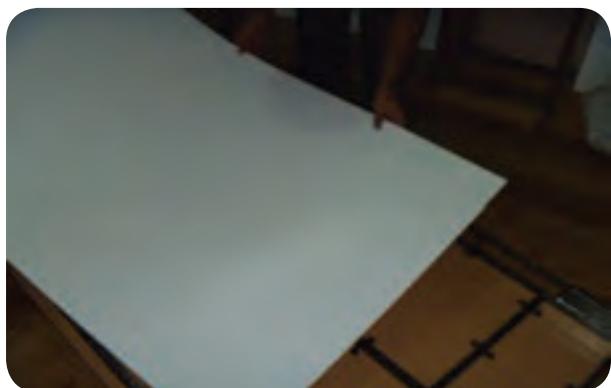
پیچ گاز را کاملاً محکم نماید و با کف صابون امتحان کنید که گاز (هوای فشرده) از داخل جک نشته باشد (شکل ۱۳۷-۵).

شکل ۱۳۷-۵- تنظیم فشار گاز سیلندر برای تعادل تختخواب

ظ) تخت را چند بار باز و بسته کنید. حرکت روان آن را در داخل محفظه خود بررسی نماید (شکل ۱۳۸-۵).

ز) یک صفحه فیبر نقره‌ای برای پشت‌بند و یک صفحه فیبر نقره‌ای در داخل کلاف برای زیر‌تشک با پیچ (ام‌دی‌اف)، به طول ۱۵ میلی‌متر نصب کنید (شکل ۱۳۴-۵).

شکل ۱۳۴-۵- نصب ورق فیبر در کف کلاف فلزی (زیر تشك)

در پایان، تخت را در جای خود قرار دهید. اندازه صفحه و کلاف را با بدنه‌ها و سقف و کف جعبه بررسی کنید. در این حالت، صفحه باید از بدنه‌ها و سقف و کف، حدود ۲ تا ۵ میلی‌متر فاصله داشته باشد. صفحه باید، به راحتی در جعبه نصب شده به دیوار (مقر خود)، داخل و خارج شود.

ح) کلاف و صفحه را افقی قرار دهید و دو نفری دو طرف آن را بگیرید و بلند کنید. میله محور پایین کلاف فلزی را در قطعه نصب شده U شکل جا بیندازید (شکل ۱۳۵-۵).

شکل ۱۳۵-۵- جا انداختن محور پایه کلاف فلزی در برآق مربوطه

این قطعات را در پایین بدنه‌ها طبق نقشه کارخانه قبل نصب کرده‌اید.

ط) دو جک گازی (نيوماتيک) مربوطه را آماده کنید. جک‌هارا طبق دستورالعمل کارخانه نصب کنید.

۱- نصب تختخواب بازشو دوم

این تختخواب را مانند تختخواب اول بسازیدو به فاصله ۶۴۰ میلی متر از بدنه تختخواب اول نصب کید.
 ۲- فاصله بین دو تختخواب بازشو ۶۴۰ میلی متر عرض و ۲۱۵۰ میلی متر ارتفاع و ۴۰۰ میلی متر عمق دارد. در این فاصله یک صفحه دوبل به هم دوخته شده با سوزن دوخت از جنس امدیاف به ابعاد $32 \times 400 \times 640$ میلی متر به دو بدنه مجاور آن متصل نمایید و آن را با چهار عدد اتصال فیکس سیلندری به بدنه ها محکم کنید (شکل ۱۴۰-۵).

شکل ۱۴۰-۵- صفحه به هم دوخته شده با سوزن دوخت

۳- به فاصله ۴۴ سانتی متر از زیر صفحه فوقانی مذکور یک صفحه دیگر به ضخامت ۱۶ میلی متر به ابعاد 400×640 میلی متر را نصب نمایید. فاصله دو صفحه نصب شده را به یک ویترین شیشه‌ای اختصاص بدهید.
 لازم است دو در شیشه‌ای به ابعاد 32×440 میلی متر برای ویترین مذکور با لولای مخصوص شیشه در نظر بگیرید.
 ۴- از کف زمین به فاصله ۵۶۰ میلی متر یک طبقه مشابه دیگر نصب نمایید، به عنوان میز دستگاه پرینتر و ۲۰ سانتی متر بالای آن نیز صفحه‌ای نصب خواهد شد تا دستگاه رایانه و صفحه کلید روی آن قرار داده شوند (شکل ۱۴۱-۵).

شکل ۱۴۱-۵- طبقه برای صفحه میز رایانه و چاپگر

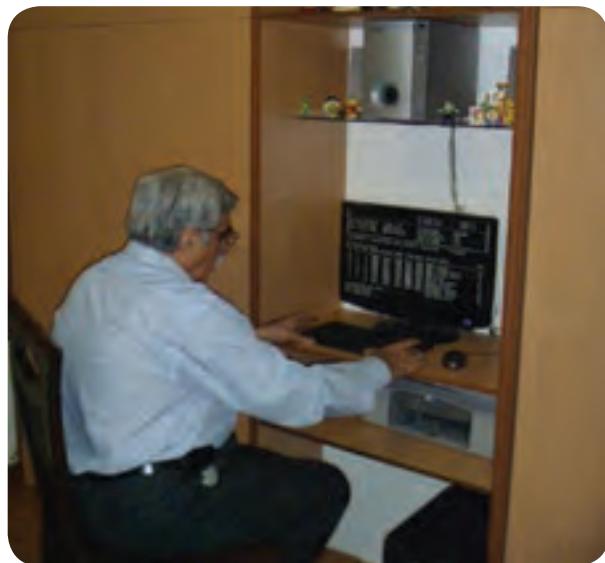

شکل ۱۳۸-۵- امتحان تعادل تختخواب نصب شده

۱۷-۵- ساخت و مونتاژ میز رایانه و ویترین

به طوری که در بررسی طرح اتاق خواب ملاحظه می‌گردد، در کنار تختخواب بازشو اول یک عدد ویترین و میز رایانه ساخته شده است.

طراح دکور میز رایانه اتاق کودک را در داخل قفسه مجهز به ویترین با درهای شیشه‌ای ایجاد نموده است (شکل ۱۳۹-۵).

شکل ۱۳۹-۵- میز رایانه و ویترین

برای ساخت و مونتاژ این قفسه لازم است ابتدا تختخواب دوم نیز که در واقع بدنه‌های میز رایانه خواهد بود ساخته شود و این میز داخل آن جا خواهد گرفت. بنابراین اقدامات زیر را انجام دهید :

درهای شیشه‌ای را به وسیله چهار عدد لولای شیشه اتومات فنردار در محل خود به بدنها نصب کنید (شکل ۱۴۳).

شکل ۱۴۳—نصب لولای شیشه‌ای گازری برای در شیشه‌ای ویترین

استوانه یا قابلمه لولا باید در شیشه سوراخ کاری شده جاسازی و محکم شود.

سوراخ به قطر ۳۵ میلی‌متر برای استقرار استوانه لولا و جای پیچ‌ها و دستگیره لولای شیشه‌ای را در شیشه توسط شیشه بر متخصص انجام دهید.
برگه دیگر لولای گازری را با اندازه‌گیری دقیق روی بدنها پیچ کنید.

برای محکم کردن قابلمه لولا در شیشه از واشرهای مخصوص استفاده کنید.
این واشرها ممکن است از جنس پلاستیک یا لاستیک باشند (شکل ۱۴۴).

شکل ۱۴۴—استفاده از واشر پلاستیکی بین کار، لولا و شیشه

فاصله ۵۶° میلی‌متر طوری محاسبه شده است که اگر کودک، روی صندلی رایانه بنشیند، زانوی او، به راحتی زیر صفحه میز رایانه قرار می‌گیرد تا بر رایانه مسلط شود. برای بزرگ‌ترها این اندازه را تا ۷۰° میلی‌متر افزایش دهید.

سه صفحه فوق‌الذکر را نیز باید از ام‌دی‌اف با روکش لرون، با سطح سخت مقاوم در مقابل خش و با طرح و رنگ «ALDER» یا رنگ دلخواه بسازید.

این صفحه‌ها را نیز در جلوی ضخامت آنها لبه‌حساب بی‌وی‌سی (PVC) کنید که مشابه نر صفحات جلوی بدنها تختخواب باشد.

۵—اتصال دو صفحه مذکور به بدنها طرفین آن را با استفاده از اتصال گونیای کوچک فلزی انجام دهید (شکل ۱۴۲).

شکل ۱۴۲—استفاده از اتصال گونیای فلزی در نصب طبقات

هر صفحه را با چهار گونیا (زیرسری) به بدنها پیچ کنید.
هر گونیا دارای چهار سوراخ است. پیچ ام‌دی‌اف را انتخاب کنید برای هر گونیا دو پیچ به طول ۱۵ میلی‌متر و دو پیچ به طول ۳۰ میلی‌متر انتخاب نمایید.

فاصله طبقات را دقیقاً مشخص کنید و برای رعایت دقیق اندازه‌ها، شابلون اندازه‌گیری بسازید.

گونیای فلزی زیرسری را در محل خطکشی قرار دهید و دو پیچ ۱۵ میلی‌متر را به وسیله دریل پیچ گوشته به زیر صفحه ۱۶ میلی‌متری و دو پیچ ۳۰ میلی‌متری را به بدنها با ضخامت ۳۲ میلی‌متر، که با تختخواب تاشو مشترک اند پیچ کنید. بعداز استقرار سقف و دو طبقه فوق برای ویترین و رایانه درهای شیشه‌ای را متصل نمایید.

۲- سقف و کف کمد به ابعاد $۱۶ \times ۴۰۰ \times ۱۰۰$ میلی مترین، طبقه ای شیشه ای به ابعاد ۳۸۰×۶۳۶ میلی متر دارد. ابتدا گوشه آنها را برای جاسازی در قسمت برآمدگی گوشه اتاق با ارتفاع عمودی ببرید تا بتوانید آن دو را از یک طرف به دیوار اتاق مماس کنید. از قسمت جلو نیز قطعه ای از آنها را ببرید تا با بدنه کم عرض جاسازی کنید (شکل ۵-۱۴۷).

شکل ۵-۱۴۷- برش صفحه برای جاسازی گوشه اتاق

سوراخ های لازم در لبه سقف و کف برای اتصال آن به بدنه ایجاد کنید. سقف و کف را به وسیله یراق فیکس میله ای سیلندری به بدنه ها محکم کنید.

۳- ارتفاع کمد لباس ۱۳۳ میلی متر است. برای نصب لولا و استحکام بدنه و کنترل بیش از حد لازم داخل نشدن در کمد، در داخل بدنه ها دو عدد قید طولی از امدادی اف مشابه به وسیله پیچ به بدنه ها نصب کنید.

قیدهای عمودی به ابعاد $۱۶ \times ۱۰۰ \times ۱۳۳$ میلی مترند. آنها را با ۱۶ میلی متر فاصله از لبه عمودی بدنه ها با پیچ امدادی اف به بدنه ها متصل نمایید.

۴- جای کف قفسه را نیز مشخص کنید. بدنه بزرگ سمت راست را با فیکس سیلندری به امدادی اف صفحه کف قفسه متصل کنید.

اتصال صفحه کف زیر دراور را به بدنه کم عرض سمت چپ و یک قید عمودی انتهایی از جنس امدادی اف را به وسیله یراق گونیای فلزی انجام دهید.

۵- طول سقف کمد تا دیوار مجاور، که پشت بدنه تختخواب دوم قرار گرفته است، ادامه دارد تا جای بیشتر برای آویزان کردن لباس باشد.

ویترین، طبقه ای شیشه ای به ابعاد ۶۳۶×۳۸۰ میلی متر دارد. این طبقه را روی چهار عدد زیرسی (بین مخصوص) آمده، قرار دهید. دنباله استوانه ای پین را در سوراخ به قطر ۵ میلی متر و عمق ۱ میلی متر قرار دهید. برای امکان تغییر ارتفاع طبقه شیشه ای چند سوراخ را به فاصله ۵ سانتی متر در روی هر بدنه با متة جای پین ایجاد کنید (شکل ۵-۱۴۵).

شکل ۵-۱۴۵- نصب درهای شیشه ای

۱۸-۵- ساخت و مونتاژ کمد و دراور

بعد از نصب ویترین و میز رایانه و تختخواب دوم، کمد لباس و دراور را به ترتیب زیر بسازید : (شکل ۵-۱۴۶)

شکل ۵-۱۴۶- آماده سازی بدنه کمد لباس و نصب مانع

۱- طبق نقشه، بدنه سمت راست کمد لباس را برای نصب به ابعاد $۱۶ \times ۴۰۰ \times ۲۱۵$ میلی متر آماده کنید. بدنه سمت چپ به ابعاد $۱۶ \times ۱۵۰ \times ۲۱۵$ میلی متر است. بدنه سمت چپ را به وسیله چند یراق گونیای فلزی به بدنه تخت دوم متصل کنید.

شکل ۱۴۹—ایجاد جای لولای گازری در چوب به وسیله متنه مخصوص

قبل از عمل اندازه‌گیری برای لولا دقت کنید در، بادخور لازم را در باز و بسته شدن داشته باشد (مقدار حدود ۲ تا ۳ میلی‌متر از اطراف کوچک‌تر باشد).

برای اندازه‌گیری محل نصب لولا در بدنه، یک فیبر زیر در بگذارید. در این وضعیت در باید کاملاً جذب و جفت و ثابت شود. در را به حالت باز درآورید و عمود بر بدنه قرار دهید. لبه در را به نز بدنه مماس کنید. لولای گازری را در محل تعیین شده قبلی قرار دهید.

با متنه ۳ میلی‌متری و از روی سوراخ لولا، بدنه را به عمق ۵ تا ۸ میلی‌متر سوراخ کنید.

با کمک دریل پیچ گوشی، دو پیچ لولا را در جای خود بیندید و برگه دیگر لولا را در دایره ایجاد شده قرار دهید و با ۲ عدد پیچ ام‌دی‌اف به طول ۱۵ میلی‌متر، روی در را محکم و ثابت نمایید.

این لولاهای دارای دو قسمت‌اند که با یک پیچ به هم متصل می‌شوند.

قسمت قابل‌نمای آن که در دایره فرو رفته روی در کمد قرار گرفته است. انتهای این قسمت به صورت کشویی در داخل کشوی قسمت دوم روی بدنه قرار می‌گیرد و با پیچ مخصوص به یکدیگر متصل می‌شوند (شکل ۱۵۰).

برای نصب صفحات، پس از انجام سوراخ کاری با دریل برقی، سیلندر پیچ را در صفحه افقی به طور عمودی قرار دهید. پیچ بلند آن را به طور افقی از سوراخ وسط ضخامت صفحه عبور دهید و به بدنه متصل کنید و سر آن را از سوراخ صفحات بالای بدنه نیز عبور دهید و با پیچ گوشی مهره سر عدسی را محکم نمایید.

با سفت کردن مهره، بدنه به ضخامت سقف کاملاً جفت و محکم بسته خواهد شد.

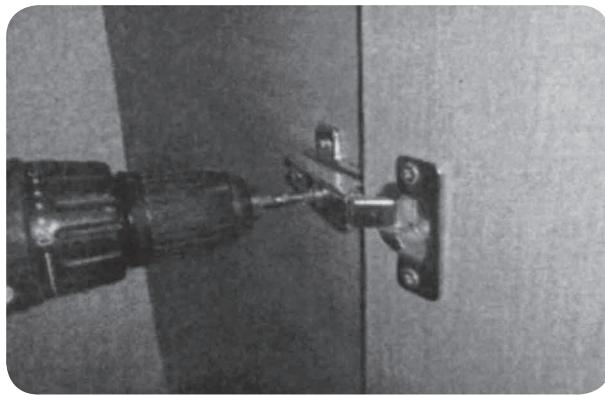
۶—در کمد را که یک قطعه ام‌دی‌اف به ابعاد $۱۶ \times ۵۹ \times ۱۲۲$ میلی‌متر است، آماده کنید. در کمد باید از چهار طرف لبه چسبان شده باشد. در کمد را در محل خود امتحان کنید که مناسب باشد (شکل ۱۴۸).

شکل ۱۴۸—آماده‌سازی در کمد لباس

۱۹—نصب لولای فردار اتومات

با توجه به ابعاد در کمد، سه عدد لولای گازری (فردار اتومات) برای آن انتخاب کنید. جای لولا را دقیقاً محاسبه و تعیین کنید. جای لولا را که گرد است با دستگاه لولازن و متنه ۳۵ میلی‌متری ایجاد کنید (شکل ۱۴۹).

شکل ۱۵۲-۵- جاسازی و نصب لو لای در کمد لباس

شکل ۱۵۳-۵- نصب لو لای در کمد

۲۰-۵- ساخت کشوی در اور

برای ساخت کشوها نیز از صفحات ام دی اف با ضخامت ۱۶ میلی متر استفاده کنید. برای بدنه و قسمت عقب و جلوی داخل کشو از تخته خرد چوب بدون روکش نیز می توانید استفاده کنید. در صورت لزوم برای صرفه جویی قطعات مذکور را از ضایعات باقی مانده ام دی اف با آرمه عمودی بیرید واز آنها استفاده کنید. در کشوها، که در جلوی دید قرار دارند، باید مانند صفحات دیگر از ام دی اف ساخته شود.

ساخت و مونتاژ کشوها را به ترتیب زیر انجام دهید :

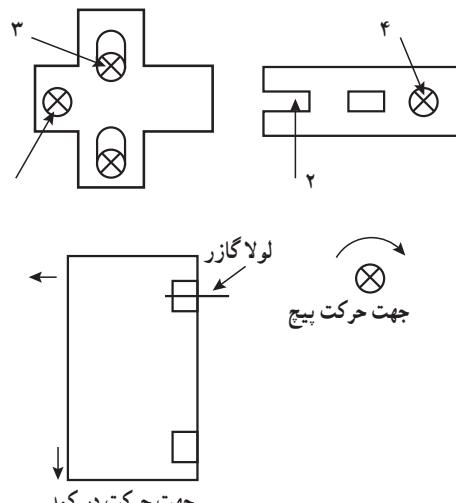
۱- برای هر کشو، دو قطعه بدنه از جنس تخته خرد چوب یا ام دی اف به ابعاد $16 \times 120 \times 320$ میلی متر آماده کنید و برای جاسازی کف کشو، روی هریک، شیاری بزنید. دو قطعه جلو و عقب جعبه کشو را نیز به ابعاد $16 \times 120 \times 574$ میلی متر آماده کنید. فیبر نقره ای کف کشو به ابعاد $4 \times 37 \times 57$ میلی متر را نیز آماده نمایید.

۲- چهار قطعه جعبه کشو را به یکدیگر پیچ و محکم کنید (شکل ۱۵۳).

شکل ۱۵۳-۵- پیچ کردن جلو و عقب داخل جعبه کشو به بدنه ها

زبانه های لو لا به صورت کشویی در هم می شوند و به وسیله پیچ، در کمد به بدنه متصل می گردد. به این صورت که شیار شماره ۲ به وسیله پیچ شماره ۱، بعد از داخل شدن محکم می شود و قسمت لو لا روی در، به بدنه متصل می گردد. با جلو و عقب بردن این کشو در داخل یکدیگر، فاصله در را نسبت به بدنه می توانید تنظیم کنید. به وسیله پیچ شماره ۳ و حرکت آن در شیار مربوطه می توانید در کمد را چند میلی متر بالا یا پایین تنظیم کنید. به وسیله پیچ شماره ۴ بالا و پایین در کمد و مقدار بادخور آن را تنظیم کنید (شکل ۱۵۱-۵).

شکل ۱۵۱-۵- تنظیم لو لای گازر

دقت کنید با توجه به استقرار در و روان حرکت نکردن احتمالی در، از طریق لو لاها باید هریک از لو لاها را جداگانه تنظیم نمایید (شکل ۱۵۲-۵).

ریل را طوری می‌سازند که دوکشویی و سه کشویی (دو ریل و سه ریل) حرکت می‌کند. در این پروژه از سه ریل استفاده کنید.

قطعات ریل ساقمه‌ای سه ریله (تلسکوبی)، را، با فشار آوردن به ضامن انتهای آن، از یکدیگر جدا کنید.

سعی کنید قسمت تکی ریل را روی بدنه جعبه کشو به صورت طولی، با استفاده از پیچ گازری، پیچ کنید (شکل ۱۵۶).

شکل ۱۵۶—نصب ریل تکی تلسکوبی سه کشویی روی بدنه کشو

دو قطعه دیگر ریل را، که در هم حرکت می‌کند، روی قسمت داخلی بدنه طبق نقشه پیچ کنید (شکل ۱۵۷).

شکل ۱۵۷—کشوی مجهز به ریل تلسکوبی سه ریله ضامن دار

بعداز نصب ریل‌های دو طرف کشو، با استفاده از ضامن انتهایی، قطعه روی کشو را داخل قطعه ریل روی بدنه کنید. حرکت کشو را امتحان کنید و مطمئن شوید که خیلی روان داخل و خارج می‌شود. ضامن را پایین بزنید تا قفل گردد و کشو از بدنه کار جدا نشود (شکل ۱۵۸).

دقت کنید که در موقع پیچ کردن آنها، در جعبه دوئیدگی ایجاد نشود. برای زیباتری بیشتر، می‌توانید دورتا دور کشوها را با نوار بی‌وی‌سی لب چسبانی کنید. این کار را با کمک اتوی دستی انجام دهید (شکل ۱۵۴).

شکل ۱۵۴—نوار چسبانی به نر (ضخامت) کشوها با اتوی داغ

در صورت استفاده از تخته خرد چوب در ساخت جعبه کشو، می‌توانید از پیچ چوب ساده نیز استفاده کنید. استفاده از اتصالات بندو بست فلزی مانند گونیای فلزی و پیچ کردن آنها به دو قطعه نیز امکان‌پذیر است (شکل ۱۵۵).

شکل ۱۵۵—اتصال جلو و عقب جعبه به سیله‌گونیای فلزی گوشکار

۳—ورق فیبر نقره‌ای را به ضخامت پشت نر چهار قطعه بدنه و جلو و عقب جعبه پیچ کنید. دقت کنید قسمت نقره‌ای را در داخل جعبه قرار دهید.

۴—بعداز آماده کردن جعبه، ریل‌های ساقمه‌ای مناسبی را برای حرکت روان کشوها (در باز و بسته شدن آنها) انتخاب کنید.

۲۱-۵-ساخت و مونتاژ زیر تلویزیون

در مجموعه دکور طراحی شده اتاق خواب کودکان قفسه‌بندی برای استقرار تلویزیون کنار بدنه کمد لباس ساخته می‌شود که از امدادی اف درنظر گرفته شده است.

فاصله دو بدنه این قفسه 95° میلی‌متر و ارتفاع آن 215° میلی‌متر است. ضخامت قطعات این قفسه 16 میلی‌متر است. در این قفسه یک طبقه جای اسباب‌بازی، یک طبقه جای تلویزیون و یک طبقه برای دستگاه ویدئو طراحی شده است (شکل ۵-۱۶).

شکل ۵-۱۶- قفسه زیر تلویزیون

در پایین این قسمت یک کمد دو در نیز برای لوازم التحریر مدرسه کودکان منظور گردیده است. ساخت و مونتاژ آنها را به ترتیب زیر انجام دهید:

۱- دو بدنه امدادی اف روکش شده را، که قبلًاً دیده و لبه جلوی آن را نوار لبه‌چسبان پی‌وی‌سی نموده‌اید. به فاصله 95° میلی‌متر روی زمین قرار دهید.

۲- صفحات سقف و کف را بین بدنه‌های 16 میلی‌متری مستقل قرار دهید. پیچ دستی یا شابلون مخصوص دو صفحه را به بدنه عمود بر هم و هم سطح در نز آنها بیندید.

هر گوشۀ سطح قفسه را از داخل به وسیلهٔ یراق گونیای فلزی به هم متصل کنید. طبق نقشه، دو قید عمودی و یک افقی برای نصب درهای کمد پایین قفسه نیز به وسیلهٔ دریل پیچ گوشتی و پیچ «امدادی اف» 15 میلی‌متری نصب کنید.

شکل ۵-۱۵۸- ضامن قفل و آزاد کردن کشو باریل تلسکوبی دقیت کنید در صورت نیاز به خروج از بدنه، باید ضامن را آزاد نمایید.

۵- کشوهای دیگر را نیز مانند کشوی مرحله قبلی بسازید و قطعات را با هم مونتاژ کنید.

۶- نصب دستگیره کشوها و در کمد: برای در کمد و کشوها باید دستگیره را نصب کنید. برای نصب دستگیره در کمد وسط سمت راست قسمت خارجی صفحه در را مشخص کنید و به اندازه نصف طول دستگیره انتخابی خود بالا و نصف طول در پایین علامت بگذارید. از لبه در نیز 5 سانتی‌متر عقب‌تر دستگیره را قرار دهید. جای پایه‌های دستگیره را طبق نقشه تعیین کنید و آن را با دریل برقی سوراخ نمایید.

دو پایه دستگیره را از دو سوراخ روی در عبور دهید و پیچ پشت آنها را محکم کنید تا دستگیره به صورت عمودی قرار گیرد. (شکل ۵-۱۵۹)

توجه: اندازه‌گیری و خط کشی دستگیره‌ها، با هم متفاوت است.

شکل ۵-۱۵۹- نصب دستگیره در کمد در وسط در هر کشو نیز یک دستگیره افقی نصب نمایید، به نحوی که در کشو را بتوان در حال تعادل باز و بسته نمود.

درهای کمد به طول تا ۹۰۰ میلیمتر دولولا (شکل ۵-۱۶۳).

شکل ۵-۱۶۳—نصب لوای گازری فنردار به در کمد

درهای به طول تا ۱۸۰۰ میلیمتر سه لولا
درهای کمد به طول تا ۲۴۰۰ میلیمتر چهار لولا
عرض در این کمدها تا ۶۰ میلیمتر است.
برای نصب لولا اقدامات زیر را انجام دهید:
(الف) درهای کمد ام دی اف با روکش «ALDER» باشد و
محیط آنها را با نوار بی وی سی لبه چسبانی کنید.
(ب) دو در کمدها در محل استقرار قرار دهید و دقت کنید
برای راحتی باز و بسته شدن از اطراف خود ۲ میلیمتر فاصله
داشته باشند (بادخور) (شکل ۵-۱۶۴).

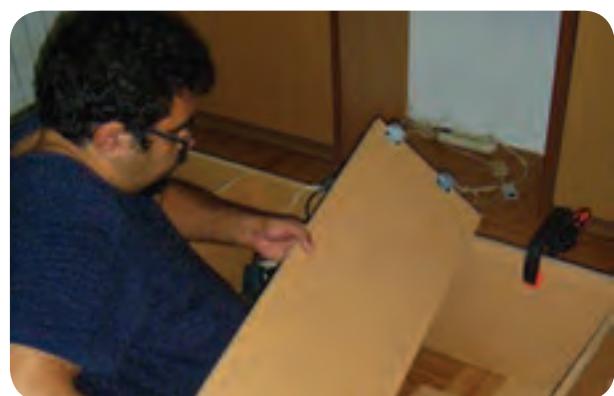

شکل ۵-۱۶۴—نصب در کمد زیر جای تلویزیون

ج) در موقع خطکشی و علامت گذاری جای لو لاها یک
فیبر یا سه لایی به ضخامت ۴ میلیمتر را زیر در بگذارید تا در
ثبت شود و بادخور آن نیز حفظ گردد.

د) جای قابلمه یا استوانه لوای گازری فنردار قابل تنظیم
۳۵ میلیمتر قطر و ۱۲/۵ میلیمتر عمق دارد. آن را با ماشین
لوالازنی یا دریل عمودی با متئه گردبر یا گره بر سوراخ کنید.

چهار طبقه دیگر این قفسه را نیز، طبق نقشه با کمک برآق
گونیابهم متصل نمایید(شکل ۵-۱۶۱).

شکل ۵-۱۶۱—نصب طبقات به وسیله گونیاهای فلزی

۳—پشت قفسه تلویزیون یک ورق فیبر نقره ای نصب
کنید. این پشت بند را با دریل پیچ گوشتی و پیچ ۱۵ میلیمتری
ام دی اف در پشت قفسه ثابت کنید. جای عبور سیم برق را در
پشت بند ایجاد کنید (شکل ۵-۱۶۲).

شکل ۵-۱۶۲—نصب فیبر پشت بند و درآوردن جای عبور سیم برق روی آن

۴—قفسه را بلند کنید و کنار کمد لباس قرار دهید. بدنه سمت چپ قفسه را به بدنه سمت راست کمد لباس متصل کنید.
برای اتصال دو بدنه از چهار پیچ و مهره دو سر (فیکسه) استفاده
نمایید.

۵—نصب درهای کمد قفسه تلویزیون: دو در کمد ام دی اف را، که محیط آنها لبه چسبان شده است، به ابعاد ۷۱۰×۴۶۵ میلیمتر آماده کنید.

به هر در، دو لوای گازری فنردار نصب نمایید. تعداد
لو لا برای هر در را باید طبق استاندارد انتخاب کنید، به این شرح:

دقت کنید قطعات کوچک مانند پاسنگ را، که دور آن لبه‌حسابی احتیاج ندارد، می‌توانید از قطعات دور ریز امدی اف دکور با کمک ازه عمودبر تهیه کنید (شکل ۵-۱۶۷).

شکل ۵-۱۶۷—استفاده از قطعات دور ریز برای صرف‌جویی

۲۲-۵-ساخت و مونتاژ میز آرایش و کشو
میز آرایش و کشوهای آن را در فضای بین قفسه‌زیر تلویزیون و تختخواب سوم اتاق کودکان ایجاد کنید (شکل ۵-۱۶۸).

شکل ۵-۱۶۸—میز آرایش در دکور اتاق کودکان

فاصله فوق، طبق نقشه ۴۰۰ میلی‌متر و ارتفاع آن برابر ارتفاع سایر قسمت‌ها ۲۱۵ میلی‌متر است (شکل ۵-۱۶۹).

ه) لولا را طبق دستورالعمل بیان شده قبلی، به روی در و بدنه کمد زیر قفسه تلویزیون نصب و تنظیم نمایید (شکل ۵-۱۶۵).

شکل ۵-۱۶۵—نصب دو لولای گازری به هر در کمد

۶—قطعات دکوری و طبقه شیشه‌ای این قفسه را در محل خود نصب کنید. برای طبقه شیشه‌ای از پین یا زیرسری پلاستیکی مخصوص استفاده نمایید.

۷—با اندازه‌گیری دقیق دستگیره‌های پایه‌دار را روی درها نصب کنید.

۸—نصب پاسنگ زیر صفحه کف را طبق نقشه و طرح دکور انجام دهید. قطعه روکش شده امدی اف به ابعاد $۹۵۰ \times ۵۰ \times ۱۶$ میلی‌متر را برای پاسنگ انتخاب کنید. دو عدد براق بند و بست گونیای فلزی را به دو طرف قید پاسنگ به وسیله دریل پیچ گوشته و پیچ ۱۵ میلی‌متری امدی اف وصل کنید و طرف دیگر لولا را به بدنه‌های قفسه پیچ و محکم نمایید (شکل ۵-۱۶۶).

شکل ۵-۱۶۶—نصب پاسنگ با استفاده از گونیای فلزی

۴— یک صفحه فیر لعابی نقره ای به ضخامت ۳ تا ۴ میلی متر را به اندازه پشت تا پشت جعبه آینه مذکور با ارتفاع عمود بُر بیرید. با پیچ به طول ۱۵ میلی متر امدادی اف را در پشت جعبه آینه نصب کنید.

دقت کنید در موقع نصب پشت بند، می توانید دوئیدگی احتمالی جعبه آینه را اگر کم باشد بر طرف نمایید.

۵— جعبه پشت آینه را به فاصله ۵ سانتی متر سقف میز آرایش و چسبیده به دیوار به دو بدنه مجاور نصب کنید. برای نصب جعبه به بدنه ها از پیچ و مهره دو سر استفاده نمایید. دقت کنید طول میله پیچ را باید مناسب انتخاب کنید (شکل ۵-۱۷۱). مهره، پولک دارد و سر پیچ را کاملاً با آچار سفت کنید تا پولک آن هم سطح صفحه زیر آن قرار گیرد.

شکل ۵-۱۷۱— نصب جعبه پشت آینه

۶— نصب آینه ای به ابعاد $۹۷ \times ۳۸ \times ۶$ میلی متر، قبل از نصب محل استقرار لو لای شیشه فنر دار گازری، روی آینه مشخص نمایید. حداقل سوراخ جای دو لولا را با کمک شیشه بُر متخصص ایجاد کنید.

لو لاها را، طبق دستور العمل گفته شده قبلی، برای شیشه ویترین نصب کنید و آینه را تنظیم نمایید.

۷— ساخت و مونتاژ کشوها : در پائین میز آرایش سه کشو طراحی گردیده که لازم است به ترتیب زیر نسبت به ساخت و مونتاژ آنها اقدام کنید :

(الف) یک صفحه روش برای امدادی اف که یک نر جلوی آن لبه چسبان شده به ابعاد $۴۰ \times ۳۵ \times ۱۶$ آماده کنید. صفحه مذکور را به وسیله پیچ و مهره فیکسه سلیندری به دو بدنه

شکل ۵-۱۶۹— دو بدنه عمودی برای ایجاد میز آرایش و کشو

در این فاصله یک جعبه عمودی به ابعاد $۴۰ \times ۴۰ \times ۹۷$ میلی متر با صفحات امدادی اف روکش دار به ضخامت ۱۶ میلی متر به ترتیب زیر بسازید :

۱— دو قطعه طولی به ابعاد $۱۶ \times ۱۸ \times ۹۷$ میلی متر را عمود قرار دهید.

دو قطعه عرضی به ابعاد $۱۸ \times ۱۶ \times ۴۰$ میلی متر بیرید و افقی بالا و پایین بین دو قید قبلی بگذارید و با پیچ ۳° (به طول ۳۰ میلی متر) مخصوص امدادی اف با کمک دریل پیچ گوشتی چهار قطعه را به هم متصل کنید.

حتی الامکان برای اطمینان از عمود بودن قطعات با یکدیگر از گیره و شابلون مخصوص استفاده کنید.

در پایان، دوئیدگی چهار چوب کلاف جعبه پشت آینه را با متر یا چوب بلند کترل کنید (شکل ۵-۱۷۰).

شکل ۵-۱۷۰— استفاده از شابلون برای جلوگیری از دوئیدگی

د) در پشت هر کشو یک ورق فیبر نقره‌ای برای پشت بند نصب کنید. این پشت بند را با پیچ و یا بهوسیله کشکاف در کف جعبه محکم نمایید (شکل ۱۷۵).

شکل ۱۷۵—۵—نصب پشت بند یا کف جعبه کشو

ه) هر کشو یک در به ابعاد $۳۹ \times ۲۴ \times ۱۶$ میلی‌متر متصل کنید. دقت کنید سطح سالم و خوب امدی اف رادر سطح خارجی، که در معرض دید است، قرار دهد. این صفحه‌ها در چهار طرف باید لبه چسبان داشته باشند. صفحه در را بهوسیله پیچ امدی اف به طول ۱۵ میلی‌متر روی قطعه جلوی جعبه کشو نصب کنید. و نصب ریل کشو: ریل کشو هارا از نوع تلسکوپی ساچمه‌ای سه‌ریلی انتخاب کنید. ریل‌ها را طبق دستورالعمل داده شده قبلی به جعبه هدایت و به بدنه‌ها نصب نمایید.

برای نصب ریل کشوها و رعایت دقیق اندازه‌های نصب، از شابلون اندازه‌گیری و خط کشی استفاده کنید. ضامن کشویی ریل را آزاد و قطعات ریل را از هم جدا کنید. قطعه زیرین ریل را به صورت افقی روی بدنه کشو قرار دهید. قطعه را به فاصله ۴ سانتی‌متر موازی لبه زیر بدنه کشو بهوسیله پیچ ۱۵ میلی‌متر امدی اف به بدنه کشو محکم کنید (شکل ۱۷۶).

شکل ۱۷۶—۵—نصب ریل تکی به بدنه کشو

تحت خواب سوم و قفسه‌ای تلویزیون متصل کنید. این صفحه روی کشوها قرار می‌گیرد و از طرفی صفحه زیر میز آرایش را تشکیل می‌دهد (شکل ۱۷۲).

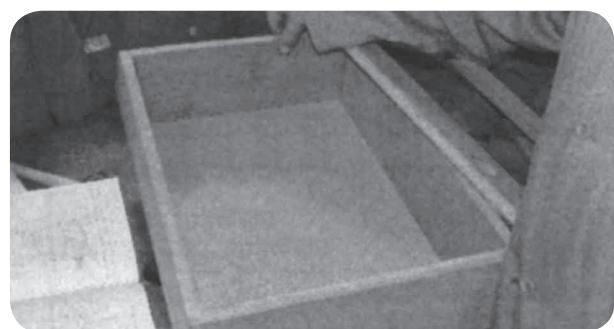
شکل ۱۷۲—۵—نصب صفحه زیر آرایش

ب) یک صفحه، مشابه صفحه فوق را نیز به فاصله ۵ سانتی‌متر از کف زمین (جا برای پاسنگ) به صورت افقی به بدنه‌های طرفین متصل نمایید. این صفحه زیر کشوها قرار می‌گیرد (شکل ۱۷۳).

شکل ۱۷۳—۵—اندازه‌گیری برای نصب صفحه زیر کشوها

ج) صفحات امدی اف یا صفحات تخته خرده چوب را برای ساخت جعبه‌های سه کشو آماده کنید. سه جعبه کشو، به ابعاد ۳۷۴×۳۰۰ میلی‌متر و به عمق ۱۲° میلی‌متر، بسازید. قطعات را با پیچ امدی اف به یکدیگر متصل کنید (شکل ۱۷۴).

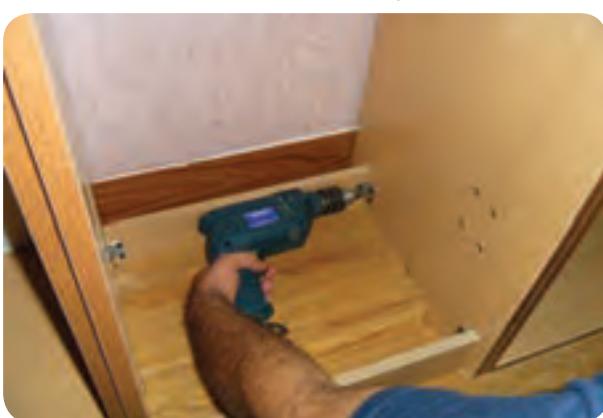
شکل ۱۷۴—۵—اندازه‌گیری برای نصب صفحه زیر کشوها

دقت کنید اندازه‌گیری، دقیق انجام شود. در صورت اشتباه در نمای دکور روی روکش مصنوعی صفحات، جای سوراخ بدنما دیده خواهد شد. برای زیبایی بیشتر، پس از اتمام ساخت کشوی ساخته شده از قطعات دور ریز، می‌توانید نرهاي در معرض دید داخل کشو را با اتو لبه چسبانی کنید.
ح) ساخت و مونتاژ پاسنگ : در زیر صفحه کف قفسه میز آرایش، که کشوها را روی آن قرار داده‌اید، یک قطعه ام دی اف با ابعاد $16 \times 50 \times 50 \text{ میلیمتر}$ نصب کنید. این قطعه «پاسنگ» نامیده می‌شود (شکل ۵-۱۷۹).

شکل ۵-۱۷۹—آماده کردن پاسنگ ها

این قطعه را به وسیله دویراق گونیای فلزی، که از داخل بسته می‌شود، به کمک دریل پیچ گوشته به بدنهاي طرفین در پایین قفسه میز آرایش نصب کنید. دقت کنید نمای آن هماهنگ با سایر پاسنگ‌ها، که در زیر قسمت‌های دیگر دکورها نصب نموده‌اید، باشند (شکل ۵-۱۸۰).

شکل ۱۸۰—نصب پاسنگ ها

ریل قطعه دوم را باز کنید. محل کشو را دقیقاً مشخص نمایید و قطعه زیر ریل باز شده را پیچ ۱۵ میلی‌متر به بدنهاي دوبلاه مجاور کشوها متصل کنید.

دقت نمایید این قطعه کاملاً موازی قطعه اول ریل بسته شود. پس از مونتاژ قطعات کشو و نصب ریل آنها، حرکت روان و موازی سه کشو را در مقر پایین میز آرایش کنترل کنید (شکل ۵-۱۷۷).

شکل ۱۷۷—نصب کشویی تلسکوپی سه ریله برای کشو

ز) نصب دستگیره کشوها : برای هریک از کشوها یک دستگیره دو پایه تریینی نصب کنید (شکل ۵-۱۷۸).

شکل ۱۷۸—نصب دستگیره

با اندازه‌گیری دقیق، دستگیره‌ها را از طرفین در وسط در کشو قرار دهید. دستگیره را باید طوری نصب کنید که به راحتی کشو باز و بسته شود.

برای نصب دستگیره کشوها و درهای کمد باید عمل سوارخ کاری را به وسیله دریل برقی انجام دهید.

تمام قسمت‌های دکور را یکی پس از دیگری بادقت اندازه‌گیری کنید. اندازه‌ها را با نقشه‌های اجرایی و بالیست مواد اصلی در جدول تنظیم شده مطابقت دهید. کم و زیاد بودن اندازه‌ها و تطابق نداشتن با نقشه‌های اجرایی را یادداشت کنید.

۲—کیفیت کارهای ساخته شده دکور را بررسی نمایید. مواد به کار برد شده را از نظر جنس و رنگ آنها، با قرارداد منعقد شده مطابقت نمایید. در صورت اختلاف تغییرات را یادداشت کنید.

سطح تمام سطوح روکش دار (انواع امدی‌اف و فیبر و تخته خرد چوب) به کار برد شده در ساخت دکور را کنترل کنید. سطح در معرض دید روکش‌ها باید بدون خش افتادن یا کندگی و تاول ... باشد.

تمام گوشه‌ها و نیز صفحات در معرض دید باید فاقد لب پرشدن باشند.

کلیه گوشه‌های نر (ضخامت) صفحات، که در دسترس هستند، باید فاقد لب تیز باشند. در صورت تیز بودن، باید تیزی گوشه یا لبه کار مربوطه را با سنباده یا سوهان برطرف نمایید (شکل ۵-۱۸۲).

شکل ۵-۱۸۲—برطرف کردن لبه تیز صفحات با سوهان

چنانچه نر لبه چسبانی شده دارای لبه برجسته نوار است آن را به وسیله ابزار لبه رند نوار برطرف کنید.

چنانچه مشخص شود در عملیات پرسکاری برای صفحاتی که روکش طبیعی دارند معایبی به وجود آمده است آنها را برطرف نمایید.

قطعات کوچکی مانند پاسنگ‌ها را می‌توانند از مازاد صفحات امدی‌اف قبلی در محل مونتاژ نیز تهیه کنید. این عمل را با کمک اره عمودی انجام دهید.

دقت کنید، لازم است راه الیاف طرح چوب روکش‌های مصنوعی در پاسنگ و قطعات دیگر را کاملاً هماهنگ قرار دهید تا ظاهر دکور ساخته شده زیبا جلوه نماید.

۲۳—۵—ساخت و مونتاژ تختخواب سوم ساخت و مونتاژ این تختخواب را نیز مانند ساخت دو تختخواب قبلی انجام دهید.

در پایان، همه صفحات سقف قسمت‌های مختلف دکور را به وسیله یراق گونیای فلزی بزرگ به دیوار پیچ کنید و ثابت نگه دارید و آنها را با بست فلزی از بالا به یکدیگر متصل نمایید، به طوری که خطر سقوط نداشته باشند (شکل ۵-۱۸۱).

شکل ۵-۱۸۱—اتصال قسمت‌های مختلف دکور به یکدیگر و به دیوار

۲۴—۵—کنترل و ارزشیابی ابعاد و کیفیت ساخت و مونتاژ دکور

پس از اتمام کار و قبل از تحویل آن، باید دکورهای ساخته شده را به ترتیب زیر کنترل نمایید:

۱—ابعاد دکورهای ساخته شده را کنترل کنید و نقشه‌های اجرایی را مقابل خود قرار دهید. جدول لیست ابعاد و تعداد و مواد ساخت را ملاحظه کنید و از وسایل اندازه‌گیری مانند متر و کولیس، گونیا و نقاهه استفاده کنید.

شکل ۱۸۴—کنترل تعادل تختخواب به وسیله جکها

۴—کلیه قسمت‌ها را از نظر سقوط نکردن و جدا شدن از دیوار امتحان کنید.

۵—کلیه ایرادات کار را بر طرف نمایید. کم و زیاد بودن اندازه‌ها و ایراد مواد اصلی و کمکی تا حدی که مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران تعیین نموده قابل قبول است. در غیر این صورت باید قطعات و مواد تعویض گردد.

۶—بعد از کنترل، ابزار و وسائل کار را تمیز کنید و از محل ساخت و مونتاژ بپرون ببرید.

۷—گزارش کارهای انجام شده را بنویسید. قیمت کار تمام شده را محاسبه و اعلام نمایید.

معایب پرسکاری ممکن است روی هم افتادن لبه‌های روکش باشد یا تاول زدگی در سطح روکش. همچنین ممکن است تغییر محل روکش زیر پرس باشد که بدون روکش شدن گوشة کار منجر شده است. یا ممکن است سفیدک زدگی ناشی از مصرف چسب در سطح صفحات باشد.

۳—کلید، پایه، لولا و براق را بازدید کنید. از صحبت محل استقرار آنها مطمئن شوید (شکل ۱۸۳).

شکل ۱۸۳—کنترل کیفیت و دقت نصب براق دکور

لولاها را امتحان کنید تا عمل باز و بسته شدن، صحیح و راحت انجام گیرد. براق تلسکوپی (ساچمه‌ای) کشوها را امتحان کنید که کارکرد صحیح و روان داشته باشند.

کلیه پیچ‌های را با انواع آچار پیچ گوشتشی دستی (ساده و چهارسو) و آچار آلن و... امتحان کنید که محکم بسته شده باشند. جک تختخواب‌ها را کنترل کنید که گاز درون آنها کافی تنظیم شده باشد.

تختخواب‌ها را کنترل کنید و آنها در حال نیمه باز قرار دهید و از باقی ماندن در حال تعادل آنها مطمئن شوید (شکل ۱۸۴).

چند توصیه اخلاق حرفه‌ای

کارهای فنی و خدماتی مهم است. عملکرد شاغلین در این رشته‌ها بر کیفیت زندگی همگان تأثیر مستقیم دارد. خدمات آنها باید در مسیر حفاظت از سلامت، ایمنی و آسایش اجتماع باشد. این افراد باید زیر چتر رفتار حرفه‌ای، که مبنی بر رفتار و سلوک اخلاقی است، حرکت کنند و به اجرای کارها مشغول شوند. از جمله وظایف حرفه‌ای که آنان پر عهده دارند موارد زیر است:

- ۱- برای کارفرما یا مشتری مانند یک امانتدار فعالیت کنند.
  - ۲- از فریبکاری پرهیز می کنند.
  - ۳- اطلاعات لازم را بدون رضایت مشتری یا کارفرما بازگو نمی کنند.
  - ۴- صرفاً به اجرای کارهایی معهود می شوند که در خصوص آنها از طریق تحصیل یا تجربه صاحب صلاحیت شده اند.
  - ۵- از پذیرفتن رشوه تحت هر عنوانی پرهیز می کنند.
  - ۶- هنگامی که مطمئن می شوند کاری به نتیجه نمی رسد آن را صریحاً به مشتریان و کارفرما بیان خود اعلام می کنند.
  - ۷- به منظور پیشرفت در حرفه خود، هرگز حاضر نمی شوند به محیط زیست، که به نسل های آینده تعلق دارد، آسیب برسانند.
  - ۸- بدون رضایت همه شرکای سودبر، در هیچ پروژه ای مشارکت نمی جویند و پیشنهادی ارائه نمی دهند.
  - ۹- هرگز با طرح انتقادهای ناصحیح از همکار دیگر و اعمال به شیوه های نامناسب و پرسش انگیز، در بی جایگاه و پایگاه شغلی برای خود نیستند.
  - ۱۰- اگر برای فرد یا شرکتی کار می کنند، هرگز از تجهیزات، آزمایشگاه و سایر امکانات آنها، بدون اجازه برای کارهای شخصی خود استفاده نمی کنند.
  - ۱۱- در کارهای مهندسی از قوانین دولتی پیروی می کنند.
  - ۱۲- دانش و اطلاعات خوبی را در زمینه تخصصی توسعه و گسترش می دهند و با شرکت در فعالیت های حرفه ای، دوره های آموزشی و فنی دانش خود را به روز نگاه می دارند.
  - ۱۳- رفتارش با همکاران خود، با انصاف و احترام است و قابلیت های آنها را ارج می نهند.
  - ۱۴- هرگاه شرایطی را مشاهده کردن که مستقیماً به شغل آنان مربوط می شود و دریافتند که فرصت پیش آمده برای اینمی و سلامت عموم مخاطره آمیز است، مراتب را صادقانه به مقامات مربوط به آن موقعیت ها اطلاع می دهند.
  - ۱۵- هرگونه اقدامی را، مستقیم یا غیرمستقیم، جهت وادرار کردن، گمراحتاً ساختن یا بر حساب انسان مستقل شرکت (با هدف دستکاری صورت های مالی) تأثیر گذاشت، ممنوع می دانند.
  - ۱۶- آنها، نسبت به رقبای خود، منصفانه و صادقانه به دنبال عملکرد بهتر و کسب مزایای رقابتی بیشترند و به دنبال فعالیت از طریق کسب و کار غیراخلاقی و غیرقانونی نیستند.

کتاب : بایسته‌های اخلاق مهندسی

ترجمہ : مصطفیٰ ساکت

آزمون پایانی

۱- مشخصات دکور برای موافقیت و جذب مشتری چگونه باید باشد؟

۲- برای ساخت کتابخانه چوبی با صفحات امدادی اف کدام اندازه ارتفاع مناسبتر است؟

الف) ۱۶۵ تا ۲۱۰ سانتی متر   ب) ۱۵۰ تا ۱۷۵ سانتی متر   ج) ۱۵۰ تا ۲۵۰ سانتی متر   د) ۸۵ تا ۲۰۰ سانتی متر

۳- عرض تختخواب یک نفره چند سانتی متر است؟

الف) ۵۰ تا ۶۵ سانتی متر   ب) ۸۹ تا ۱۰۵ سانتی متر

۴- طول تختخواب کودکان چند میلی متر است؟

الف) ۵۰۰ تا ۸۰۰ سانتی متر   ب) ۸۰۰ تا ۱۶۰۰ سانتی متر

۵- ابزارهای مونتاژ در ساخت دکور را نام بیرید.

۶- چرا صفحات امدادی اف یا تخته خرده چوب را برای ساخت دکور چوبی لبه‌حسابی می‌کنند؟

۷- چرا بازدید از محل مصرف دکور چوبی برای ساخت و مونتاژ آن لازم است؟

۸- مواد مورد استفاده در ساخت دکورهای چوبی را نام بیرید.

۹- ارۀ پانل بُر عمودی (دیواری) چه کاربردی در ساخت و مونتاژ دکور چوبی دارد؟

۱۰- برای رعایت صرفه‌جویی در مصرف صفحات امدی‌اف برای ساخت و مونتاژ دکور چه کار می‌کنید؟

۱۱- مورد استفاده ماشین ارۀ کشویی در ساخت دکور چوبی کدام است؟

الف) یک ضخامت کردن چوب‌ها در فراورده‌های چوبی

ب) ایجاد اتصال فاق و زبانه و دم‌چلچله در قطعات چوبی

ج) بریدن صفحات امدی‌اف و تخته خرده چوب و قطعات چوبی

د) در آوردن جای لولای گازری

نصب دکور چوبی

هدف‌های رفتاری : هنرجو پس از پایان این فصل قادر خواهد بود :

- ۱- اصول نصب انواع دکور و کابینت چوبی ایستاده و هوایی را بیان کند.
- ۲- زیرسازی برای نصب دکور و کابینت چوبی را انجام دهد.
- ۳- تراز کردن زیر کار قبل از نصب دکور چوبی را انجام دهد.
- ۴- ابزارهای نصب دکور و کابینت را به کار گیرد.
- ۵- نصب دکور یا کابینت هوایی چوبی را انجام دهد.
- ۶- نصب دکور یا کابینت زمینی چوبی را انجام دهد.

ساعت آموزشی		
جمع	عملی	نظری
۳۲	۲۴	۸

پیش‌نامه‌ون

- ۱- روش‌های نصب دکور و کابینت‌های چوبی را نام ببرید.
- ۲- نام دیگر کابینت ایستاده چیست؟
- ۳- ابزارهای مورد نیاز برای نصب انواع دکور و کابینت را نام ببرید.
- ۴- چرا باید برای نصب دکور و کابینت از تراز استفاده نمود؟
- ۵- برای نصب انواع دکور و کابینت به دیوار از چه وسیله‌هایی استفاده می‌شود؟

ب) دکورها را به یکدیگر متصل نمود؛
ج) دکورها را به کمک حلقه و میله‌های فلزی، که در دیوار و سقف قرار می‌گیرند، و نیز به کمک سیم مفتول، به دیوار و سقف متصل کرد. سقف کاذب بانک‌ها و سینماها، نمونه‌های بارزی از این گونه نصب هاست.

۴-۱-۶- روش‌های نصب دکورها به دیوار : برای نصب دکورها به دیوار، دو روش کلی زیر به کار گرفته می‌شود :
الف) دکورهایی که صفحات آن، مستقیماً به دیوار، پیچ می‌شوند : این روش، شامل مراحل زیر است :
یک - ابتدا باید دکور را در محل خود قرار داد و محل های اتصال دکور به دیوار را، با دریل و مته چوب یا آهن سوراخ نمود (شکل ۶-۱).

شکل ۱-۶- سوراخکاری دکور با مته چوب یا آهن

توجه : قطر مته، باید ۱ میلی‌متر بزرگ‌تر از قطر پیچ باشد، تا میله پیچ به راحتی از آن عبور کند (شکل ۲-۶).

شکل ۲-۶- میله پیچ باید به راحتی از سوراخ ایجاد شده، عبور کند.

۱-۶- اصول نصب انواع دکور و کابینت‌های چوبی
دکورهای چوبی، انواع مختلفی دارند که با توجه به مکانی که از آنها استفاده می‌شود، باید به روش طراحی، ساخت و نصب آنها توجه نمود.

۱-۶-۱- مراحل ساخت دکورهای چوبی : ابتدا باید بعد فضایی که دکور در آن قرار می‌گیرد، اندازه گیری شود. سپس با توجه به فضا و نوع کاربرد دکور یا کابینت، نقشه آن را طراحی نمود. در این مرحله از کار، اندازه گیری دقیق و ثبت منظم اندازه‌ها، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

پس از طراحی و ترسیم نقشه‌های برش، باید صفحات چوبی را برشکاری کرد. لازم است توضیح داده شود که نقشه برشی مناسب، نقشه‌ای است که بیشترین قطعه و کمترین دوربین را داشته باشد.

در مرحله بعد، باید قطعات برش خورده را با نوار پیوی‌سی (PVC) به چسبانی کرد. واضح است که بعضی از لبه‌ها، نیازی به لبه چسبانی ندارند. بنابراین قبل از شروع کار، باید لبه‌های موردنیاز را با مارژیک یا وسیله‌ای مناسب، مشخص نمود. بعد از این عملیات، باید محل اتصال قطعات را مشخص کرد و عمل سوراخکاری را انجام داد.

۱-۶-۲- مونتاژ دکورهای چوبی : به طور کلی، مونتاژ دکورهای چوبی صفحه‌ای بهدو صورت زیر انجام می‌پذیرد :
الف) حمل قطعات آماده شده به محل نصب، و مونتاژ آنها با اتصالات مختلف و مناسب مانند اتصال با پیچ امدادی اف، اتصال الیت، اتصال دوبل و ....

ب) تقسیم دکورهای بزرگ به قطعات کوچک‌تر، و سپس حمل آنها به محل نصب و سرانجام مونتاژ کلی؛ که در این مورد می‌توان به کمدها و فایل‌های موجود در بانک‌ها اشاره کرد. در واقع ابتدا قطعات گفته شده در کارگاه ساخته و مونتاژ می‌شوند و در آخر، در بانک، کنار و روی هم قرار می‌گیرند و توسط پیچ فیکس، بهم بسته و محکم می‌شوند.

۱-۶-۳- نصب دکورهای چوبی : همان‌طور که گفته شد، برای افزایش استحکام و جلوگیری از خطر سقوط دکورهایی مانند کمدها، طبقات کتابخانه‌ها، دکورهای تزیینی روی دیوار، کابینت‌های دیواری و نیز دیوارکوب‌ها (پوشش دیوارها و سقف)، باید :
الف) دکورها را به دیوار پیچ کرد؛

چهار - اکنون باید رولپلاک را به طور کامل داخل سوراخ دیوار کویید؛ به طوری که انتهای رولپلاک با سطح دیوار بکسان شود (شکل ۶-۷). در چنین شرایطی، رولپلاک به درستی داخل دیوار قرار گرفته است.

شکل ۶-۶ - رولپلاک، باید به طور کامل داخل دیوار کوییده شود.

نکته: هرچه وزن دکور سنگین تر باشد، رولپلاک و پیچ مورداستفاده نیز باید بزرگ تر باشد.

توجه: رولپلاک را باید طوری انتخاب کرد که داخل سوراخ متنه لق نزند و با ضربه چکش، جاسازی شود (شکل ۶-۸).

شکل ۶-۸ - جاسازی رولپلاک در داخل سوراخ دیوار به وسیله چکش

پنج - در این مرحله، باید دکور را در جای خود قرار داد و با مشاهده منطبق بودن سوراخ دکور با سوراخ رولپلاک، پیچ خودکار چوب را در سوراخ قرار داد و محکم به رولپلاک بست. نکته: برای رولپلاک، باید از پیچ خودکار چوب که استحکام آن زیاد است، استفاده کرد. بدیهی است پیچ امدی اف، به علت استحکام کمتر، مناسب این کار نیست (به شکل ۶-۵ مراجعه کنید).

دو - باید به کمک نوک متنه یا میخ، محل سوراخ کردن دیوار را مشخص نمود (شکل های ۳-۶ و ۴-۶).

شکل ۴-۶ - محل سوراخ روی دیوار، توسط متنه مشخص شده است.

شکل ۳-۶ - مشخص کردن محل سوراخ روی دیوار، به کمک میخ

سه - اکنون باید دکور را از جلو دیوار کنار کشید و محل سوراخ مشخص شده روی دیوار را با دریل و متنه الماسه مناسب، به اندازه طول رولپلاک سوراخکاری نمود (شکل های ۶-۵ و ۶-۶).

شکل ۶-۵ - متنه الماسه، رولپلاک و پیچ های مناسب کار

شکل ۶-۶ - سوراخکاری دیوار با متنه الماسه مناسب

۴- در این مرحله، دکور یا همان قطعات ام.دی.اف را روی قطعات چوب قرار می‌دهند و از پهلوی‌از رزوی ورق‌های ام.دی.اف، توسط میخ و به وسیله دستگاه میخ کوب اس کی (SK) به هم متصل می‌شوند. یادآوری می‌شود این مبحث، در «فصل هفتم - ساخت و اجرای پوشش سقف، کف و دیوار» به‌طور کامل، توضیح داده خواهد شد.

۶-۶ نصب انواع کابینت‌های چوبی

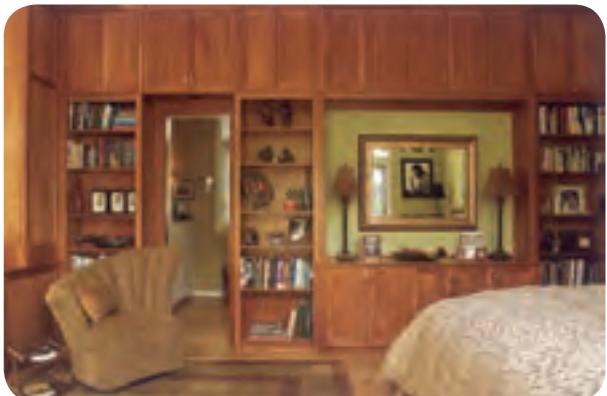
پس از ساخت کابینت، و البته قبل از نصب درها، باید کابینت را در محل خود در آشپزخانه، دست‌شویی (بالای روشویی)، اتاق مطالعه (کتابخانه دیواری یا...)، اتاق پذیرایی (با کاربرد ویترین) و... روی زمین یا به دیوار نصب کرد (شکل ۶-۹).

ب) دکورهایی که صفحات آن، مستقیماً به دیوار، پیچ نمی‌شوند: روی این دکورها، با توجه به زیبایی و ظرافت خاصی که دارند، نباید اثر پیچ دیده شود؛ مانند دیوارهای کاذب بانک‌ها، سالان‌ها و ... بنابراین برای نصب آنها، باید مراحل زیر را به کار بست:

۱- باید مناسب با قطعات ام.دی.اف دکور، قطعات چوب را برای زیرکار، برش زد، سوراخ‌هایی روی آنها ایجاد نمود و طبق نقشه، آنها را روی دیوار قرار داد.

۲- باید با توجه به سوراخ‌های روی چوب، محل رولپلاک‌ها را نیز توسط میخ یا مته، روی دیوار مشخص نمود، سوراخ‌کاری کرد و رولپلاک‌ها را به درستی داخل دیوار کویید.

۳- اکنون باید چوب‌ها را با پیچ خودکار چوب به رولپلاک، محکم کرد.

شکل ۶-۹

یادآوری: شیار پشت‌بند را باید با ارتفاع گرد و با فاصله ۲۰ میلی‌متر از لبه کار، ایجاد نمود (شکل ۶-۱۰). این مقدار پشت‌بند (۴ میلی‌متر) در نظر گرفته شده است.

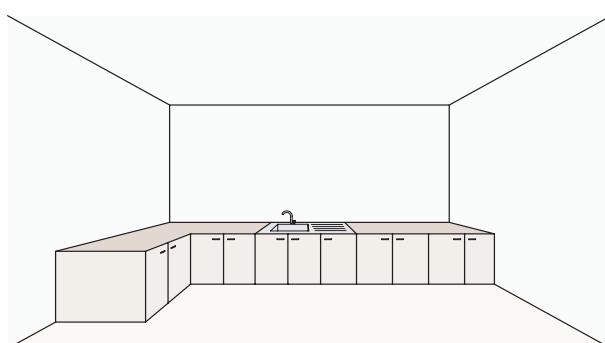
۱-۶-۲- نصب واحدهای زمینی کابینت: برای نصب کابینت‌های زمینی، می‌توان به سه روش زیر اشاره نمود:

۱- استقرار ساده: در این روش، پس از آنکه کابینت در جای خود قرار گرفت، پایه‌های آن را که پیچی و قابل تنظیم‌اند، به منظور «تراز کردن»، تنظیم ارتفاع می‌کنند (شکل ۶-۱۲).

شکل ۶-۱۲

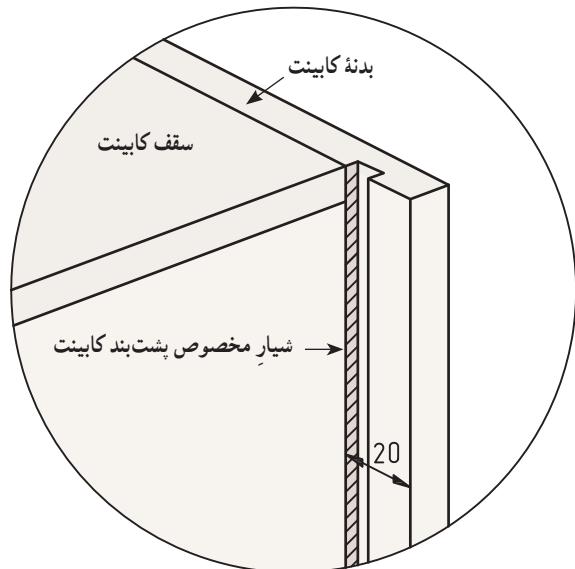
در واقع این کابینت، بدون هیچ وسیله یا ابزاری، مستقیماً روی زمین قرار می‌گیرد. بدیهی‌ست نصب کابینت با این روش، مستلزم آن است که اولاً کابینت، به دلیل بزرگ بودن، آنقدر سنگین باشد که در اثر ضربه، هُل دادن یا تکیه کردن افراد جایه جا نشود؛ و ثانیاً کابینت حداقل از دو طرف با دیوار تماس داشته باشد و به آن تکیه کند. شکل ۶-۱۳ کابینتی را نشان می‌دهد که هم سنگین است و هم از سه طرف، محصور.

شکل ۶-۱۳

۲- استقرار با پیچ: در این روش، پس از استقرار کامل کابینت، آن را از داخل و توسط دریل و مته مناسب سوراخ می‌کنند و کابینت به وسیله پیچ و روپلاک (که البته باید در انتخاب پیچ و روپلاک مناسب، دقت لازم را به کار بست) به دیوار نصب می‌شود.

توضیح اینکه برای سبک شدن کابینت‌های دیواری، باید پشت‌بند را از فیبر یا ام.دی.اف ۳ میلی‌متری، که داخل شیار، جا زده می‌شود، در نظر گرفت.

شکل ۶-۱۰

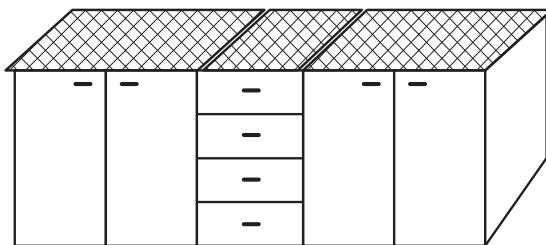
برای نصب کابینت، پیشنهاد می‌گردد که ابتدا از واحدهای زمینی شروع شود تا اولاً با توجه به شیب کف، عملیات تراز کردن که هم مربوط به واحدهای زمینی می‌شود و هم واحدهای هوایی، به شکل درست انجام گیرد؛ ثانیاً در صورت لزوم، بتوان از سطح رویی کابینت‌های زمینی، به منظور تکیه‌گاه یا «زیریابی» استفاده نمود (شکل ۶-۱۱)؛ و ثالثاً در صورت کمبود فضای کار، با استقرار واحدهای پایینی، بتوان فضای لازم را برای گردش کار افزایش داد.

شکل ۶-۱۱

د) قیدهای پشت‌بند، نقش تقویت کننده پشت‌بند را دارند و برای پیچ کردن کابینت به دیوار، باید از این قسمت‌ها کمک گرفت.

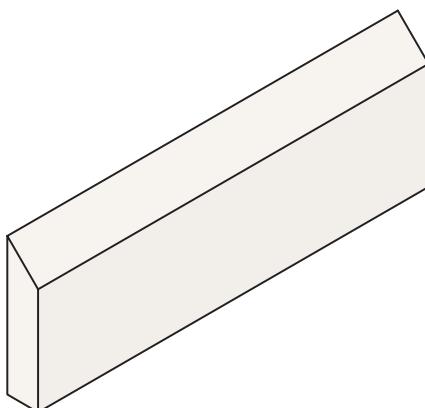
۳- استقرار با فیتینگ: این روش، که چندان هم متداول نیست، فقط برای کابینت‌های تک در یا حداقل دو در با صفحهٔ مجزا مناسب است، که به همین دلیل، کمتر مورد توجه قرار می‌گیرد (شکل ۶-۱۶).

شکل ۶-۱۶

نکته: در مواردی که کابینت‌ها به صورت چند در ولی یک تکه ساخته می‌شود نیز، ممکن است از این روش استفاده گردد. برای نصب کابینت زمینی با این روش، باید به ترتیب زیر عمل کرد:

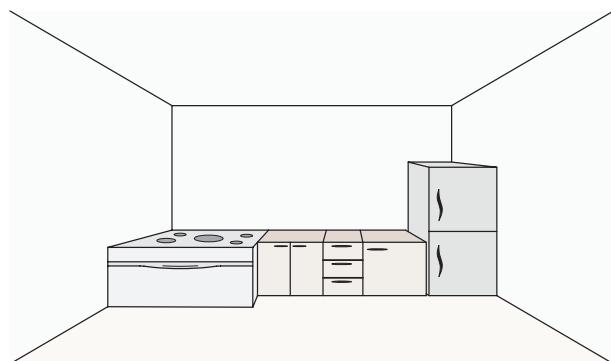
(الف) قید پشت مورد استفاده در این روش، باید از یک طرف به صورت ۴۵ درجه برش داده شود؛ که این کار بهتر است با اره گرد انجام گیرد. در شکل ۶-۱۷، قید پشت‌بند مناسب برای این روش نصب نشان داده شده است.

شکل ۶-۱۷

یادآوری: برای نصب این قید به پشت کابینت، مقدار ۱۶ میلی‌متر تو نشستگی را باید در نظر گرفت (شکل ۶-۱۸).

یادآوری: قبل از پیچ کردن کابینت، باید آن را تراز کرد. نکته: با این روش، حتی کابینت‌های «تک در» را نیز می‌توان با تکیه بر یک دیوار نصب نمود. شکل ۶-۱۴ یک کابینت دو در، یک فایل و یک کابینت تک در را نشان می‌دهد که از داخل به هم پیچ شده و هر سه واحد به یک دیوار نصب شده‌اند. در مواردی که برای کابینت‌های زمینی نیز از پشت‌بند فیبر یا ام.دی.اف ۳ میلی‌متر استفاده می‌شود، باید نکات و مراحل زیر را مورد توجه قرار داد:

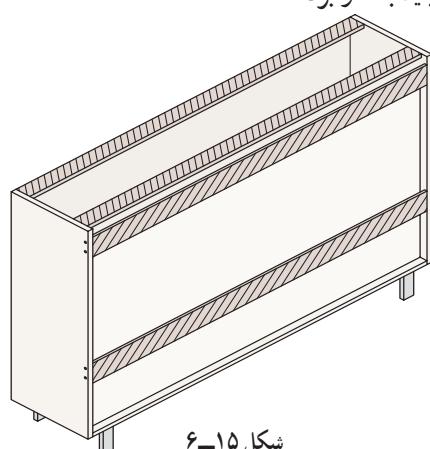

شکل ۶-۱۴

(الف) با فاصله ۲ سانتی‌متر از لبه بدنه‌ها و کف، شیاری با اره گرد ایجاد گردد.

(ب) فیبر پشت‌بند (ام.دی.اف ۳ میلی‌متری) داخل شیار جا زده شود.

(ج) یک قطعه نوپان یا لترون یا ام.دی.اف ۱۶ میلی‌متر، به عرض ۷ تا ۱۰ سانتی‌متر و طولی برابر با دهانه داخلی کابینت، تهیه و از پیرون، به کابینت پیچ شود (شکل ۶-۱۵). این قطعه (قید پشت‌بند) را برای پایین کابینت و در فاصله ۷ تا ۱۰ سانتی‌متری از کف نیز باید به کار برد.

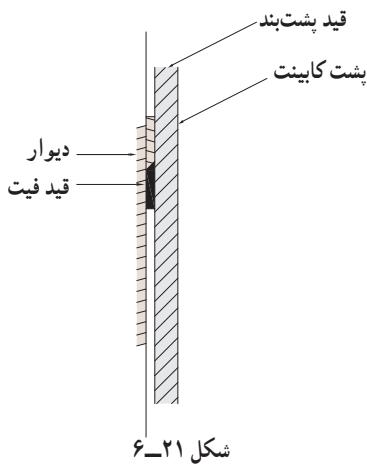

شکل ۶-۱۵

شکل ۶-۲۰

توجه : شب قید پیچ شده به دیوار، باید طوری باشد که وقتی قید پشت‌بند کابینت روی آن قرار می‌گیرد، همیگر را کاملاً جذب کند یا به اصطلاح، روی هم «فیت» شوند. به شکل ۶-۲۱ توجه کنید.

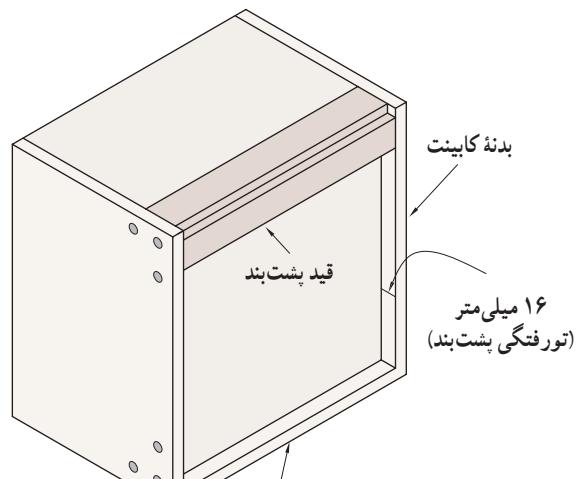
شکل ۶-۲۱

از مهم‌ترین دلایل استفاده نکردن از روش فیتینگ برای کابینت‌های زمینی، این است که :

اولاً : روش‌های استقرار ساده و استقرار با پیچ، از این روش، آسان‌تر و کم دردسرتر است؛

ثانیاً : از نظر فنی، نیازی به انجام این مراحل دشوار و زمان‌بر نیست، زیرا کابینت‌ها، به راحتی روی زمین مستقر می‌شوند.

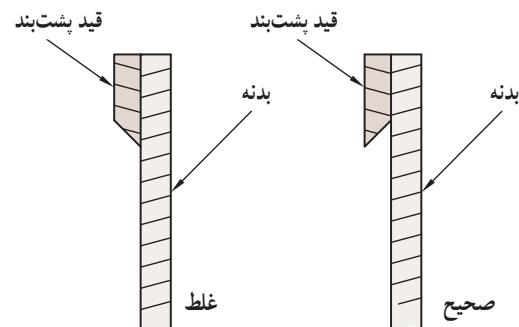
ثالثاً : در مواردی که صفحه روی کابینت (پیشخوان) یک تکه است (شکل ۶-۲۲)، چنانچه به هر دلیلی نیاز به تعویض، تعمیر یا حتی خارج شدن یک کابینت از جای خود باشد، ابتدا باید صفحه را از روی کابینت‌ها جدا کرد و سپس اقدامات دیگر را انجام داد؛ که این کار، خود، هم زمان‌بر است و هم برای نصب مجدد صفحه، از دقت و احیاناً آبندی بودن صفحه با سایر قطعات می‌کاهد.

شکل ۶-۱۸

ب) بهتر است مطابق شکل ۶-۱۸، قید پشت‌بند را در بالاترین جای کابینت نصب نمود.

توجه : برای نصب قید پشت‌بند، باید توجه داشت که شب قید، از طرف داخل باشد. در شکل ۶-۱۹، شکل درست و غلط نصب کردن این قید، نشان داده شده است.

شکل ۶-۱۹

ج) پس از نصب قید پشت‌بند، باید یک قید دیگر با همان ابعاد و همان زاویه ۴۵ درجه تهیه نمود و با توجه به فاصله قید روی کابینت تا کف زمین، آن را روی دیوار نصب کرد.

د) برای نصب این قید روی دیوار، باید از تراز استفاده نمود، زیرا کابینت‌ها پس از نصب، باید کاملاً تراز باشند. به شکل ۶-۲۰ توجه کنید.

بانصب قید پشت بند، به راحتی می‌توان کابینت را به وسیله پیچ و روپلاک، به دیوار پیچ نمود.

توجه: برای جلوگیری از حرکت و جلو آمدن پایین کابینت، توصیه می‌شود که یک قید پشت بند نیز به پایین کابینت نصب شود تا پایین کابینت نیز با یک یا دو پیچ، به دیوار محکم شود.

یادآوری: اندازه و ابعاد قیدهای پشت بند، و نحوه نصب آنها به کابینت هوایی، دقیقاً مشابه قیدهای پشت بند در کابینت زمینی است.

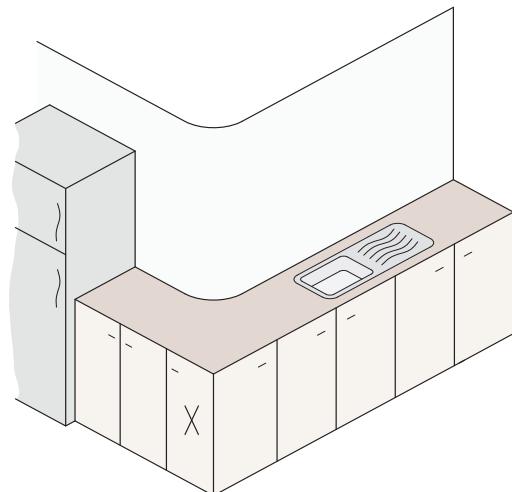
۲- استقرار با فیتینگ: از آنجایی که نصب کابینت و دکورها به وسیله پیچ و روپلاک، مخصوص کابینتها فلزی است و امروزه نیز در صنایع چوب چندان متداول نیست، به منظور نصب کابینتها همچویی چوبی (الترون، ام.دی.اف، چوب و...) از این روش استفاده می‌شود (شکل ۶-۲۴).

شکل ۶-۲۴

برای نصب کابینتها همچویی، باید به شرح زیر عمل کرد:
(الف) پس از نصب پشت بند و سقف کابینت، باید قید پشت بند را به کابینت پیچ کرد.

توجه: ناگفته نماند که برای راحتی و سرعت مونتاژ کابینتها، می‌توان شیار مخصوص پشت بند را در سه طرف (دو بدنه و یک کف) ایجاد کرد، ولی طرف چهارم (سقف) را به جای شیار زدن می‌توان به طور کامل برش داد. در این صورت، کابینت را به طور کامل مونتاژ می‌کنند، و پشت بند آن به صورت کشویی جامی زنند و در آخر، قسمت بالای پشت بند به سقف، منگنه می‌شود (شکل ۶-۲۵).

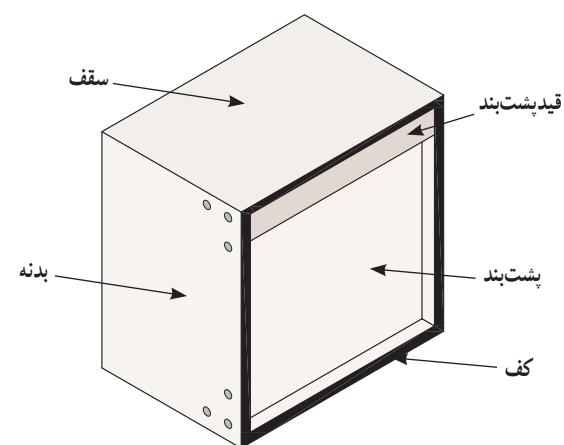
شکل ۶-۲۲ در این آشپزخانه، صفحه روی کابینت (پیشخوان) یک تکه بوده و لازم است که کابینت سوم از سمت چپ، تعویض شود.

بنابراین توصیه می‌شود که در صورت یک تکه بودن پیشخوان، از نصب به روش فیتینگ صرف نظر شود.

۳- نصب واحدهای هوایی کابینت و دکور چوبی: برای نصب کابینتها هوایی، می‌توان به دو روش زیر اقدام کرد:

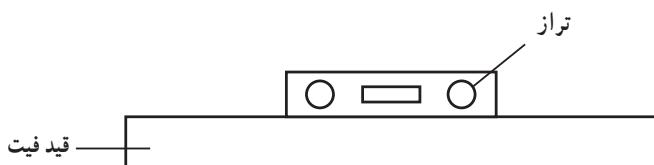
۱- استقرار با پیچ: همان طور که پیش از این گفته شد، برای سبکی کابینتها هوایی، پشت بند از فیبر یا ام.دی.اف ۳ میلی‌متری می‌گیرند. بنابراین با توجه به اینکه فیبر، توانایی نگه داشتن کابینت را با پیچ و روپلاک ندارد، لازم است که از تقویت کننده‌ها استفاده شود.

تقویت کننده‌ها، همان قیدهای پشت بند هستند که با توجه به ایجاد شیار پشت بند با ۲۰ میلی‌متر فاصله تا لبه کار، می‌توان آنها را به پشت کابینت پیچ کرد (شکل ۶-۲۳).

شکل ۶-۲۳

یادآوری: برای نصب قید فیت روی دیوار، باید از تراز استفاده نمود (شکل ۶-۲۸).

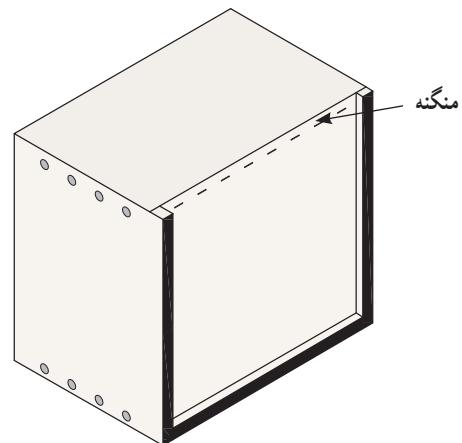

شکل ۶-۲۸

توجه: برای چند کابینت متصل به هم، بهتر است از یک قید فیت یک سره که روی دیوار نصب می‌شود، استفاده کرد.
ج) پس از نصب هر دو قید روی کابینت و روی دیوار، می‌توان کابینت را به آرامی روی دیوار قرار داد، به طوری که هر دو قید نصب شده، روی هم فیت شوند. شکل ۶-۲۹، نمایی خارجی، از نحوه قرار گرفتن این دو قید را نشان می‌دهد.

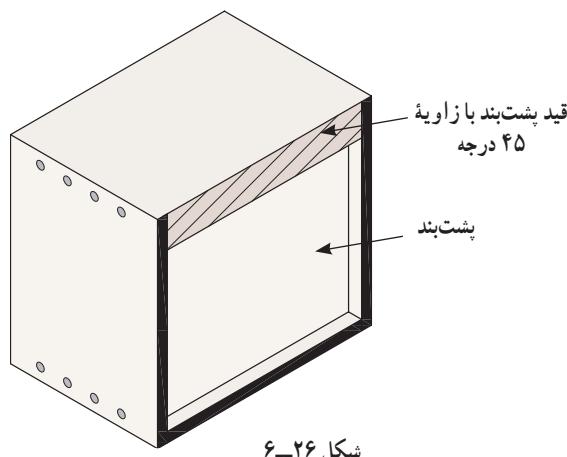

شکل ۶-۲۹

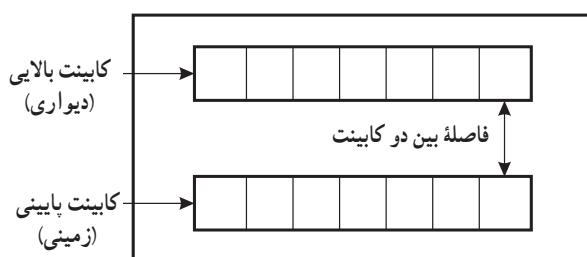
شکل ۶-۲۵ پشت بند به سقف منگنه می‌شود.

یادآوری: با توجه به شکل ۱۱-۶، قید پشت بند را درست نصب کنید (شکل ۶-۲۶).

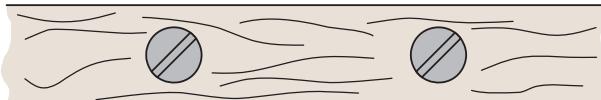
شکل ۶-۲۶

ب) با توجه به فاصله استاندارد بین کابینت زمینی و هوایی که ۴۵° تا ۶۰° میلی‌متر است (شکل ۶-۲۷) و با توجه به عرض قید پشت بند که ۷ تا ۱۰ سانتی‌متر است، باید قید فیت (45 درجه) مخصوص دیوار را که قبلاً تهیه شده است، روی دیوار نصب نمود.

شکل ۶-۲۷

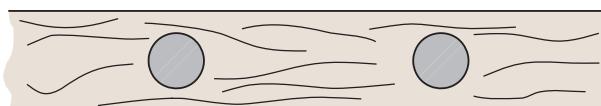
توجه: گاهی اوقات، به جای استفاده از گونیا یا قطعات L شکل، از قطعه ام.دی.اف یا لترون همنگ با کابینت، به عرض ۳ سانتی متر و طولی برابر با متراز طول کابینت استفاده می کنند (شکل ۶-۳۱).

شکل ۶-۳۱

بدیهی سست که این قطعه نیز باید مانند کل کابینت، لبه چسبانی یا پی وی سی شود.

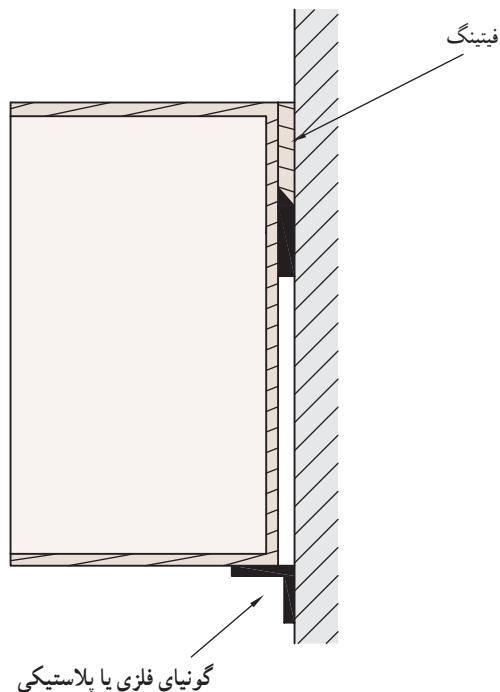
نکته: قطعه نگه دارنده زیرین کابینت، باید با پیچ و روپلاک به دیوار نصب شود. بنابراین پس از پایان این کار، لازم است که روی پیچ ها را با پولک همنگ، پوشش داد (شکل ۶-۳۲).

شکل ۶-۳۲—نگه دارنده زیرین کابینت، از جنس و رنگ کابینت

پس از آنکه کابینت ها به طور کامل و تراز شده، روی زمین و به دیوار نصب گردید، باید درها را متصل نمود.
به منظور تفهیم بهتر مطلب، در فصل نهم (اجرای پروژه) به طور کامل و به صورت عملی این مباحثت مجددًا توضیح داده می شود.

د) برای جلوگیری از جلوآمدن پایین کابینت و همچنین برای محکم تر شدن و جلوگیری از سقوط احتمالی کابینت به دلیل داشتن وزن زیاد وسایل داخل آن، می توان از گونیا یا قطعات L شکل (فلزی یا پلاستیکی) در زیر کابینت ها کمک گرفت (شکل ۶-۳۰).

شکل ۶-۳۰

چند توصیه از اخلاق حرفه‌ای

کارکنان یک سازمان لازم است دارای ویژگی‌های زیر باشند :

الف) اخلاق فردی : فرد در زندگی شخصی خود نسبت به خود، خانواده، همکاران، همسهربان، هموطنان و تمام کسانی که با آنان به نوعی در ارتباط و تعامل است و نسبت به منابع ملی و محیط زیست، مسئولیت اخلاقی دارد. این مسئولیت بر اصول معینی استوار است و این اصول در مجموع خاستگاه اخلاق فردی است.

ب) اخلاق شغلی : افراد برحسب شغلی که دارند باید دارای اخلاق مخصوص آن شغل باشند. یک پزشک، یک مهندس، یک بازرگان و یک بازرس بانک هر کدام با مسئولیت اخلاقی متفاوتی سروکار دارند. اخلاق پزشکی و اخلاق مهندسی رشته‌ای از دانش اخلاقی است که روابط شغلی حرفه پزشکی و مهندسی را مورد مطالعه قرار می‌دهد.

کتاب اخلاق مهندسی و مهندسی اخلاق

نویسنده : دکتر مهدی بهادری نژاد

آزمون پایانی

۱- روش نصب دکور زمینی را شرح دهید.

۲- روش نصب دکور هوایی را شرح دهید.

۳- تراز نمودن دکور و کابینت‌ها به چند روش انجام می‌شود؟

۴- برای استقرار و محکم شدن کابینت و دکور به دیوار از چه روشی استفاده می‌کیم؟

۵- فاصله استاندارد بین کابینت زمینی و هوایی کدام است؟

- الف) ۴۵° تا ۶۰° میلی‌متر
ب) ۴۰° تا ۵۰° میلی‌متر
ج) ۵۰° تا ۷۰° میلی‌متر
د) ۵۵° تا ۶۵° میلی‌متر

نصب و اجرای پوشش سقف، کف و دیوار

هدف‌های رفتاری : هنرجو پس از پایان این فصل قادر خواهد بود :

- ۱- عملیات عمومی درودگری برای نصب دکور چوبی را انجام دهد.
- ۲- انواع مواد اولیه سقف، دیوار و لمبه چوبی و آکوستیک را بیان کند.
- ۳- اصول زیرسازی سقف، کف و دیوار را بیان کند.
- ۴- اصول ترازکردن (شاقول کاری) و روش‌های سقف‌کوبی، دیوارکوبی و لمبه‌کوبی را بیان کند.
- ۵- ساخت و اجرای پوشش سقف، کف و دیوار را انجام دهد.

ساعت آموزشی		
جمع	عملی	نظری
۴۸	۴۰	۸

پیش آزمون

۱- انواع مواد اولیه به کار رفته در دیوارکوبی را بنویسید.

۲- انواع صفحات آکوستیک را نام ببرید.

۳- انواع روکش‌های مورد استفاده در دیوارکوب‌ها را بنویسید.

۴- دلایل ویژگی‌های استفاده از دیوارکوب‌ها را توضیح دهید.

۵- طریقه نصب رویه دیوارکوب را مختصرًا شرح دهید.

۶- برای تراز سطح دیوارکوب‌ها از چه وسیله‌هایی استفاده می‌شود؟

۷- روش تراز با شیلنگ را توضیح دهید.

۸- ابزارها و یراق‌آلات به کار رفته در نصب پارتیشن را نام ببرید.

۹- روش‌های ساخت کلاف سقف کاذب برای نصب دکور چوبی را نام ببرید.

۱۰- انواع سقف‌های کاذب را در دکورسازی نام ببرید.

لبه‌های پایین متصل به کف اتاق و سقف را با زهوارهای چوبی پهن می‌پوشانند و در قسمت کف، اصطلاحاً از قرنیز چوبی استفاده می‌کرند که از زهوارهای تخت و بلندی به طول سه متر و ضخامت ۱ سانتی‌متر و عرض ۸–۱۰ سانتی‌متر ساخته می‌شود و ایرادهای کار در لبه پایین و بالا را می‌پوشاند.

البته در قسمت سقف و لبه‌های بالای دیوار از زهوارهای زیاتر و فرم‌دار استفاده می‌شود. پس از اتمام ساخت دکور سنباده کاری، بتونه کاری و رنگ کاری صورت می‌گرفت.

۷-۲ پوشش بین دیوار کوب‌های روکش طبیعی با زهوارهای چوبی

قبل‌اً ذکر شد که با ایجاد برش نیم‌نیم یا شیار آنداختن در طول نوپان‌های دکور دیواری از فیبر روکش شده (روکش طبیعی) یا ورق‌های فلزی براق بین دو ورق، نوپان را می‌پوشانند.

البته در بعضی موارد لبه‌های نر نوپان‌ها را با زهوارهای چوبی می‌پوشانند و با فرز نیم‌گرد زدن باعث زیبایی بیشتر کار می‌شوند و با قراردادن ورق‌های فلزی در پشت این زهوارها به طرقه‌های که گفته شد باعث زیبایی دکور می‌شوند.

در مواردی به لبه نر نوپان‌های روکش دار زهوار چوبی نمی‌چسبانند و همان لبه‌ها را نیم‌نیم می‌کرند و آنها را به طور بر عکس در مقابل هم قرار می‌دادند.

در مواردی هم دو لبه نر نوپان را به طور صاف و ساده در کنار هم قرار می‌دادند و از روی دکور دیوار کوب، زهوارهای چوبی فرم‌دار را، که معمولاً دارای سه سانتی‌متر عرض بودند، به کمک چسب چوب و میخ‌های بی‌سرسیستی یا میخ‌کوب، با روش قرینه‌سازی می‌چسبانند.

به دلیل اینکه احتمال دارد زهوارهای چوبی ۳ سانتی‌متر عرض با طول ۳ متر نمدار باشد (یعنی کمی رطوبت داشته باشد) و احتمال پیچیدگی در زهوارها وجود دارد، زهوار را بر روی یکی از نوپان‌ها می‌چسبانند تا احتمال ترک و پیچیدگی کمتر باشد. از همان شیوه‌ای که برای پوشش دیوارها استفاده می‌شود برای پوشش سقف نیز استفاده می‌شود.

البته زهوارهای چوبی‌ای که از رو کوبیده می‌شوند باید از

۱-۷- دکوراسیون دیوار، پوشش دیوار با چوب برای زیبایی و آرامش روانی بیشتر، از چوب برای دیوار منازل، رستوران‌ها، سالن‌های کنفرانس، سینماها و غیر آنها استفاده می‌شود.

در گذشته از چوب نراد، کاج و سرو، که اصطلاحاً به آنها چوب روسی گفته می‌شود؛ برای دیوار کوب استفاده می‌شد. هم‌اکنون نیز از چوب در مناطق شمالی کشور، به دلیل مقاومت آن در برابر حملات حشرات و وجود صمغ و رزین در بافت چوب و مقاومت در مقابل رطوبت و کمتر بودن پیچیدگی و پوسیدگی آن، استفاده می‌شود و در محیط‌های مرطوب و گرم سوناها نیز قابل استفاده است. ولی از لحاظ اقتصادی و به منظور حفظ جنگل‌ها این نوع استفاده از چوب رایج نیست.

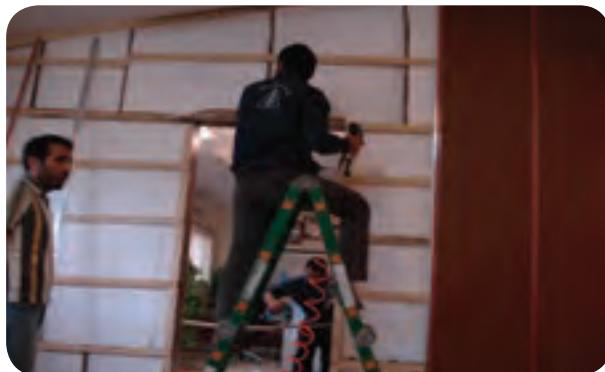
در ادامه، تخته خرد چوب با روکش‌های طبیعی مورد استفاده قرار گرفت. البته باید دور روی تخته خرد چوب را روکش کرد تا تاب برندارد.

در نمای رویه کار از روکش‌های قیمتی، مانند راش و ملچ و گرد و استفاده می‌شود و روی دیگر نوپان آنکه در پشت کار و سمت دیوار قرار دارد از روکش‌های ارزان قیمت مانند: صنوبر، سپیدار، بید و پده استفاده می‌شود، که در بازار به آنها، چوب تبریزی یا چوب سفید می‌گویند.

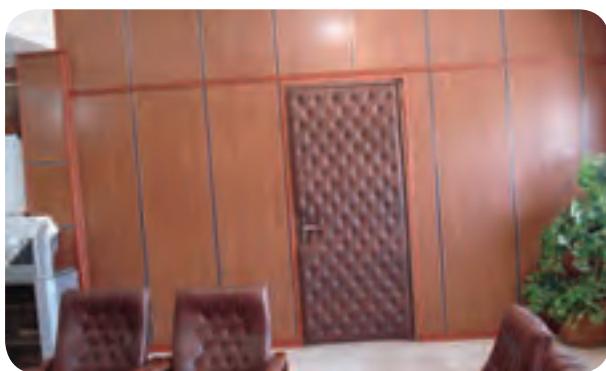
در روکش طبیعی، لبه‌های قطعات بربده شده را با زهوار چوبی می‌پوشانند و معمولاً قطعات نوپان را به اندازه طول دیوار از زمین تا سقف و عرض آن را از ۲۰ تا ۴۰ سانتی‌متر در نظر می‌گرفتند و چهار طرف هر قطعه را با زهوار چوبی می‌پوشانند. در مورد سقف نیز با همان شیوه دیوار کوب از روکش طبیعی استفاده می‌نمودند و آنها را با عرض نوپان‌های دیوار و به اندازه طول سقف (درست مقابل دیوار در سقف) می‌پوشانند.

بین دو قطعه نوپان را فاصله‌ای حدود ۲ تا ۳ سانتی‌متر در نظر می‌گیرند و آن را با فیبر روکش شده یا ورقه‌های برنج، که طلایی رنگ و براق دیده می‌شد، با زهوار چوبی می‌پوشانند.

برای این امر لبه نوپان را از طول از قسمت پشت، دوراهه می‌کرند و شیاری در پهلوی آنها ایجاد می‌کرند و قطعات فیبر یا فلزها را در این دوراهه‌ها قرار می‌دادند و پس از نصب،

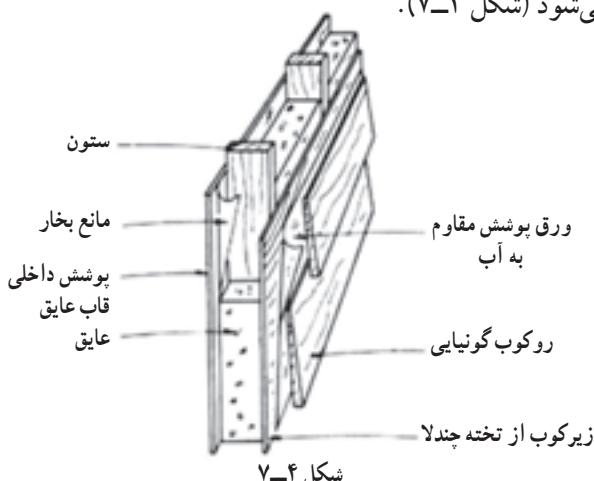

شکل ۷-۲

شکل ۷-۳

در روش دیگر، چوب‌های بلند افقی و عمودی را به طور نیم نیم یا در کنار هم جا می‌دهیم. به این ترتیب تخته‌های افقی و عمودی در یک سطح قرار می‌گیرند و نوپان‌های روکوب دیوار را می‌توانیم هم به طور افقی و هم به طور عمودی به تخته‌های چوبی میخ کوب کیم. از این روش در جاهایی که به استحکام بیشتر نیاز است و برای اینکه دکور بتواند ورق بیشتری را تحمل کند (مانند نصب طبقات کتابخانه و کمدها و غیر آنها بر روی دیوار) استفاده می‌شود (شکل ۷-۴).

شکل ۷-۴

قسمت پایین دیوار (کف) و بالای دیوار (سقف) به اندازه قرنیز چوبی (زهوار چوبی پهن ۸ تا ۱۰ سانتی‌متر) کوتاه شوند تا بتوان قرنیز چوبی را بر روی نوپان‌های روکشی چسباند و فاصله‌ای بین قرنیز و دیوار ایجاد نکرد.

۳-۷- رو ش چسباندن دیوار کوب‌ها بر روی دیوار

- در بعضی موارد مستقیماً با کمک پیچ و رولپلاک صفحه نوپان را بدون واسطه به دیوار می‌چسبانیم و با خزینه نمودن، قسمت سرپیچ داخل نوپان قرار می‌گیرد و پیچ نمودن پایین و وسط و بالای ورق نوپان روکشی با یک یا دو پیچ آن را بر روی دیوار مهار می‌کنیم و در مرحله بتونه کاری، قسمت سرپیچ (یا گل پیچ) در زیر بتونه پنهان می‌شود.

در روش دیگر از تخته‌های عمودی استفاده می‌کنیم. می‌توان از چوب‌های روسی (سر و کاج و نراد) یا چوب سفید (تبریزی)، که شامل چوب‌های صنوبر، سپیدار، بید و پده است، استفاده نمود.

چوب‌ها را برحسب نیاز و نوع طرح، که غالباً به ابعاد (طول) ۳۰۰×(ضخامت) ۵ تا ۳ سانتی‌متر است، برش می‌دهیم. این چوب‌ها به طور عمودی از پایین به بالای دیوار پیچ و رولپلاک می‌شوند. فاصله بین دو تخته به عرض نوپان‌های دیوار کوب بستگی دارد و باید طوری قرار گیرد که لبه نوپان‌ها به چوب‌های کلاف میخ شود. برای میخ نمودن می‌توان از میخ کوب با میخ نازک اس کی (SK) استفاده نمود.

در روش دیگر، ابتدا تخته‌های بلند تهیه شده را به طور افقی به دیوار پیچ می‌کنیم. مثلاً چهار تخته از پایین به بالای دیوار پیچ می‌کنیم. سپس ورق‌های نوپان یا امدادی اف را به تخته‌های عمودی میخ کوب می‌نماییم (شکل‌های ۱ و ۲ و ۳-۱).

شکل ۷-۱

شکل ۷-۶

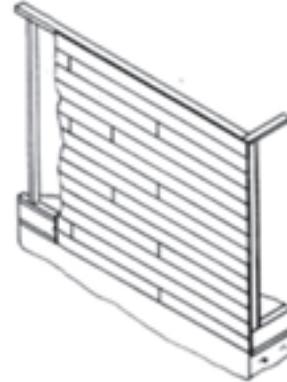
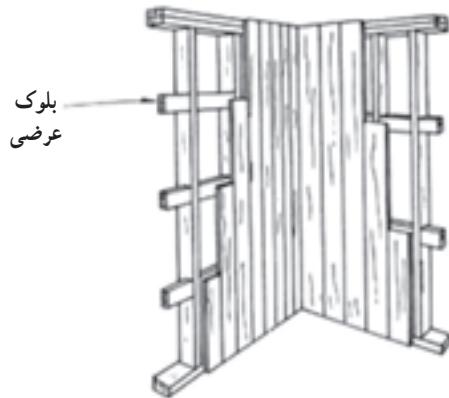
در روش دیگر می‌توان از تخته‌های کوتاه 15×2 سانتی‌متر برای قطعات افقی، که به دیوار پیچ می‌شود، استفاده نمود و تخته‌های عمودی $300 \times 3 \times 2$ سانتی‌متری را بر روی آنها و صفحه‌های نوپانی را بر روی تخته‌های عمودی میخ کوب کرد (شکل‌های ۷-۷).

شکل ۷-۷

البته روش‌های گفته شده در مورد سقف هم مورد استفاده است و باید محل خروج کابل‌ها را از سقف مشخص و با مته جای آنها سوراخ نمود و کابل‌هارا عبور داد و جای لامپ‌های هالوژنه، کلیدها و پریزها را با ارآه گردیر خالی نمود (ازه گردیر استوانه فلزی گرد است با دندانه‌های ازه که بر روی دریل سوار می‌شود و یک دایره در سطح نوپان می‌بُرد و جدا می‌کند و دارای اندازه‌های متفاوتی است، مثلاً در یک جعبه از 2×10 سانتی‌متر وجود دارد) (شکل‌های ۷-۹).

جاها بی که در دیوار رطوبت وجود داشته باشد، پس از پوشاندن لایه‌های عایق، می‌توان تخته‌ها را به طور عمودی نیم کنیم تا فاصله با دیوار بیشتر شود. مثلاً عرض تخته را می‌توان 5 سانتی‌متر گرفت و به طور عمود بر دیوار قرار داد. البته در روشی که از چوب افقی استفاده می‌کنیم اولین چوب را با کمک روش‌های تراز در خط تراز قرار می‌دهیم و نوپان‌ها را در خط مساوی روی دیوار می‌کوییم (شکل ۷-۵).

شکل ۷-۵

در ضمن، تخته‌های بلند افقی را می‌توان طوری با دقت قرار داد که خطاهای روی دیوار را پوشاند و یک سطح صاف ایجاد نماید.

در روش دیگری که مشابه روش بالاست، چوب‌های افقی را به دیوار پیچ می‌کنیم و در روی آن چوب‌ها عمودی را میخ می‌زنیم. درین دو لایه چوب هم می‌توان از قطعات کوچک چوب برای تراز استفاده نمود (شکل ۷-۶).

در گذشته اغلب از برش‌های دراز باریک، که از زمین تا سقف را پوشش می‌داد، با عرض ۲۰ تا ۴۰ سانتی‌متر استفاده می‌نمودند. اما امروزه برش قطعات و ابعاد امدمی اف‌ها بسیار متنوع شده است، هم به شیوه دراز باریک و هم قطعات کوچک‌تر. برای مثال یک قطعه دراز باریک از کف تا سقف را به جای یک تکه برش دادن از عرض به ۳ تکه برش می‌دهند و دور هر قطعه نز امدی اف را نوار بی‌وی‌سی می‌نمایند و بر روی دیوار می‌چسبانند. همچنین از قطعات با عرض بیشتر استفاده می‌کنند. مثلاً قطعات به ابعاد ۱ متر × ۱ متر را از زمین تا سقف بر روی هم قرار می‌دهند.

ضمناً در گذشته غالباً رنگ روکش‌های طبیعی مانند روکش‌های ملچ، خودرنگ بوده است یا از رنگ‌های قهوه‌ای چوب (گردوبی و فندقی) برای رنگ چوب استفاده می‌شد و آن را با مواد براق‌کننده مانند سیلر، کیلر و نیم‌پلی استر می‌پوشانند. اما امروزه در ساخت دیوارکوب‌ها و پوشش سقف‌ها از امدمی اف‌ها یا لترون‌های با رنگ روکش‌های متفاوت استفاده می‌نمایند و این امر باعث تنوع رنگ و زیبایی دکورها شده است. مثلاً از رنگ راش، آرموت، نقره‌ای، افرا یا بیاض (متماطل به کرم و سفید)، ماهگونی یا ونگ، یا ونگا (که سه رنگ قهوه‌ای تیره با رگه‌اند) و از انواع متفاوتی از رنگ‌های روکش اقتباس‌شده از الیاف چوب یا رنگ‌های ساده (مانند نقره‌ای، سیاه، سفید...) استفاده می‌کنند. گفتنی است روکش‌های با نقش الیاف چوب طرفدار بیشتری دارد و از آنها در اکثر دکورهای دیوار و سقف استفاده می‌شود.

البته تنوع دیگر در نوارهای بی‌وی‌سی نر امدمی اف‌ها و لبه‌های انواع مصنوعات تولید شده است (از دیوارکوب‌ها گرفته تا وسایل داخلی، مانند میزهای کنفرانس، بانک، رستوران‌ها و ستون‌ها) که با رنگ‌های مختلفی تولید می‌شوند و باعث تنوع رنگ و زیبایی بیشتر دیوارها و سقف‌ها می‌گردد.

در این پوشش‌ها دیگر به رنگ کاری نیاز نداریم زیرا روکش‌ها کیفیت و براقیت لازم را دارند. مخصوصاً روکش‌های ضدخش یا ملامینه که قیمت بیشتری از روکش‌های کاغذی دارند.

شکل ۷-۸

شکل ۷-۹

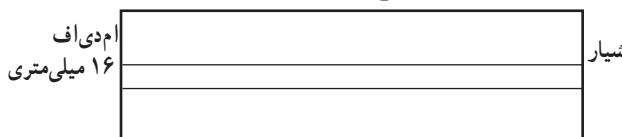
در چند سال اخیر استفاده از ورق‌های با روکش مصنوعی در سطح گسترده‌ای رایج شده است و ورق‌های امدمی اف با روکش مصنوعی و نوپان با روکش مصنوعی، که در بازار اصطلاحاً لترون نامیده می‌شود، جایگزین نوپان با روکش‌های طبیعی شده است.

در دیوارکوب‌ها نیز این ورق‌ها جایگزین ورق‌های روکش طبیعی شده است. کار با ورق‌های روکش مصنوعی بسیار آسان‌تر، تمیزتر و سریع‌تر از سبک‌های گذشته است. اما آنها هم خصوصیات خود را دارند و رعایت ریزه‌کاری‌هایی لازم است تا سرعت، زیبایی و استحکام تولید حفظ شود.

در ساخت دیوارکوب‌های جدید هم، چون گذشته ورق‌های امدمی اف را از دو طرف روکش می‌نمایند تا خمیده نشود و لبه‌های نر قطعات بریده شده امدمی اف را، که ضخامت آنها غالباً ۱۶ میلی‌متر است، با نوارهای بی‌وی‌سی پوشش می‌دهند.

امروزه نیز با ورق‌های فلزی برنجی رنگ یا طلایی رنگ و «ام دی اف» ۶ میلی‌متری بین دو ورق را پوشش می‌دهند و فاصله حدود ۳ سانتی‌متر ایجاد می‌کنند. برای این امر معمولاً از دو شیوه استفاده می‌شود:

۱- پس از بی‌وی‌سی نمودن نر قطعات با کمک ازه‌گرد، شیاری در وسط نر ام دی اف ۱۶ میلی‌متری ایجاد می‌کنند. این شیوه برای عبور دادن ورق‌های فلزی و نازک مناسب است. عمق شیار با فاصله بین دو قطعه، متناسب و برای حدود ۱ سانتی‌متر مناسب است که شیوه رایج‌تر است.

۲- شیوه دیگر این است که قطعات بی‌وی‌سی شده ام دی اف ۱۶ میلی‌متری را از سمتی که به دیوار متصل می‌شود به مقدار نیاز (مثلًاً ۳ تا ۶ میلی‌متر) برای ورق‌های ام دی اف نازک یا کمتر دوراً هم می‌زنیم و ورق را در سمت عقب بین دو قطعه ام دی اف ۱۶ میلی‌متری قرار می‌دهیم. باید در نظر داشته باشیم که ضخامت غالب تیغه‌های ازه‌گرد ۴ میلی‌متر است و عرض تخته‌های عمودی متفاوت است.

می‌توان در نصب چوب‌های عمودی طوری عمل نمود که هر دو تخته چوب عمودی دقیقاً در زیر یک قطعه ام دی اف روکوب قرار گیرد تا استحکام کار بیشتر شود یا برای صرفه‌جویی در وقت و هزینه، تخته‌های عمودی را طوری قرار داد که در بین دو قطعه، ام دی اف رویه دیوار قرار بگیرد، که در این موقع در صورت وجود زهوار فلزی و سطح آنها می‌توانیم عرض تخته‌هارا پهن‌تر بگیریم (مثلًاً ۵ سانتی‌متر). البته بسته به نوع قطعات، می‌توان از تخته با طولی بلند به طور عمودی و افقی یا از ترکیب آنها استفاده نمود.

۱-۳- طریقه نصب رویه دیوار کوب با ام دی اف: برای نصب رویه ام دی اف دیوار قطعات، با توجه به اینکه امکان رنگ وجود ندارد، برای ظرافت و تمیزی و زیبایی کار دکور، از پهلوی نزکار که بی‌وی‌سی شده است به کمک مینخ کوب بی‌سر یا اس کی (SK) به طور مورب یا کج به تخته‌های زیر کار متصل می‌شود تا در نمای کار جای میخی دیده نشود (شکل‌های ۱۲ و ۱۳).

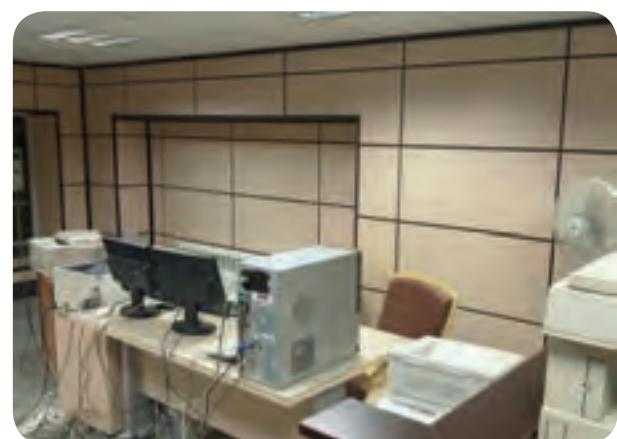
به هر حال، در این شیوه به رنگ کاری نیاز نیست. ولی در مراحل انجام کار ممکن است کندگی یا خش‌هایی بر روی صفحه‌ها ایجاد شود که بالکه گیری بر طرف می‌شوند. با کمک بتونهای آماماده مخصوص هر رنگ که در بازار موجود است می‌توانیم این لکه‌گیری را انجام دهیم.

در بعضی مواقع فاصله قطعات را بسیار کم می‌گیرند با فاصله‌ای بین آنها قرار نمی‌دهند، مثل فاصله یک فیبر (حدود ۳ تا ۵ میلی‌متر) و قطعات را روی هم قرار می‌دهند و دیوار را می‌پوشانند.

در شیوه دیگر، همچون روکش طبیعی‌ای که در گذشته انجام می‌شد با ورق‌های فلزی (برنجی و مسی) بین دو قطعه را پوشش می‌دادند، با فاصله‌ای حدود ۲ سانتی‌متر یا بانوار فیبر روکش شده این فاصله را پُر می‌کردند (شکل‌های ۱۰ و ۱۱).

شکل ۷-۱۰

شکل ۷-۱۱

میلی متر $32 = 16 + 16$ پس 32 میلی متر یا $\frac{3}{2}$ سانتی متر به عرض قطعات اولیه اضافه می کنیم.

$$\text{سانتی متر } 25 = \frac{25}{2} = 22 + \frac{3}{2}$$

سپس دو قطعه را هم با عرض 25 سانتی متر و طول ستون می برسیم و برای اتصال اولیه از میخ کوب استفاده و چهار قطعه را جمع می کنیم. برای افزایش استحکام، از پیچ امدادی اف با روش خزینه نمودن، 4 قطعه را به هم پیچ می کنیم (شکل های 14 و 15).

شکل ۷-۱۵

شکل ۷-۱۴

شکل ۷-۱۲

شکل ۷-۱۳

در ادامه، می توان برای پوشاندن زرهای لبه کار، که بیرون مانده است و پوشش جای پیچها، از پروفیل های L شکل یا تاشو استفاده نمود و برای نصب آن چند میخ اس کی (SK) را به کار برد یا برای پوشش و زیبایی بیشتر از چسب $1, 2, 3$ استفاده نمود. همچنین می توان مایع چسب را بر روی پروفیل ریخت و به طرف مقابل، اسپری نزد. سپس محل مناسب که تنظیم شد باید اسپری به گوشه های پروفیل زد تا محکم شود. اگر طول ستون بلند باشد باید دقت کرد که مایع خشک نشود. در این صورت از پروفیل تашو، که انعطاف بیشتری دارد، استفاده می شود تا در طی مسیر بتوان به آن چسب مایع اضافه نمود یا دو نفره کار کنند تا سرعت کار بیشتر شود، به طوری که یک نفر مایع چسب را بر روی ستون یا پروفیل بزند و نفر دیگر به سرعت آنرا بچسباند تا طول حدود 3 متر پروفیل را بتوان چسباند. برای زیبایی بیشتر در دور سقف و پایه ستون نیز از پروفیل استفاده می شود (شکل های 16 و 17).

البته بعضی از تولیدکنندگان یا نصاب ها میخ ها را به تعداد کمتری از روی کار می زنند تا استحکام بیشتری داشته باشد، به طوری که جای آن در دیوارهای بلند نیز دیده نمی شود. ضمناً در بعضی نقاط می توان در صورت لزوم از پیچ خودکار امدادی اف استفاده نمود و روی آن را با پولک یا پروفیل پوشاند (مانند پوشش ستون ها).

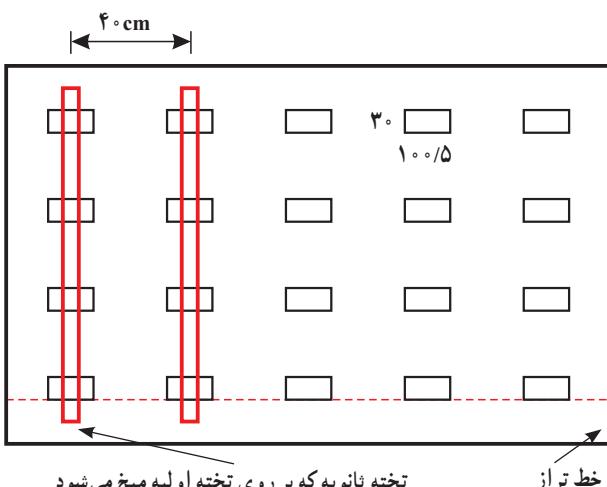
۷-۳-۲ - پوشش ستون ها : در پوشش ستون ها قطعات طولی امدادی اف را به طور دو به دو، برابر برش می زنیم تا هم دیگر را پوشش دهند. برای مثال در یک ستون 20×20 دو قطعه را در صورت بسودن خطأ در ستون 20×20 و در صورت بودن خطأ از هر طرف 1 سانتی متر یا بیشتر اضافه می کنیم (22×22) و در طول ستون می برسیم و دو قطعه دیگر را، که باید به های قطعه های اول را پوشش دهند، به اندازه ضخامت دو نر امدادی اف به قطعات اول اضافه می کنیم.

اولین قطعات را روی خط تراز، که از کف تعیین می‌شود، به دیوار پیچ و رولپلاک می‌کنیم و به فاصله ۵ سانتی‌متر بالاتر تا ۱۵ سانتی‌متر مانده به سقف، این کار را ادامه می‌دهیم (شکل ۷-۱۸).

شکل ۷-۱۸

ردیف بعدی تخته‌های کوتاه (۱۵ سانتی‌متر) باید طوری قرار بگیرد که با قطعات امدی اف ۱۶ میلی‌متری دیوارکوب منطبق باشد، یعنی اگر عرض امدی اف، ۴۰ سانتی‌متر باشد باید تخته‌های ۱۵ سانتی‌متری طوری قرار بگیرد که بالبهای آن منطبق شود (شکل ۷-۱۹).

شکل ۷-۱۹

برای نصب می‌توان از یک یا دو پیچ و رولپلاک استفاده نمود. البته می‌توانیم تعداد این تخته‌ها را برای استحکام بیشتر افزایش دهیم.

شکل ۷-۱۷

شکل ۷-۱۶

۷-۳-۳-۱ تابلوهای تزیینی: در فضاهای بزرگ مانند سالن‌ها و بانک‌ها از تابلوهای بزرگ یا قطعات بزرگ تابلوی پیش‌ساخته استفاده می‌شود تا در محیط تنوع و زیبایی بیشتر به وجود آید. برای مثال جهت نصب ورقه‌هایی که نمای قطعات سنگ دارند می‌توان به کمک دستگاه میخ‌کوب از چسباندن به کلاف چوبی روی دیوار استفاده نمود و در حاشیه آن می‌توان با کمک پروفیل‌ها، به دور تصویر قاب ایجاد نمود یا لبه‌های آن را در شیار نیم‌نیم ایجاد کرد و در نز قطعات امدی اف ۱۶ میلی‌متری قرار داد.

۷-۳-۴ طریقه اتصال دیوارکوب‌ها (دکورهای دیواری) بر روی دیوار

نصب کلاف چوبی بر روی دیوار: در نصب قطعات بریده شده نتوپان با روکش طبیعی و امدی اف ولترون با روکش‌های مصنوعی ابتدا یک کلاف چوبی بر روی دیوار ایجاد می‌کنیم. طراحی این کلاف، به اندازه قطعات (از لحاظ عرض و طول) بستگی دارد.

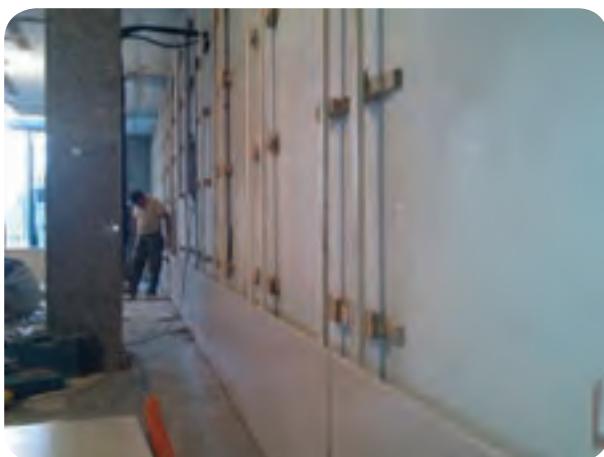
ابتدا تعداد زیادی چوب با مقطع ۵ تا 2×3 سانتی‌متر برش می‌زنیم. طول آنها حدود ۳ متر باشد. البته از تخته‌های با طول کوتاه‌تر نیز استفاده می‌شود.

تخته‌های تهیه شده را در برش اولیه به طول 10° تا 15 سانتی‌متر برش می‌زنیم و تخته‌های بریده شده را با دریل سوراخ و سپس تخته‌ها را از پایین به بالا به‌طور افقی روی دیوار پیچ و رولپلاک می‌کنیم.

با توجه به طرح کار، که بین قطعات امدادی اف فاصله‌ای باشد یا به هم چسبیده باشند. ضخامت امدادی اف را با میخ کوب متصل می‌کنیم (شکل‌های ۷-۲۳ و ۷-۲۴).

شکل ۷-۲۲

شکل ۷-۲۳

شکل ۷-۲۴

پس در مرحله اول تخته‌های ۱۵ سانتی‌متر طول را، به‌طوری‌که طرف ۳ سانتی‌متر بر روی دیوار باشد، به دیوار پیچ و روپلاک می‌کنیم. گفتنی است اکثر تولیدکنندگان برای صرف‌جویی، به جای قطعات چوب، معمولاً از ضایعات امدادی اف استفاده می‌کنند.

نصب کلاف عمودی: در مرحله دوم بر روی تخته‌های ۱۵ سانتی‌متر که به دیوار پیچ شده‌اند تخته‌های با طول بلند را (به ابعاد $۳۰\times ۳\times ۲$ سانتی‌متر) با میخ کوب بادی میخ می‌کنیم. همان‌طور که ذکر شد، محل قرارگرفتن چوب‌های افقی و عمودی به طرح قطعات امدادی اف روی دیوار بستگی دارد. این چوب‌های عمودی باید طوری قرار بگیرند که باله‌های امدادی اف روی دیوار کوب منطبق باشند تا بتوان به کمک میخ کوب، لبه‌های آنرا (امدادی اف) به‌طور موّبب به چوب‌های عمودی میخ کوب نمود (شکل‌های ۷-۲۰ و ۷-۲۱).

شکل ۷-۲۰

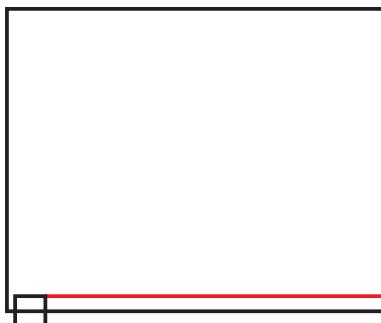

شکل ۷-۲۱

اینجا پایه پایین دیوار خواهد بود. می توان تخته ای ۱۵ سانتی متر را از بالای آن به دیوار پیچ نمود.

۷-۴-۲- استفاده از تراز لیزری نوری : در این روش از دستگاه مخصوص تراز دیوار در کف زمین و سقف و غیر آنها استفاده می شود. این دستگاه کوچک را وقتی در روی زمین قرار می دهیم با کمک یک نور قرمز رنگ که بر روی دیوار می تابد خط قرمز رنگ تراز روی دیوار مشخص می شود.

می توان محل دو نقطه را با نخ رنگی تراز یا نخ ساده تراز نیز مشخص نمود (شکل ۷-۲۶ الف و ب).

الف

ب

شکل ۷-۲۶- تراز با نور دستگاه لیزری نور قرمز رنگ

۷-۴-۳- تراز دیوار از سقف به کف : امروزه در

دیوار ساختمان ها، که بارعایت اصول مهندسی همراه است، خطای محسوس (بالا به پایین) دیده نمی شود. ولی اگر در دیواری یا در تنظیم دیوارهای کاذب خطای احساس شود، می توان :

۱- از دستگاه تراز لیزری استفاده نمود و میزان خطای از سطح کف یا سقف دریافت.

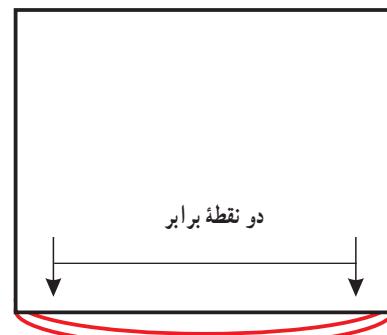
۴-۷- تنظیم سطح پایین و بالای دیوار کوبها

دیوارهای ساختمان های امروزی خطای کمتری دارند ولی به هر حال مقدار خطای دیده می شود. برای تنظیم خط صاف پایین دیوار روش هایی را به کار می بردند. با پیدا کردن این خط، تمام قطعات دکور دیواری با امدادی اف های ۱۶ میلی متری بریده می شوند و روی این خط صاف قرار می گیرند و صفحات بالا و پایین نمی شوند.

مزیت این روش بیشتر در قطعات دکوری است که قطعه در عرض دیوار از پایین به بالا نصب می شوند. اگر این خط صاف از پایین و بالا رعایت نشود، قطعات در یک خط صاف در کنار هم قرار نمی گیرند و در طرح مشکل اساسی به وجود می آید. برای انجام دقیق این امر از دو روش استفاده می شود :

۷-۴-۱- تنظیم خط صاف دیوار با کمک شیلنگ

تراز : یک دیوار را به هر اندازه ای باشد در نظر می گیریم. در روی زمین شیلنگ تراز را از یک طرف به طرف دیگر دیوار قرار می دهیم و مقدار مناسبی آب به داخل شیلنگ می ریزیم. آب در شیلنگ حرکت می کند و در هر نقطه ای در طرف دیگر ایستاد، نشان می دهد دو طرف دیوار در این نقاط با هم برابرند (شکل ۷-۲۵).

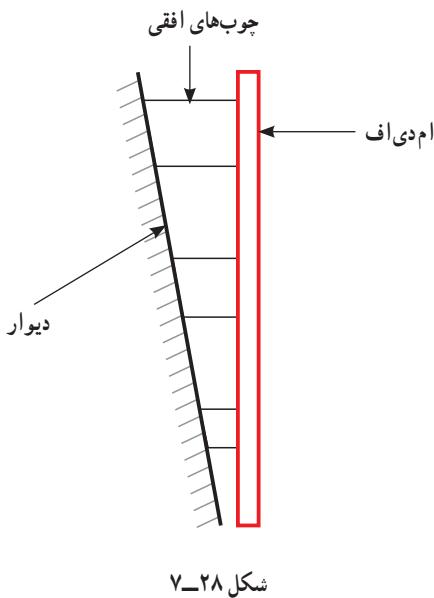

شکل ۷-۲۵- تراز کف با شیلنگ تراز

آنگاه با نخ رنگی مخصوص که از خود رنگ می دهد در دو نقطه مشخص شده علامت می گذاریم. به این صورت که نخ را به طور کشیده در دو نقطه مشخص شده برابر، ثابت می کنیم.

می توانیم با کمک دو نفر این نخ را بکشیم تا صاف شود و با کشش نخ آن را به دیوار بکوییم تا رنگ به روی دیوار بیفتند و

از بالا به پایین دیوار قرار بگیرند (شکل ۷-۲۸).

برای انجام این گونه برش، که دارای زاویه است، می‌توان از دستگاه صفحه برش زاویه‌دار با تیغه چوب بری استفاده نمود.
۲- روش دیگر بر طرف کردن شیب دیوار با استفاده از چوبهایی است که در طول شیب داشته باشند. چوب را از نر به سمت دیوار قرار می‌دهیم و در عرض چوب برش می‌زنیم و شیب یا کجی دیوار را به کمک ستون‌های کلاف از بین می‌بریم. آنگاه دکور دیوار را صاف می‌کنیم و آن را با زاویه 90° کف زمین قرار می‌دهیم.

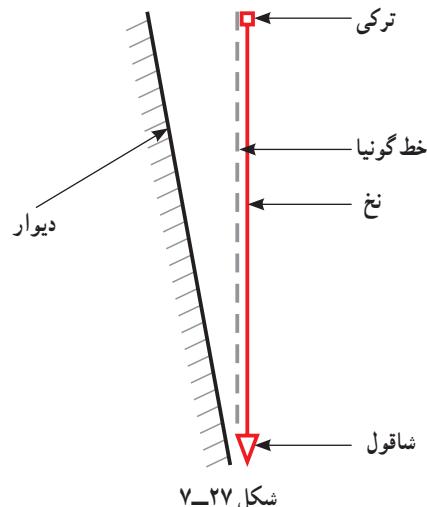
می‌توانیم به کمک یک گونیای تاشو، که بین کف و دیوار یا سقف و دیوار کج یا شیبدار قرار می‌دهیم، زاویه شیب را پیدا کنیم و آن را بر روی یک فیبر یا چوب بلند، به مثابه شابلن، نگه داریم و خط برش را مشخص کنیم و با بریدن آن اولین شابلن را بسازیم و چوبهای دیگر دیوار را از روی آن برش بزنیم.

در مرحله بعد تخته‌ها را به دیوار پیچ می‌کنیم. نظر به اینکه تخته را از نر به سمت دیوار قرار داده‌ایم ممکن است طول پیچ کوتاه باشد و رولپلاک پیچ نشود، به همین دلیل می‌توانیم :

۱- از پیچ خودکار چوب با طول بلندتر استفاده نمایم؛
۲- از گونیا یا L فلزی استفاده کنیم و آنها را به پهلوی تخته‌ها و به دیوار پیچ نماییم؛

۲- از تراز استفاده نمود، به این صورت که از بدنه فلزی و چند کپسول کوچک شیشه‌ای دارای اترو حباب، که جهت‌های افقی و عمودی و 45° دارد، روی سطح دیوار یا روی چوبهای زیر دیوار کوب قرار داد و آنرا تنظیم نمود.

۳- با استفاده از شاقول، که برای مشخص شدن وضعیت عمودی دیوار است، استفاده نمود. شاقول از یک نخ بنایی (تراز) و قطعه فلزی به نام ترکی و فلز گوهای شکل به نام شاقول ساخته شده است و آن را از بالای دیوار آویزان می‌کنیم. اگر در پشت نخ از بالا به پایین شیب مشاهده کنیم نشان دهنده آن است که دیوار عمود نیست. فلز مربع شکل ترکی، که نخ به آن آویزان است و با دست آن را می‌گیریم، با فلز گوهای شاقول هم قطرند. پس زمانی که شاقول از پایین به دیوار بچسبد ولی دست ما به همراه ترکی از دیوار فاصله دارد باید فاصله را تا پشت فلز ترکی با چوب پر کنیم تا با شاقول به سطح صاف بررسیم و بالعکس (شکل ۷-۲۷).

۷-۴-۴- چگونگی بر طرف نمودن شیب دیوار :

برای اینکه دیوار کوب در خط عمود از سقف به کف قرار داشته باشد مقدار خط را با سه روش گفته شده مشخص می‌کنیم و با دو روش آن را بر طرف می‌نماییم :

۱- قطعات چوبهای افقی کوتاه یا حدود ۱۵ سانتی‌متر را به طور گوهای از بالا به پایین دیوار طوری برش می‌دهیم که خطای دیوار را بر طرف نماید و تخته‌های طولی در سطح صافی

مرحله ۱ : با استفاده از پیچ خودکار چوب، چسب چوب و میخ تخته ۱۵ سانتی‌متری افقی را در چند نقطه به پشت تخته بلند شیبدار می‌چسبانیم.

مرحله ۲ : قبلًا محل روپلاک را سوراخ می‌کنیم و روپلاک را در جای خود قرار می‌دهیم. در مرحله ۲ تخته شیبدار را از سمت تخته‌های افقی به دیوار می‌چسبانیم و پیچ خودکار را از تخته ۱۵ سانتی‌متر افقی عبور می‌دهیم و به دیوار پیچ می‌نماییم. ضمناً ممکن است در طراحی دیوارها گاهی اوقات مشتری متقاضی دیوارهای کج یا فضاهای هندسی موژب باشد. در این صورت می‌توانیم با استفاده از شیوه‌های ذکر شده دیوارهای موژب یا سقف‌های کوچک موژب را طراحی کنیم و بسازیم و به سلیقه مشتری در روی دیوارهای صاف فضاهای هندسی موژب ایجاد کنیم.

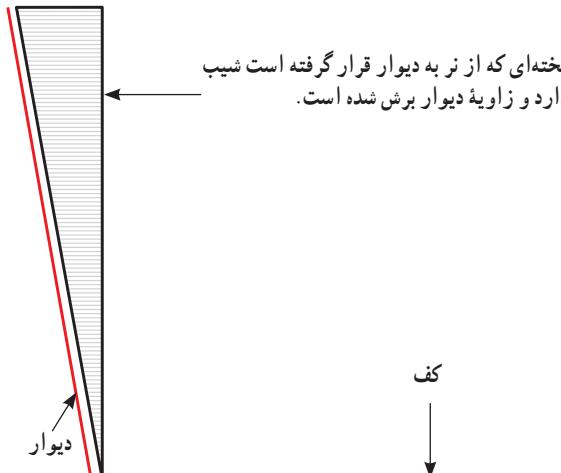
در طراحی فضاهایی که چوب‌ها در معرض دید هستند (مانند سبک‌های قدیمی) نیز می‌توان از این روش‌ها استفاده نمود. باید دقت داشته باشیم که علاوه بر زیبایی و ظرافت ظاهری، استحکام دکور بسیار مهم است، زیرا تخته‌ها وزن نسبتاً سنگینی دارند و در صورت رهاشدن و خراب گردیدن موجب آسیب جانی و مالی می‌شوند.

بنابراین از پایه نصب تخته‌ها به دیوار تا متصل نمودن صفحات ادمی اف باید استحکام دکور را در نظر داشته باشیم. **نصب کمد و پارتیشن:** در بسیاری موارد، به خصوص در فضاهای اداری و بانک‌ها، برای قراردادن وسایل و مدارک به کمدهای فراوانی نیاز است. به همین دلیل می‌توان:

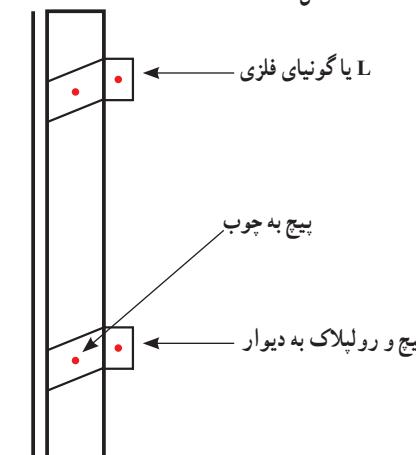
- ۱— کمدها را به دیوارهایی که دکور می‌شوند، متصل نمود.
- ۲— کمدهای ساخته شده را به طور جداگانه در جلوی صفحات دکور دیواری قرار داد.

۳— در شرایطی که صرفه‌جویی هم مدنظر باشد، کمدهای بلند را، که اکثر دیوار را پوشش می‌دهد، در جلوی دیوار قرار داد تا کمدها، علاوه بر استفاده‌ای که دارند، نقش دکور دیواری را نیز داشته باشند. این کمدها با L فلزی به دیوار محکم می‌شوند و فضای بالای دیوار اگر خالی بماند با صفحات یا پروفیل تزیین می‌شود.

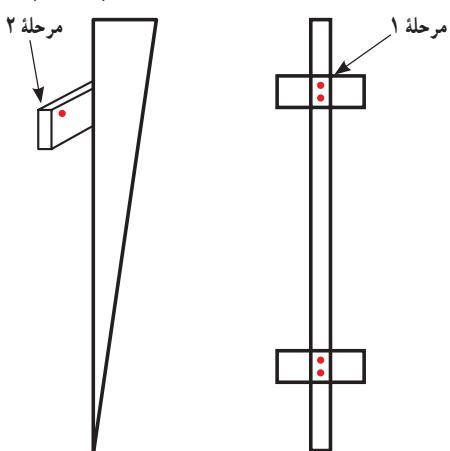
۳— ابتدا از پشت تخته‌های بلند، تخته ۱۵ سانتی‌متری را پیچ می‌کنیم، سپس تخته را به دیوار بچسبانیم و آن را به روپلاکی که قبلًا در دیوار قرار داده‌ایم پیچ کنیم (شکل‌های ۷-۲۹ و ۷-۳۰ و ۷-۳۱).

شکل ۷-۲۹

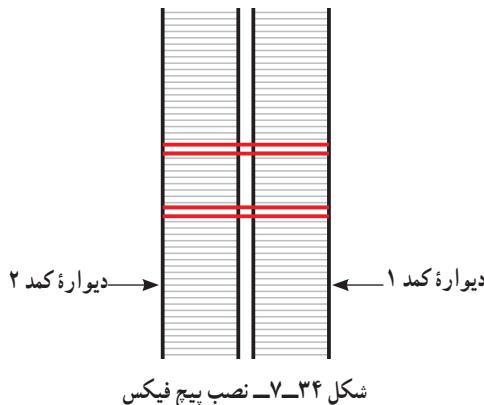

شکل ۷-۳۰—استفاده از L یا گونیای ۹۰ درجه برای چسباندن چوب‌های شیبدار

شکل ۷-۳۱ چوب شیبدار از پشت و از پهلو

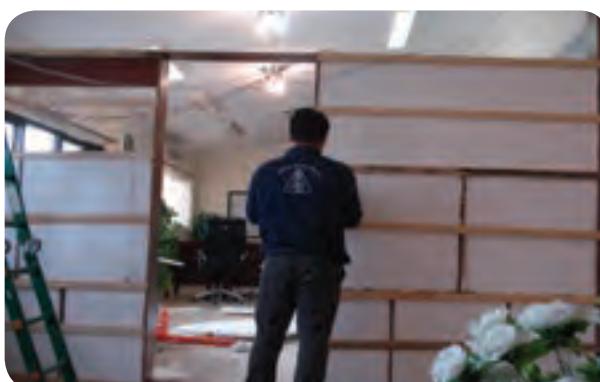
پیچ فیکس: از ۲ پیچ کوتاه به طول $1/4$ سانتی متر یا 14 میلی متر با ضخامت 6 میلی متر تشکیل شده و مهره آن لوله ای است که در داخل رزووه دارد و طول لوله آن 30 میلی متر است.

روش استفاده از پیچ فیکس: با متنه 8 میلی متری دو نر نتوپان یا امدادی اف 16 میلی متری دیواره 2 کمد مجاور هم را سوراخ می کنیم و لوله 3 سانتی متری را داخل سوراخ قرار می دهیم. سپس پیچ هارا از داخل کمدها به مهره لوله ای شکل پیچ می کنیم تا کمدها به هم متصل و یک پارچه شوند. البته پیچ فیکس در دیواره میزهای کنفرانس و غیره نیز کاربرد دارد.

شیوه دیگر جداسازی فضاهای داخلی استفاده از «دیوارهای کاذب» یا اصطلاحاً «پارتیشن» است.

در این شیوه از چوب های باریک و بلندی که برش داده ایم و از چوب های پهن تر (عرضی تر) کمک می گیریم و یک شبکه دیواره دو طرفه چوبی درست می کنیم.

آنگاه از هر دو طرف «ام دی اف» های برش خورده را با میخ می چسبانیم و فضایی مانند یک دیوار ایجاد می کنیم (شکل های ۳۵ و ۳۶، ۷-۳۷).

جد/کننده یا پارتیشن: در سالن های بزرگ مانند بانک ها نیاز است قسمتی برای استراحت کارمندان یا دستگاهها اختصاص یابد، به طوری که دور از دید مشتری باشد. در این صورت کمدها به طور منظم و در ردیف هم تا تزدیک سقف قرار می گیرند و فضای را به دو قسمت تقسیم می کنند، به طوری که بتوان از در، یا فضای خالی به قسمت پشت کمدها آمد و رفت داشت.

یادآوری می شود باید عرض کمدها باریک نباشد (40 سانتی متر یا بیشتر باشد). از فضاهای جانبی مانند دیوار، زمین و سقف نیز باید کمک گرفت و کمدها را به کمک پیچ و روپلاک مستقیم یا به کمک گونیا L شکل فلزی به دیوار پیچ و روپلاک کرد یا با سیم و میله به دیوار محکم نمود.

در ضمن، اگر کمدها از یکدیگر جدا هستند و آنها را در کارگاه ساخته و به محل حمل کرده اند، باید آنها را به کمک پیچ های فیکس به یکدیگر متصل و محکم کیم تا کمی بر اثر ضربه به حرکت در نیاید (شکل های ۲۲، ۲۳ و ۷-۳۴).

شکل ۷-۳۹

شکل ۷-۳۶

شکل ۷-۴۰

شکل ۷-۳۷

توضیح : امروزه برای صرفه‌جویی در هزینه ساخت، زیرسازی دیوارهایی را که قرار است دکور بشوند تا مرحله آخر انجام نمی‌دهند و دیوار را گچ کاری نمی‌کنند (بیشتر در فضاهای اداری دیده می‌شود، همان‌طور که در بعضی عکس‌ها مشاهده می‌کنید).

در چنین فضاهایی که دیوار نیمه‌کاره است خطای تراز ممکن است زیاد باشد و به ترازنمودن بیشتری نیاز داشته باشیم. لذا به کمک شاقول یا قطعات کوچک چوب یا امدیاف دیوار را تراز می‌کنیم.

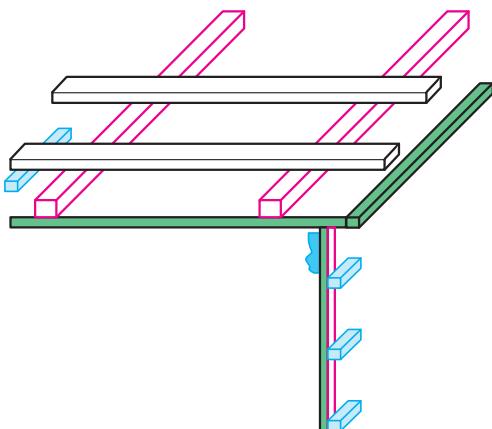
ساخت و نصب سقف دکورهای چوبی : در ساخت دکورهای چوبی پس از ساخت دیوارها نوبت به ساخت سقف می‌رسد. سقف دکورهایی که از چوب روسی ساخته شده‌اند با همان چوب و به طریقه نصب در دیوارها انجام می‌شود. در دکورهای نتوپانی با روکش طبیعی و امدیاف نیز از همان شیوه برای پوشش‌دادن سقف استفاده می‌شود.

برای حفظ تعادل این دیوار، چوب‌ها از طرفین به دیوارها و کف و سقف پیچ می‌شوند. معمولاً عرض دیوارها طوری در نظر می‌گیرند که برای نصب در و قاب در و پنجره ضخامت لازم را داشته باشند.

معمولًا عرض دیوار حدود ۱۵ تا ۲۰ سانتی‌متر در نظر گرفته می‌شود. در لبه دیوار و پنجره از امدیاف برش‌خورده استفاده می‌شود تا عرض دیوار را بپوشانند. در رویه دیوارهای کوتاه (مانند بانک‌ها) که کارمندان را از مشتری‌ها جدا می‌کنند، نیز از امدیاف استفاده می‌شود (شکل‌های ۳۸ و ۳۹، ۴۰ و ۴۱).

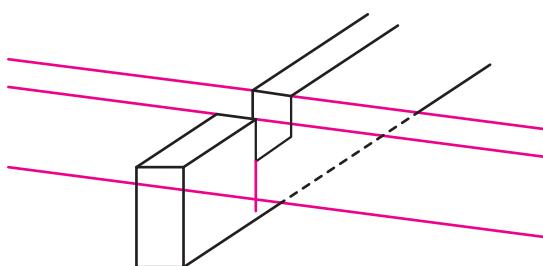

شکل ۷-۳۸

شکل ۷-۴۱—استفاده از L یا گونیای ۹۰ درجه برای چسباندن چوب‌های شیبدار

۲—در روش دیگر می‌توان تخته‌ها را به طور نیم‌نیم عمودی قرار داد و یک شبکه کلاف شده محکم ساخت و آن را با زیرسروی‌هایی به سقف محکم نمود. اگر تخته‌های زیرسروی سرتاسری باشد محکم‌تر است (شکل ۷-۴۲).

شکل ۷-۴۲

برای برش تخته‌ها از مقطع ۳×۶ سانتی‌متر آغاز می‌کنیم و در صورت سنگینی و نیاز به استحکام بیشتر ضخامت تخته‌ها را افزایش می‌دهیم (۵×۶ یا ۵×۷). برای افزایش استحکام از سیم‌های فلزی یا مفتول‌های فلزی استفاده می‌کنیم. در وسط‌های سقف می‌توانیم از پیچ و روپلاک در سقف (روپلاک‌های فلزی از پلاستیکی محکم‌تر و مطمئن‌تر است) استفاده کنیم و سیم‌های فلزی را به دور حلقه یا سرپیچ بندیم و از درون شبکه سقف عبور دهیم و آنها را به هم متصل نماییم. همچنین می‌توانیم به تیرآهن‌های سقف مفتول‌های فلزی جوش بدھیم و آنها را به دور کلاف سقف خم کنیم تا کلاف و سقف کاذب را محکم نگه دارد. مطالب یادشده مربوط به سقف‌های تقریباً بزرگ است و در ادامه کار، به کمک ورق‌های امدی‌اف و لترون، سقف کاذب

در دکورهای چوبی و نوپان روکش طبیعی یا امدی‌اف اگر دارای کابل یا سیم‌کشی وغیره باشد لازم است در بالای سقف یک فضای خالی ایجاد کرد یا با استفاده از پوشش‌های عایق راههایی برای عبور کابل‌ها پیش‌بینی نمود، زیرا ممکن است بر اثر اتصال سیم‌ها در سقف‌های چوبی جرقه و آتش‌سوزی اتفاق بیفتد.

برای ساخت سقف دیوارهای امروزی، که از امدی‌اف و لترون با روکش مصنوعی ساخته می‌شوند نیز، از همان مواد اولیه دیوارها استفاده می‌شود.

در صورتی که در سه شیوه گفته شده کلاف دکور به سقف بچسبد، کلاف را به سقف پیچ و روپلاک می‌کنیم و ورق‌هارا بر روی کلاف میخ‌کوب یا با پیچ خودکار چوب یا امدی‌اف مهار می‌نماییم.

البته در مواردی برای سقف‌ها از همان مواد اولیه (مثلًاً امدی‌اف) اما با ضخامت کمتر استفاده می‌کنیم تا وزن کمتری داشته باشد.

(مثلًاً امدی‌اف ۸ میلی‌متری یا نوپان روکش ۱۲ یا ۵ میلی‌متری یا تخته‌های چوب روسی با ضخامت ۱ سانتی‌متری).

شبکه سقف کاذب: در بسیاری موارد سقف دکور را، به دلیل عبور کابل‌ها و وسائل دیگر از آن، از سقف اصلی فضا (مثلًاً اتاق) فاصله می‌دهند. برای مثال سقف دکور یا سقف کاذب ۱۵ سانتی‌متر پایین‌تر از سقف اتاق گرفته می‌شود.

روش‌های ساخت کلاف سقف کاذب برای نصب دکور چوبی:

۱—**کلاف چوبی:** در این شیوه کلاف باید به طور کامل ساخته شود و تخته‌های کلاف به طور افقی و عمودی در هم پیچ شوند تا شبکه مربع کاملی تشکیل دهند.

می‌توان تخته‌های افقی را در زیر و تخته‌های عمودی را در رو میخ یا پیچ نمود و لبه تخته‌ها را بر روی تخته‌های ۱۵ تا ۳۰ سانتی‌متر پیچ نمود و به دیوار یا زهوار طویل دور تا دور سقف قرار داد (شکل ۷-۴۱).

را بر روی شبکه چوبی می‌چسبانیم (با کمک میخ کوب و پیچ خودکار و پیچ و مهره). امروزه سقف‌های ترکیبی و زیبایی ساخته می‌شود و از حالت سقف‌های ساده بسیار فراتر رفته است (شکل‌های ۷-۴۳ و ۷-۴۵، ۴۴).

شکل ۷-۴۳

شکل ۷-۴۴

شکل ۷-۴۵

۷-۵ سقف‌های کاذب با کلاف غیرچوبی

در دکورهای با دیواره چوبی بسیار دیده می‌شود که از سقف غیرچوبی استفاده می‌کنند، که به چند صورت دیده می‌شوند.

۱-۷-۵ سقف‌های شبکه‌ای: در سقف‌های شبکه‌ای

از نبیشهای فلزی سرتاسری، که شبکه‌های مربعی شکل ایجاد می‌نماید، استفاده می‌شود.

در این شبکه‌ها قطعات پیش‌ساخته‌ای قرار می‌گیرد که به آنها «تایل» می‌گویند و در ابعاد مختلفی مثلاً 60×60 سانتی‌متر هستند و سطحی صاف پلاستیکی مانند با رنگ‌های متفاوت دارند. یا سطحی متخلخل (سوراخ سوراخ)، بنام آکوستیک، بر روی این شبکه‌ها قرار می‌دهند.

گاهی از صفحات پلاستیکی، که نور از آنها عبور می‌کند و به صورت نوری مات دیده می‌شود استفاده می‌شود یا از صفحاتی که لامپ‌های مهتابی روی آنها قرار گرفته است، استفاده می‌شود. برای جازدن این صفحات، آنها را با کمی کج کردن از شبکه رد می‌کنند و در روی شبکه قرار می‌دهند.

برای اتصال این شبکه‌ها می‌توان آنها را به کمک سیم‌های فلزی در گچ دیوار متصل نمود یا آنها را با مفتول‌های فلزی، که به تیرآهن و ستون‌ها جوش می‌دهیم، متصل نمود و جوش داد. در وسط سقف، برای اینکه شبکه در سقف‌های بزرگ خم نشود از سیم‌های فلزی که به کمک پیچ رولپلاک به سقف متصل می‌شود استفاده می‌کنند و سیم‌ها را به سقف و به شبکه فلزی متصل می‌نمایند.

از سقف‌های فلزی یا شبکه فلزی بی نیاز از جوشکاری نیز می‌توان سقف کاذب ساخت و به کمک پیچ و مهره و متصل نمودن به کلاف چوبی می‌توان سقف‌های امدی اف ایجاد نمود که بیشتر به فضاهای بزرگ مربوط می‌شود و ورق امدی اف ۱۶ یا ۸ میلی‌متری را به آنها متصل می‌کنند.

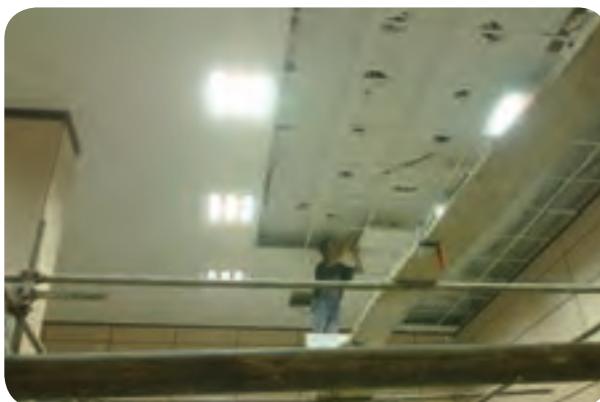
۲-۷-۵ ساختمان شبکه‌های فلزی: شبکه‌های

فلزی از دو قسمت تشکیل شده است:

۲- دسته دوم نبشی‌های کوتاه هستند که در بین نبشی‌های عمودی قرار می‌گیرند و دارای طول 60° یا 120° سانتی‌مترند و میله‌های گرد کوچکی از سر این نبشی‌های کوتاه خارج شده است. این میله‌ها درون سوراخ‌های نبشی‌های بلند فرو می‌روند و شبکه طولی و عرضی به هم متصل می‌شوند و بسته به اندازه قطعات، دکورهای سقفی شبکه را در سوراخ‌ها متصل می‌کنیم و شبکه را می‌سازیم (شکل‌های ۷-۴۸ و ۷-۴۹).

شکل ۷-۴۸

شکل ۷-۴۹

۳-۵-۷- نقش پروفیل در دکوراسیون دیواری :
از پروفیل برای پوشاندن قسمت‌های لبه امدادی اف و لترون به کار رفته در دکور استفاده می‌شود و نقش آن در زیبایی دکور بسیار مهم است.

برای پوشاندن لبه پایینی و بالایی دیوار، که خطاهای کار را نیز می‌پوشاند، از پروفیل‌های پهن قرنیز که تخت باشند، استفاده می‌شود.

۱- میله‌های نبشی یا L شکل طویل که به طور موازی در روی سقف کاذب قرار می‌گیرند و به دیوارها متصل می‌شوند. این شبکه‌ها با جوشکاری به میله‌های کنار دیوار جوش می‌خورند یا به سیم‌های مفتوحی کنار دیوار متصل می‌شوند.

مفتوول‌ها و میل‌گرددهای کنار دیوار یا با کمک گچ در درون دیوار ثابت می‌شود یا به تیرآهن‌های درون سقف جوش می‌شود. می‌توان از زیرسربی‌های سرتاسری چوبی پروفیل یا فلزی که به دیوار پیچ شده است نیز استفاده نمود.

در روی نبشی بلند در فواصل مشخص سوراخ‌های وجود دارد که برای اتصال نبشی‌های کوتاه به کار می‌رود (شکل‌های ۷-۴۶ و ۷-۴۷).

شکل ۷-۴۶

شکل ۷-۴۷

۷-۵-۴- سقف‌های گچی کاذب : در بسیاری از دیوارکوب‌های چوبی از سقف‌های گچی استفاده می‌شود. برای متصل نمودن این سقف‌ها ابتدا مفتول‌های فلزی را به تیرآهن‌های سقف اصلی جوش می‌دهند. برای ایجاد طرح‌های متنوع و زیبا، عده‌ای از تولیدکنندگان که آرگ فلزی آشپزخانه و سقف تولید می‌کنند، طرح سطح کاذبی را با کمک مفتول‌های فلزی نازک هم جوش می‌دهند. سپس در روی آن ورقه‌های حلبی شیاردار به نام رابیتس را با کمک سیم متصل می‌نمایند. آنگاه آرگ کامل شده را به کمک جوشکاری مفتول‌های سقف به مفتول‌های آرگ نصب می‌کنند. پس از اتصال فضای روی آرگ، که با ورقه حلبی شیارشیار (رابیتس) پوشانده شده است، توسط گچ، توسط گچ کاری و صاف می‌شود و نمکاری مانند گچبری، قراردادن زهوارهای گچی برروی کار صورت می‌گیرد و از درون آرگ، که خالیست، کابل‌های برق عبور داده می‌شود. استفاده از این سقف‌های کاذب نصب لامپ‌های مختلف درون آرگ را امکان‌پذیر می‌سازد و بر زیبایی سقف می‌افزاید (شکل ۷-۵۳).

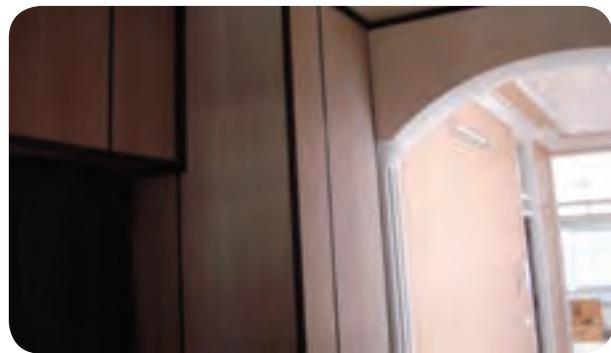

شکل ۷-۵۳

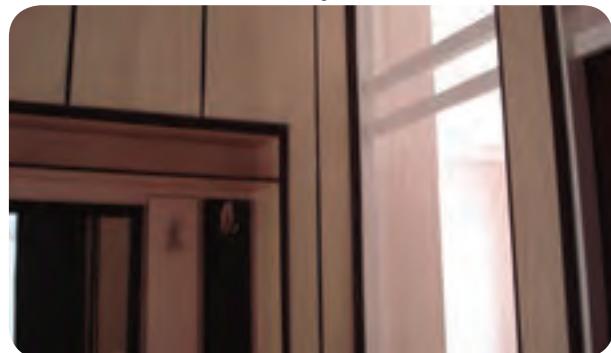
۷-۵-۵- تراز نمودن سقف‌های کاذب : لبه سقف‌های کاذب باید همچون کف زمین تراز شود، زیرا سقف‌های کاذب از سقف اصلی فاصله دارند. برای مثال سقف کاذب ۱۵ سانتی‌متر پایین‌تر از سقف اصلی است. بهمین دلیل هر چهار دیوار باید تراز شود. به همین منظور نقطه‌ای از گوشه‌یک دیوار را که ۱۵ سانتی‌متر پایین‌تر از سقف است در نظر می‌گیریم و برای تراز آن همانند کف از دو روش استفاده می‌کنیم :

۱- شیلنگ تراز : با استفاده از این شیلنگ که شیشه‌ای

این پوشش باعث زیبایی لبه کار منتهی به زمین و پوشاندن و زیبایی دیوار و سقف می‌شود. در ادامه کار، از پروفیل‌های تاشو، که به صورت L شکل تبدیل می‌شوند، برای پوشاندن کلیه قسمت‌های نر امدی اف دکور که در معرض دید است استفاده می‌شود. از پروفیل تاشو نیز برای پوشاندن لبه دکور ستون‌ها استفاده می‌شود. برای انواع دیگر دکور، مانند قاب برای درهای شیشه‌ای و قسمت‌های قاب مانند دکور با امدی اف ۸ میلی‌متری نیز از پروفیل استفاده می‌شود و پروفیل‌های دیگر را نیز در جاهایی که امکان استفاده و افزایش زیبایی دکور باشد، به کار می‌برند (شکل‌های ۷-۵۱ و ۷-۵۲).

شکل ۷-۵۰

شکل ۷-۵۱

شکل ۷-۵۲

تراز با دستگاه لیزری: دستگاه لیزری نیز با درنظرگرفتن نقطه‌ای در یک طرف دیوار و روشن کردن و تنظیم آن در طرف دیگر دیوار، نور قرمز رنگ لیزر در روی دیوار اثر می‌گذارد و خط روشنی ایجاد می‌کند و تا قسمت دیگر دیوار می‌رود و به سطح تراز یا نقطه تراز در سمت دیگر دیوار می‌رسد. با این خط، خط تراز مشخص می‌شود.

سپس یک نفر دستگاه را نگه می‌دارد و شخص دیگر با مداد یا نخ رنگی تراز، خط تراز را برای ادامه کار مشخص می‌کند (شکل ۷-۵۶).

شکل ۷-۵۶

۷-۵۷- قیمت‌گذاری دکورهای چوبی دیواری: دکورهای چوبی که سطح دیوار، سقف و کف را پوشش می‌دهند بر اساس مترمربع محاسبه می‌شوند.

پس قیمت‌گذاری انواع دکورهای چوبی که از چوب روسی یا نتوپان روکش طبیعی رنگ شده با کیلو و نیم پلی استر یا از صفحات لترون و «ام دی اف» ساخته می‌شوند، بر اساس مترمربع قابل محاسبه هستند. پس دکور چوبی دیواری که عرض آن ۳ متر و طول آن ۱۰ متر است ۳۰ مترمربع درنظر گرفته می‌شود.

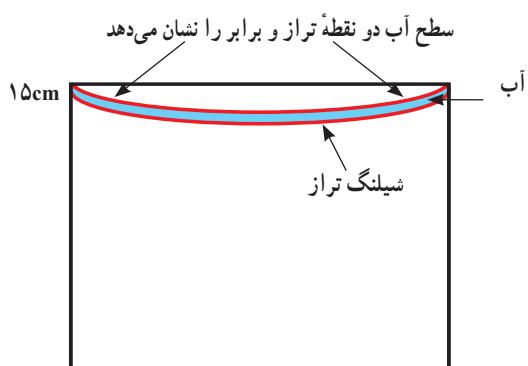
$$\text{عرض} \times \text{طول} = \text{مساحت مستطیل}$$

$$10 \times 3 = 30$$

برای ساخت هر یک مترمربع دکور دیواری مبلغی درنظر گرفته می‌شود. مثلاً، سازنده مبلغ ۵۰۰/۰۰۰ ریال بابت ساخت هر مترمربع مطالبه می‌کند. در این صورت قیمت یک دیوار

ونرم است و ۱ تا ۱/۵ سانتی‌متر قطر دارد تراز انجام می‌شود. این شیوه بسیار رایج است.

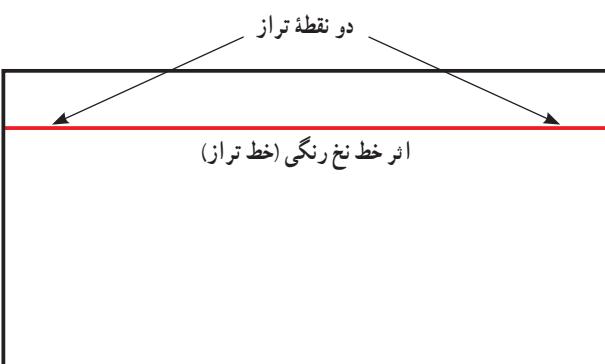
یک سرشنلینگ را در این سمت دیوار (نقطه مشخص شده) قرار می‌دهیم و سر دیگر آن را به سمت دیگر دیوار می‌کشیم و داخل آن آب می‌ریزیم تا آب به سمت دیگر برسد (مقدار آب بر اثر چندبار امتحان نمودن به طور تجربی مشخص می‌شود، چون فاصله دیوارها متفاوت است). در ضمن یادآوری شود صاف و مستقیم قرار گرفتن شیلنگ ضروری نیست. اگر وسط آن در سطح پایین‌تری هم باشد تراز انجام می‌گیرد (شکل ۷-۵۴).

شکل ۷-۵۴

در ادامه دو نقطه را روی دیوار علامت می‌زنیم و با کوپیدن میخ و بستن نخ تراز خط مستقیم را پیدا می‌کنیم.

۲- یا نخ رنگی تراز را بین دو نقطه می‌کشیم و با ارتعاش انداختن به وسط نخ (مانند تیرکمان)، نخ کشیده و رها می‌شود و اثر رنگ بر روی دیوار می‌افتد. به این ترتیب، اثر رنگ روی دیوار مشخص کننده خط مستقیم یا محل قرار گرفتن سقف و بالای دیوارها خواهد بود (بالای دکور دیواری یا ورق‌های ام دی اف) (شکل ۷-۵۵).

شکل ۷-۵۵

محاسبه کنید کابینت آشپزخانه‌ای را که مترار قسمت‌های

۳۰ مترمربعی برابر است با :

$$\text{ریال } 15,000,000 = 500,000 \times 30 \text{ مترمربع}$$

کابینت آشپزخانه را بر حسب متر طول محاسبه می‌کنند که شامل ۱ متر کابینت زمینی و ۱ متر کابینت هوایی است و جمماً ۱ متر محاسبه می‌گردد (شکل‌های ۵۸ و ۵۷).

نکته: از مبلغ پائمه قیمت، مقدار ۶ درصد آن به کابینت زمینی و ۴ درصد آن، به کابینت هوایی اختصاص می‌باید. در صورتی که ارتفاع کابینت هوایی از ۷° سانتی‌متر به ۹° سانتی‌متر تغییر پیدا کند، کابینت هوایی نیز ۶ درصد یا ۱/۵ برابر متر طول برآورد می‌گردد. کاتر ساده نیز، ۱/۵ برابر زمینی محاسبه می‌گردد.

آن به شرح زیر است:

(الف) کابینت زمینی: ۲/۲۰ متر

(ب) کابینت هوایی با ارتفاع ۷° سانتی‌متر: ۳/۴۰ متر

(ج) کاتر (اُپن): ۲ متر

توجه: قیمت پائمه کابینت، هر متر طول زمینی و هوایی

۵/۰۰۰,۰۰۰ ریال در نظر گرفته شود.

۳/۰۰۰,۰۰۰ ریال $\frac{۶}{۵} \times ۰,۶$ قیمت ۱ متر کابینت زمینی و هوایی

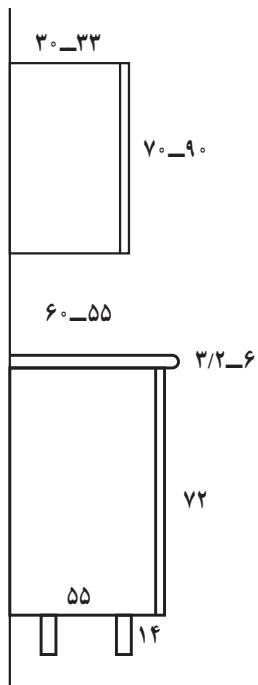
۲/۰۰۰,۰۰۰ ریال $\frac{۴}{۵} \times ۰,۴$

ریال $6/600,000 = 6/600,000 \times 2/20^{\circ}$ (الف)

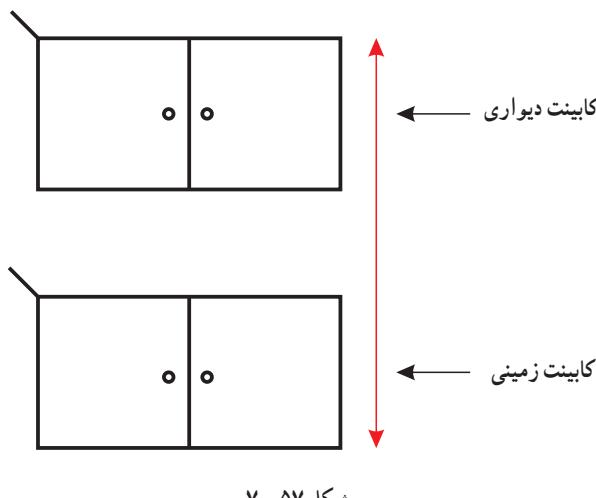
ریال $6/800,000 = 6/800,000 \times 3/40^{\circ}$ (ب)

ریال $9/000,000 = 9/000,000 \times 1/5 \times 2 \times 1/5$ (ج)

ریال ۲۸,۲۰۰,۰۰۰

شکل ۷-۵۸

شکل ۷-۵۷

آزمون پایانی

۱- انواع مواد اولیه مورد مصرف سقف، دیوار و عایق‌های صوتی را نام ببرید؟

۲- پوشش بین دیوارکوب‌های روکشی و زهوارهای چوبی را توضیح دهید.

۳- نحوه چسباندن دیوارکوب بر روی دیوار را شرح دهید.

۴- نحوه کار گذاشتن نوارهای فلزی در صفحات بی‌وی‌سی شده را توضیح دهید.

۵- برای پوشش ستون‌ها با قطعات طولی امدادی اف به چه نحو اندازه بری و پوشش داده می‌شود؟

۶- زیرسازی و سقف‌کویی را با یک نمونه توضیح دهید.

۷- کار شیلنگ تراز را توضیح دهید.

۸- نحوه استفاده از تراز لیزری را شرح دهید.

۹- برای بطرف کردن خطای دیوار، قطعات چوبی افقی کوتاه را به چه نحو برش می‌دهید؟

۱۰- نحوه زیرسازی شبکه سقف کاذب را توضیح دهید.

۱۱- سقف‌های کاذب چگونه تراز می‌شوند؟

برآورد هزینه‌های دکورسازی

هدف‌های رفتاری : هنرجو پس از پایان این فصل قادر خواهد بود :

- ۱- مواد اولیه به کار رفته در ساخت انواع دکور چوبی را برآورد کند.
- ۲- دور ریز مواد اولیه مصرفی را محاسبه کند.
- ۳- لیست مواد اولیه انواع دکورها را تنظیم کند.
- ۴- لیست مواد کمکی در ساخت انواع دکور را تنظیم کند.
- ۵- قیمت تمام شده و قیمت فروش سازه‌های چوبی را برآورد کند.

ساعت آموزشی		
جمع	عملی	نظری
۵۲	۱۶	۳۶

پیش آزمون

- ۱- مواد اصلی و مواد کمکی در ساخت دکورهای چوبی کدام‌اند؟
- ۲- عامل اصلی طبقه‌بندی تخته فیبر ..... است.
- ۳- ابعاد استاندارد تخته خرده چوب و تخته فیبر را بنویسید.
- ۴- مقدار دور ریز در ساخت انواع دکورها به چه عواملی بستگی دارد؟
- ۵- چند نمونه از مواد کمکی به کار رفته در انواع دکورهای چوبی را نام ببرید.
- ۶- یک نمونه جدول تهیه لیست مواد مصرفی را تنظیم کنید.

جدول ۱-۸ - ابعاد چوب‌های تبدیل شده

ابعاد بر حسب سانتی‌متر			نوع تبدیل
ضخامت	عرض	طول	
۱۴±۱	۲۴±۴	۲۸۰±۱۰	الوار
۱۲±۱	۲۲±۴	۱۴۰±۱۰	نیم الوار
۱۴±۱	۲۲±۵	۲۷۰±۲۰	الوار سه سوک
۱۳±۲	۲۶±۲	۲۸۰±۲۰ ۳۲۰±۲۰	تراورس
۱۳±۱	۲۵±۱	۲۱۵±۱۵	قنداق
۵±۱	۱۰±۲	۲۰۰	بازو
۴±۰/۲ ۲/۵±۰/۲	۲۵±۱	۴۰۰	تخته
متناسب با ابعاد بشکه‌ها			تخته بشکه

ب) تخته فیبر : ابعاد تخته فیبرهای تولیدی متفاوت‌اند و دارای طول ۲/۲۰ تا ۳/۶۶ متر، عرض از ۱۲° تا ۱۸۳ سانتی‌متر و ضخامت از ۱/۵ تا ۴۰ میلی‌متر هستند.
ابعاد تخته فیبرهای تولیدشده در ایران به شرح جدول ۲-۸ است.

جدول ۲-۸ - ابعاد تخته فیبرهای تولید شده در ایران

طول (cm)	عرض (cm)	ضخامت (mm)
۲۲°	۱۸۳	۳-۴
۲۳°	۱۶°	۳-۴

عامل اصلی طبقه‌بندی تخته فیبر، چرم مخصوص آنها، مطابق جدول ۳-۸ است.

جدول ۳-۸ - چرم مخصوص تخته فیبر

چرم مخصوص بر حسب گرم بر سانتی‌متر مکعب (g/cm³)	نوع تخته فیبر
$\rho \leq ۰/۴۵$	سبک (نرم)
$۰/۴۵ < \rho \leq ۰/۸۵$	متوسط
$۰/۸۵ < \rho$	سخت

۱-۸-۱- برآورد و انتخاب مواد

در بیشتر مؤسسات تولیدی، هزینه مواد خام، بخش عمده‌ای از کل هزینه‌ها را در هر واحد محصول تشکیل می‌دهد. بنابراین تصمیم‌گیری در مورد تهیه مواد، باید با آگاهی از نوع تولید و دسترسی به آخرین اطلاعات در این زمینه باشد.

برخی از مواردی که باید به آنها توجه شود، به قرار زیر است :

- کیفیت و قیمت مواد باید با ویژگی‌های موردنظر در محصول نهایی هماهنگ و متناسب باشد.
- نوع و مقدار مواد نیاز باید قبل از آغاز عملیات در دسترس قرار گیرد.
- از خرید مواد افزون بر نیاز باید خودداری کرد، زیرا می‌توان از هزینه خرید این گونه مواد برای سرمایه‌گذاری در محلی دیگر بهره برد.

۴- هزینه جابه‌جایی و ذخیره‌کردن مواد در انبار باید به حداقل کاهش یابد.

۵- از بروز فساد و کهنه‌گی در مواد باید جلوگیری شود.

۱-۸-۲- مواد موردنیاز برای تولید دکورهای

چوبی : در صنعت چوب مانند سایر صنایع، مواد مصرفی به دو گروه مواد اصلی و مواد کمکی تقسیم می‌شود.

۱- مواد اصلی

انواع چوب‌های صنعتی از قبیل الوار، تراورس، تخته، صفحات فشرده چوبی شامل تخته خرده چوب، تخته چندلایه، روکش طبیعی و مصنوعی، انواع امدادی اف و... را شامل می‌شود، که مختصراً به شرح آنها می‌پردازیم :

(الف) چوب : ابعاد چوب‌های تبدیل شده به شرح جدول ۱-۸ است.

طول (cm)	عرض (cm)	ضخامت (mm)
۳۶۶	۱۸۳	۱۶
۲۴۴	۱۸۳	۱۶
۲۴۴	۱۲۲	۱۶

نکته: صفحات تخته خردہ چوب، ممکن است باروکش‌های طبیعی چوبی، کاغذی (لترون)، استخوانی (فرمیکا HPL) و... باشند یا با چسب‌های اوره فرم آلدید، مثل فرم آلدید یا ملامین فرم آلدید روکش شوند.

۳- مواد کمکی

شامل یراق‌آلات، چسب، میخ و پیچ، شیشه، فلز، پارچه، اسفنج، رنگ و سایر موادی است که بر حسب مورد، همراه با مواد اصلی و کمکی، قسمت عمده هزینه تولید را تشکیل می‌دهند. در هر رشته از صنعت می‌توان با استفاده از روش‌ها و برآوردهای خاص و به کمک جدول‌ها، مقدار مواد مصرفی را تعیین کرد و با مشخص نمودن ارزش ریالی مواد، قیمت تمام‌شده کالا را برآورد نمود.

توجه: قبل از تهیه جدول‌های مواد، ابتدا باید مبنای برآورده را با توجه به کیفیت مواد، در نظر گرفت و واحد مناسب (وزن - حجم - سطح - عدد و...) انتخاب نمود.

۱-۸-۱-۲- تعیین مقدار مواد مصرفی: برای تعیین مقدار مواد به کار رفته در سازه‌های چوبی، کافیست که ابعاد هر قطعه مشخص شود. با توجه به شکل هندسی مربوط و با استفاده از فرمول‌های هندسی، می‌توان طول، سطح یا حجم قطعه موردنظر را به دست آورد. معمولاً مقدار قطعات مصرفی، با توجه به شکل خرید و فروش آنها برآورد می‌شوند. مثلاً قطعاتی مانند زهوارها، دوبل‌ها و... به صورت طولی؛ قطعاتی که از مواد اولیه صفحه‌ای مانند تخته خردہ چوب، تخته فیبر، تخته چندلایه و... تهیه می‌شوند، به صورت سطح یا ورق؛ قطعات مربوط به چوب تویر به صورت حجمی برآورد می‌گردد.

توجه: گاهی ممکن است قطعاتی که از چوب ماسیو هستند، به صورت سطحی برآورده شوند و در تعیین قیمت، قیمت واحد از متر مکعب به مترمربع (با رعایت ضخامت) تبدیل شوند.

ج) تخته لایه: معمولاً ضخامت تخته لایه، بین ۳ تا ۱۸ میلی‌متر است و تعداد لایه‌ها به صورت فرد (۳، ۵، ۷، ۹ و...) است.

طول تخته لایه، معمولاً بین ۲۱° تا ۲۶° سانتی‌متر و عرض آن از ۷۵ سانتی‌متر با ترانس ۵ سانتی‌متر حداکثر تا ۱۶ سانتی‌متر است.

د) تخته خردہ چوب: ابعاد تخته خردہ چوب به شرح زیر است:

طول: ۲۲°، ۲۵°، ۲۷° و ۳۰° سانتی‌متر با ترانس ۵ ± سانتی‌متر

جدول ۴-۸ - ابعاد تخته خردہ چوب تولیدی در ایران

طول (cm)	عرض (cm)	ضخامت (mm)
۲۲°	۱۲°	۴
۲۵°	۱۶°	۴
۲۷°	۱۸°	۴۵
۳۰°	۱۸°	۴۵

متداول‌ترین ضخامت در رده تخته خردہ چوب‌های نازک ۴ تا ۶ میلی‌متر و از نوع معمولی ۱۶، ۱۲ و ۱۸ میلی‌متر و نوع ضخیم آن ۴۵ میلی‌متر است.

چند نمونه دیگر از تخته خردہ چوب‌های تولیدی در داخل کشور به ابعاد زیر است:

طول (cm)	عرض (cm)	ضخامت (mm)
۳۰۵	۱۸۳	۱۶
۲۷۵	۱۸۳	۱۶
۲۴۵	۱۸۲	۱۶
۲۲°	۱۸۲	۱۶
۲۵°	۱۲۲	۱۶

ه) صفحات / مدی اف: برای کیفیت بهتر سازه‌های صفحه‌ای، می‌توان از ورقه‌های ام‌دی‌اف که دارای روکش‌های متنوع‌اند، استفاده نمود. برخی از اندازه‌های صفحات ام‌دی‌اف به شرح زیر است:

جدول ۵-۸- دور ریز متوسط مواد اولیه

ردیف	شرح	درصد دور ریز
۱	الوار پهن برگ	۲۰
۲	الوار سوزنی برگ	۲۰
۳	تخته خرد چوب، امدی اف و سایر تخته های مرکب	۱۰
۴	روکش های طبیعی	۱۰
۵	زهوارها	۱۰

توجه : مقدار دور ریز، همیشه نسبت به چوب تمام شده برآورده شود و چوب تمام شده را، همواره 100% درصد در نظر می گیرند (در صنایع چوب این روش معمول است)؛ بنابراین، برای برآورده مقدار چوب اولیه، کافیست صورت یا لیست آن را از روی نقشه به دست آورد و مقدار دور ریز را با توجه به درصد دور ریز برآورده کرد و به چوب تمام شده اضافه نمود تا مقدار چوب اولیه به دست آید.

مثال ۱ : در فهرست چوب، مقدار چوب تمام شده 12cm^3 است؛ اگر دور ریز در این کار 30% درصد باشد، مقدار چوب اولیه را برآورده کنید.

بهترین روش این است که ابتدا با کمک تناسب مقدار دور ریز را به دست آوریم :

$$\text{مقدار دور ریز} = \frac{12\text{cm}^3}{30\%} = \frac{12 \times 30}{1} = 36\text{cm}^3$$

به عبارت دیگر :

$$\text{مقدار دور ریز} = \frac{\text{درصد دور ریز} \times \text{مقدار چوب تمام شده}}{100}$$

حال باید مقدار دور ریز را با مقدار چوب تمام شده جمع کنیم تا مقدار چوب اولیه به دست آید.

$$\text{مقدار چوب اولیه} = 12\text{cm}^3 + 36\text{cm}^3 = 48\text{cm}^3$$

مثال ۲ : باید از تخته های که $3\text{ متر طول و } 22\text{ سانتی متر عرض دارد، زهوارهایی به طول و عرض } 1400 \times 600\text{ میلی متر برش بزنیم. از این تخته } 9\text{ زهوار به دست می آید که در مجموع، مساوی } 756\text{ مترمربع می شود. درصد دور ریز را به دست آورید.}$

۲-۸- دور ریز مواد اولیه

۲-۸-۱- دور ریز مواد اولیه چوبی : مقدار چوبی

که در آغاز کار، برای قطعه کار، خط کشی می کنند و برش می زنند، با مقدار چوب تمام شده کار یکسان نیست؛ یعنی مقدار چوب مصرفی در کار تمام شده، کمتر از چوبی است که در ابتدا قبل از بریدن و رندهاین، در اختیار بوده است؛ اختلاف این دو مقدار را «دور ریز» می نامند.

بنابراین برای برآورده دور ریز، باید این دو مقدار را در

نظر گرفت :

۱- مقدار چوب اولیه (چوب ناتمام)

۲- مقدار چوب بریده و رنده شده؛ آماده برای قطعه کار (چوب تمام شده).

از اختلاف این دو مقدار، دور ریز محاسبه می شود. این برآورده را می توان به سه حالت زیر نوشت :

(الف) چوب تمام شده - چوب اولیه = دور ریز

(ب) دور ریز + چوب تمام شده = چوب اولیه

(ج) دور ریز - چوب اولیه = چوب تمام شده

مقدار دور ریز در کار، به شرایط مختلفی مستگی دارد،

از جمله :

(الف) **نوع کار :** کارهای راست و مستقیم، دور ریز کمتر و کارهایی که دارای قوس بری هستند دور ریز بیشتری دارند؛ در ضمن، صفحات ساده نیز نسبت به صفحات روکش شده دور ریز کمتری دارند.

(ب) **کیفیت چوب :** گونه و درجه بندی چوب در مقدار دور ریز تأثیر بسزایی دارد.

(ج) **نوع برش :** برش مستقیم یا کج، نوع تیغه و حتی دندانهای اره، در مقدار دور ریز مؤثر است.

بنابراین، با توجه به عوامل بالا نمی توان مقدار دور ریز را برای تمامی چوب هایا صفحات و در نتیجه برای تمامی سازه های یکسان در نظر گرفت.

در جدول ۵-۸ درصد دور ریز مواد اولیه چوبی کلی مشخص شده است. بر اساس این مقادیر، می توان قیمت چوب را تعیین کرد.

ردیف	چوب اولیه (ناتمام)	چوب تمام شده	مقدار دورریز	درصد دورریز
۱	؟	۱۸/۲۰ m³		۲۵ درصد
۲	؟	۱۵/۴۰ m³	۶/۲ m³	
۳	۳/۱۰ m³	۲/۷۲ m³		؟
۴	۷/۲۰ m³	؟	۱/۲۰ m³	
۵	۱۱/۸۲ m³	؟		۳۲ درصد
۶		؟	۳/۶۰ m³	۱۸ درصد

روش کار به این صورت است که باید تک تک قطعات سازه را با رعایت ابعاد، در جدول درج کرد و با توجه به نوع تهیه آن (اطولی - سطحی و حجمی) مقدار تمام شده و سپس با توجه به درصد دور ریز آن، مقدار اولیه قطعات را محاسبه کرد.

$$\text{متر مربع سطح تخته اولیه} = ۰/۹۶ \text{ m}^2$$

$$\text{متر مربع مقدار دورریز} = ۰/۷۵۶ = ۰/۹۶ - ۰/۲۰۴$$

$$\text{مقدار دورریز} = \frac{۰/۲۰۴ \times ۱۰۰}{۰/۷۵۶} = \% ۲۷$$

مثال و تمرین ۳ : با توجه به محاسبات دور ریز، جاهای خالی جدول مقابل که با علامت (?) مشخص شده را پر کنید.

۳-۸- تنظیم لیست مواد مصرفی

نخستین مرحله برای تعیین قیمت یک سازه چوبی، مشخص کردن مقدار مواد مصرف شده در آن است. این کار، با تنظیم جدولی به نام «لیست مواد مصرفی» به بهترین شکل انجام می پذیرد (جدول ۶-۸).

جدول ۶-۸- جدول لیست مواد مصرفی

ردیف	شرح	جنس	ابعاد تمام شده mm			تعداد	مقدار تمام شده m - m³ - m"	درصد دورریز	مقدار اولیه			مقدار کل
			طول	عرض	ضخامت				طول	سطح m²	حجم m³	

این گونه نقشه‌ها، بهتر است نکات فنی را که در کتاب طراحی و نقشه‌کشی آمده است، در نظر گرفت.

بنابراین، در کاری که نقشه آن برای برآورد داده شده و ضخامت اجرای جعبه در آن مشخص نیست و بدندهای کار از تخته خرد چوب‌های ۱۶ میلی‌متری سنت باید ضخامت در جعبه را نیز ۱۶ میلی‌متر در نظر گرفت.

اگر در نقشه کار، صفحات همراه با روکش باشند و در مجموع ضخامت صفحات ۲۰ میلی‌متر باشد باید ضخامت در جعبه را ۲۰ میلی‌متر برآورد کرد. برای بدست آوردن ضخامت بدندهای جعبه و عقب آن، بهتر است به ترتیب از هر کدام نسبت به دیگری ۴ میلی‌متر کسر شود.

برای مثال، اگر در نقشه کار، ضخامت اجزای جعبه مشخص نباشد و ضخامت صفحات کار ۲۰ میلی‌متر در نظر گرفته شود، ضخامت در جعبه را نیز ۲۰ میلی‌متر، ضخامت بدندهای آن را ۱۶ و ضخامت عقب و جلوی جعبه را ۱۲ میلی‌متر برآورد می‌کنیم.

پشت بند، در محلی که به اندازه نصف ضخامت صفحه‌ها دوراهه می‌شوند، قرار می‌گیرد.

برای برآورد پیچ جهت پشت بند و کف جعبه‌ها (در صورتی که مشخص نشده باشد) بهتر است در هر ۱۰ سانتی‌متر، یک پیچ در نظر گرفته شود.

برآورد چسب، در صورتی که از چسب سرد استفاده شود، ۳۰۰ گرم برای هر مترمربع سطح اولیه و اگر چسب گرم مورد استفاده قرار بگیرد، ۲۰۰ گرم برای هر مترمربع سطح اولیه منظور می‌شود.

مقدار مصرف رنگ، به طور متوسط برای هر متر مربع ۲۰۰ گرم در نظر گرفته می‌شود.

بهتر است اعداد محاسبه شده، تا سه رقم اعشار گرد شود و عدد کوچک‌تر از ۱٪ را همان ۱٪ بنویسیم.

مثال ۱: لیست مواد اصلی زیر گلدان دکوری مطابق با شکل ۸-۱ را تنظیم نمایید.

۱-۸-۳- مشخصات جدول لیست مواد مصرفی:

ستون اول: شماره ردیف است که به طور معمول، از ۱ تا ... شماره‌گذاری می‌شود.

ستون دوم: نام قطعه مورد نظر (پایه‌ها، قید، صفحه، در جعبه و ...) در آن ثبت خواهد شد.

ستون سوم: جنس قطعه ذکر شده (تخته خرد چوب، چوب راش، تخته لایه و ...) در این ستون درج می‌شود.

ستون چهارم: شامل ابعاد قطعه مربوطه بر حسب میلی‌متر است.

ستون پنجم: تعداد قطعه مورد نظر مشخص خواهد شد.

ستون ششم: مقدار تمام‌شده قطعه مورد نظر، با واحد مربوطه (مثلاً در محاسبه زهوارها بر حسب متر، صفحات بر حسب مترمربع و چوب ماسیو بر حسب مترمکعب) منظور می‌شود.

ستون هفتم: در صد دور ریز قطعه، با توجه به جدول دور ریز در این ستون ثبت می‌شود.

ستون هشتم: مقدار اولیه چوب (مقدار تمام‌شده چوب + مقدار دور ریز) در اینجا نوشته خواهد شد.

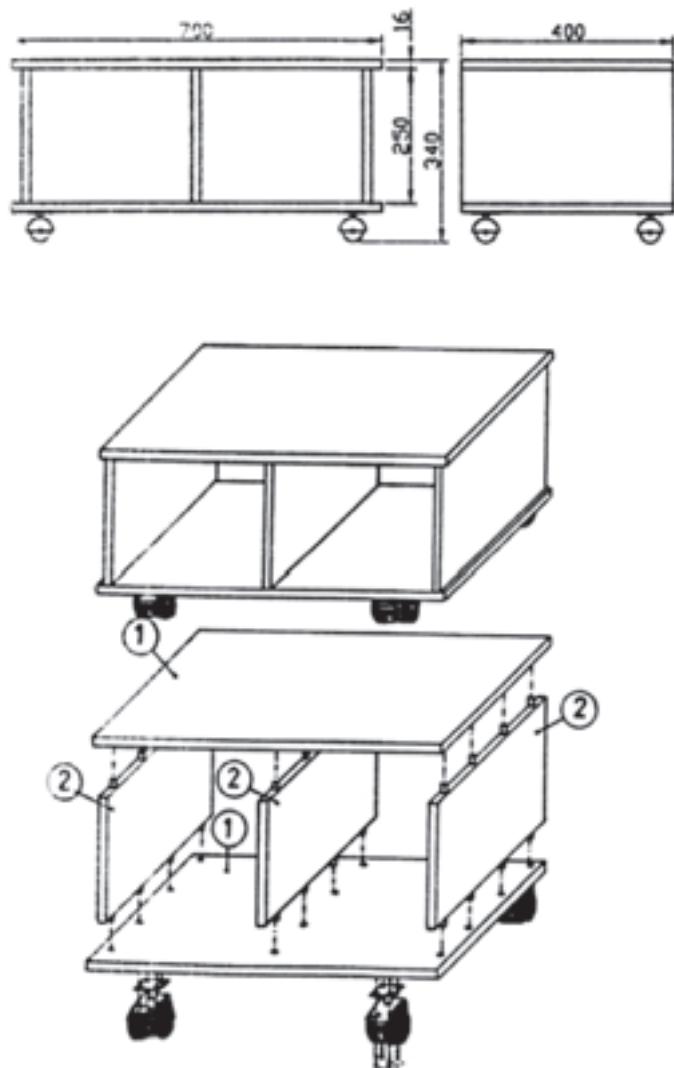
ستون نهم: جمع مقادیر قطعات مشابه (از یک جنس و یک ضخامت درج می‌شود. مثلاً جمع سطوح تخته خرد چوب‌های ۱۶ میلی‌متری یا جمع سطوح تخته خرد چوب‌های ۱۸ میلی‌متری یا چوب‌های ماسیو راش درجه ۱ و ...).

۱-۸-۳-۲- اندازه‌گذاری اجزای قطعه کار: برآورد یک نقشه کار ممکن است دو حالت پیش آید:

(الف) نقشه با برش کامل آن مشخص شود؛ که تمام اجزای آن را می‌توان با اندازه‌گیری بدست آورد.

(ب) نقشه فقط با نمای رو به رو و جانبی و اندازه‌گذاری اصلی در دست باشد. اینکه در برش، اندازه قسمت‌های داخلی کاملاً مشخص نشده باشد.

در حالت (الف)، به آسانی می‌توان با رعایت مقیاس، اندازه اصلی را به دست آورد و برآورد را انجام داد؛ اما در حالت (ب) که نقشه بدون برش است یا برش، کاملاً اندازه‌ها را مشخص نکرده است، برای ایجاد هماهنگی در برآورد قسمت‌های داخلی

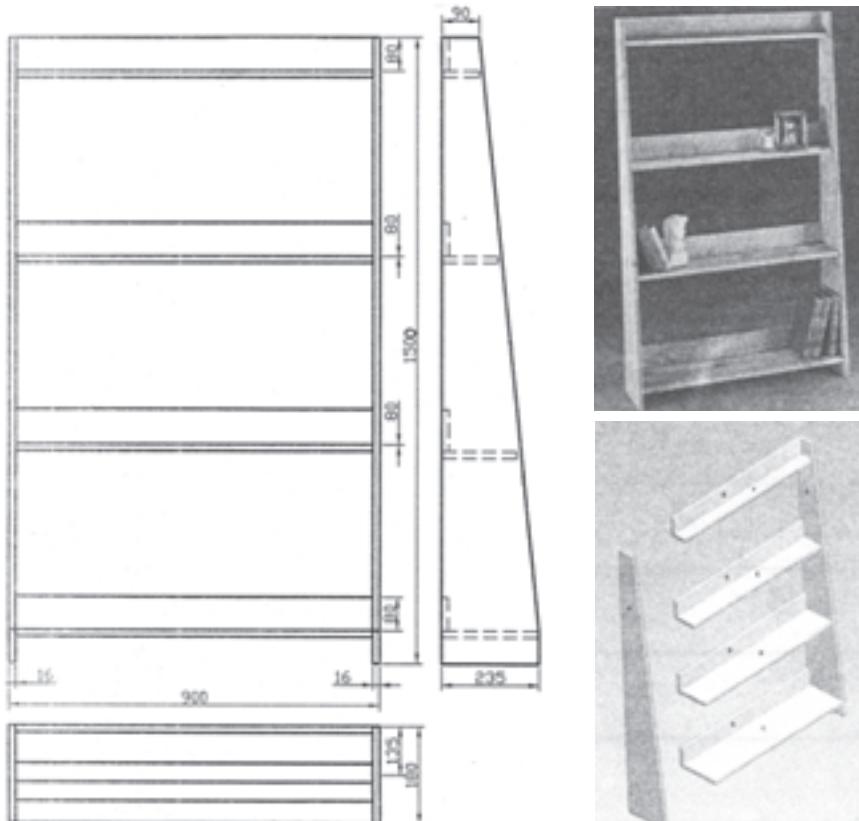

شکل ۱-۸- میز زیر گلدانی

جدول ۷-۸- لیست مواد اولیه اصلی میز زیر گلدانی

ردیف	شرح	جنس	بعاد تمام شده mm			تعداد	مقدار تمام شده m³	درصد دور ریز	مقدار اولیه			مقدار کل m³
			طول	عرض	ضخامت				طول	سطح m²	حجم m³	
۱	سقف و کف	امدی اف	۷۰۰	۴۰۰	۱۶	۲	۰/۵۶	۱۰	-	۰/۶۱۶	-	۰/۹۴۶
	بدنه و وادر	امدی اف	۴۰۰	۲۵۰	۱۶	۳	۰/۳	۱۰	-	۰/۳۳	-	

مثال ۲ : لیست مواد اولیه اصلی مربوط به قفسه از تخته چندلایه ساخته و توسط پیچ به هم متصل جاکتابی کوچک شکل ۸-۲ را تنظیم کنید. این جاکتابی، شده است.

جاکتابی کوچک

پرسپکتیو انفجاری جاکتابی

شکل ۸-۲

جدول ۸-۸ لیست مواد اولیه جاکتابی کوچک فوق تنظیم شده است.

جدول ۸-۸ - لیست مواد اولیه اصلی جاکتابی کوچک

ردیف	شرح	جنس	ابعاد تمام شده mm						تعداد	مقدار تمام شده m ²	درصد دورریز	مقدار اولیه			مقدار کل m ³
			طول	عرض	ضخامت	طول	سطح m ²	حجم m ³				طول	سطح m ²	حجم m ³	
۱/۶۹۳	۱	بدنه	چندلایه	-	۱۰	۰/۷۰۵	۰/۷۷۶	-	۲	۱۶	۲۳۵	۱۵۰۰	-	-	
	۲	پشت‌بند	چندلایه	-	۱۰	۰/۲۷۸	۰/۳۰۶	-	۴	۱۶	۸۰	۸۶۸	-	-	
	۳	طبقه بالا	چندلایه	-	۱۰	۰/۰۷۸	۰/۰۸۶	-	۱	۱۶	۹۰	۸۶۸	-	-	
	۴	طبقه	چندلایه	-	۱۰	۰/۱۱۷	۰/۱۲۹	-	۱	۱۶	۱۳۵	۸۶۸	-	-	
	۵	طبقه	چندلایه	-	۱۰	۰/۱۵۶	۰/۱۷۲	-	۱	۱۶	۱۸۰	۸۶۸	-	-	
	۶	طبقه	چندلایه	-	۱۰	۰/۲۰۴	۰/۲۲۴	-	۱	۱۶	۲۲۵	۸۶۸	-	-	

۴-۸- تعیین قیمت تمام شده

پس از تعیین مقدار مواد اصلی مصرف شده، باید قیمت این مواد محاسبه شود. برای این منظور، می‌توان از جدولی به نام «جدول قیمت مواد مصرفی» استفاده کرد (جدول ۸-۹).

جدول ۸-۹- نمونه جدول لیست مواد مصرفی

ردیف	شرح	مقدار	قیمت واحد (ریال)	قیمت مواد مصرفی	جمع کل

به سازه موردنظر، که شامل دستمزد کاردستی و ماشین کاری، دستمزد رنگ کاری و مخارج عمومی^۱ است، به قیمت مواد مصرفی اضافه شود تا قیمت تمام شده به دست آید.

در پایان مقدار سود^۲ نیز به قیمت تمام شده افزوده خواهد شد تا قیمت فروش مشخص گردد. بنابراین، می‌توان گفت:

$$\text{قیمت تمام شده کار} = \text{مخارج عمومی} + \text{هزینه دستمزد} + \text{قیمت مواد اصلی و کمکی}$$

$$\text{قیمت فروش} = \text{سود} + \text{قیمت تمام شده کار}$$

برای ایجاد هماهنگی و نظم در شیوه برآورد قیمت تمام شده، می‌توان از جدول ترکیب قیمت ۱۰-۸ استفاده کرد.

جدول ۱۰-۸- نمونه جدول ترکیب و برآورد قیمت کار

ردیف	شرح	مقدار	جمع	جمع کل

۴-۸-۲- مشخصات جدول ترکیب قیمت‌ها : ستون

اول؛ شماره ردیف است و در آن، از ۱ تا... شماره گذاری می‌شود.
ستون دوم؛ نوع هزینه‌ها، در این ستون شرح داده خواهد شد.

ستون سوم؛ مقدار هزینه‌ها با توجه به شرح آن، در این ستون ثبت می‌شود.

ستون چهارم؛ جمع هریک از عوامل هزینه‌ها (مواد، دستمزد، مخارج، سود) در اینجا نوشته می‌شود.

ستون پنجم؛ جمع کل (قیمت فروش) در این قسمت محاسبه و ثبت می‌گردد.

مثال نمونه ۱ : قیمت یک کابینت دیواری آشپزخانه مطابق (شکل‌های ۳-۸ تا ۶-۸) را محاسبه کنید.

روش کار، به این صورت است که باید مقدار مواد به دست آمده را در قیمت واحد آنها ضرب کرد.

۴-۸-۱- مشخصات جدول قیمت مواد مصرفی :

ستون اول؛ شماره ردیف مواد مصرف شده، از ۱ تا... در آن نوشته می‌شود.

ستون دوم؛ نام مواد مصرفی (مثلاً حجم چوب‌های هم قیمت، تخته خرد چوب ۱۸ میلی‌متر، تخته چندلایه ۴ میلی‌متر...) در این ستون ثبت خواهد شد.

ستون سوم؛ مقدار مواد مصرف شده (با استفاده از جدول لیست مواد اصلی) در اینجا درج می‌شود.

ستون چهارم؛ قیمت واحد مواد مصرفی، بر حسب ریال در این ستون نوشته می‌شود.

ستون پنجم؛ قیمت کل مواد مصرف شده، در اینجا باید ثبت شود.

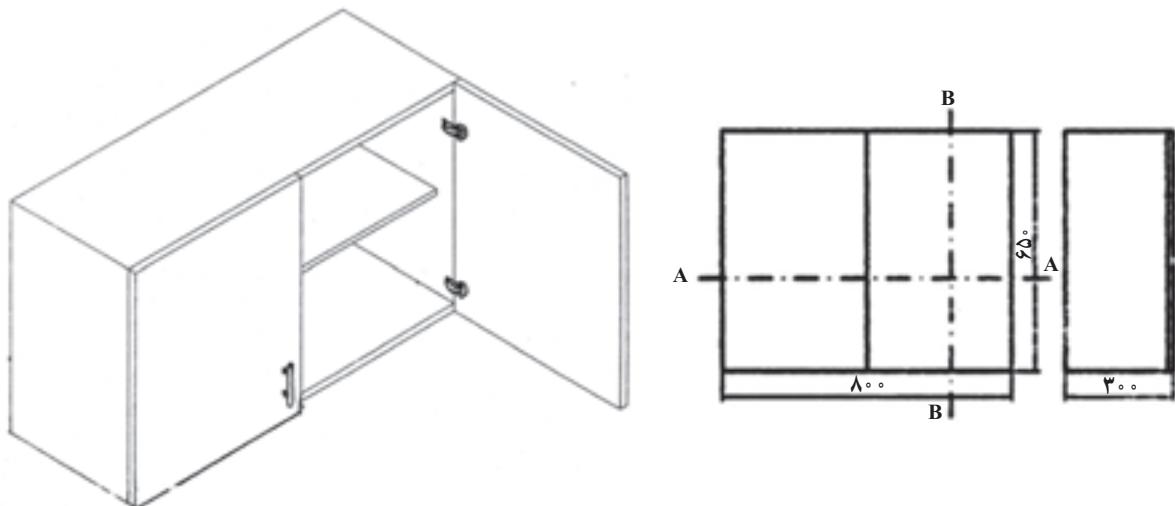
ستون ششم؛ جمع کل قیمت مواد مصرفی در این قسمت نوشته خواهد شد.

بعد از برآورد قیمت مواد اصلی، باید به تعیین قیمت مواد کمکی پرداخت که طبق نقشه و اطلاعات داده شده برآورد می‌گردد.

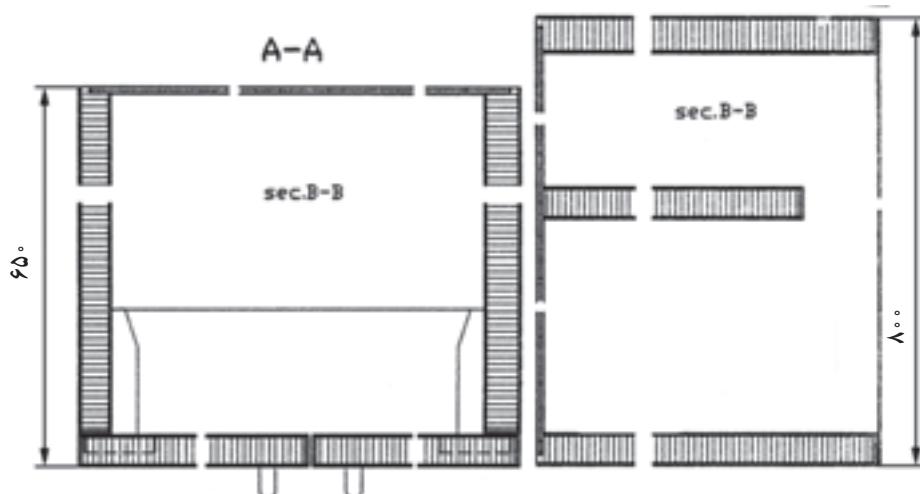
بعداز تعیین قیمت مواد مصرفی، باید مقدار دستمزد متعلق

۱- منظور از مخارج عمومی، همان هزینه‌های غیرمستقیم کاریست که به روش‌های مختلف قابل محاسبه است. مخارج عمومی را می‌توان درصدی از دستمزد قرار داد.

۲- مقدار سود، معمولاً درصدی از قیمت تمام شده کار است.

شکل ۸-۳— تصویر مجسم کابینت

شکل ۸-۴— برش اصلی (A-A) و جانبی کابینت (B-B)

- دستگیره، ۲ عدد؛ هر عدد ۲۵/۰۰۰ ریال.
- کاردستی، ۴ ساعت؛ از قرار ساعتی ۱۵/۰۰۰ ریال.
- کار ماشینی، ۲ ساعت؛ از قرار ساعتی ۵۰/۰۰۰ ریال.
- مخارج عمومی، ۵ درصد مبلغ دستمزدها.
- سود، ۱۵ درصد قیمت تمام شده.

شرح : صفحات از امدادی اف به ضخامت ۱۶ میلی‌متر؛ هر متر مربع ۲۰/۰۰۰ ریال پشت بند از امدادی اف به ضخامت ۳ میلی‌متر، هر مترمربع ۹۰/۰۰۰ ریال. لب چسبان از نوار بی‌وی‌سی؛ هر متر ۱۰/۰۰۰ ریال. لولا کابینت، ۴ عدد؛ هر عدد ۱۵/۰۰۰ ریال.

جدول ۱۱-۸- لیست مواد اولیه کابینت دیواری آسپزخانه

مقدار کل	مقدار اولیه			درصد دور ریز	مقدار تمام شده	تعداد	ابعاد تمام شده mm			جنس	شرح	ردیف
	حجم m³	سطح m²	طول m				عرض خصامت	طول				
-	۰/۴۰۶	-	۱۰	۰/۳۶۹	۲	۱۶	۲۸۴	۶۵۰	امدیاف	بدنه	۱	
-	۰/۴۸۰	-	۱۰	۰/۴۳۶	۲	۱۶	۲۸۴	۷۶۸	امدیاف	سقف و کف	۲	
-	۰/۵۶۱	-	۱۰	۰/۵۱۰	۲	۱۶	۳۹۷	۶۴۷	امدیاف	در	۳	
۱/۶۵۸	-	۰/۲۱۱	-	۱۰	۰/۱۹۲	۱	۱۶	۲۵۰	۷۶۸	امدیاف	طبقه	۴
۰/۵۵۶	-	۰/۵۵۶	-	۱۰	۰/۵۰۶	۱	۳	۶۴۰	۷۹۰	امدیاف	پشت بند	۵

جدول ۱۳-۸- ترکیب قیمت یا صورتحساب کابینت دیواری

ردیف	شرح	مقدار	جمع	جمع کل
۱	جمع مواد مصرفی		۶۲۷۸۰۰	
۲	دستمزدها			
۳	۴ ساعت کار دستی، ساعتی ۵۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰		
۴	۲ ساعت کار ماشینی، ساعتی ۵۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰		
۵	رنگ کاری ندارد	-		
۶	جمع دستمزدها		۳۰۰۰۰۰	
۷	مخارج		۱۵۰۰۰۰	
۸	۵ درصد مبلغ دستمزدها	۱۵۰۰۰۰		
۹	جمع مخارج		۱۵۰۰۰۰	
۱۰	قیمت تمام شده		۱۰۷۷۸۰۰	
۱۱	سود ۱۵ درصد قیمت تمام شده	۱۶۱۶۷۰		
۱۲	جمع کل - قیمت فروش		۱۲۳۹۴۷۰	

بعد از تهیه لیست مواد مصرفی، با توجه به مقدار کل مواد اصلی و دیگر مواد کمکی، لیست مواد مصرفی را تنظیم می‌کنیم (جدول ۱۲-۸).

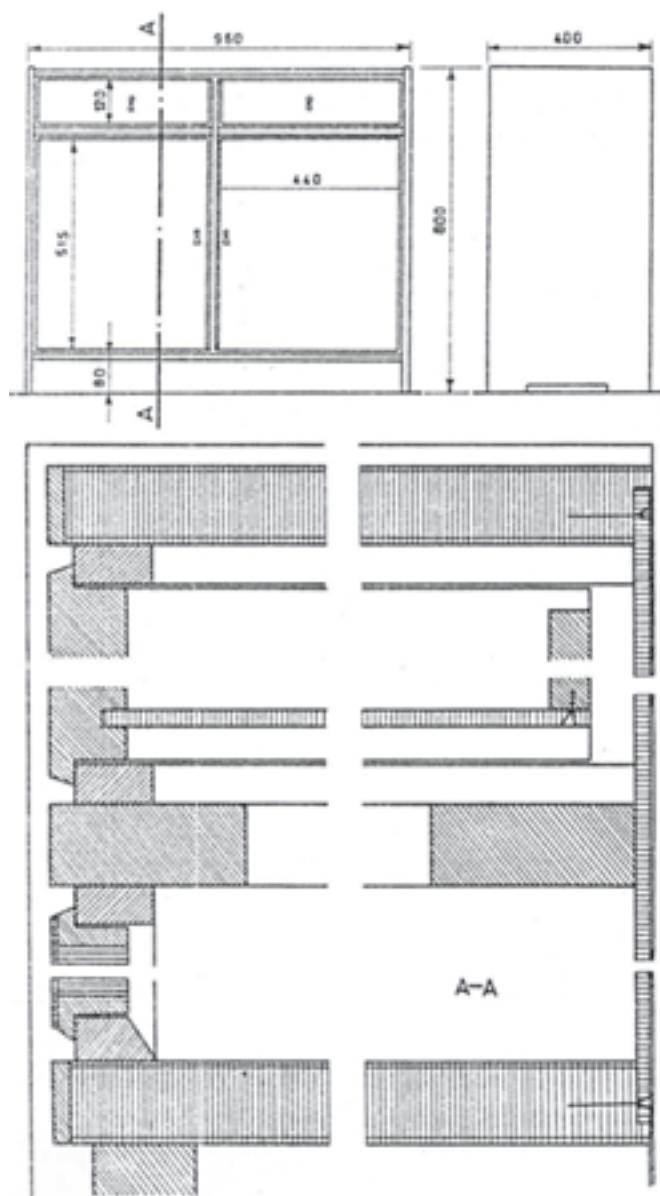
جدول ۱۲-۸- لیست مواد مصرفی کابینت دیواری

ردیف	شرح	مقدار	قیمت واحد (ریال)	قیمت مواد مصرفی	جمع کل
۱	امدیاف ۱۶ میلی متری	۱/۶۵۸	۲۲۰۰۰۰	۳۶۴۷۶۰	۳۶۴۷۶۰
۲	امدیاف ۴ میلی متری	۰/۵۵۶	۹۰۰۰۰	۵۰۰۴۰	۵۰۰۴۰
۳	نوار لبه	۷/۹	۱۰۰۰۰	۷۹۰۰۰	۴۱۴۸۰۰
۴	بیج مخصوص امدیاف	۸ عدد	۳۰۰۰	۲۴۰۰۰	
۵	لو لای کابینت	۴ عدد	۱۵۰۰۰	۶۰۰۰۰	
۶	دستگیره	۲ عدد	۲۵۰۰۰	۵۰۰۰۰	
	جمع مواد کمکی			۲۱۳۰۰۰	۶۲۷۸۰۰
	جمع کل مواد مصرفی				۶۲۷۸۰۰

مثال نمونه ۲ : قیمت فروش بوفه مطابق شکل ۸-۵ را برآورد کنید. در صورتی که :

بعد از اینکه هزینه مربوط به مواد مصرفی مشخص گردید، با توجه به جدول ترکیب و برآورد قیمت کار، می‌توان قیمت تمام شده و قیمت فروش را تعیین نمود (جدول ۱۳-۸).

- صفحات، از تخته خرد چوب با ضخامت رنگ کاری از قرار ساعتی ۵۰٪ ۵۰ ریال.
  - درصد دور ریز چوب ماسیو را ۳۰ درصد، تخته خرد چوب و سه لایه را ۱۰ درصد و روکش را ۲۰ درصد در نظر بگیرید.
  - تخته خرد چوب، هر متر مربع ۱۵٪ ۱۵ ریال.
  - تخته سه لایه، هر متر مربع ۲۰٪ ۲۰ ریال.
  - چوب راش درجه ۱، هر متر مکعب ۱۲٪ ۰۰۰ ریال.
  - روکش راش درجه ۱ هر متر مربع ۲۵٪ ۰۰۰ ریال.
- ۱۸ میلیمتری است که سطوح آن، با روکش راش با ضخامت ۱ میلیمتر پوشش داده شده است.
- چوب ماسیو، از نوع راش درجه ۱ است.
  - اندازه‌های نامشخص، با رعایت مقیاس، از روی نقشه اندازه‌برداری شود.
  - کار ماشینی ۲ ساعت از قرار ساعتی ۵۰٪ ۰۰۰ ریال، کاردستی ۱۰ ساعت از قرار ساعتی ۱۵٪ ۰۰۰ ریال، و ۳ ساعت

شکل ۵-۸- بوفه

جدول ۱۴ - لیست چوب مربوط به بوفه

مقدار کل	مقدار اولیه	درصد دور ریز	مقدار تمام شده $m/m^2/m^3$	ابعاد تمام شده			تعداد	جنس	شرح
				mm	ضخامت mm	عرض mm			
	۰/۷۹۰	۱۰	۰/۷۱۸	۱۸	۳۹۰	۹۲۰	۲	۱۸mm تخته خرد چوب	سقف و کف
۲/۲۲۰ m^3	۰/۶۸۶	۱۰	۰/۶۲۴	۱۸	۳۵۹	۷۹۰	۲	۱۸mm تخته خرد چوب	بدنه ها
تخته خرد چوب	۰/۴۵۸	۱۰	۰/۴۱۶	۱۸	۴۲۰	۴۹۵	۲	۱۸mm تخته خرد چوب	دراها
۱۸ میلی متر	۰/۲۶۸	۱۰	۰/۲۶۰	۱۸	۲۸۵	۶۷۵	۱	۱۸mm تخته خرد چوب	وادر عمودی
روکش ۴/۸۴	۴/۸۴	۲۰	*۴/۰۳۶	-	-	-	-	روکش راش	روکش
	۰/۰۰۳	۳۰	۰/۰۰۲	۲۰	۱۲۰	۴۴۰	۲	۲۰ mm چوب راش	در جعبه
	۰/۰۰۳	۳۰	۰/۰۰۲	۲۰	۵۰	۹۲۰	۲	۲۰ mm چوب راش	قیدهای طولی و ادار افقی
	۰/۰۰۱	۳۰	۰/۰۰۱	۲۰	۵۰	۳۹۰	۲۰	۲۰ mm چوب راش	قیدهای عرضی و ادار افقی
	۰/۰۰۴	۳۰	۰/۰۰۲	۱۶	۱۱۰	۳۷۴	۴	۱۶ mm چوب راش	بدنه جعبه
	۰/۰۰۱	۳۰	۰/۰۰۱	۱۲	۹۰	۴۲۰	۲	۱۲ mm چوب راش	عقب جعبه
چوب ماسیو	۰/۰۰۱	۳۰	۰/۰۰۱	۱۰	۲۰	۳۹۰۰	۱	۱۰ mm چوب راش	زهوارهای دور درها
	۰/۰۰۱	۳۰	۰/۰۰۱	۱۰	۲۰	۲۳۲۰	۱	۱۰ mm چوب راش	زهوارهای دور جعبه ها
۰/۰۲۱ m^3	۰/۰۰۱	۳۰	۰/۰۰۱	۱۰	۲۰	۱۴۶۰	۱	۱۰ mm چوب راش	زهوارهای زیر جعبه
	۰/۰۰۱	۳۰	۰/۰۰۱	۱۰	۱۰	۱۲۰۰	۱	۱۰ mm چوب راش	دوبل
	۰/۰۰۱	۳۰	۰/۰۰۱	۱۰	۱۸	۲۸۲۰	۱	۱۰ mm چوب راش	لب چسبان درها
	۰/۰۰۱	۳۰	۰/۰۰۱	۵	۱۸	۵۷۱۵	۱	۵ mm چوب راش	لب چسبان بدنه ها
سلایی	۰/۷۳۷	۱۰	۰/۶۷۰	۵	۷۰۵	۹۲۰	۱	۵ mm سلایی	پشت بند
۰/۹۰۴ m^3	۰/۱۶۷	۱۰	۰/۱۵۲	۵	۲۶۷	۴۱۴	۲	۵ mm سلایی	کف جعبه

جدول ۱۵-۸- لیست مواد مصرفی مربوط به بوفه

ردیف	شرح	مقدار	قیمت واحد به ریال	قیمت مواد مصرفی	جمع کل
الف) مواد اصلی					
۱	تخته خرده چوب 18 mm	$2/22\text{ m}^3$	$150/000$	$333/000$	$333/000$
-	جمع تخته خرده چوب 18 mm	$4/84\text{ m}^3$	$25/000$	$121/000$	$121/000$
۲	روکش راش $0/8\text{ mm}$				
-	جمع روکش راش $0/8\text{ mm}$				
۳	چوب راش m^3	$0/021$	$12/000/000$	$252/000$	$252/000$
-	جمع چوب راش				
۴	سه لایی 5 mm	$0/904$	$200/000$	$180/800$	$180/800$
-	جمع سه لایی				
ب) مواد کمکی					
۵	رنگ سلولزی	کیلوگرم $1/5$	$15/000$	$225/00$	$225/00$
۶	سریشم سرد و گرم	کیلوگرم 2	$15/000$	30000	30000
۷	ففل	عدد 4	$10/000$	40000	40000
۸	لولا	عدد 4	$25/00$	10000	10000
۹	بیج	برگ 5	$12/00$	6000	6000
۱۰	کاغذ سنبلاد	برگ 10	$815/00$	$815/00$	$886/800$
-	مواد متفرقه				
-	جمع مواد کمکی				
	جمع کل قیمت مواد مصرفی				$894/950$

اطلاعات استفاده نمایم.

همچنین باید با محاسبات خرید چوب که بر حسب مترمکعب است و با محاسبات خرید مواد اولیه صفحه‌ای مانند نوپان، «ام دی اف»، فیبر، تخته لایه، روکش و شیشه، پارچه و چرم، که بر حسب مترمربع آن داشنا باشیم، تا بتوانیم هزینه تولید مواد اولیه را محاسبه نماییم

در ادامه این مبحث، با موارد ذکر شده بیشتر آشنا می‌شویم.

محاسبه طول: برای اندازه‌گیری فاصله بین دو نقطه که

یک بُعد را شامل می‌شود و آن را طول می‌نامیم از واحد اندازه‌گیری

متر استفاده می‌شود. یک متر (m) خود از $100\text{ سانتی متر (cm)}$ که

عدد ثابت اندازه‌گیری طول است، تشکیل شده است.

حال، با توجه به توضیحات مفصل فوق، نمونه‌ای از محاسبه و برآورد قیمت کار ساخته شده چوبی اجرا شده در یکی از هنرستان‌ها به تفصیل برای تفہیم بهتر مطلب گفته می‌شود.
برآورد هزینه به زبان ساده‌تر: برای پرداختن به تولید مصنوعات چوبی، علاوه بر فرآگیری اصول فنی، مطالب دیگری را نیز باید آموخت که یکی از آنها آشنایی با چگونگی تهیه مواد اولیه و محل‌های خرید و فروش انواع مواد اولیه و قواعد مربوط به آن است.

برای مثال باید با ابعاد چوب، تخته خرده چوب (نوپان)، ام دی اف فیبر، تخته لایه و روکش‌های طبیعی و مصنوعی موجود در بازار آشنا باشیم تا در طراحی ساخت مصنوعات چوبی از این

پس منظور مان 12 مترمربع است.
در صنایع چوب مواد اولیه صفحه‌ای، ماتند انواع نوپان «ام دی اف» و فیبر و تخته لایه، انواع روکش‌های چوبی و غیر چوبی و شیشه و پارچه و چرم با فرمول ذکر شده محاسبه می‌شود.

مثال: یک ورق نوپان به ابعاد 244×183 سانتی متر چند مترمربع و چند سانتی مترمربع است؟ اگر این ورق را به قیمت 700000 ریال خریده باشیم قیمت هر یک مترمربع چند ریال است؟ (شکل ۸-۷)

$$\text{عرض} \times \text{طول} = \text{مساحت مستطیل}$$

$$= 244 \times 183$$

$$\text{سانتی متر مربع} = 44652$$

شکل ۸-۷

برای تبدیل سانتی مترمربع به مترمربع جواب مسئله را بر عدد ثابت 10000 تقسیم می‌کنیم.

$$\text{متر مربع} = 44652 \div 10000 = 4.4652$$

و برای بدست آوردن قیمت یک مترمربع نوپان، جواب را در مبلغ نوپان تقسیم می‌نماییم.

$$\text{ریال} = 156/768 = 4/4652$$

حدوداً قیمت یک متر مربع 150000 ریال یا 15000 تومان است.

ارزش این محاسبات برای این است که شما می‌توانید هنگام تولید یک دکور (مصنوع چوبی) قیمت نوپان مصرفی خود را به دست آورید.

محاسبه سطح (مساحت): برای محاسبه سطح با مساحت مواد اولیه صفحه‌ای چوبی و غیر چوبی دو بعد در نظر گرفته می‌شود و اندازه‌گیری بر اساس متر که آنرا مترمربع m^2 می‌گوییم در دو جهت انجام می‌شود که خود شامل 10000 سانتی مترمربع (cm^2) می‌شود (شکل ۸-۶).

برای درک بهتر مطلب مربعی را در نظر می‌گیریم که هر ضلع آن 1 متر یا 100 سانتی متر باشد و با کمک فرمول محاسبات مساحت را بر حسب متر مربع انجام می‌دهیم.

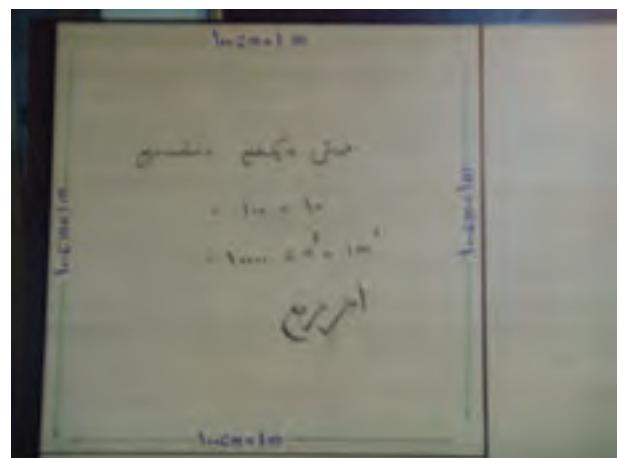
$$\text{خودش} \times \text{یک ضلع} = \text{مساحت مربع}$$

$$\text{عرض} \times \text{طول} = \text{مساحت مستطیل}$$

$$1 \text{ متر مربع} = 1 \text{ متر} \times 1 \text{ متر}$$

$$= 100 \times 100 = 10000 \text{ سانتی متر}^2$$

$$cm^2 \text{ سانتی متر مربع} = 10000 \text{ سانتی متر} \times 100 \text{ سانتی متر}$$

شکل ۸-۶

عدد ثابت در محاسبات مساحت عدد 10000 سانتی مترمربع است و با این عدد مساحت را در سطوح مختلف محاسبه می‌نماییم. مثل صفحه میز، یا اتاق پارکت شده که یک اتاق با 12 متر پارکت چوبی پوشانده شده است.

$$\text{عرض} \times \text{طول} = \text{مساحت مستطیل}$$

$$4 \times 3 = 12 \text{ m}^2$$

۳ متر یا 300 cm		
		۴ متر یا 400 cm

میلی متری اندازه عرضی درها با بادخور وسط ۳۹/۵ است.

مجموع ابعاد قطعات کتابخانه را به سانتی متر بدست آوردیم.

حال با تقسیم بر ۱۰۰۰۰ عدد ثابت جواب را به مترمربع

به دست می آوریم :

$$\text{مترمربع} = \frac{۳/۸۳۳۵}{۱۰۰۰۰} = ۳۸۳۳۵$$

در مثال قبل قیمت ۱ مترمربع نوپان را مبلغ ۱۵۶۷۶۸

ریال به دست آوردیم.

قیمت ۱ مترمربع را در نوپان مصرفی کتابخانه ضرب

می کنیم :

$$\text{ریال} = ۶۰۰۹۷ \times \frac{۳/۸۳۳۵}{۱۰۰۰۰} \times ۱۵۶۷۶۸$$

هزینه نوپان برای ساخت کتابخانه حدود ۳۸۶۰ تومان

می شود.

محاسبه حجم : برای محاسبه حجم چوب، سه بعد در نظر گرفته می شود و اندازه گیری بر اساس متر در سه بعد یا سه جهت انجام می شود که آن را مترمکعب (m³) می گوییم، که خود شامل ۱/۰۰۰/۰۰۰ سانتی متر مکعب (cm³) می شود.

برای درک بهتر مطلب مکعب جعبه ای را در نظر می گیریم که هر ضلع آن ۱ متر یا ۱۰۰ سانتی متر باشد و از فرمول حجم مکعب کمک می گیریم.

$$\text{ارتفاع} \times \text{عرض} \times \text{طول} = \text{حجم مکعب}$$

$$= ۱۰۰ \times ۱۰۰ \times ۱۰۰$$

$$= ۱/۰۰۰/۰۰۰ \text{ cm}^3$$

عدد ثابت در محاسبات حجم، عدد ۱/۰۰۰/۰۰۰ است و با این عدد حجم را محاسبه می کنیم.

عدد ۱/۰۰۰/۰۰۰ به این معناست که در داخل جعبه گفته شده می توانیم به تعداد ۱/۰۰۰/۰۰۰ مکعب کوچک با اضلاع ۱ سانتی طول و عرض و ارتفاع بچینیم تا پرشود. پس یک متر مکعب چوب برابر ۱/۰۰۰/۰۰۰ سانتی متر مکعب چوب است و به این معناست که هرگاه ما ۱ متر مکعب چوب بخریم داخل جعبه با ابعاد ۱ متر طول و ۱ متر عرض و ۱ متر ارتفاع را پراز چوب نموده ایم (شکل ۱۸-۸).

محاسبه قیمت یک دکور چوبی صفحه ای

برای محاسبه قیمت یک مصنوع چوبی ساخته شده از

نوپان «ام دی اف» :

۱- تک تک قطعات برش شده را، از جهت طول، عرض و تعداد، زیرهم یادداشت می کنیم.

۲- اعداد یادداشت شده را در هر قطعه در هم ضرب می کنیم (طول × عرض × تعداد) و جواب را در جلوی آن یادداشت می نماییم.

۳- تمام اعداد ضرب شده را با هم جمع می کنیم.

۴- عدد به دست آمده بر حسب سانتی مترمربع است، آن عدد را در عدد ثابت ۱۰۰۰۰ تقسیم می کنیم تا جواب بر حسب مترمربع به دست آید.

۵- جواب به دست آمده مقدار مصرف نوپان یا «ام دی اف» را برای ساخت دکور چوبی نشان می دهد. عدد به دست آمده را در قیمت هر مترمربع نوپان یا ام دی اف، که قبلاً به دست آورده اید، ضرب نمایید تا قیمت هر یک از آنها برای ساخت کار چوبی مشخص شود.

۶- برای به دست آوردن هزینه ساخت، قیمت بقیه مواد اولیه مصرفی را با قیمت نوپان جمع می کنیم.

مثال : یک کتابخانه به ابعاد داده شده زیر را می خواهیم با نوپان روکش مصنوعی (لتون) بسازیم. اگر قیمت یک ورق ۴۵۰ ریال باشد، هزینه ساخت کتابخانه را حساب کنید (ابعاد نوپان گند ۲۴۴ × ۲۴۴ سانتی متر)

بدنه ها

$$183 \times 40 \times 2 = 1464$$

سقف و کف و سقف کمد

$$77 \times 40 \times 3 = 924$$

طبقات

$$77 \times 35 \times 3 = 8085$$

دراهای کمد

$$70 \times 40 \times 2 = 560$$

پاسنگ

$$77 \times 10 \times 1 = 77$$

سانتی مترمربع ۳۸۳۳۵

نکته مهم : در محاسبه عرض های کمد برای زند بودن

عدد ۴ در نظر گرفته شود. با استفاده از «بی وی سی» یک

در ادامه، عدد ثابت $1/000/000$ را، بر حجم یک تخته تقسیم کنیم:

$$\text{عدد تخته چوب روسی} = 22/2 = 45000 \div 1/000/000$$

پس ۱ مترمکعب چوب روسی با ابعاد داده شده معادل $22/2$ تخته چوب روسی است.

محاسبه قیمت چوب

با توجه به قیمت یک مترمکعب چوب در بازار می‌توان قیمت یک تخته را محاسبه نمود (شکل ۸-۱).

شکل ۸-۱

مثال: قیمت یک مترمکعب چوب روسی در بازار $10/000/000$ ریال است. قیمت یک تخته را حساب کنید.
(ابعاد تخته $5 \times 15 \times 600$ سانتی‌متر)

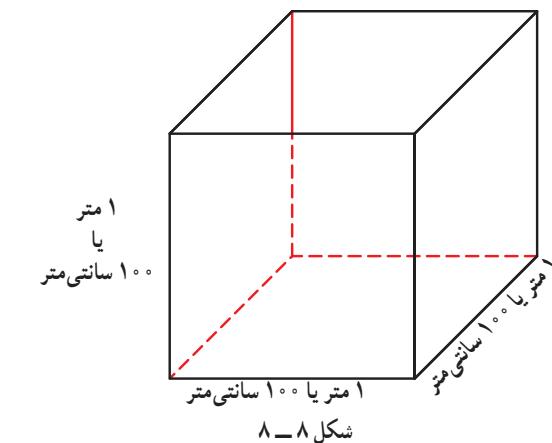
متوجه شدیم قیمت یک تخته چوب روسی $450/000$ تومان است.

اگر بخواهیم مقدار (حجم) چوب و قیمت چوب مصرفی را محاسبه کنیم باید حجم تک تک قطعات برباده شده یک کارچوبی را محاسبه نماییم و سپس مجموع آنها را به دست آوریم تا بدانیم چه حجم چوبی مصرف نموده‌ایم و سپس آن را بر عدد $1/000/000$ تقسیم کنیم تا بدانیم چه حجمی از یک مترمکعب چوب مصرف شده است و عدد حاصل را بر قیمت یک مترمکعب تقسیم نماییم تا مبلغ چوب مصرفی به دست آید.

$\text{ضخامت} \times \text{عرض} \times \text{طول} = \text{حجم چوب}$

$$\text{سانتی‌متر مکعب} = 600 \times 15 \times 5 = 45000$$

$$\text{سانتی‌متر مکعب} = 45000 \div 1000/000 = 45$$

شکل ۸-۸

اما می‌دانیم که ابعاد چوب متفاوت است و به صورت الوار، تخته و... در بازار عرضه می‌شود (شکل ۸-۹).

شکل ۸-۹

پس می‌توانیم فرمول حجم چوب را به صورت زیر بنویسیم:

$$\text{ضخامت} \times \text{عرض} \times \text{طول} = \text{حجم چوب}$$

به این ترتیب می‌توانیم حجم تخته‌هایی را که در بازار با طول‌های متفاوت برباده شده‌اند، محاسبه نماییم. برای مثال تخته‌های روسی دارای طول 6 متر و تخته‌های ساخت داخل دارای $2/20$ متر طول هستند.

مثال: می‌خواهیم یک مترمکعب چوب روسی بخریم. تخته‌هایی که در بازار به فروش می‌رسد به ابعاد $5 \times 15 \times 600$ سانتی‌متر است. حال باید چند تخته به این ابعاد بخریم تا بتوانیم یک مترمکعب چوب روسی تهیه نماییم؟

$\text{ضخامت} \times \text{عرض} \times \text{طول} = \text{حجم چوب}$

$$= 600 \times 15 \times 5$$

$$\text{حجم یک تخته چوب روسی} = 45000 \text{ cm}^3$$

$$\text{ضایعات} \quad (1 \text{ متر مکعب چوب}) \\ ۱ / ۰۰۰ / ۰۰۰ = ۲۰۰ / ۰۰۰ = ۸۰۰ / ۰۰۰ \text{ cm}^3$$

سانتی متر مکعب چوب قابل استفاده برای تولید

$$\text{عدد صندلی} \text{ با یک متر مکعب چوب روسی} = ۷۶ \\ ۸۰۰ / ۰۰۰ \div ۱۰۵۱ = ۷۶$$

در اینجا مشاهده می کنیم که با در نظر گرفتن ضایعات،

میزان تولید از ۹۵ صندلی به ۷۶ صندلی در یک متر مکعب چوب

روسی کاهش یافته است که در عمل و با توجه به تنوع طرح ها،

از این مقدار کمتر هم می شود. پس نتیجه می گیریم که باید جلوی

افزایش ضایعات را در تولید بگیریم.

برای کاهش ضایعات تولید باید از دستگاه های با

کیفیت بالا استفاده نمود و دستگاه ها را به طور منظم سرویس و

گریس کاری نمود و تیغه های دستگاه ها را به موقع تیز کرد.

خریداری چوب های خشک و با کیفیت و استفاده از

نقشهٔ صحیح برش و دقت در رنده و گندگی نمودن لازم است تا

ضایعات (بوشال و خاک ارده) زیاد نشود و برش به صورت صحیح

صورت بگیرد.

برای طراحی و ساخت مصنوعات چوبی باید اطلاعاتی

در زمینهٔ چگونگی تهیهٔ مواد اولیه و ابعاد مواد اولیه چوبی داشته

باشد، تا توانید بهترین مواد اولیه را، از جهت کیفیت و ابعاد

مناسب برای ساخت مصنوعات چوبی، انتخاب نمایید. در این

صورت می توان با سهولت بهترین کار چوبی را ساخت و هزینهٔ

ساخت آن را نیز مناسب نمود. بنابراین، ابتدا باید مراکز خرید و

فروش مواد اولیه چوبی را بشناسیم، سپس با نحوه انجام معاملات

و خرید و فروش و حمل و نقل آشنا شوید.

$$\text{ریال} = ۴۵ / ۰۰۰ \times ۱۰ / ۰۰۰ / ۰۰۰ = ۴۵۰ / ۰۰۰$$

مثال : ابعاد یک صندلی چوبی، که آن را با چوب روسی ساخته ایم، در زیر داده شده است. مقدار چوب مصرفی و قیمت آن را محاسبه نمایید (قیمت ۱ متر مکعب چوب ۱۰ / ۰۰۰ / ۰۰۰ ریال است).

$$\text{ضخامت} \times \text{عرض} \times \text{طول} = \text{حجم چوب}$$

$$\text{پایه عقب} \quad ۱۰۰ \times ۵ \times ۳ \times ۲ = ۳۰۰۰ \text{ cm}^3$$

$$\text{پایه جلو} \quad ۴۳ \times ۵ \times ۳ \times ۲ = ۱۲۹۰$$

$$\text{قید عقب و جلو} \quad ۳۰ \times ۵ \times ۳ \times ۲ = ۹۰۰$$

$$\text{قید پهلوها} \quad ۳۹ \times ۵ \times ۳ \times ۲ = ۱۱۷۰$$

$$\text{قید عقب و جلو (پایین پایه ها)} \quad ۳۰ \times ۳ \times ۳ \times ۲ = ۵۴۰$$

$$\text{قید پهلوها (پایین پایه ها)} \quad ۳۹ \times ۳ \times ۳ \times ۲ = ۷۰۲$$

$$\text{تاج} \quad ۴۰ \times ۱۰ \times ۳ \times ۱ = ۱۲۰۰$$

$$\text{پشتی} \quad ۶۱ \times ۷ \times ۲ \times ۲ = ۱۷۰۸$$

$$\text{مجموع چوب مصرفی} = ۱۰۵۱ \text{ cm}^3$$

$$۱۰۵۱ \div ۱ / ۰۰۰ / ۰۰۰ = ۰ / ۰ ۱ \text{ m}^3$$

$$\text{ریال} = ۰ / ۰ ۱ \times ۱۰ / ۰۰۰ / ۰۰۰ = ۱۰۰ / ۰۰۰$$

بدون در نظر گرفتن دور ریزها ۹۵ صندلی را با ۱ متر مکعب

چوب می توان ساخت و قیمت هر صندلی (هزینه چوب) ۱۰۰ / ۰۰۰

ریال تمام می شود.

البته این مطلب با توجه به دور ریز حدود ۲۰ درصد چوب

عملای بسیار کمتر است، که توضیح داده می شود. به علاوه، در

نقشهٔ کار، تمامی چوب ها صاف در نظر گرفته شده اند و در صورت

استفاده از کارهای چوبی خم و قوسی ضایعات بیشتر می شود.

ضایعات در یک متر مکعب داریم :

$$1000 / 000 \times \frac{۲۰}{۱۰۰} = \frac{۲۰ / ۰۰۰ / ۰۰۰}{۱۰۰} = ۲۰۰ / ۰۰۰ \text{ cm}^3$$

۶ آزمون پایانی

۱- دو نوع مواد در ساخت دکورهای چوبی را نام بیرید.

۲- ابعاد استاندارد تخته خرده چوب را بنویسید.

۳- عنایین مواد کمکی به کار رفته در دکورهای چوبی را بنویسید.

۴- روش برآورد مواد اولیه در ساخت دکورهای چوبی را بنویسید.

۵- نحوه برآورد قیمت تمام شده سازه‌های چوبی را بنویسید.

۶- نحوه برآورد قیمت فروش سازه‌های چوبی را بنویسید.

۷- کنترل مواد به کار رفته در ساخت دکورهای چوبی چگونه انجام می‌شود؟

اجرای پروژه

هدف‌های رفتاری : هنرجو پس از پایان این فصل قادر خواهد بود :

- ۱- مواد اولیه دکورسازی را انتخاب کند.
- ۲- انواع دکور چوبی را بسازد و آنها را مونتاژ و نصب کند.
- ۳- حفاظت و ایمنی فردی را رعایت کند.

ساعت آموزشی		
جمع	عملی	نظری
۴۸	۴۸	۰

پیش آزمون

- ۱- برای ساخت بدنه یک دراور چه مراحلی را باید انجام داد؟
- ۲- ابزارهای مورد استفاده در ساخت دراور را نام ببرید.
- ۳- طریقه بددست آوردن ابعاد در کشو را شرح دهید.
- ۴- برای پشت بند کشوها و دکورهای ساخته شده از چه موادی استفاده می کنند؟
- ۵- برای جلوگیری از بادافتدن پشت فیبر یا امدی اف چه راهکاری را پیشنهاد می کنید؟
- ۶- انواع ریل های مورداستفاده در کشوها را نام ببرید.

برای رشته دکوراتور جهت کارهای صفحه‌ای ابتدا باید از کارهای ساده آغاز نمود که هزینه ساخت آنها پایین و به کارهای صفحه‌ای دکور مربوط است.

در این زمان کارهای دکور، با توجه به مکانی که مورد استفاده قرار می‌گیرند طراحی می‌شوند. در یک مکان بزرگ امکان ساخت وسایل چوبی با ابعاد بزرگ‌تر وجود دارد. مانند کمد، دراور، مبل، کابینت و غیر آنها، اما در یک محیط کوچک این وسایل با ابعاد کوچک‌تری طراحی می‌شوند.

برای آغاز آموزش باید هنرجویان را عملآمود توجه هزینه‌های تولید نمود تا ضایعات کاهش یابد. به همین دلیل از قطعات نوپان و امدادی اف باقی مانده از ساخت مصنوعات چوبی سال قبل استفاده نمایید.

ویترین

کتابخانه اداری

دراور

۱-۹-۱ : دراور چهار کشو

میز محکم نمود و از آن به منزله گونیا و تکیه گاه قطعات استفاده نمود و قطعات بدنه و سقف و کف را به آنها تکیه داد و پیچ نمود.

شکل ۹-۳

برای ساخت بدنه یک دراور چهار کشو، باید مراحل کاری زیر را، به ترتیب ارائه شده انجام داد.

- ۱- در صورت خرابی یا لب پریدگی، باید لبه ورق لترون یا امدادی اف را از جهت عرض (۱۸۳ سانتی متری) برش زد (شکل های ۱ و ۲).

شکل ۹-۱

شکل ۹-۲

شکل ۹-۵

۲- به منظور برش اولیه، ورق را از جهت ۱۸۳ سانتی متری و مطابق نقشه کار برش دهید (شکل های ۳ و ۴).

۳- با توجه به ابعاد کار و نقشه، برش ثانویه را که در جهت عرض قطعات، برش خورده است، انجام دهید (شکل ۹-۵).

۴- برای مونتاژ سریع و راحت کار، می توانید از دو قطعه امدادی اف با ابعاد ۱۰×۸۰ سانتی متر (۱۰×۸۰ میلی متر) کمک بگیرید. برای این منظور، باید دو قطعه را به وسیله پیچ دستی، به لبه

توجه : زیر سری را طوری به بدنه نصب کنید که از هر طرف، ۱۶ میلی متر باله فاصله داشته باشند. این مقدار، اندازه ضخامت پاسنگ است (شکل های ۸ و ۹-۹).

شکل ۸-۹

توجه : زاویه بین این دو قطعه، باید دقیقاً 90° باشد.
نکته : در صورت نیاز، برای افزایش دادن ضخامت این دو قطعه، می توانید از آم.دی.اف با ضخامت بیشتر استفاده کنید و یا به وسیله دو قطعه هم اندازه دیگر، آنها را به هم دوبل کنید؛ که در این صورت، ضخامت این قطعات کمکی یا راهنمایی، دو برابر خواهد بود.

۵ - بدنه های آماده شده (با ابعاد $470 \times 400 \times 16$ میلی متر) را روی میز کار قرار داده و برای هر یک از آنها، به مراحل کاری زیر عمل کنید :

الف) دو عدد زیر سری به ابعاد 43×5 سانتی متر آماده کنید.

ب) زیر سری موردنظر را، به پایین بدنه ها از داخل، پیچ نمایید (شکل های ۶ و ۷-۹).

نکته : ابعاد قطعات صفحه ای مانند امده اف به صورت زیر بیان می شود.

تعداد قطعات $\times$ عرض $\times$ طول

پس عدد آخر تعداد قطعاتی را که باید برش دهید مشخص می کند.

شکل ۹-۹

نکته : برای سرعت و دقت در عمل نصب زیر سری، باید زیر سری را قبل از سوراخ کاری و خزینه نمود.

۶ - برای تعیین محل نصب کف دراور، باید مراحل زیر را انجام داد :

الف) یک قطعه لترون یا آم.دی.اف را باید از جهت ضخامت، روی زیر سری نصب شده قرار داد و خطکشی کرد. با این کار، اندازه ضخامت کف، روی بدنه دراور مشخص می شود (شکل ۹-۱).

ب) با دریل که متنه ۳ روی آن بسته شده باشد، اقدام به سوراخ کاری نمایید. روی عرض بدنه، باید مطابق (شکل ۹-۱)،

شکل ۹-۶

شکل ۹-۷

مته ۳، محلهای خزینه شده را سوراخ بزنید تا ضخامت کف نیز سوراخ کاری شود.

۱- با پیچ ام.دی.اف ۴ یا ۵ سانتی متری، و با کمک

دریل شارژی که سرپیچ گوشتی چهارسو دارد، کف را به بدنه ها متصل نمایید. برای اجرای این مراحل، شکل ۹-۱۲ را ببینید.

شکل ۹-۱۲

۱۱- پس از نصب کامل کف، باید سقف را طی مراحل زیر، به بدنه ها متصل نمایید.

(الف) برای سوراخ کاری دقیق سقف، از یک قطعه ام.دی.اف کمک بگیرید و مثل مرحله قبل، محل سوراخ را خط کشی کنید.

(ب) به وسیله مته ۳، هر دو طرف سقف را ۴ سوراخ بزنید.

(ج) سوراخ های ایجاد شده را خزینه کنید (شکل ۹-۱۳).

شکل ۹-۱۳

محل چهار سوراخ، مشخص شود.

شکل ۹-۱۰

با توجه به شکل ۹-۱۱، اولين سوراخها باید از طرفين ۵ سانتی متر فاصله داشته باشد و بین اين دو سوراخ را، باید به ۳ قسمت مساوي تقسيم نمود.

شکل ۹-۱۱

نکته: با توجه به اینکه خط کشی در داخل بدنه انجام می شود، سوراخ کاری نیز باید از داخل بدنه صورت بگیرد؛ بنابراین برای جلوگیری از لاشه شدن پشت سوراخ - که روی کار است - باید پشت کار را، چوب کمکی قرار داد.

۷- سوراخ های ایجاد شده را از بیرون (روی قطعه کار) خزینه کنید.

۸- دو بدنه را از پشت، روی میز کار قرار دهید و کف ۴۷ × ۸۷ سانتی متر) را روی زیرسروی ها بگذارید.

۹- همان طور که بدنه روی زیرسروی ها قرار دارد، با

۱۴- برای بستن ریل‌های قرقه‌ای (غلتکی) به بدنها، دو روش زیر پیشنهاد می‌شود:

(الف) استفاده از خط‌کش فلزی: در این روش، کافی است با خط‌کش فلزی، محل قرارگرفتن ریل را در جلو و عقب بدن علامت زد و علامت‌ها را با خط‌کش به هم متصل نمود. پس از ترسیم خط و با درنظرگرفتن محل صحیح ریل، باید ریل را روی خط قرار داد، با مته ۳ سوراخ کاری نمود و توسط پیچ مخصوص، آن را روی بدن نصب نمود.

توجه: هنگام سوراخ کاری، مراقب باشید که مته از طرف دیگر بدن خارج نشود. برای اطمینان از این کار، بهتر است از یک مته با شابلون کنترل کننده استفاده کنید.

(ب) استفاده از ریل بند: در این روش، ابتدا باید محل قرارگرفتن ریل‌ها را با کمک یک خط‌کش، علامت‌گذاری نمود.

شکل ۹-۱۵

توجه کنید که این علامت، طوری زده شود که ریل در زیر آن قرار گیرد. سپس ریل را داخل ریل بند قرار دهید، دستگیره ریل بند را به جلو بدن بچسبانید و در محل علامت‌گذاری شده قرار دهید (شکل‌های ۱۵ و ۹-۱۶).

د) سقف را روی بدنها قرار دهید و با توجه به گونیای بودن قطعات، از روی سوراخ‌های ایجاد شده، با همان مته ۳، بدنها را نیز سوراخ کاری کنید.

ه) به کمک دریل شارژی و پیچ، سقف را به بدنها پیچ کنید. توجه: برای اتصال قطعات به یکدیگر، بهتر است از دوستانتان کمک بگیرید.

نکته: با بستن چوب یا قطعات ام. دی. اف به لبه‌های میز، می‌توانید مانع از حرکت و ناگونیایی شدن قطعه کار (دراور) شوید (به شکل ۹-۱۲ مراجعه کنید).

۱۲- اگر می‌توانید پاسنگ جلو و عقب (5×87 سانتی‌متر) را طی مراحل زیر نصب نمایید.

(الف) محل قرارگرفتن پاسنگ را مشخص و به منظور سوراخ کاری آن را خط‌کشی نمایید (محل: ۱ سوراخ روی بدنها و ۲ سوراخ روی کف).

توجه: خط‌کشی محل پاسنگ، باید روی بدنها و کف دراور انجام گیرد.

(ب) محل سوراخ‌ها را با مته ۳ سوراخ کاری و خزینه کنید.

(ج) پاسنگ را در جای خود قرار دهید و آن را با پیچ نصب کنید (شکل ۹-۱۴).

شکل ۹-۱۴

۱۳- قید پشت‌بند (15×87 سانتی‌متر) را، طوری که با پشت بدنها و زیرسقف کاملاً همرو باشد، با مته ۳، مته خزینه و پیچ مناسب، در محل خود نصب کنید.

که حتماً باید در یک راستا باشد، مورد بررسی و کنترل قرار داد.
بنابراین توصیه می‌شود که کشوهای یک دراور، از یک قطعه
ام.دی.اف یا لترونی برش زده شود که توالی نقوش و موج در
آن، حفظ شود.

نکته: ابعاد در کشو را به شرح زیر به دست آورید:

(الف) ضخامت، اغلب ۱۶ میلی‌متر است؛ یعنی ضخامت
ام.دی.اف یا لترون مورد استفاده؛

(ب) طول، برابر با عرض دراور یا اندازه بیرون تا بیرون
بدنه‌ها (در صورتی که کشوها، بیرون نشسته باشد)؛ و یا برابر با
عرض دراور ولی به اندازه تو در تو بدنه‌ها (در صورتی که کشوها،
تو نشسته باشد)؛ که در این حالت، هنگام برش کاری، باید مقدار
۵ میلی‌متر، بادخور و ۲ تا ۴ میلی‌متر ضخامت نوار بی‌وسی در
نظر گرفت.

(ج) عرض کشو با توجه به طول دراور (از سقف تا کف) و
نیاز مصرف‌کننده، تعیین می‌گردد. برای تعیین عرض، کافی است
طول دراور را به تعداد کشوها تقسیم و پس از به دست آمدن مقدار
نهایی، ۵ میلی‌متر برای بادخور و ۲ تا ۴ میلی‌متر برای ضخامت
نوار بی‌وسی کم کنیم.

یادآوری: در صورت استفاده از ام.دی.اف ۸ میلی‌متر

برای در کشو، باید به روش زیر عمل کرد:

(الف) پروفیل‌های رایج برای ساخت در کشو دراور، با
عرض ۵ میلی‌متر (۵ سانتی‌متر) در بازار موجود است.
این پروفیل‌ها، دارای شیار یا دوراهای هستند به عمق
۹ میلی‌متر برای قرارگرفتن ام.دی.اف ۸ میلی‌متر؛ بنابراین برای
محاسبه در کشو به صورت قاب، به اندازه 20×90 سانتی‌متر،
باید به صورت زیر عمل کرد:

طول ام.دی.اف ۸ میلی‌متری $(4/1 + 4/1) = 81/8$ cm
عرض ام.دی.اف ۸ میلی‌متری $(4/1 + 4/1) = 11/8$ cm
بنابراین برای یک قاب پروفیل به ابعاد 20×90 سانتی‌متر،
باید یک قطعه، ام.دی.اف ۸ میلی‌متری به ابعاد $11/8 \times 81/8$ سانتی‌متر $\times 118$ میلی‌متر) برش زد.

لازم است یادآوری شود که برای جلوگیری از بروز هرگونه

شکل ۹-۱۶

پس از ثابت شدن ریل و ریل بند روی بدنه، عمل سوراخ کاری و بستن پیچ را انجام دهید.

توجه: برای کشوهای بزرگ‌تر، سنگین‌تر یا عمیق‌تر، باید از ریل‌های ساچمه‌ای استفاده کرد. در شکل ۹-۱۷ نمونه‌ای از این ریل‌ها مشاهده می‌کنید.

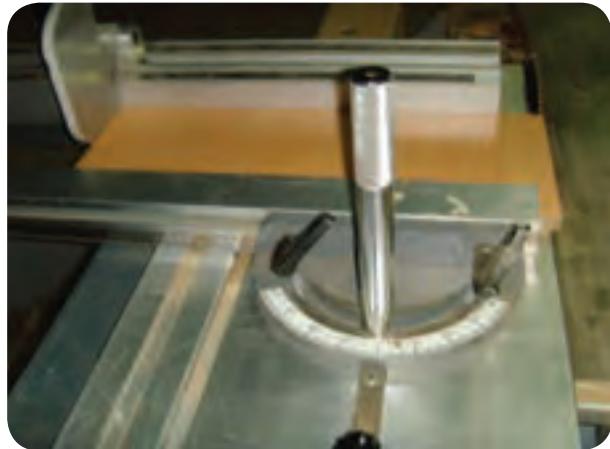
شکل ۹-۱۷

پس از آماده شدن بدنه دراور، باید کشوهای آن را ساخت.

برای این کار، باید عملیات زیر را انجام داد:

۱- در کشو را، با توجه به ابعاد به دست آمده، برش
بزنید.

توجه: از آنجایی که در کشو در دید ناظر قرار دارد، باید
آن را از نظر سالم بودن سطح روکش، جهت یا موج نقش روکش،

شکل ۹-۲۰

اشکال در مونتاژ کردن در پروفیلی کشو، بهتر است ام.دی.اف ۸ میلی‌متری در را، به اندازه ۱ تا ۲ میلی‌متر کوچک‌تر در نظر گرفت.

۲- جعبه داخل کشو را به شرح زیر آماده کنید :

الف) قطعات عرضی را با توجه به ابعاد عرض و عمق دراور، برش بزنید. توجه داشته باشید که قطعات عرضی در صورت استفاده از ریل غلتکی، مناسب با ریل برش بخورد. در این شرایط، ابعاد عرض جعبه 45×18 سانتی‌متر است (هنگامی که در کشو با عرض 20 سانتی‌متر باشد). (شکل‌های ۹-۱۸ و ۹-۱۹).

یادآوری : با توجه به محل قرارگیری کف کشو، در روی بدنه‌های عرضی (بغل جعبه) شیارهایی به عمق ۵ تا ۷ میلی‌متر ایجاد کنید. بدیهی است که این کار، با ازه گرد (مجموعه) انجام می‌شود (شکل‌های ۲۱ و ۹-۲۲).

شکل ۹-۲۱

شکل ۹-۱۸

شکل ۹-۲۲

شکل ۹-۱۹

شکل ۹-۲۴

ج) با پیچ‌های ام.دی.اف ۴ یا ۵ سانتی‌متری و به کمک دریل شارژی، قیدهای عرضی را به قیدهای جلو و عقب پیچ کنید.

توجه ۱ : شیارهایی که در قیدهای عرضی و جلوی جعبه زده‌اید، باید در یک راستا باشند تا امکان جازدن کف کشو، فراهم شود.

توجه ۲ : قید عقب جعبه باید در بالای شیار قرار بگیرد تا محل عبور (جا زدن) فیبر باز باشد.

نکته : برای بالاتر قرار گرفتن عقب جعبه نسبت به بغل جعبه‌ها، می‌توانید از یک قطعه فیبر و نئوپان (مطابق شکل ۹-۲۵) استفاده نمایید.

شکل ۹-۲۵

ب) قطعات طولی را که شامل جلو و عقب جعبه است، برش بزنید.

توجه : عرض قطعه جلو جعبه را، می‌توانید با عرض عقب جعبه به یک اندازه در نظر بگیرید و برش دهید و یا به دلخواه، آن را قدری کمتر در نظر بگیرید (شکل ۹-۲۳).

شکل ۹-۲۳

با توجه به محاسبات قبلی و درنظر گرفتن پیش‌فرضهای که گفته شد، ابعاد قطعات جلو و عقب جعبه به شرح زیر است:

جلو جعبه $۸۱/۵ \times ۱۶ \times ۴$

عقب جعبه $۸۱/۵ \times ۱۰ \times ۴$

نکته : پس از برش قطعه جلوی جعبه، باید آن را مانند قطعات بغل جعبه شیار بزنید تا فیبر کف جعبه در آن جاسازی شود. برای این کار، بهتر است که هر سه قطعه (۲ عدد بغل و ۱ عدد جلو جعبه) به صورت همزمان شیار زده شود.

۲- قطعات جعبه را موئناز کنید. برای این کار باید مراحل زیر را انجام داد:

الف) قطعات عرضی یا بغل جعبه‌ها را از دو سر، با منته ۳ سوراخ بزنید؛ هر سر، ۲ سوراخ داشته باشد و از پیرون، خزینه شود.
توجه : هنگام خط کشی و سوراخ کاری، دقت کنید سوراخ‌ها، پیرون یا خارج از قیدهای طولی نباشد.

ب) قیدهای طولی را بین قیدهای عرضی قرار دهید. از پیرون، محل سوراخ‌ها را سوراخ بزنید تا سر قیدهای طولی نیز سوراخ شود (شکل ۹-۲۴).

شکل ۹-۲۸

توجه: برای پوشاندن سریچ‌ها، می‌توانید از پولک استفاده نمایید (شکل ۹-۲۹).

شکل ۹-۲۹

قبل از نصب ریل‌های کشو، باید پشت بند نصب شده و دوئیدگی دراور توسط پشت بند گرفته شود. برای این کار، مراحل زیر را انجام دهید:

۱- فیبر را به ابعاد 85×85 سانتی‌متر برش دهید.

توجه: در برش به حداقل دور ریز و صرفه‌جویی در مواد اولیه توجه کنید.

۲- فیبر را درحالی که طرف سفید یا صاف آن به سمت داخل دراور است، در پشت دراور قرار دهید و با منگنه، لبه‌های آن را به بدنه‌ها، سقف و کف دراور بچسبانید.

توجه: قید پشت بند، مانع از حرکت جانبی و شکستن جای پیچ‌های بدنه خواهد شد. بنابراین در صورت استفاده نشدن از قید پشت بند، فیبر به تنها‌یابی باید مانع از حرکت جانبی دراور

د) پس از مونتاژ جعبه و کنترل دوئیدگی آن، کف کشو را برش زده، داخل شیار جا بزنید و آنرا به وسیله منگنه یا میخ کوتاه، ثابت کنید.

یادآوری: برای راحتی و دقت در مونتاژ جعبه، می‌توانید از قطعات ام.دی.اف یا لنtron کمک بگیرید و آنها را با پیچ‌دستی به دو طرف لبه میز کار محکم کنید. هنگام بستن قطعات، دقت داشته باشید که زاویه بین آنها 90° درجه باشد (شکل ۹-۲۶).

شکل ۹-۲۶

نکته: برای اطمینان بیشتر از گونیابی بودن قطعات جعبه، می‌توانید آنها را توسط گونیای معمولی (90°) کنترل نمایید (شکل ۹-۲۷).

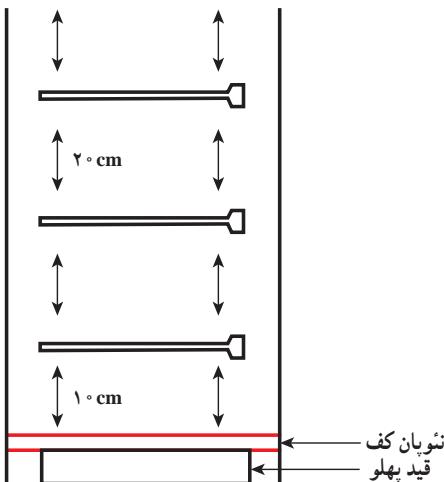
با بستن پیچ‌های چهار طرف جعبه و داخل کردن کف، کشو دراور کامل می‌شود (شکل ۹-۲۸).

شکل ۹-۲۷

نکته: هنگام بستن ریل‌ها، قرقره در قسمت عقب جعبه قرار بگیرد تا قرقره چپ و راست در جای خود باشند.

۲- قسمت دوم ریل، با توجه به عملیات خطکشی که پیش از این گفته شد، باید روی بدنه نصب شود. در شکل ۹-۳۲ روش خطکشی بدنه، برای نصب ریل نشان داده شده است.

شکل ۹-۳۲

شکل ۹-۳۳

برای تکمیل شدن کشو، باید در را طی مراحل زیر به کشو متصل نمود :

توجه: برای بستن در کشو به بدنه، در حالتی که کف کشو و جعبه با هم در یک خط قرار می‌گیرند، باید :
الف) یک قطعه ام.دی.اف به ابعاد $2/7 \times 20$ سانتی‌متر تهیه و به صورت شابلن به کار گرفته شود.

شود، پس هنگام کوییدن پشت بند، باید مراقب بود که نیروی اضافه به دراور وارد نشود.

به منظور حرکت کردن کشوها داخل بدنه دراور، باید عملیات ریل کوبی (نصب ریل) را انجام داد. برای این کار، باید به ترتیب زیر عمل کرد :

۱- برای بستن ریل‌های قرقره‌ای، باید قسمت L شکل ریل را، روی لبه پایین کشو قرار داد و با توجه به سوراخ‌های روی ریل، از زیر یا پهلو، با منه ۳ کشو را سوراخ زد. برای بستن ریل به کشو، باید از پیچ‌های مخصوص یا پیچ لولا گازر استفاده کرد.

توجه: برای نصب ریل، بهتر است از سوراخ‌های زیر ریل استفاده کرد، زیرا پس از نصب ریل، پیچ‌ها با یکدیگر درگیر نمی‌شوند و کشو به راحتی باز و بسته می‌گردد؛ به خصوص اگر از پیچ گازر استفاده شود (شکل‌های ۹-۳۰ و ۹-۳۱).

شکل ۹-۳۰

شکل ۹-۳۱

شکل ۹-۳۷

ه) جعبه کشو را روی میز کار بگذارد و در کشو را مقابل آن قرار دهید، سپس دو طرف در کشو را با قسمت بیرونی جعبه منطبق و از داخل جعبه، به کمک دریل شارژی پیچ های ۲/۵ سانتی متری را به در جعبه پیچ کنید (شکل ۹-۳۸).

شکل ۹-۳۸

توجه: برای درهای کشویی از جنس ام.دی.اف یا لترون ۱۶ میلی متر، محدودیتی در محل پیچ کردن وجود ندارد. در حالی که برای درهای ساخته شده از قاب پروفیل و ام.دی.اف ۸ میلی متر، باید محل پیچ در جایی باشد که پروفیل وجود دارد؛ زیرا ضخامت ۸ میلی متر برای پیچ شدن مناسب نیست.

برای نصب دستگیره کشو، باید مراحل زیر طی شود:

- ۱- کشوی آماده شده را مقابل خود قرار دهید و به وسیله یک خطکش فلزی بلند، دو قطر در کشو را ترسیم کنید و برای

ب) در کشو را از قسمت داخل، روی میز تعییه کنید و شابلون را در دو طرف عرض در کشو (۲۰ سانتی متری) قرار دهید. شابلون را از جهت ۲۰ سانتی متری، روی لبه ۲۰ سانتی متری در کشو قرار دهید و از جهت طول، به اندازه ۲/۷ سانتی متر از هر طرف، با خطکش مشخص کنید. با این کار محل قرار گرفتن جعبه کشو روی در مشخص می شود (شکل ۹-۳۳).

ج) کشو را از طرف داخل، با متنه ۳ به تعداد ۴ عدد، سوراخ بزند؛ طوری که ۲ سوراخ جانبی، نزد یک پهلوی کشوها باشد (شکل های ۹-۳۴ و ۹-۳۵).

شکل ۹-۳۴

شکل ۹-۳۵

شکل ۹-۳۶

دهید و محل سوراخ‌ها را به طور عینی روی خط طولی مشخص نمایید. پس از علامت‌گذاری، باید به وسیله مته ۴، سوراخ‌های دستگیره را ایجاد کرد.

۳- طول پیچ دستگیره‌ها، اغلب کوتاه است و با توجه به دولایه شدن جلوی کشو (۱۶ میلی‌متر ضخامت در کشو و ۱۶ میلی‌متر ضخامت جلوی کشو)، نمی‌توان از آن به منظور پیچ دستگیره استفاده کرد (شکل ۹-۴۱).

شکل ۹-۴۱

بنابراین به کمک مته خزینه، باید سوراخ ایجاد شده را از داخل، خزینه کرد؛ به قدری که پیچ از در کشو خارج شود و بتواند دستگیره را بگیرد (شکل ۹-۴۲).

شکل ۹-۴۲

۴- پیچ را داخل سوراخ کنید، آنرا با پیچ‌گوشتی مناسب بگیرید و دستگیره را به آن بیندید. برای محکم شدن کامل دستگیره، باید دستگیره را با یک دست بگیرید و پیچ دستگیره را به کمک پیچ‌گوشتی بیچانید تا محکم شود (شکل‌های ۹-۴۳ و ۹-۴۴).

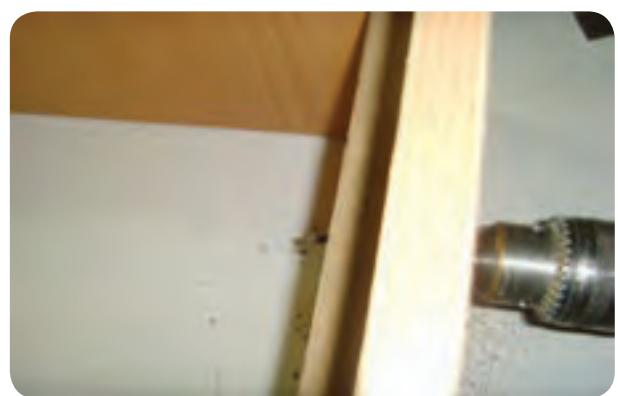
کشوهای دراور که دو دستگیره تک پیچ دارند با خط طولی در کشو را به دو قسمت مساوی تقسیم می‌کنیم و سپس با دو خط عرضی از دو طرف در کشو (متلاً ۱۴ سانتی‌متر) خط طولی را قطع می‌کنیم. محل تلاقی خط طولی و عرضی محل نصب دستگیره‌هاست.

توجه: این کار، برای استفاده از دستگیره تک پیچ مناسب است.

۲- مته ۴ را به سه نظام دریل بیندید و نوک آن را در محل تلاقی دو خط قرار دهید و سوراخ کاری کنید. توجه داشته باشید که این سوراخ باید راه به در باشد (شکل‌های ۹-۴۰ و ۹-۴۱).

شکل ۹-۴۰

شکل ۹-۴۱

نکته: برای سوراخ کاری جای دستگیره دو پیچ، باید در کشو را از جهت عرضی، به دو قسمت تقسیم و در مرحله بعد روی این خط طولی محل مناسب دستگیره‌ها را مشخص کنید به طوری، که از هر طرف باله کشو در یک فاصله باشند. سپس با توجه به نوع دستگیره، محل سوراخ نمودن روی در را مشخص نمایید. می‌توانید دستگیره دو پیچ را از پهلو در زیر خط قرار

شکل ۹-۴۶

شکل ۹-۴۳

شکل ۹-۴۷

در صورت نیاز، می‌توان از پایه‌های پلاستیکی ساده یا پایه‌های استوانه‌ای کابینتی که با پیچ گازر متصل می‌شود، استفاده کرد (شکل‌های ۴۸ و ۹-۴۹).

شکل ۹-۴۸

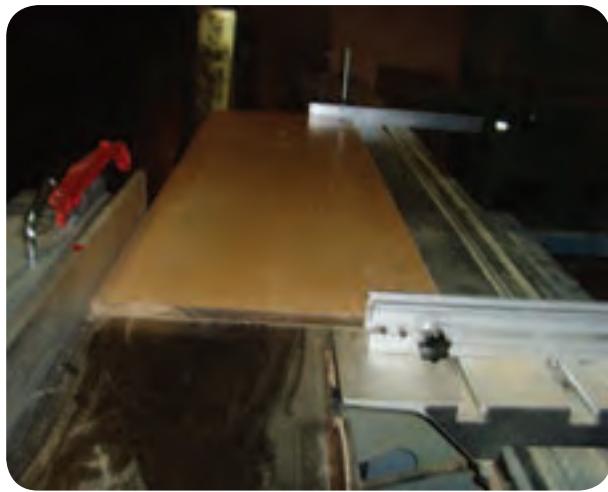

شکل ۹-۴۴

پایه، در کارهای صفحه‌ای، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و اگرچه چندان قابل مشاهده نیست اما نقش مهمی به عهده دارد؛ زیرا باعث سالم‌ماندن قسمت پایین بدنه‌ها خواهد شد. برای زدن پایه، می‌توان از قطعات فیبر به ابعاد $47 \times 3/2$ سانتی‌متری، که توسط میخ و چسب به کف بدنه‌ها چسبانده می‌شود، استفاده نمود (شکل‌های ۴۵ و ۹-۴۷، ۴۶).

شکل ۹-۴۵

شکل ۹_۵۱

شکل ۹_۴۹

شکل ۹_۵۲

شکل ۹_۵۰

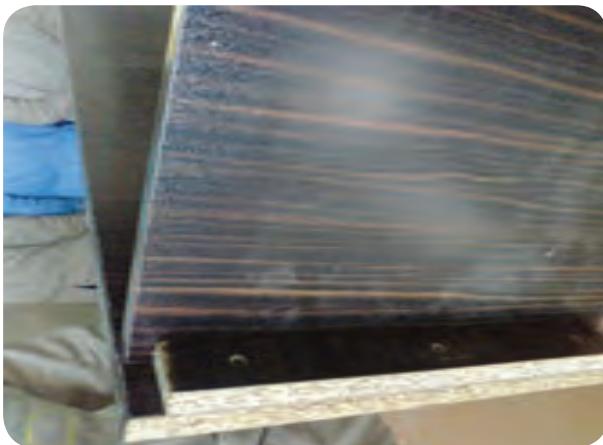

شکل ۹_۵۳

۹_۲-پروژه ۲ : ویترین
برای ساختن یک ویترین مطابق شکل ۹_۵۰ باید مراحل زیر را انجام داد.

۱- قطعات ویترین را با استفاده از نقشه کاری که با مقیاس $\frac{1}{10}$ ترسیم شده است، برش بزنید.
توجه : برای برش صفحات، ابتدا باید برش های اولیه را زد که در عرض ام. دی. اف یا لترون (قسمت ۱۸۳ سانتی متری) است، سپس برش های ثانویه را انجام داد. با برش های ثانویه است که قطعات موردنظر به دست می آید. در شکل های ۹_۵۱، ۹_۵۲، ۹_۵۳ و ۹_۵۴ می توان مراحل برش کاری را مشاهده نمود.

شکل ۹-۵۶

- ۵- بدنها را از پشت به روی میز کار بگذارید و با قراردادن یک قطعه ام.دی.اف کوچک (از جهت نر یا ضخامت) روی زیرسربهای محل سوراخ و پیچ را خط کشی و علامت گذاری کنید.
- ۶- برای اتصال کف با متنه ۳ میلی متر، بدنها را از داخل سوراخ کاری و از طرف بیرون، خزینه نمایید.
- ۷- مراحل ۵ و ۶ را، که برای سوراخ کاری کف انجام داده اید، برای سقف نیز تکرار کنید.
- ۸- کف (با ابعاد ۸۷×۴۰ سانتی متر) را بین دو بدن و درست روی زیرسربهایی که پیچ کرده اید قرار دهید و برای اطمینان از گونیابی بودن و صحت کار، سقف (با ابعاد ۸۷×۴۰ سانتی متر) را نیز در قسمت بالای بدنها بگذارید (شکل ۹-۵۷).

شکل ۹-۵۷

شکل ۹-۵۴

شکل ۹-۵۵

- ۲- پس از برش کامل قطعات، باید عملیات نر کاری را انجام داد. برای این کار، می توانید از نوار کاغذی، نوار پیوی سی نوار لترون اتویی (چسبدار) و حتی پروفیل استفاده کنید.
- ۳- برای مونتاژ کار، ۲ عدد زیرسربی به ابعاد ۳۶×۵ سانتی متر آماده نمایید.
- ۴- قطعات زیرسربی را به وسیله پیچ $۲/۵$ سانتی متری، در پایین و از داخل، به بدنها ویترین (با ابعاد ۱۸۳×۴۰ سانتی متر) متصل کنید.
- توجه: قطعات زیرسربی را باید با متنه ۳ سوراخ کاری کرد و محل سوراخ را خزینه نمود.
- نکته: هنگام اتصال زیرسربی به بدن، باید جای پاسنگ جلو و عقب نیز در نظر گرفته شود (شکل ۹-۵۶).

شکل ۹-۶۱

۹- همان طور که سقف و کف در جای خود محکم هستند، محل سوراخ‌ها را با مته ۳ از بیرون سوراخ بزند، طوری که سقف و کف، سوراخ شوند (شکل‌های ۵۸ و ۹-۵۹).

شکل ۹-۵۸

۱۱- اکنون می‌توانید سقف کمد ویترین را با ابعاد 87×40 سانتی‌متر نصب کنید، اما قبل از این کار، باید به کمک مته ۳، مته خرینه پیچ $2/5$ سانتی‌متر و دریل شارژی، یک قطعه آم.دی.اف یا لترون به ابعاد 87×5 سانتی‌متر را به لبه جلویی سقف کمد متصل نمایید.

۱۲- پس از اتصال قطعه 5 سانتی‌متری، نر ایجاد شده را، لب چسبان کنید (شکل ۹-۶۲).

شکل ۹-۶۲

۱۳- سقف کمد ویترین را، در قسمت میانی ویترین قرار دهید و پس از اندازه‌گیری دقیق، و به کمک قطعه‌ای به صورت شابلون، محل دقیق نصب این قطعه را خط‌کشی کنید.
توجه ۱: عمل خط‌کشی می‌تواند توسط یک قطعه لترون به صورت شابلون یا خط‌کش انجام شود. برای خط‌کشی از کف ویترین فاصله را مشخص کنید. برای دقت بیشتر از لبه جلویی

شکل ۹-۵۹

۱۰- به کمک دریل شارژی (پیچ گوشتی 4 سو) و پیچ‌های 4 و 5 سانتی‌متری، سقف و کف بدنه‌ها را متصل کنید (شکل‌های ۹-۶۱ و ۹-۶۲).

شکل ۹-۶۰

شکل ۹-۶۵

شکل ۹-۶۶

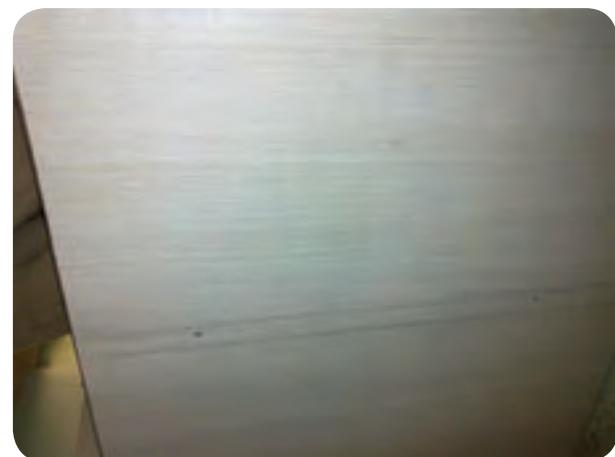
شکل ۹-۶۷

شکل ۹-۶۸

بدنه و عقب بدنه دو نقطه را مشخص نمایید و علامت بزنید. سپس دو نقطه را وصل کنید تا محل قرار گرفتن سقف کمد و سپس طبقات مشخص شود.

توجه ۲ : پس از مشخص شدن محل قطعه باید آن را مثل مراحل قبل، سوراخ کاری نمود (شکل ۹-۶۳).

شکل ۹-۶۳

۱۴- سوراخ های ایجاد شده در بدنه را از طرف بیرون، خزینه کنید.

۱۵- قطعه سقف کمد ویترین را، دقیقاً در محل خط کشی شده قرار دهید و از بیرون، محل سوراخ ها را منه ۳ بزنید، طوری که قطعه گفته شده، سوراخ شود (شکل ۹-۶۴).

شکل ۹-۶۴

توجه : با قراردادن یک قطعه نوپان به عنوان شابلون، می توان مانع از لغش قطعات شد (شکل های ۹-۶۵ و ۹-۶۶).

شکل ۹-۷۱

۲- وقتی چهار چوب کلی ویترین آماده شد، نوبت نصب طبقات آن است. در این ویترین، باید ۲ طبقه در قسمت ویترین و ۱ طبقه در قسمت کمد قرار بگیرد. برای این کار، ۲ روش زیر پیشنهاد می‌شود :

(الف) نصب طبقه با شابلون : در این روش، باید از یک قطعه فیبر یا نوپیان به عنوان شابلون کمک گرفت، مانند نصب کف و سقف کمد، محل قرارگیری طبقات را باید خط کشی، علامت گذاری، سوراخ کاری و خزینه کرد و طبقات را پیچ نمود (شکل های ۹-۷۲ و ۹-۷۳).

شکل ۹-۷۲

شکل ۹-۷۳

۱۷- پاسنگ‌های عقب و جلو 87×5 سانتی‌متر را در جای خود قرار دهید و از بیرون بدنه‌ها، با متنه ۳ و متنه خزینه، عمل سوراخ کاری و خزینه کردن را انجام دهید (شکل ۹-۶۹).

شکل ۹-۶۹

۱۸- پاسنگ‌های را، در جای خود پیچ کنید (شکل ۹-۷۰).

شکل ۹-۷۰

توجه : برای نصب پاسنگ‌ها، زدن ۲ عدد پیچ از هر طرف کافی است، البته برای استحکام بیشتر و جلوگیری از شکستن آنها در هنگام حمل باید از داخل کمد ویترین (کف ویترین) نیز، ۲ یا ۳ عدد پیچ دیگر بست.

۱۹- برای افزایش استحکام ویترین، می‌توانید از یک قید پشت بند به ابعاد 15×7 تا 17×7 سانتی‌متر که بین دو بدنه و زیر سقف قرار می‌گیرد، کمک بگیرید.

توجه : برای اتصال این قطعه، می‌توان از ۲ عدد پیچ در دو طرف و برای استحکام بیشتر، از ۲ یا ۳ عدد پیچ که از بالای سقف بسته می‌شود، کمک گرفت (شکل ۹-۷۱).

نکته: اغلب در این روش نصب طبقه، سوراخ‌های اضافی نیز زده می‌شود تا در صورت نیاز، بتوان زیرسربی‌ها را جابه‌جا کرد و محل طبقات را برای کارآیی بیشتر، تعییر داد (شکل ۹-۷۷).

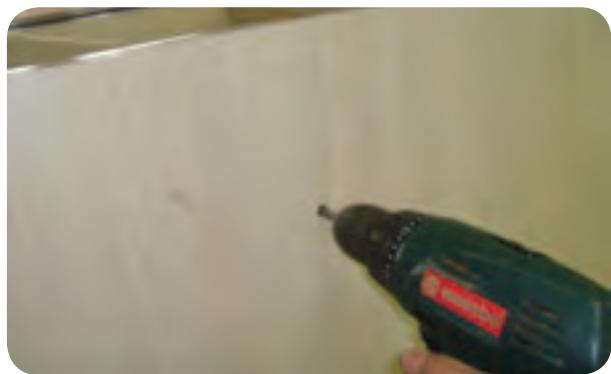

شکل ۹-۷۷

- ۲۱- برای ساخت درِ کمد و یترین و نصب آن، باید مراحل کاری زیر را انجام دهید :**
- (الف) در را، براساس نقشه کار ببرید و با نوار مورد نظرتان، عملیات لبه چسبانی را انجام دهید.
  - (ب) به کمک دستگاه گازر زن و با فاصله مناسب از لبه‌های کار، دو سوراخ لولا روی قیدهای در بزنید (شکل ۹-۷۸).
  - (ج) لولاهای گازر را در جای خود قرار دهید و با پیچ مخصوص (گازر) آنها را بینندید.

شکل ۹-۷۸

شکل ۹-۷۴

ب) نصب طبقه با زیرسربی : در این روش، پس از تعیین محل طبقات (طبق آنچه در روش قبل گفته شد)، باید جای قرارگیری طبقات را با مته ۵ سوراخ زد و داخل سوراخ ایجاد شده، زیر سربی شیشه‌ای قرار داد (شکل ۹-۷۵).

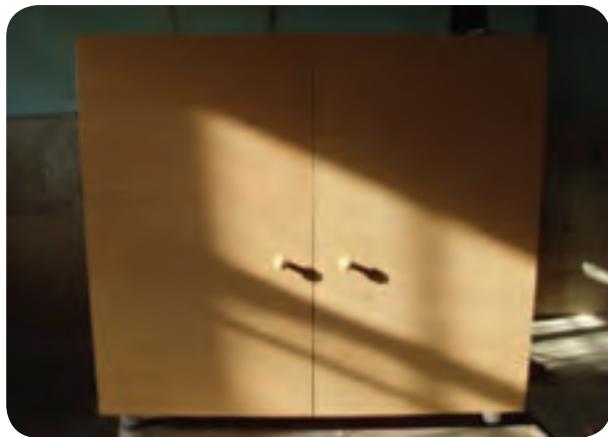

شکل ۹-۷۵

توجه : در سوراخ کاری جای زیرسربی، باید مراقب بود که مته بیش از ۱۲ میلی‌متر داخل بدنه نزود، زیرا ممکن است مته از طرف دیگر بدنه خارج شود و نمای کار را نازیبا کند. بنابراین برای جلوگیری از ایجاد شدن سوراخ کامل، می‌توان از یک قطعه چوب (مطابق شکل ۹-۷۶) یا مته‌های قابل تنظیم استفاده نمود.

شکل ۹-۷۶

شکل ۹-۸۱

۲- روش ساخت و نصب در ویترین (شیشه‌ای) به شرح زیر است :

(الف) چهار عدد قید به ابعاد $10 \times 8 \times 95/5$ سانتی متر ببرید و آنها را با نوار موجود، لبه‌چسبانی کنید (شکل ۹-۸۲).

شکل ۹-۸۲

(ب) دو عدد از قیدهای بربده شده را با فاصله‌های مشخص و به وسیله دستگاه گازرزن، ۳ عدد سوراخ بزنید (شکل ۹-۸۳).

د) لولا را در حالت باز قرار دهید و نیز در را، روی یک بدنه منطبق کنید و به هم بچسبانید، به طوری که در از لبه بالای داخل کمد، ۱ سانتی متر پایین‌تر باشد. سپس با متنه ۳، جای لولا را سوراخ بزنید.

ه) به وسیله پیچ مخصوص و به کمک دریل شارژی، لولا را به بدنه کمد ویترین متصل کنید (شکل ۹-۷۹).

شکل ۹-۷۹

توجه : برای تنظیم در کمد از کف زمین، می‌توانید از قطعات کوچک ام.دی.اف یا فیبر استفاده نمایید (شکل ۹-۸۰).

شکل ۹-۸۰

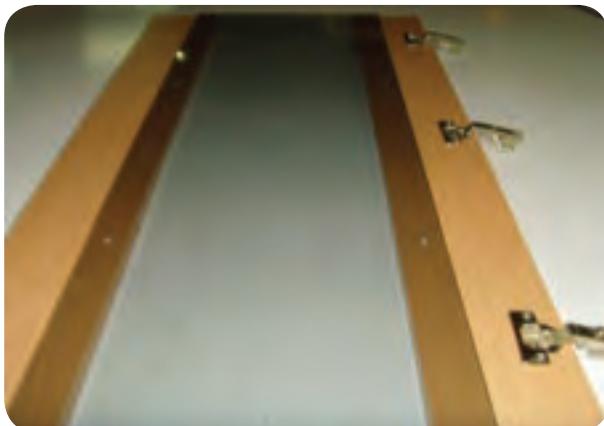
نکته : در صورت یکنواخت بودن نقش درهای کمد، نمای ظاهری محصول چوبی، زیبا به نظر می‌رسد (شکل ۹-۸۱).

شکل ۹-۸۶

(ه) یک قید ساده و یک قید لولا را روی میز کار قرار دهید و یک شیشه سوراخ (که سوراخ‌های آن قبلًاً توسط کارگاه شیشه‌بری ایجاد شده است) روی آنها بگذارید. شیشه‌ها را طوری تنظیم کنید که از پایین و بالا با قیدها در یک خط قرار گیرند (شکل‌های ۸۷ و ۸۸).^{۹-۸۷}

شکل ۹-۸۷

شکل ۹-۸۸

شکل ۹-۸۳

توجه: در واقع هر در، دارای ۲ عدد قید است که به یکی از آنها باید لولا زده شود.
ج) لولا‌های گازر را در محل‌های ایجاد شده قرار دهید و جاهای پیچ را با مته ۳ سوراخ بزنید (شکل ۹-۸۴).

شکل ۹-۸۴

د) به کمک دریل شارژی و پیچ مخصوص، لولاها را به قیدهای در متصل کنید (شکل‌های ۸۵ و ۹-۸۶).^{۹-۸۶}

شکل ۹-۸۵

شکل ۹۱-۹

۲۲- برای بستن یا ثابت نگه داشتن درهای کمد و ویترین در حالت بسته، باید از قفل استفاده کرد. برای نصب قفل دو حالت کلی وجود دارد:

(الف) زبانه قفل، به پشت در دیگر قفل می شود در این حالت باید مراحل زیر را انجام داد.

مرحله ۱ : جای قفل را روی لنگه راست در مشخص و با متنه مخصوص (برگی) آن را سوراخ کنید.

یادآوری : سوراخ کاری با متنه برگی، باید از دو طرف انجام گیرد. ابتدا از داخل با مشاهده نوک تیز متنه از بیرون در، سوراخ کاری را متوقف کنید و متنه برگی را روی در قرار دهید و به سوراخ کاری اقدام کنید. این کار برای سالم ماندن روکش روی در است.

مرحله ۲ : قفل را در جای خود قرار دهید و جای سوراخ پیچها را با متنه ۳ سوراخ بزنید.

مرحله ۳ : قفل را با پیچهای مخصوص، روی لنگه در بیندید (شکل ۹-۹۲).

شکل ۹۲-۹

توجه : مقدار قرار گرفتن شیشه روی قیدها باید به اندازه ای باشد که امکان پیچ شدن شیشه به قیدها فراهم باشد (مثلاً حدود ۲/۵ سانتی متر).

و) شیشه را به وسیله پیچهای گازر و واشر لاستیکی حلقه ای، به قیدها متصل کنید. قبل از پیچ کردن، حتماً باید محل پیچ هارا با متنه ۳ سوراخ کاری کرد (شکل های ۸۹ و ۹۰).

شکل ۹-۸۹

شکل ۹-۹۰

ز) پس از آماده شدن درهای شیشه ای ویترین، لو لا های گازر در را، در حالت باز قرار دهید و نیز در را با بدنه ویترین منطبق کنید و به هم بچسبانید. پس از اطمینان از این کار، محل پیچ های لو لا را با متنه ۳ سوراخ بزنید و با پیچ گازر، لو لا ها را به بدنه بیندید (شکل ۹-۹۱).

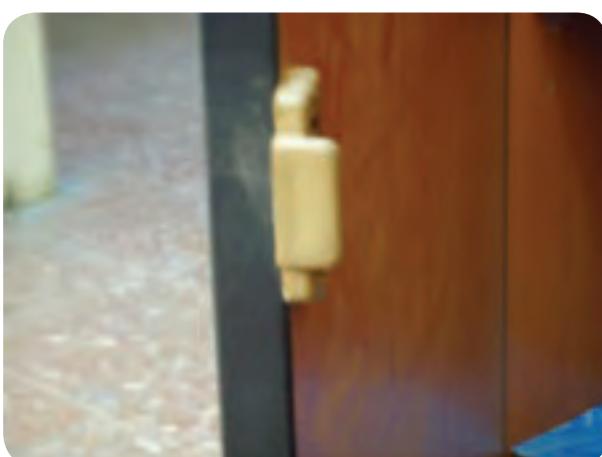
مرحله ۳ : محل مشخص شده چسب را با مته ۵ یا مغار خالی کنید.

مرحله ۴ : در را بیندید و آن را قفل کنید. در صورت وجود عیب، به رفع آن پردازید.

توجه : در صورتی که به هر دلیلی نخواهیم سقف را برای داخل شدن زبانه قفل سوراخ کنیم، باید از یکی از قطعات زیر استفاده کنیم:

قطعه L شکل فلزی : این قطعه، شکلی ساده و L شکل دارد و با ۲ عدد پیچ به سقف یا بدنه کمد بسته می‌شود. این قطعه فلزی دارای عرض ۱ سانتی‌متر است و برای سوراخ نمودن محل مغزی قفل در صورتی که در روی بدنه قرار گیرد مانند کمدهای یک در باید ضخامت نر نوپان (۱۶ میلی‌متر) و عرض قطعه L شکل (۱۰+۱ میلی‌متر) را در نظر گرفت و یک قطعه چوب ۲۷ میلی‌متری را از داخل، جلوی قفل قرار داد و با مداد دور مغزی قفل را خط کشید و نوک مته برقی را در مرکز دایره قرار داد و سوراخ کاری را انجام داد.

قطعه مستطیل شکل پلاستیکی : این قطعه (شکل‌های ۹۳ و ۹۴) نیز مانند قطعه L شکل فلزی، با ۲ عدد پیچ، به سقف یا بدنه کمد بسته می‌شود. این قطعه برای کمدهای دو در که قفل، زیر سقف بسته می‌شود کاربرد دارد و نقش چفت را ایفا می‌کند. با این قطعه، که به در سمت چپ متصل می‌شود و زیر در سمت راست قرار می‌گیرد، در باز نمی‌شود.

شکل ۹۳

مرحله ۴ : برای این حالت، لازم است که در سمت چپ، ثابت شود تا امکان قفل شدن فراهم آید. بنابراین باید پشت در سمت چپ، یک عدد چفت متصل نمود. برای این کار، در فاصله ۲ سانتی‌متری از لبه پایین لنگه چپ، یک چفت قرار دهید و با مته ۳ جای سوراخ را، سوراخ کاری کنید و چفت را با پیچ مخصوص به بدنه بیندید.

توجه : چفت را از نظر ارتفاع زبانه باید روی در طوری بیندید که حداقل ۷ تا ۱۰ میلی‌متر طول زبانه چفت، داخل کف کمد ویترین برود.

مرحله ۵ : لنگه چپ در را بیندید و محل ورود زبانه چفت را علامت گذاری و با مته ۵ یا مغار، آن را سوراخ کنید.

توجه : برای تعیین محل ورود زبانه چفت، می‌توانید این گونه عمل کنید: در چپ را باز و زبانه چفت را خارج کنید. مقداری چسب چوب به نوک زبانه بزنید و روی کف ویترین فشار بکشید. در را بیندید و زبانه را باز کنید و روی کف محل ورود زبانه چفت، با نوشی که از چسب چوب روی کف کمد افتاده است، مشخص خواهد شد.

مرحله ۶ : لنگه چپ در را بیندید. زبانه چفت را پایین بکشید تا در بسته شود. لنگه راست در را بیندید و کمد را قفل کنید. در صورت بروز هرگونه ایرادی در چفت یا قفل، به رفع عیب پردازید.

ب) زبانه قفل، به سقف کمد قفل می‌شود: در این حالت، که اغلب برای کمدهای یک لنگه مورد استفاده قرار می‌گیرد، باید مراحل زیر انجام شود:

مرحله ۱ : مراحل ۱ و ۲ و ۳ حالت قبل را عیناً انجام

دهید.

مرحله ۲ : در را باز کنید، کلید قفل را بگردانید تا زبانه قفل بیرون بیاید. زبانه قفل را چسب بزنید و کلید قفل را بگردانید تا زبانه قفل بسته شود. در را بیندید و کلید قفل را بگردانید تا زبانه قفل باز شود. این کار آخر را چند بار انجام دهید تا اثر چسب روی سقف کمد به خوبی مشخص شود.

۲۵- پس از مونتاژ و بستن پیچ‌ها به بدنه، سر (گل) پیچ و محل خزینه‌ها کاملاً پیداست. برای پوشش این عیب، باید از پولک‌هایی که به همین منظور تهیه شده است، استفاده کنید. پولک‌ها، دایره شکل است و اغلب با رنگ روکش آم.دی. اف. یا لترون‌های موجود در بازار، همنگ است، بنابراین کافیست پولک همنگ با روکش کارتان را تهیه کنید و پس از جدا کردن شان از ورقه، آن را روی محل موردنظر بچسبانید (شکل ۹-۹۷).

شکل ۹-۹۴

نکته: فراموش نشود که در صورت استفاده از براق‌های ذکر شده قفل را باید روی در طوری نصب کرد که زبانه آن در حالت خارج شدن، با سقف یا بدنه تماس پیدا نکند.

۲۴- برای نصب دستگیره، که یکی از یراق‌الات تربیضی مصنوعات چوبی به حساب می‌آید، کافیست محل مناسب را با متلهٔ ۴ سوراخ کنید و پیچ مربوطه را، که با خود دستگیره همراه است، از داخل به بیرون در هدایت نمایید و دستگیره را به پیچ بیندید (شکل‌های ۹-۹۵ و ۹-۹۶).

شکل ۹-۹۷

توجه ۱: برای کتم مشخص شدن پولک‌ها، باید به راه روکش و راه پولک توجه کنید.

توجه ۲: محل چسباندن پولک‌ها، باید کاملاً تمیز و عاری از هرگونه گرد و خاک باشد.

توجه ۳: برای محکم شدن پولک می‌توانید چسب ۱-۲-۳ را به پشت پولک بزنید و آن را بچسبانید. دقت کنید که از اسپری استفاده نشود، زیرا سطح کار سفیدک می‌زند.

۲۶- یک ورق فیبر یا آم.دی. اف ۳ میلی‌متری را روی دستگاه ازه گرد یا دورکن قرار دهید و از جهت ۱۸۳ سانتی‌متری، اقدام به برش به عرض ۹ سانتی‌متر نمایید. در برش ثانویه، ۵ سانتی‌متر از انتهای فیبر یا آم.دی. اف بزیده شده را برش بزنید تا انتهای آن با زمین برخورد نکند (شکل ۹-۹۸).

شکل ۹-۹۵

شکل ۹-۹۶

هم وجود دارد که عبارت است از کوپیدن ضربات آرام چکش به پشت فیبر و تغییر صدا (زیر و بَم بودن) در ضربات؛ که در صورت بَم بودن صدا، یعنی زیر فیبر پر است و می‌توان منگنه را در همان نقطه زد.

ناگفته نماند که روش اول، دقیق‌تر است و احتمال خطا در آن وجود ندارد.

۲۸- برای جلوگیری از تماس مستقیم بدنها با زمین و آسیب‌دیدن روکش آنها، می‌توان به دو روش عمل کرد:
روش اول: استفاده از قطعات فیبر به ابعاد 32×400 تا 380 میلی‌متر در زیر بدنها (به منزله پایه). در شکل ۹-۱۰۰ این روش نشان داده شده است.

شکل ۹-۱۰۰

روش دوم: استفاده از پایه‌های پلاستیکی و فلزی که در بازار موجود است و با پیچ گازر، به زیر کف متصل می‌شود و به راحتی قابل تنظیم‌اند (شکل ۹-۱۰۱).

شکل ۹-۱۰۱

شکل ۹-۹۸

۲۷- فیبر یا ام.دی.اف را از رویه سفید یا طرح دارش با لبه‌های پشت ویترین تنظیم کنید و توسط دستگاه منگنه، آن را به ویترین بچسبانید (شکل ۹-۹۹).

شکل ۹-۹۹

توجه: برای جلوگیری از باد افتادن پشت فیبر یا ام.دی.اف، در صورتی که طبقات به بدن پیچ شده باشند، کافیست که پشت‌بند را به طبقات نیز منگنه کرد و در صورتی که طبقات متحرک باشند، فقط می‌توان پشت بند را به سقف کمِد ویترین منگنه کرد.
نکته: برای کوپیدن پشت بند، بهتر است پس از تنظیم کردن پشت بند به کار، منگنه‌زنی را از طرف بالا شروع و به طور موازی، بدن را منگنه کنید تا کار در پایین ویترین، به پایان رسد.
یادآوری: برای دقت در کوپیدن پشت بند طبقات، باید محل منگنه را از پشت، خطکشی کنید تا منگنه دقیقاً در جای خود زده شود و از سوراخ شدن آن، که نمای خوبی نخواهد داشت، جلوگیری شود. البته برای این کار، روش تجربی دیگری

۹-۳-پروژه ۳ : کتابخانه و میزهای اداری

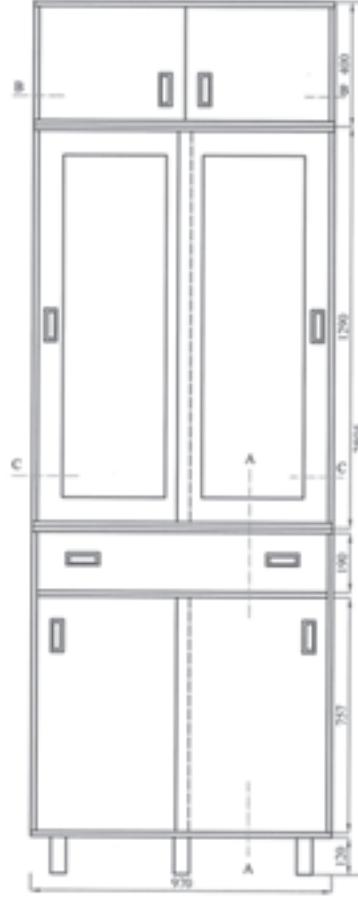
با توجه به کسب توانایی و مهارت لازم در دکورسازی، که در فصل پنجم ساخت و مونتاژ و همچنین در پروژه مقدماتی مثل ساخت دراور و ویترین در پروژه شماره ۱ و ۲ آموخت دیده اید، اکنون فضای یک اتاق اداری را طراحی کنید و بسازید (شکل ۹-۲).

شکل ۹-۲

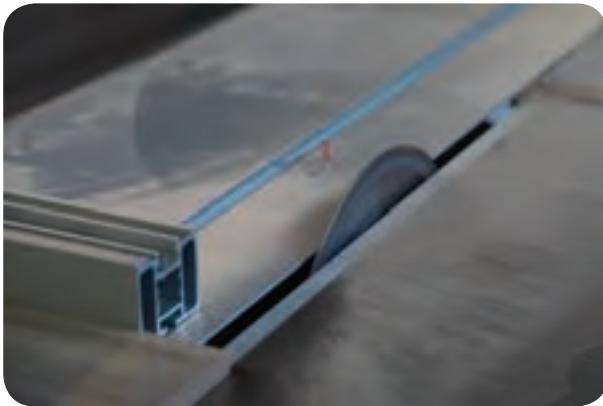

شکل ۹-۴

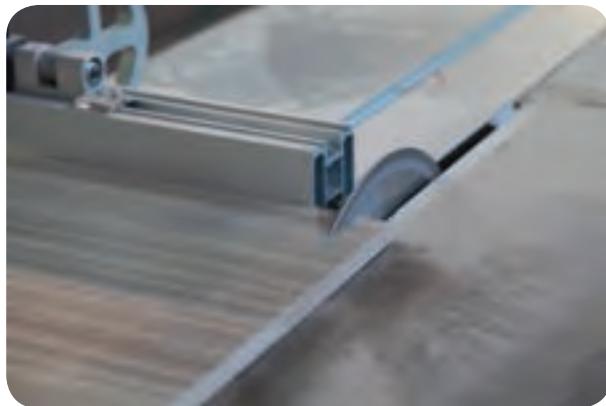

شکل ۹-۳

برای اجرای این دکور به شرح زیر عمل کنید:
ورق امدادی را پس از خط کشی و رعایت اصل
صرفه جویی با در نظر گرفتن اصول ایمنی، به وسیله دستگاه دور کن
به قطعات لازم برش دهید (شکل ۹-۱۰۹).

شکل ۹-۱۰۸

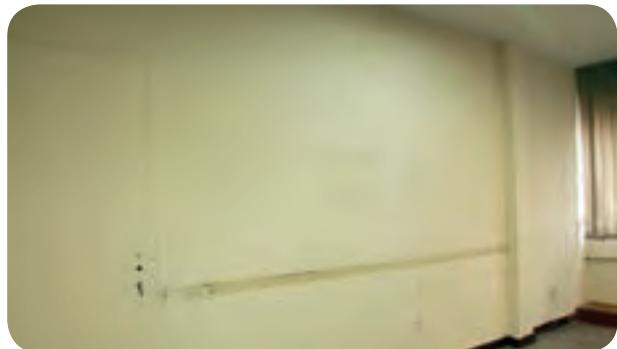

شکل ۹-۱۰۹

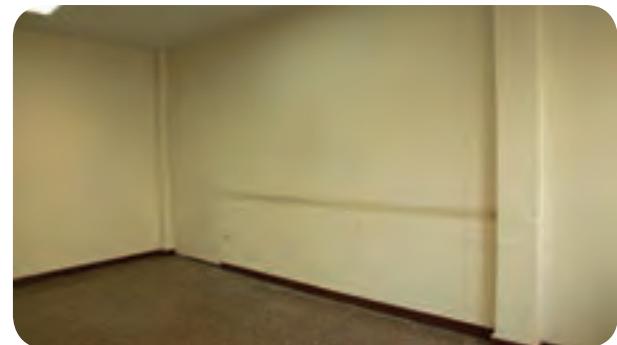
توجه: اندازه های خط کشی شده را مطابق نقشه تهیه شده برش بزنید و دقیق کنید که لب قطعات کاملاً گوینایی و بدون دوئیدگی باشند (شکل ۹-۱۱۰).

یادآوری: در کارهای صفحه ای حتی ۵٪ سانتی متر هم باعث اشکال در کارها می شود. از آنجایی که دکوراسیون فوق دارای قطعات مشابهی با اندازه های مثل هماند، دقیق کنید در هنگام برش به ترتیب، آنها را شماره گذاری کنید و قطعات دکور را که از نظر ارتفاع به سه قسمت هر یونیت عمودی و از نظر پهنا به ۸ قسمت عمودی و ۴ قسمت افقی تقسیم می شوند و همچنین درها و طبقات را جداگانه آماده نمایید.

در مرحله بعدی باید رنگ موردنظر و مناسب را برای اتاق انتخاب کرد، سپس اقدام به ساخت نمود. باید به این نکته توجه داشته باشید که رنگ دکور عمودی و دیواری را با رنگ دیوار و دکورهایی مثل میز مبلمان اداری را مناسب با رنگ زمین انتخاب می کنند تا یکنواختی رنگ پس از مدتی خسته کننده نباشد. در شکل های ۹-۱۰۵ و ۹-۱۰۶ نمای فضای خالی را می بینید که باید به شکل ۹-۱۰۷ تبدیل شود.

شکل ۹-۱۰۵

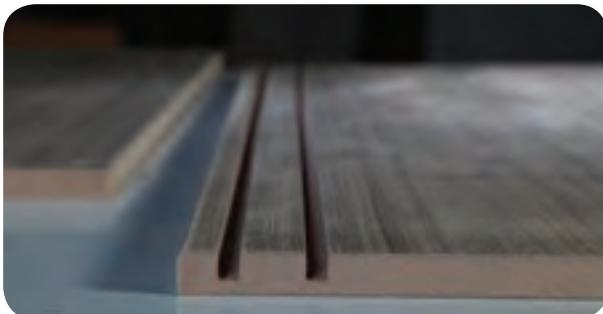

شکل ۹-۱۰۶

شکل ۹-۱۰۷

جنس آلومنیوم، با توجه به حرکت رفت و برگشت قرقه‌های پلاستیکی و تحمل فشار و وزن درها متفاوت‌اند. با توجه به اینکه هر محفظه یا یونیت دارای دو در است و همزمان نمی‌توان هر دو در را باز نمود، یعنی با باز شدن یکی طرف دیگر بسته می‌شود و هر دو در پشت هم قرار می‌گیرند. پس باید دو ردیف شیار روی آنها ایجاد شود فاصله مرکز تا مرکز دو شیار ۳۲ میلی‌متر در نظر گرفته می‌شود (شکل ۹-۱۱۲). در زمان بسته بودن، هر دو در یکی از شیار ریل‌ها قابل مشاهده خواهد بود. از جمله مزیت درهای ریلی استفاده مفید از فضا و گیر نکردن افراد یا لباس هنگام بازیابدن آنهاست. همچنین برای سهولت بهتر و گیر نکردن درها به یکدیگر دستگیره توکار انتخاب می‌شود.

شکل ۹-۱۱۲

پس از ایجاد شیارها، باید نرقطعات بریده شده را به وسیله دستگاه لبه چسبان، با نوار بی‌وی‌سی ۲ میلی‌متری لبه چسبان کرد (شکل ۹-۱۱۳).

شکل ۹-۱۱۳

شکل ۹-۱۱۰

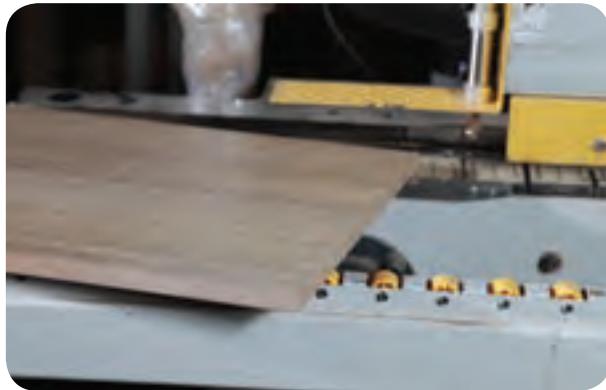
با توجه به اینکه برای صرفه‌جویی در فضا و راحتی باز و بسته شدن درها و همچنین استفاده نشدن از لو لا های مختلف حتی آرام بندها که پس از مدتی جای پیچ‌ها بر اثر باز و بسته شدن گشاد و شل می‌شوند، از یراق آلات ریلی که از جنس آلومنیوم‌اند و بر اثر تحمل وزن دارای انواع مختلف در طول‌های متري هستند، استفاده می‌کنیم. با ارآه دورکن یا اورفرز به صورت شیار در ابعاد به عمق ۱۰ میلی‌متر به عرض ۸ میلی‌متر ایجاد می‌کنیم (شکل ۹-۱۱۱).

شکل ۹-۱۱۱

توجه داشته باشید که ارتفاع درها را باید نسبت به ارتفاع یونیت ساخته شده ۱۲ میلی‌متر کمتر برش دهید تا به وسیله قرقه در پایین یا کف یا ضامن نگه‌دارنده در بالای سقف، به راحتی حرکت کنند.

ریل‌های فوق، نسبت به وزن درها متعددند، یعنی از تحمل بار ۵۰ تا ۱۵۰ کیلوگرم شناخته می‌شوند و ضخامت شیار از

شکل ۹-۱۱۶

لبه جلوی قطعات بدنها و مخصوصاً درها که باید هر ۴ طرف پیویسی شوند، به ترتیب از دستگاه لبه چسبان عبور داده می‌شوند (شکل ۹-۱۱۷).

شکل ۹-۱۱۷

با توجه به اتمات بودن ماشین آلات لبه چسبان، قطعات می‌توانند بدون دخالت دست، به راحتی از هر طرف به دستگاه وارد و از طرف دیگر با نوار پیویسی شده خارج شوند (شکل ۹-۱۱۸).

شکل ۹-۱۱۸

برای این منظور، ابتدا لبه بلند قطعات را به بدن غلتکی تکیه می‌دهیم و همزمان، نوار پیویسی ۲ میلی‌متری را از داخل غلتک می‌گذرانیم.

البته دستگاه نشان داده شده، اتوماتیک است و همزمان، با ورود لبه امدادی اف به داخل دستگاه، نوار پیویسی ۲۰ میلی‌متری به چسب آغشته می‌شود و روی لبه خام امدادی اف قرار می‌گیرد (شکل ۹-۱۱۴).

شکل ۹-۱۱۴

سپس با حرکت ورق امدادی اف همزمان غلتک‌های پیش برند، قطعات را به جلو هدایت می‌کند و در ضمن، پشت دستگاه غلتک‌های پرس نیز با فشار مناسب به لبه پیویسی نیرو وارد می‌نماید و همزمان ۲ عدد فرز بالا و پایین، لبه پیویسی را فرز می‌زنند و صاف و صیقلی می‌کنند.

هنگام عبور یکی از لبه‌ها و خارج شدن از انتهای دستگاه، پیویسی نیز به وسیله فرز انتهایی قطع می‌گردد یا توسط یک نفر قطعه کار از دستگاه جدا می‌شود. و به ابتدای دستگاه برای نوار شدن لبه دیگر منتقل می‌گردد (شکل‌های ۱۱۵ و ۱۱۶).

شکل ۹-۱۱۵

شکل ۹-۱۲۱

در این نوع سوراخ کاری، باید به این نکته توجه کنید که مته نباید از طرف دیگر بدنه ها عبور کند. در واقع حداکثر عمق باید ۱۲ میلی متر باشد. به وسیله چوب کمکی که به مته متصل می کنید، عمق سوراخ ها را تنظیم نمایید (شکل ۹-۱۲۲).

شکل ۹-۱۲۲

در این مرحله باید محل شیار ریل ها را برای چسباندن ریل ها آماده کنید (شکل ۹-۱۲۳).

پس از طی ۴ مرحله، هر ۴ طرف درها را بی وی سی کنید (شکل ۹-۱۱۹).

شکل ۹-۱۱۹

پس از چسباندن نوار بی وی سی محل خار طبقه ها را قبل از مونتاژ روی بدنه ها به وسیله شابلون های سوراخ، مشخص و علامت گذاری کنید (شکل ۹-۱۲۰).

پس از مشخص نمودن محل سوراخ ها، به وسیله دریل دستی - برقی یا دریل شارژی محل سوراخ خار طبقه ها را با مته ای به قطر ۵ میلی متر (به تعداد مناسب طبقه بندی) سوراخ بزنید (شکل ۹-۱۲۱).

شکل ۹-۱۲۰

پس از آگشته نمودن شیارها به چسب، ضمن قرار دادن ریل‌ها در شیارها، با انگشتان دست فشار دهید تا در محل خود به خوبی جا بگیرند (شکل‌های ۹-۱۲۶ و ۹-۱۲۷).

شکل ۹-۱۲۶

شکل ۹-۱۲۳

به منظور اتصال محکم ریل‌ها و جاسازی در شیارها، قبل از چسب زدن، باید شیار را با پمپ باد تمیز کنید (شکل ۹-۱۲۴).

شکل ۹-۱۲۷

شکل ۹-۱۲۴

پس از قرار دادن ریل‌ها در شیارها، به منظور چسبندگی بهتر و یکنواختی سطح ریل‌ها با سطح شیار بدنه‌ها در سقف و کف باید سطح آنها را به وسیله چسب کاغذی محکم نمایید و تا خشک شدن کامل چسب، آنها را باز نکنید (شکل ۹-۱۲۸).

شکل ۹-۱۲۸

چسب آکواریوم را با پمپ دستی در محل شیارها وارد کنید تا شیار ریل‌ها به چسب آگشته شود (شکل ۹-۱۲۵).

شکل ۹-۱۲۵

مته را به دریل دستی برقی بیندید و محل ریل ها را تا نیمه و تا نصف ضخامت درها گود کنید (شکل ۹-۱۳۲).

شکل ۹-۱۳۲

قرقه ها و اهرم ضامن سمت بالا را در قسمت بالا و پایین، یعنی سمت سقف و کف را با دریل شارژی پیچ و محکم کنید (شکل ۹-۱۳۳).

شکل ۹-۱۳۳

این عمل را در چهار گوشه درها تکرار کنید (شکل ۹-۱۳۴).

شکل ۹-۱۳۴

پس از مدت حدود ۳ تا ۴ ساعت، ریل به خوبی در شیار خود جا گرفته و محکم شده است (شکل ۹-۱۲۹).

شکل ۹-۱۲۹

در طول مدت خشک شدن چسب ها، می توانید مراحل دیگری از پروژه، مثل کشکاف زدن محل پشت بند فیبرها را انجام دهید و یا کشوها را موتاز کنید.
توجه: به وسیله پیچ یا اتصال الیت، بدنه ها را به سقف و کف محکم نمایید (شکل ۹-۱۳۰).

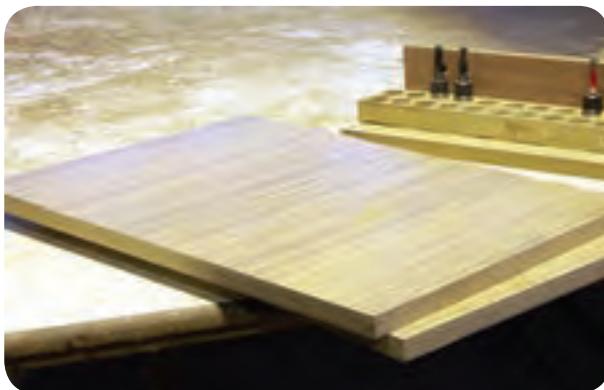
شکل ۹-۱۳۰

مته گازری یا لولا زن را برای ایجاد محل نصب قرقره ها آماده کنید (شکل ۹-۱۳۱).

شکل ۹-۱۳۱

طبقات و درهای نگه دارنده را طبق اندازه نقشه برش بزنید و برای نوار آماده کنید (شکل ۹-۱۳۸).

شکل ۹-۱۳۸

دستگاه لبه چسبان پیوی سی را برای نوار کردن (لبه چسبان) لبه های جلویی طبقه ها و درها آماده نمایید (شکل ۹-۱۳۹).

شکل ۹-۱۳۹

به وسیله دستگاه نوار لبه پیوی سی اتومات، لبه ها را با دقیق لازم پیوی سی ۲ میلی متری بچسبانید (شکل ۹-۱۴۰).

شکل ۹-۱۴۰

توجه داشته باشید که قراردادن این قرقره و ضامن ها به صورت حدس یا اتفاق نیست، بلکه با محاسبات دقیق و طبق نقشه داخل یراق آلات، که از سوی شرکت سازنده درون جعبه آنها قرار داده شده است انجام می گیرد (شکل های ۹-۱۲۵ و ۹-۱۳۶).

شکل ۹-۱۲۵

شکل ۹-۱۳۶

قرقره و ضامن نگه دارنده بالا و پایین را در هر چهار گوشه درها نصب کنید (شکل ۹-۱۳۷).

شکل ۹-۱۳۷

با توجه به سوراخ لبه بدن و پیچ متصل شده بر روی کف یا سقف، هر دو را بر روی هم مماس و پیچ‌ها را محکم کنید (شکل ۹-۱۴۴).

شکل ۹-۱۴۴

به منظور اتصال لبه‌ها به همدیگر و شروع مرحله مونتاژ، بدنه‌ها، سقف و کف را سوراخ و برای اتصال الیت آماده کنید (شکل ۹-۱۴۱).

شکل ۹-۱۴۱

پیچ‌های فیکس کننده را به کمک پیچ گوشته محکم کنید (شکل ۹-۱۴۵).

شکل ۹-۱۴۵

رولپلاک اتصال الیت را درون سوراخ‌ها جا بزنید (شکل ۹-۱۴۲).

شکل ۹-۱۴۲

لبه‌های کلاف را که برش زده و بی‌وی‌سی نموده‌اید، به کمک ارءه فارسی بُر کشویی فارسی بری کنید (شکل ۹-۱۴۶).

پیچ‌های نگهدارنده را در محل سوراخ ایجاد شده قرار دهید و برای اتصال، بر روی آنها پیچ فیکس را جا بزنید (شکل ۹-۱۴۳).

شکل ۹-۱۴۳

به منظور نداشتن دوئیدگی وایجاد اتصال قوی‌تر، به کمک گیرهای سسمه‌ای آنها را محکم کنید (شکل ۹-۱۴۹).

شکل ۹-۱۴۹

از سمت اتصال دم چلچله، باید به منظور قراردادن شیشه، لبه‌ها را که قبلاً بی‌وسی کرده‌اید به وسیله دستگاه اورفرز دستی برقی، دو راهه بزنید.

مجموعه‌این دکور، همان‌گونه که در ابتدای ساخت گفته شد، دارای چهار یونیت عمودی و هر کدام دارای ۳ قسمت افقی است که در قسمت پایین هر یونیت عمودی، بعد از محل قرارگیری زونکن‌ها، فضای کشویی برای قرار گرفتن سی‌دی‌ها منظور شده است.

این کشوها باید به وسیله ریل، به بدنه متصل شوند. بهترین و مناسب‌ترین ریل‌ها برای این کار، ریل‌های تلسکوپی یا سه تکه ساچمه‌ای است که نمونه‌ای از آن را در شکل ۹-۱۵۰ می‌بینید.

شکل ۹-۱۵۰

شکل ۹-۱۴۶

روی قسمت فارسی شده، به کمک دستگاه دم چلچله‌زن، لبه‌ها را دم چلچله بزنید (شکل ۹-۱۴۷).

شکل ۹-۱۴۷

هر چهار لبه را کنار هم قرار دهید و پس از جازدن اتصال دم چلچله پلاستیکی، نسبت به هم گونیا نمایید. (شکل ۹-۱۴۸).

شکل ۹-۱۴۸

شکل ۹-۱۵۴

شابلون را مانند شکل ۹-۱۵۵ روی لبه کف یونیت‌ها قرار دهید و پایه را در داخل آن بگذارید.
دقت داشته باشید کف پلاستیکی پایه استیل را، که از ۱ تا ۳ سانتی متر قابل تنظیم است، درون شابلون قرار دهید و سوراخ پیچ را به سطح کف یونیت بچسبانید (شکل ۹-۱۵۶).
به وسیله دریل شارژی و پیچ مناسب از محل سوراخ به سه سوراخ مقابل هم پیچ بیندید (شکل ۹-۱۵۷).

شکل ۹-۱۵۵

شکل ۹-۱۵۶

برای سهولت کار و اتصال ریل‌ها به بدنه کشوها، معمولاً در هنگام نصب دکور، ریل‌ها را به بدنه‌های کشوها و باکس دکور (بدنه دکور) نصب می‌کنند.

کف جعبه‌ها (کشوها) و عقب بدنه باکس‌ها را کنشکاف کنید و فیرها را در آنها جا بزنید (شکل ۹-۱۵۱).

برای استحکام فیر کف کشوها، یک قید حفاظتی که به صورت سراسری و از امتدای اف ۱۶ میلی‌متر است، پیچ نمایید تا با مقاوم‌سازی بر اثر بار اضافی، کف کشوها خم نشوند و انحنای پیدا نکنند (شکل ۹-۱۵۲).

شکل ۹-۱۵۲

شکل ۹-۱۵۱

پس از انجام عملیات گفته شده، نوبت موتناز دکور در محل موردنظر است. اولین مرحله، نصب پایه‌های استیل به کف صفحات زمینی هر یونیت است.

برای این منظور، از شابلون مخصوص انتقال پایه (مانند شکل ۹-۱۵۳) استفاده کنید.

شکل ۹-۱۵۳

این شابلون، از چهار تکه ام، دی، اف به هم چسبیده که عمق آن مناسب با سطح پلاستیکی پایه است، ساخته شده و به هم چسبیده است (شکل ۹-۱۵۴).

به همین ترتیب، قسمت زیر یونیت های دیگر را نیز پس از نصب پایه ها، کنار یکدیگر قرار دهد (شکل ۹-۱۶۰).

شکل ۹-۱۶۰

از تکیه پشتی یونیت ها به دیوار (از روی قرنیز دیوار اتاق) مطمئن شوید (شکل ۹-۱۶۱).

شکل ۹-۱۶۱

اغلب یونیت های ۱ و ۲ را به هم و ۳ و ۴ با پیچ دستی محکم می بندند و به وسیله پیچ فیکس به هم متصل می کنند، اما در این دکور، عمل فیکس به وسیله پیچ های معمولی انجام می شود (شکل های ۹-۱۶۲ و ۹-۱۶۳).

شکل ۹-۱۶۲

شکل ۹-۱۵۷

معمولًاً به هر صفحه کف یونیتی، ۴ پایه نصب می کنند، اما با توجه به اینکه این دکور بار زیادی تحمل خواهد کرد، در قسمت مرکز و زیر وادارها نیز یک پایه اضافه می کنیم. در این صورت مجموعاً ۵ پایه نصب می شود (شکل ۹-۱۵۸).

شکل ۹-۱۵۸

قسمت زیر یونیت شماره ۱ را در گوش دیوار اتاق قرار دهد و تراز بودن آن را امتحان کنید (شکل ۹-۱۵۹).

شکل ۹-۱۵۹

شکل ۹-۱۶۶

ریل های ۳ تکه حتماً باید قبل از نصب، به دو تکه جدا از هم تفکیک شوند (شکل ۹-۱۶۷).

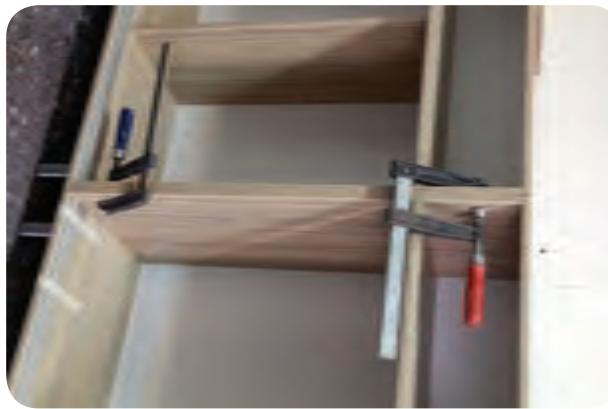
شکل ۹-۱۶۷

هنگام قرار دادن ریل ها به کف جعبه، که تراز است، با دو پیچ، ابتدا و انتهای ریل داخل یونیت را محکم کنید (شکل ۹-۱۶۸).

شکل ۹-۱۶۸

قسمت ساقمهای را بیرون بکشید و پیچ انتهایی را به داخل هدایت نمایید، سپس پیچ ابتدایی را به بدنه پیچ کنید (شکل ۹-۱۶۹).

شکل ۹-۱۶۳

به وسیله دریل شارژی و پیچ، بدنه ها را به هم دیگر اتصال دهید (شکل ۹-۱۶۴).

شکل ۹-۱۶۴

همزمان با فیکس نمودن یونیت ها، تراز بودن آنها را نیز کنترل کنید (شکل ۹-۱۶۵).

شکل ۹-۱۶۵

یونیت ۱ و ۲ و ۳ و ۴ را کنار هم قرار دهید و به هم فیکس کنید. سپس ریل کشوها را که سه تکه اند، به بدنه های جای کشو پیچ کنید (شکل ۹-۱۶۶).

شکل ۹-۱۷۲

هنگام جازدن کشوها، دقت کنید که تیغه ریل درست در شیار جازده شود. ضمناً آنرا به اندازه‌ای فشار دهید که اهرم نگهدارنده (ترمز)، در داخل شیار جا بیفتد (شکل ۹-۱۷۳).

شکل ۹-۱۷۳

در محفظه کشوها که یک قید کمرنند سرتاسری از زیر برای آن لوازم و وسایل منظور شده است، سبب خواهد شد که در اثر وزن شیشه محتوای داخل کشوها و با توجه به پهنازی زیاد کشو، کف آن خمیده نشود (شکل ۹-۱۷۴).

شکل ۹-۱۷۴

شکل ۹-۱۶۹

معمولاً ریل‌ها را باید در وسط پهنازی بدنه بیچ کنید، اما در این دکور، با توجه به تحمل وزن کمتر (جای سی‌دی است) و گونیای دقیق‌تر آنها را به لبه کشوها بیچ می‌کنید (شکل ۹-۱۷۰).

شکل ۹-۱۷۰

مقر کشوها، که روی قسمت زمینی یونیت منظور شده است، آماده جازدن کشوهاست (شکل ۹-۱۷۱).

شکل ۹-۱۷۱

کشوها را به آرامی در ریل بدنه‌ها جا بزنید. همان‌گونه که در شکل می‌بینید، این کشوها هنوز قطعه در اصلی را ندارند (شکل ۹-۱۷۲).

برای استحکام بیشتر، همان‌گونه که قطعات را با پیچ دستی بسته‌اید، از زیر نیز ابتدا جای پیچ‌ها را به وسیله دریل دستی-برقی به صورت قرینه سوراخ نمایید (شکل ۹-۱۷۸).

در ادامه از زیر و از جایی که سوراخ نمودید چند پیچ به آن بیندید (شکل ۹-۱۷۹).

شکل ۹-۱۷۹

شکل ۹-۱۷۸

یونیت‌های بعدی را نیز به همین ترتیب، از نظر افقی و عمودی با پیچ دستی به یکدیگر محکم نمایید. پس از ایجاد سوراخ اولیه آنها را نیز با پیچ محکم کنید (شکل ۹-۱۸۰).
یونیت‌های عمودی زمینی و هوایی ویترین‌ها به تعداد ۴ ردیف آماده و به هم فیکس شده‌اند (شکل ۹-۱۸۱).

شکل ۹-۱۸۱

شکل ۹-۱۸۰

در این مرحله، نوبت به یونیت‌های افقی و بالائی می‌رسد که قبلاً آماده نموده‌اید. آنها را یکی یکی روی یونیت‌های عمودی ویترین قرار دهید (شکل ۹-۱۸۲).

ویترین شیشه‌ای: پس از جا زدن کشوها، یونیت‌های هوایی ویترینی را یکی یکی روی کمدهای موتتاژ شده پایین به صورت ایستاده قرار دهید (شکل ۹-۱۷۵).

همچنین یونیت‌های زمینی را از چپ به راست با پیچ دستی به هم بچسبانید و با پیچ فیکس از ۲ تا ۳ قسمت وسط و پایین را به هم محکم کنید و اتصال دهید (شکل ۹-۱۷۶).

شکل ۹-۱۷۶

شکل ۹-۱۷۵

توجه: حرکت درهای این محفظه‌ها و یونیت‌ها ریلی یا کشویی است، یعنی درها که قاب دارای شیشه‌ای هستند، روی این ریل‌ها حرکت رفت و برگشتی خواهند داشت (شکل ۹-۱۷۷).

شکل ۹-۱۷۷

هر واحد کاری را، علاوه بر گونیابی و محکم نمودن عمودی، باید به صورت افقی نیز با پیچ دستی محکم نمود و از پایین به هم پیچ کرد.

شکل ۹-۱۸۵

شکل ۹-۱۸۲

شکل ۹-۱۸۶

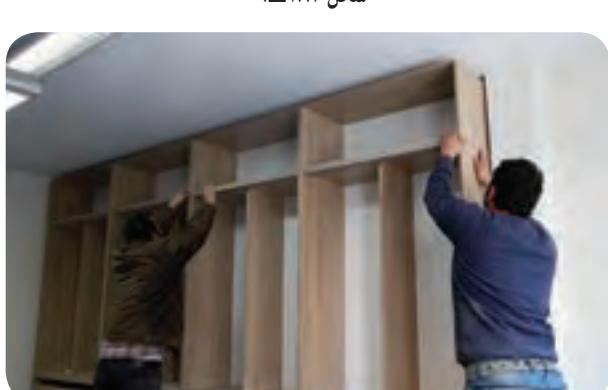
با توجه به ارتفاع زیاد یونیت‌ها، برای قراردادن یونیت‌های افقی و بالایی، از چهار پایه استفاده کنید و از دوستان خود کمک بگیرید (شکل ۱۸۳ و ۹-۱۸۴)

شکل ۹-۱۸۳

شکل ۹-۱۸۷

شکل ۹-۱۸۴

درهای یونیت افقی بالایی لولایی هستند. بنابراین جای لولاها را باید به وسیله دریل دستی بر قی ستوونی و با مته گازر لولازن (برای هر در، ۲ عدد) جای لولا ایجاد کنید (شکل ۹-۱۸۸). جای لولای دوم را نیز به همان صورت روی قبلی ایجاد کنید.

هر چهار قسمت جعبه‌ای افقی را بهمان روشی که در مراحل قبل انجام داده‌اید، از زیر سقف ویترین شیشه‌ای به کف یونیت‌های افقی (کمدهای کوچک) پیچ کنید (شکل‌های ۱۸۵ و ۹-۱۸۶).

شکل ۹-۱۹۲

در یونیت‌های افقی را با لولا، که ۸ عددند، به هم اتصال دهید (شکل ۹-۱۹۳).

شکل ۹-۱۹۳

درهای شیشه‌ای ریلی (کشویی)ست و به صورت کلاف بی‌وی‌سی و دو راهه خور ساخته شده‌اند.
قبل از نصب شیشه‌ها، حرکت ریل‌ها را امتحان کنید (شکل ۹-۱۹۴). از نصب ریل‌های قرقه‌ای و ضامن بالایی مطمئن شوید (شکل ۹-۱۹۵).

شکل ۹-۱۹۵

شکل ۹-۱۹۴

توجه: محل گودی لولا نباید به اندازه‌ای باشد که نوک متنه گازر از طرف دیگر بیرون بزند (شکل ۹-۱۸۹).

شکل ۹-۱۸۹

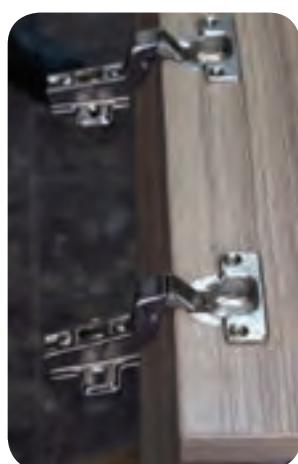

شکل ۹-۱۸۸

توجه داشته باشید که جای دستگیره توکار نیز قبل از محل کارخانه به وسیله دستگاه سی‌ان‌سی (CNC) ایجاد شده است.

لولاهای را در محل سوراخ‌ها قرار دهید و آنها را پیچ کنید (شکل ۹-۱۹۰).

درهای را به بدنه لولا کنید و آنها را بیندید. درها باید به خوبی مقابله هم قرار گیرند و مماس با بدنه باشند (شکل ۹-۱۹۱).

شکل ۹-۱۹۱

شکل ۹-۱۹۰

برای بستن پیچ‌ها از دریل شارژی استفاده نمایید و دقت کنید که طول پیچ‌ها بلندتر از حد معمول نباشد (شکل ۹-۱۹۲).

شکل ۹-۲۰۰

شکل ۹-۱۹۹

ضامن پلاستیکی را، که قبل از نصب شیشه‌ها به بالا و پایین در نصب و پیچ نموده‌اید، در شکل مشاهده می‌کنید (شکل ۹-۲۰۱).

شکل ۹-۲۰۱

ضامن بالا که زائد دار است، به راحتی به پایین حرکت می‌کند و با رها شدن آن، به بالا می‌رود (شکل ۹-۲۰۲).

شکل ۹-۲۰۲

کلاف در را روی سطح چوبی بگذارد و شیشه‌ها را که ضخامت ۶ میلی‌متر دارند دور تا دور آنها ابزار بزنید تا در دوراهه‌های ۴ میلی‌متری قرار بگیرند (و ظاهر زیبایی هم پیدا کرده است)، سپس آنها را روی دوراهه قرار دهید. برای محکم شدن و نگهداری شیشه‌ها، از سرمehا طنابی رنگی استفاده کنید (شکل ۹-۱۹۶).

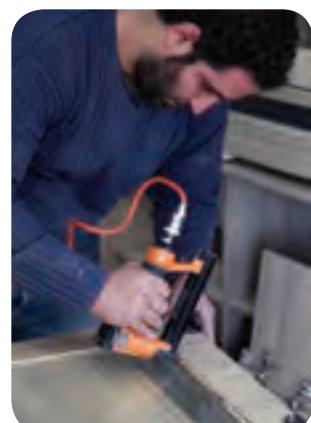

شکل ۹-۱۹۶

به وسیله منگنه بادی که به کمپرسور وصل شده است. ۴ نقطه از سرمehا را به دوراهه محکم کنید. سپس لبه‌های اضافی آن را با کاتر ببرید و هر دولبه را روی هم قرار دهید و با چسب شیشه‌ای به هم متصل کنید، مواطن باشید نخ کش یا ریش ریش نشود (شکل‌های ۹-۱۹۷ و ۹-۱۹۸).

شکل ۹-۱۹۸

شکل ۹-۱۹۷

پس از اطمینان از استحکام شیشه‌ها درها را به آرامی و یکی یکی در ریل‌ها، جا بزنید (شکل ۹-۱۹۹). برای جازدن، ابتدا قسمت پائینی در را روی شیار پایین قرار دهید و با دو دست، اهرم‌ها یا ضامن‌های بالا را به پایین بکشید و در ریل بالا جا بزنید (شکل ۹-۲۰۰).

دستگیرهای درهای لولایی یونیت افقی بالا را پس از چسب زدن جا بزنید (شکل های ۹-۲۰۶ و ۹-۲۰۷).

شکل ۹-۲۰۶

شکل ۹-۲۰۷

اکنون دکور اتاق مربوطه تکمیل شده است و تمام طبقه‌های آن در جای خود قرار گرفته اند (شکل ۹-۲۰۸).

شکل ۹-۲۰۸

میز اداری: با توجه به فضای خالی اتاق، باید میز کار اداری دو نفره نیز ساخته شود و در جای خود قرار گیرد.

دستگیرهای توکار را ابتدا به چسب آکواریم آغشته نمایید، سپس در محل سی ان سی خورده جا بزنید (شکل ۹-۲۰۳).

شکل ۹-۲۰۳

دستگیرهای خوبی در محل خود می‌نشینند (شکل ۹-۲۰۴).

شکل ۹-۲۰۴

درهای یونیت‌های زمینی را جابزنید (شکل ۹-۲۰۵).

شکل ۹-۲۰۵

شکل ۹-۲۱۱

شکل ۹-۲۱۲

شکل ۹-۲۱۳

صفحه میز به ابعاد ۷۰×۱۴۰ سانتی‌متر که دوبل شده و لبه‌ها آن را که پی‌وی‌سی خورده روی دو باکس قرار دهید (شکل ۹-۲۱۴).

با پیچ و اتصال گونیابی، صفحه را از زیر به باکس‌ها و به صفحه واسطه اتصال دهید (شکل ۹-۲۱۵).

هر دو میز را کنار هم قرار دهید. ابعاد این دو میز یکسان و پایه‌ها هم ارتفاع‌اند و هر ۴ گوشه میزها برای اینمی بیشتر در حرکت افراد قوس داده شده است (شکل ۹-۲۱۶).

برای صرفجوبی در فضای میز کار اداری نسبتاً کوچک و مفیدی طراحی کنید و بسازید. باکس شماره ۱ کمد محل قرار گرفتن کیس رایانه را در محل خود قرار دهید (شکل ۹-۲۰۹).

شکل ۹-۲۰۹

باکس شماره ۲ (فایل با ۳ کشو) را در کنار آن و با فاصله بگذارید و کشوی باکس‌ها (فایل‌ها) را جا بزنید (شکل ۹-۲۱۰).

شکل ۹-۲۱۰

باکس‌ها (شماره ۱ و ۲) را مقابل هم قرار دهید (شکل ۹-۲۱۱).

صفحه اتصال را با اتصال L شکل در هر دو طرف قرار دهید و با پیچ محکم کنید (شکل ۹-۲۱۲).

باکس میزها (شماره ۱ و ۲) با صفحه واسطه نگهدارنده بدون رویه آماده شده است (شکل ۹-۲۱۳).

در شکل ۹-۲۱۸ محل اتصال هر دو پایه را می‌بینید.

شکل ۹-۲۱۸

فرم این کار، باید به وسیله شابلون‌های قوسی در کارگاه ایجاد شود.

توجه: این مراحل را در درودگری درجه ۲ فرآگرفته‌اید و در این پروژه از تکرار آن صرف نظر شده است.
در شکل ۹-۲۱۹ صفحه واسطه و وادر با صفحه اتصال را در کنار دو پایه مشاهده می‌کنید.

شکل ۹-۲۱۹

یک طرف پایه را به صفحه اتصال، (مانند شکل) اتصال دهید (شکل ۹-۲۲۰).

طرف دیگر را در داخل شیار قرار دهید و به هم پیچ کنید (شکل ۹-۲۲۱).

شکل ۹-۲۱۴

شکل ۹-۲۱۵

شکل ۹-۲۱۶

میز کنفرانس: ابتدا پایه میز کنفرانس یا جلسه ساخته شده را کنار هم قرار دهید (شکل ۹-۲۱۷).

شکل ۹-۲۱۷

شکل ۹_۲۲۴

صفحه روی میز به ابعاد $۳۲ \times ۹۰۰ \times ۲۰۰$ میلیمتر را که از صفحه امدی اف رنگی است و با چسب و میخ به هم چسبیده شده و لبه‌های آن نیز که بی‌وی‌سی خورده و گوشه‌های آن گرد شده‌اند، روی پایه‌ها قرار دهید (شکل ۹_۲۲۵).

شکل ۹_۲۲۵

برای محافظت بیشتر و جلوگیری از خشنادان و زخمی شدن صفحه، هنگام حمل از کارخانه، آنها را با نوار سلفون می‌پوشانند، اکنون نوار سلفون را از روی آن جدا کنید (شکل ۹_۲۲۶).

شکل ۹_۲۲۶

شکل ۹_۲۲۱

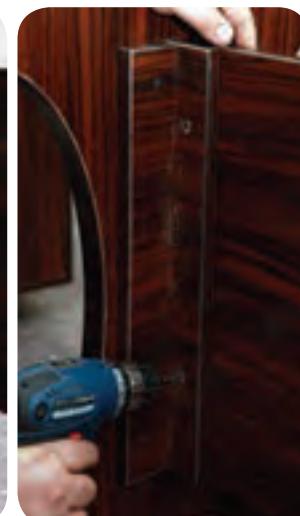
شکل ۹_۲۲۰

پیچ را به وسیله دریل‌های شارژی محکم کنید (شکل ۹_۲۲۲).

طرف مقابل را نیز اتصال دهید و محکم کنید (شکل ۹_۲۲۳).

شکل ۹_۲۲۳

شکل ۹_۲۲۲

پایه‌ها و صفحه نگهدارنده به هم گونیا بوده و آماده شده است (شکل ۹_۲۲۴).

صفحه را از زیر پایه‌ها اتصال دهید (شکل ۹-۲۲۷).
برای اتصال، از گونیای فلزی استفاده کنید (شکل ۹-۲۲۸).

شکل ۹-۲۲۹

با انجام این عملیات، توانسته‌اید یک محیط کار شیک و زیبا، که به دکور دیواری و میز کار و میز جلسه تزیین شده است، بسازید (شکل ۹-۲۲۹).

فضای اتاق مربوطه، کاملاً متفاوت از گذشته شده است و در روحیه افرادی که وارد این اتاق خواهند شد، بسیار تأثیر خواهد گذاشت (شکل ۹-۲۳۰).

شکل ۹-۲۳۰

شکل ۹-۲۲۸

شکل ۹-۲۲۷

آزمون پایانی

۱- در دکور سازی برای نصب شیشه به کلاف ویترین از چه موادی استفاده می شود؟

۲- تعداد پایه های به کار رفته در دکور و پروژه شماره ۳ را بنویسید.

۳- نقشه قطعات ویترین در پروژه شماره ۲ با چه مقیاسی ترسیم شده است؟

۴- محل دستگیره های دکور در پروژه شماره ۳ با چه وسیله ای کنده کاری می شود؟

۵- حرکت درهای ویترین در پروژه شماره ۳ چگونه است؟

۶- برای جلوگیری از صدای ناشی از ضربه زدن در به بدنه ویترین چه راهکار مناسبی وجود دارد؟

کنترل کیفیت دکور چوبی

هدف‌های رفتاری : هنرجو پس از پایان این فصل قادر خواهد بود :

- ۱- اصول و روش‌های کنترل کیفیت مواد اولیه دکور چوبی را بیان کند.
- ۲- اصول و روش‌های کنترل کیفیت فرایندهای کاری را بیان کند.
- ۳- کیفیت دکور ساخته شده چوبی را کنترل کند.

ساعت آموزشی		
جمع	عملی	نظری
۸	۶	۲

۵

پیش آزمون

- ۱- کنترل کیفیت چیست؟
- ۲- انواع استانداردهای کنترل کیفیت را نام ببرید.
- ۳- در کنترل کیفیت تخته خرد چوب یا امدی اف روکش دار به چه نکاتی باید توجه داشت؟
- ۴- عیب های مربوط به رنگ کاری را نام ببرید.
- ۵- برای کنترل کیفیت یک محصول ساخته شده چوبی به چه نکاتی باید توجه داشت؟

شكل ۱۰

۱۰- تعریف کنترل کیفیت

به طور کلی، بررسی و بازرسی رعایت استاندارد در تولید هر محصولی را، «کنترل کیفیت» می‌گویند. واحدهای تولیدی برای کنترل کیفیت فراورده‌هایشان، روش‌های مؤثری را در پیش گرفته‌اند و از این طریق، رضایتمندی مشتری را تضمین می‌نمایند.

«کیفیت»، یعنی انتظار مشتری از محصول تولیدی که باید خواسته‌هایش را برآورد و کاستی‌های موجود در محصول، یعنی اینکه محصول تولید شده در برآوردن هدف مورد نظر با شکست روبرو شده و نارضایتی مشتری را به دنبال داشته است.

از نکات بسیار اساسی در بحث کنترل کیفیت، آگاهی از خواسته‌های مشتریان از محصول تولید شده است. یکی از استانداردهایی که می‌توان در صنعت به کاربرد، استانداردهای سری ایزو ۹۰۰۰ است که براساس اصول علمی تضمین کیفیت، در دسته‌های مختلفی طبقه‌بندی شده است.

شكل ۱۱

- ۱- اختلاف سوراخ‌ها، ناشی از اختلاف دانستیه در قسمت‌های مختلف چوب است که باعث دوئیدگی مته شده است. هر چه ارتفاع مته کمتر باشد میزان خطأ کمتر است (شکل ۱۱).
- ۲- رگلاژ نبودن دستگاه؛
- ۳- خراب بودن مته؛
- ۴- نوسانات برق.

حداکثر میزان تلرانس طبق استاندارد ۴۱۴-۱۵ اس‌تی‌دی /۲mm است که اگر تلرانس میانگین فاصله‌ها بیش از $\frac{1}{2} mm$ باشد، غیرقابل قبول است.

مثال: اگر فاصله سوراخ‌های دوبل در ۱۵ نمونه به ترتیب زیر باشد، آیا فاصله سوراخ‌ها از نظر کیفی قابل قبول است؟

۱۱- کنترل کیفیت تخته خرد چوب و امدادی اف روکش دار

در خرد تخته خرد چوب و یا امدادی اف روکش دار باید به نکات زیر توجه کنید:

۱- آب خوردگی تخته خرد چوب و یا امدادی اف؛

۲- طبله شدن روکش؛

۳- فرورفتگی؛

۴- همنگ نبودن، یا دررنگ بودن روکش؛

۵- همنگ نبودن کالای ارسال شده با نوع سفارش؛

۶- شکستگی لبه‌ها؛

۷- تلرانس یا اختلاف ضخامت داشتن قسمت‌های مختلف.

شکل ۱۱ نمونه‌ای از کنترل کیفیت کفی و پشتی

صندلی ساخته شده از امدادی اف را نشان می‌دهد.

شکل ۱۰-۳

شکل ۱۰-۴

۷-۱۰- کنترل کیفیت طبقات قفسه

باید روی طبقات، بار گستردۀ 150 kg/cm^2 را توسط کیسه‌های شنی ۲۰ تا ۲۵ کیلوگرمی به مدت ۲۴ ساعت وارد کرد، چنانچه پس از این مدت، خمیدگی یا تاییدگی در محصول به وجود آید، آن محصول از نظر کیفی معیوب است.

۸-۱۰- کنترل کیفیت میز

برای آزمون استقرار میز، یک قطعه نوپان 40×40 سانتی‌متری را با یکی از اضلاع میز مماس کنید، سپس یک وزنه 5 kg روی آن قرار دهید. پس از ۲۴ ساعت، نباید حالت الکلنگی به وجود آمده باشد.

برای کنترل کیفیت صفحه میز مرکز نقل میز را به دست آورید و قطعه نوپان 20×30 سانتی‌متری را روی آن مرکز تنظیم کنید، سپس وزنه 5 kg را به مدت ۲۴ ساعت روی آن قرار دهید. اگر پس از این مدت، هیچ گونه تغییری در پایه و رویه میز ایجاد نشد به این معنی است که میز ساخته شده از نظر کیفی قابل قبول است.

شماره نمونه	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
فاصله سوراخ‌های mm دوبل	۵۴/۳	۵۴	۵۴/۵	۵۴/۱	۵۴/۲	۵۴/۲	۵۴/۵	۵۴
شماره نمونه	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	
فاصله سوراخ‌ها	۵۴/۲	۵۴	۵۴/۱	۵۴	۵۴/۴	۵۴/۳	۵۴/۱	

چون میزان ترانس بیش از ۲۵ درصد نیست پس فاصله سوراخ‌های دوبل از نظر کیفی قابل قبول است.

۹-۱۰- کنترل کیفیت رنگ کاری

قطعات و کارهای ساخته شده، پس از عملیات رنگ کاری، مورد بررسی کیفی قرار می‌گیرد. از جمله مواردی که باعث کاهش کیفیت در عملیات رنگ کاری و پس از آن می‌شود، عبارت‌اند از:

۱- شرء رنگ؛

۲- زیری سطح رنگ شده؛

۳- سایه روشن شدن رنگ یا یکنواخت نبودن سطح رنگ؛

۴- مشخص بودن ب-tone های زیر کار.

۱۰- کنترل کیفیت ریل کشو

برای تعیین کیفیت ریل‌ها، آزمایشی مانند زیر انجام می‌گیرد :

در کشوهای بزرگ 20 kg و در کشوهای کوچک مقدار 5 kg وزنه می‌گذارند و کشوها را به صورت عادی 50 بار باز و بسته می‌کنند، در صورتی که پس از این تعداد دفعات، تغییر شکلی در آنها ایجاد نشد، کیفیت ریل‌های کشو، مورد قبول است.

۱۱- کنترل کیفیت فوم به کار رفته در کفی و پشتی صندلی یا مبل

در مورد صندلی‌های کنفرانس، اگر صندلی فشار 70 kg/cm^2 را به تعداد 180 مرتبه تحمل کند و عیب و تغییر شکلی در آن مشاهده نشود صندلی استاندارد است (شکل‌های ۱۰-۴ و ۱۰-۳).

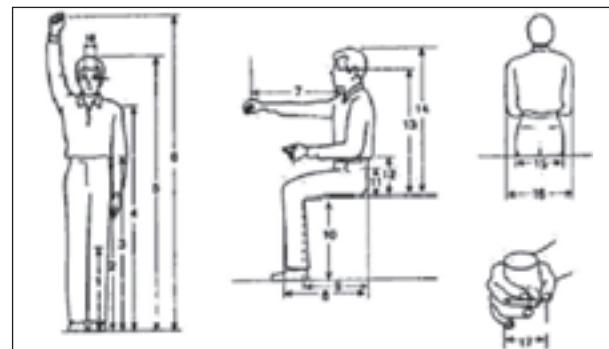
۹-۱۰- کنترل کیفیت یراق آلات

چنانچه در یراق آلات خریداری شده، میزان کالاهای معیوب، بیش از ۵ درصد باشد، کالای خریداری شده به طور کلی فاقد کیفیت است. در یراق آلات خریداری شده، باید به نکات زیر توجه کنید :

- ۱- زنگ زده نباشند؛
- ۲- درست باز و بسته شوند؛
- ۳- جای پیچ یا محل خزنینه داشته باشند؛
- ۴- کالاهای همنوع از نظر ابعاد یکسان باشند.

۱۰- کنترل کیفی از نظر ارگونومی (Ergonomics)

هدف اصلی ارگونومی طراحی سنت. طراحی به صورتی که کار با اندازه های بدن انسان، حداکثر تطابق را داشته باشد. نتایج به کارگیری اصول ارگونومی : پیشگیری از اختلالات اسکلتی و عضلانی مانند درد در ناحیه کمر، گردن، مچ دست، زانو، آرنج و ... (شکل ۱۰-۵).

شکل ۱۰-۵

صندلی باید در قسمت قرار گرفتن گودی کمر (ارتفاع ۱۵ تا ۲۰ سانتی از پائین) دارای یک قوس محدب و در قسمت پشت دارای یک قوس مقعر باشد. شبیب کف صندلی ۵ تا ۱۵ درجه برای تمایل به جلو و ۵ درجه تمایل به عقب را امکان پذیر سازد.

۱۱- کنترل کیفی نهایی

از نکات قابل توجه در ساخت مصنوعات چوبی، که عموماً باید مورد توجه قرار گیرد، بررسی ابعاد و مشخصات قطعه ساخته شده مطابق نقشه کار است.

پس ابعاد و مشخصات قطعات ساخته شده را مطابق نقشه کنترل نمایید و از هم اندازه بودن طول، عرض و ضخامت قطعه ساخته شده اطمینان حاصل نمایید.

در قطعات ساخته شده ای همچون صندلی، میز، کمد، تخت و غیر آنها باید دوئیدگی کار ساخته شده را کنترل کنید. وضعیت ظاهری قطعه ساخته شده باید عاری از هر گونه سائیدگی و شکستگی باشد.

در پایان کار دقت کنید بسته بندی محصولات به درستی انجام گیرد؛ در تسمه کشی مراقب زخمی شدن قطعه ساخته شده باشید؛ کارتن و نایلون مناسبی برای بسته بندی انتخاب کنید تا قطعه را در حمل و نقل در مقابل آسیب های احتمالی حفظ نماید. در پایان این فصل، کنترل کیفیت بعضی از محصولات چوبی بیان شده است.

۱۲- کنترل مرغوبیت دکورهای ساخته شده چوبی

دکورهای ساخته شده چوبی پس از مونتاژ، تحویل قسمت کنترل مرغوبیت می شود. این واحد مسئولیت کنترل کیفی محصول را بر عهده دارد و ارائه دکورهای ساخته شده به بازار فروش باید با مهر تأیید این واحد باشد. عملیات کنترل به ترتیب زیر انجام می شود :

۱- کنترل فرم ظاهری ساخته شده : باید شکل ظاهری با نمونه ساخته شده تطبیق شود.

۲- کنترل اندازه های کار ساخته شده : در این مرحله با توجه به نقشه های موجود، کلیه اندازه ها کنترل می شود.

برای مثال ویژگی یک صندلی ارگونومیک عبارت اند از صندلی که ارتفاع آن قابل تنظیم باشد؛ سطح نشیننگاه باید دارای طول و عرض ۴۰ تا ۴۸ سانتی متر باشد. ضخامت تشک در حد ۴ تا ۵ سانتی متر باشد و رویه آن از جنسی باشد که اصطلاحاً بتواند تنفس کند و لبه جلو صندلی گرد و لبه بیرونی آن نرم باشد.

پشتی صندلی با تشک آن زاویه بین ۹۵ تا ۱۱۰ درجه داشته باشد. عرض پشتی صندلی باید حداقل ۳۲ تا ۳۶ سانتی متر باشد. ارتفاع پشتی صندلی نیز ۵۰ تا ۸۲ سانتی متر باشد.

۲- براق درهای کشویی، کرکرهای، صفحات کشویی و بازشو و ...

۱۴-۱- کنترل اتصالات

۱- کنترل اتصالات ثابت : فاق و زبانه، دمچله، گُم و زبانه، دوبل و ...

۲- کنترل اتصالات جداشدنی : پایه و قید بدنه ها و کشوها، صفحات و پایه ها، طبقات، نوار پی وی سی لبه های قاب ویترین ها، محل دستگیره ها که برای کیفیت مناسب تر با سی ان سی انجام می شود.

۱۵-۱- بسته بندی

پس از تأیید واحد کنترل دکورهای ساخته شده به قسمت بسته بندی منتقل و به تناسب مراکز فروش و سفارشات دریافتی بسته بندی و ارسال می شود.

کنترل بسته بندی به لحاظ ارائه محصول با کیفیت مطلوب تأثیر به سزایی در فروش و رضایت مشتری خواهد داشت. شکل (۶-۱۰) و (۷-۱۰)

شکل ۶-۱۰

شکل ۷-۱۰

۳- کنترل مرغوبیت سطوح : در این مرحله کلیه سطوح کار ساخته شده را از نظر صافی سطح، نحوه کیفیت سنباده کاری و پرداخت روی سطوح رنگ شده و رنگ نشده کنترل می کنند. همچنین گوشته های کار نیز کنترل می شود تا اگر مختصراً گرد شده است تیزی آن با سنباده گرفته شود تا اخطاری برای بچه ها ایجاد نکند.

۴- کنترل کیفیت مواد اصلی : در این رابطه کلیه مواد به کار برده شده مانند چوب، تخته خرد چوب، تخته چندلایه، تخته فیبر، فرمیکا و ... کنترل می شود تا معایب ظاهری، مانند گره های غیر استاندارد، بوسیدگی، پیچیدگی، بادکردگی (تاول)، لاشه شدن الیاف و ... در آن وجود نداشته باشد.

۵- کنترل مواد غیر چوبی : با توجه به اینکه در ساخت دکورهای چوبی ممکن است مواد دیگری مانند پیچ، میخ، پلاستیک، فوم (مواد پلی اورتان)، چرم، پارچه، شیشه، چسب، رنگ و غیر آنها به کار رفته باشد، واحد کنترل مرغوبیت کلیه مواد غیر چوبی را نیز کنترل می کنند تا از کیفیت آنها و صحبت دکورها مطمئن شود، به خصوص موادی که در سطوح خارج دکورها نقش اساسی دارند، ابتدا از نظر حفظ سلامتی افراد در هنگام استفاده از آنها کنترل می شود. برای مثال، واحد کنترل باید مطمئن شود که رنگ به کار برده شده طبق استاندارد برای استفاده افراد مختلف مثل کودکان، جوانان و بزرگ سالان قابل قبول است؟ زیرا ممکن است کودکان هنگام استفاده از دکورهای مورد نظر با آنها بازی و با دست یا دهان خود آنها را لمس کنند. چنانچه از رنگ با کیفیت مناسبی استفاده نشده باشد ممکن است لکه ها یا خورده های رنگ به دست کودکان بچسبد و وارد دهان آنها شود. همچنین باید ضخامت شیشه به کار برده شده در طبقات و تیز نبودن گوشته های آنها کنترل شود.

چسب های به کار برده شده را نیز باید کنترل کرد تا خوب پلیمریزه شده باشد یا حلال در آب نباشد چنانچه چسب مورد استفاده در دکورهای ساخته شده کیفیت مناسبی نداشته باشد پس از مدت کوتاهی اتصالات از هم باز خواهند شد.

۱۳-۱- کنترل قسمت های بازشو

۱- جعبه های کشویی، درهای تاشو، پایه ها، چرخ ها و غلتک ها و ...

آزمون پایانی

۱- مفهوم کنترل نهایی کیفی را بنویسید.

۲- نتایج به کارگیری اصول ارگونومی را بنویسید.

۳- کنترل کیفیت بر اساس آلات چگونه انجام می‌شود؟

۴- در مراحل پایانی کنترل کیفیت به چه نکاتی باید توجه کرد؟

۵- در کنترل کیفیت سوراخ‌های دوبل به چه نکاتی باید توجه کرد؟

بازاریابی اینترنتی

هدف‌های رفتاری : هنرجو پس از پایان این فصل قادر خواهد بود :

- ۱- مفهوم بازاریابی اینترنتی و کاربرد آن را بیان کند.
- ۲- اصول و روش‌های ثبت کالا در اینترنت را بیان کند.
- ۳- نیاز داخلی و خارج از کشور به دکور چوبی را شرح دهد.
- ۴- اصول جرایم اینترنتی را شرح دهد.
- ۵- مشخصات کالا (دکور چوبی) برای درج در اینترنت را تعیین کند.
- ۶- ثبت کالا (دکور چوبی) در اینترنت را انجام دهد.
- ۷- بازاریابی دکور چوبی در اینترنت را انجام دهد.
- ۸- مقررات استفاده از فضای اینترنتی را، با توجه به قانون رسیدگی به جرایم اینترنتی، رعایت کند.

ساعت آموزشی		
جمع	عملی	نظری
۱۲	۶	۶

پیش آزمون

- ۱- اینترنت چیست؟
- ۲- چرا به اینترنت نیازمندیم؟
- ۳- بازاریابی اینترنتی چگونه انجام می‌شود؟
- ۴- آیا بازاریابی دکورسازی در اینترنت را انجام داده‌اید؟
- ۵- نیاز داخلی و خارجی کشور به بازاریابی اینترنتی را توضیح دهید.

۱۱-۱- تعریف اینترنت

آغاز گردد و از اواسط دهه ۱۹۹۰، اینترنت به صورت یک شبکه همگانی و جهانی در پایا بود. وب توسط داشمندی انگلیسی به نام سرتیم برنرزلی^۱ در سال ۱۹۸۹ اختراع شد. در ششم آگوست ۱۹۹۱، سرن (سازمان اروپایی پژوهش درباره ذرات) پروژه وب جهان‌گستر را به اطلاع عموم رساند. در سال ۱۹۹۳^۲، ایران دومین کشوری در خاورمیانه بود که به اینترنت متصل شد. از آن زمان، تعداد کاربران اینترنت در ایران روند فزاینده‌ای داشته به شکلی که در فاصله سال‌های ۲۰۰۸ تا ۲۰۰۰ با رشد متوسطی حدود ۴۸٪ در سال، این تعداد به حدود ۲۳ میلیون نفر رسیده است.

۱۱-۱-۲- امکانات مورد نیاز برای اتصال به اینترنت : برای اتصال به اینترنت و استفاده از آن نیاز به امکانات زیر است :

۱- رایانه : عمومی ترین و مهم‌ترین نوع رایانه برای اتصال به اینترنت رایانه شخصی است. از دیگر رایانه‌ها و سخت‌افزارها می‌توان به لپ‌تاب، تبلت، تلفن همراه و وسایل چندرسانه‌ای اشاره نمود.

۲- مودم : مودم یکی از قطعات سخت‌افزاری کامپیوتر است که برای اتصال رایانه به اینترنت و یا اتصال دور رایانه به یکدیگر از آن استفاده می‌شود. مودم‌ها انواع مختلفی دارند. که در کل می‌توان آنها را به این گروه‌ها تقسیم‌بندی کرد :

- مودم معمولی (مودم دایال آپ)^۳ که رایج‌ترین نوع مودم در ایران است.

- مودم‌های پرسرعت «XDSL» که رایج‌ترین نوع آن مودم «ADSL» است.

- مودم‌های پرسرعت رادیویی با برد کوتاه مثل مودم WiFi^۴.

- مودم‌های پرسرعت رادیویی با برد زیاد مثل مودم Wi-max^۵.

اینترنت^۱ به معنی شبکه‌های به هم مرتبط است و آن را باید بزرگ‌ترین شبکه‌ای دانست که تاکنون به دست انسان طراحی، مهندسی و اجرا گردیده است. اینترنت سامانه‌ای جهانی از شبکه‌های رایانه‌ای به هم پیوسته است که از میلیون‌ها شبکه خصوصی، عمومی، داشتگاهی، تجاری و دولتی در اندازه‌های محلی و کوچک تا جهانی و بسیار بزرگ تشکیل شده و با آرایه وسیعی از فناوری‌های الکترونیکی و نوری به هم متصل گشته‌اند. ویگاه (وب‌سایت)^۲ و یامنگار^۳ اینترنت در برگیرنده منابع اطلاعاتی و خدمات گستره‌ای است که مهم‌ترین آنها هستند. وابسته شدن تمامی فعالیت‌های بشر به اینترنت در مقیاسی بسیار عظیم و در زمانی چنین کوتاه، حکایت از آغاز یک دوران تاریخی نوین در عرصه‌های گوناگون علوم، فناوری و به خصوص در نحوه تفکر انسان دارد. شواهد زیادی در دست است که از آنچه اینترنت برای بشر خواهد ساخت و خواهد کرد، تنها مقدار بسیار اندکی به واقعیت پیوسته است.

غالباً در گفت‌وگوهای روزمره از دو واژه «وب» و «اینترنت» به اشتباہ بدون تمایز زیادی استفاده می‌شود، اما این دو واژه معانی متفاوتی دارند. اینترنت یک سامانه ارتباطی جهانی برای داده‌های دروازه زیرساخت‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری است که رایانه‌ها را در سراسر جهان به یکدیگر متصل می‌سازد. در مقابل، «وب» از خدماتی (سرвис) است که بر روی اینترنت ارائه می‌شود و برای ارتباط از شبکه اینترنت بهره می‌جوید.

۱۱-۱-۳- تاریخچه اینترنت : در دهه ۱۹۶۰ سازمان‌های نظامی ایالات متحده آمریکا به منظور اجرای پروژه‌های تحقیقاتی برای ساخت شبکه‌ای مستحکم، سرمایه‌گذاری نمودند. سپس بنیاد ملی علوم آمریکا نیز تحقیقاتی را در این زمینه آغاز کرد و این فعالیت‌ها سبب شد تا مشارکت‌های جهانی

۱- Internet

۲- World Wide Web – WWW

۳- Email

۴- Sir Tim Berners Lee

۵- Dail up

● مودم‌های «GPRS» که در تمامی آنها از سیم کارت‌های رایج تلفن‌های همراه برای برقراری ارتباط استفاده می‌شود.

تذکر ۱ : تلفن همراه بهوسیله شبکه‌های ارتباطی مثل «GPRS» که مخصوص تلفن‌های همراه است، به اینترنت متصل می‌گردد و نیاز به نصب مودم ندارد.

تذکر ۲ : توجه نمایید که برای اتصال به اینترنت الزاماً نیاز به مودم نیست و امروزه از طریق شبکه‌های بی‌سیم و با سیم می‌توان از مزایای اینترنت استفاده نمود. معمولاً در هنگام خرید رایانه شخصی، مودم معمولی و کارت شبکه بر روی آن نصب است.

۳- مرورگر : نرم‌افزارهای کاربردی هستند که برای دریافت، نمایش و مرور اطلاعات از وب مورد استفاده قرار می‌گیرند. رایج‌ترین مرورگر برنامه «Internet Explorer» است که بر روی همه کامپیوترهایی که مجهر به سیستم عامل ویندوز هستند به صورت پیش‌فرض نصب می‌شود و همان‌آیکون آبی رنگ معروف است که با دیدن آن اینترنت در ذهن شکل می‌گیرد. از دیگر مرورگرهایی که می‌توان به موزیلا فایرفاکس، گوگل کروم، سافاری و اپرا اشاره نمود که این روزها مورد استقبال کاربران قرار گرفته‌اند.

۴- اشتراک^۱/اینترنت : باید بدانید که با داشتن امکانات بالا شما شرط لازم برای ورود به اینترنت را دارید ولی هنوز نمی‌توانید به اینترنت وصل شوید و نیاز هست که از طریق شرکت‌های ارائه دهنده خدمات اینترنت اشتراک دریافت نمایید. این شرکت‌ها بسته به نوع خدمات، اشتراک‌های مختلفی ارائه می‌نمایند. اگر مودم معمولی دارید شما باید از طریق خرید کارت شارژ اینترنتی و وارد کردن اطلاعات آن در رایانه امکان دسترسی به اینترنت را فراهم نمایید همچنین امروزه شرکت‌های ارائه دهنده خدمات اینترنتی، اینترنت هوشمند را ارائه کردند که دیگر نیاز به خرید کارت شارژ نیست و فقط شما باید شماره تلفن اینترنت هوشمند را در رایانه وارد نمایید و در آخر ماه براساس میزان استفاده شما از اینترنت مبلغی به حساب قبض تلفن شما

۱۱-۳- پوشش وسیع‌تر : تبلیغات اینترنتی نسبت به تبلیغات سنتی مخاطبان بیشتری را تحت پوشش قرار می‌دهد و تبلیغات در اینترنت حد و مرزی نمی‌شناسد.

شکل ۱۱-۱

۱۱-۴- مخاطبان هدفمند : تبلیغات بر خط (آنلاین) در مقایسه با تبلیغات غیر برخط (آنلاین) دارای مخاطبان هدفمند بیشتری است و به شما کمک می‌کند تا در صفحات تبلیغاتی خود با کمترین هزینه مرتبط‌ترین مخاطبان را بیابید.

تبادل اطلاعات بین بخش‌های شرکت

شکل ۱۱-۲

۱۱-۵- هزینه‌های مناسب‌تر : مزیت دیگر تبلیغات برخط بر تبلیغات غیر برخط هزینه مناسب‌تر تبلیغات برخط است. با هزینه کمتر می‌توان مخاطبان بیشتر و بدون حد مرز را یافت.

۱۱-۷ آماده‌سازی سریع‌تر : آماده‌سازی پخش
تبلیغات بر خط سریع‌تر از تبلیغات غیربرخط است.

شكل ۱۱-۶

۱۱-۸ اطلاع‌رسانی بیشتر : در تبلیغات برخط تبلیغ‌دهندگان می‌توانند جزئیات بیشتری از محصول یا خدمت خود را بیان کنند و کاربران نیز پس از مشاهده تبلیغ و کلیک بر روی آن می‌توانند به صفحه موردنظر راهنمایی شوند و اطلاعات بیشتری به دست آورند.

شكل ۱۱-۷

شكل ۱۱-۳

شكل ۱۱-۴

۱۱-۹ قابلیت ردیابی ساده‌تر و اندازه‌گیری تبدیل‌ها : در انجام تبلیغات اینترنتی قابلیت ردیابی مانند تشخیص تعداد مشاهدات تبلیغ، تعداد کلیک‌ها و تعداد مشتریان حاصل از مشاهده تبلیغ ممکن است.

آمار بازدید	
افراد آنلاین:	۱ نفر
بازدید امروز:	۱ نفر
بازدید دیروز:	۱ نفر
بازدید هفتگی:	۱ نفر
بازدید ماهانه:	۱ نفر
بازدید کل:	۱ نفر
[نمایش آمار توسط سک ابزار]	

شكل ۱۱-۵

شکل ۱۱-۹

۱۱-۱۱-۹ روش‌های پرداخت متنوع : در تبلیغات

غیربرخط پخش کننده تبلیغ بی توجه به میزان مشاهده یا تبدیل تعداد مشاهده کنندگان تبلیغ به مشتری، هزینه پخش تبلیغ را می‌گیرد ولی در تبلیغات اینترنتی شما می‌توانید خود تعیین نمایید که هزینه پخش تبلیغ به ازای نمایش و یا کلیک از حساب شما کم شود.

۱۱-۱۱-۱۰ مشارکت ساده‌تر مخاطبان : با بررسی

رفتار مخاطبان در هنگام مشاهده تبلیغ می‌توان نحوه عملکرد تبلیغ را تحلیل کرد و در صورت لزوم تبلیغ را تغییر داد ولی در تبلیغات غیربرخط این امکان فراهم نیست. برای مثال تبلیغ برخطی که هزار بار نمایش داده شده است و مخاطبان فقط دوبار بر روی آن کلیک کنند مسلمًا تبلیغ ضعیفی است و باید تغییر کند.

شکل ۱۱-۱۰

شکل ۱۱-۸

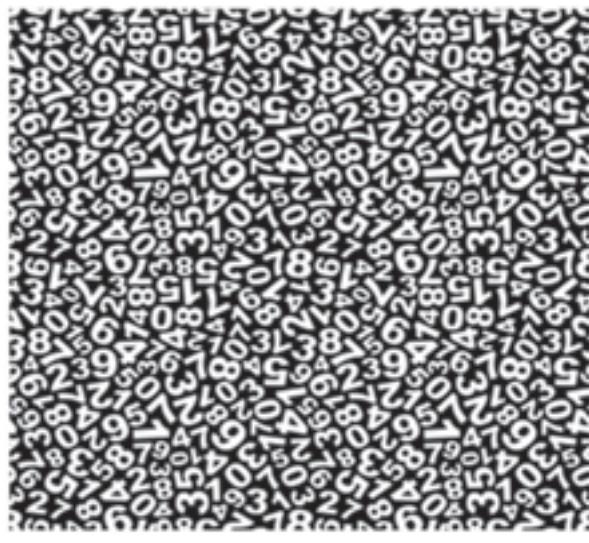
۱۱-۱۱-۱۱ نشان تجاری‌سازی بهتر : هر نوع

تبلیغی در بهبود نشان تجاری (برند) سازی مؤثر است ولی تبلیغات غیربرخط در مقایسه با هزینه‌ای که در تبلیغات بر خط پرداخته می‌شود در انجام فعالیت‌های نشان تجاری‌سازی مؤثرتر است.

۱۱-۱۱-۱۰ نرخ بازگشت سرمایه بهتر : هزینه‌ای

که با بت تبلیغات اینترنتی می‌پردازید در مقایسه با هزینه‌ای که با بت تبلیغات غیربرخط پرداخت می‌کنید و مشتری پیدا می‌کنید به مراتب کمتر است.

شکل ۱۱-۱۲

۱۱-۲-۱ عدم تحویل به دریافت‌کنندگان : هنگامی که دریافت‌کننده پیام الکترونیکی، پیام ارسالی را دریافت ننماید تحویل صورت نگرفته است. اصلی‌ترین دلیل تحویل نشدن این است که آدرس پیام‌نگار فعال نیست. این عامل حتی بر ارسال پیام به کاربران فعال نیز تأثیر می‌گذارد.

شکل ۱۱-۱۳

راهکارهایی که می‌توان نرخ تحویل نشدن را کاهش داد :

الف - دریافت‌کنندگان پیام را ملزم به این کنید که با کلیک بر روی یک لینک فعال سازی که به پیام الکترونیکی آنها در هنگام ثبت نام ارسال می‌شود پیام خود را تأیید نمایند.

ب - از دریافت‌کنندگان پیام‌نگار بخواهد که نشانی پیام‌گیر (ایمیل) شمارا را به لیست آدرس‌های پیام‌نگار خود اضافه نمایند تا سرویس ارسال کننده پیام، آدرس پیام‌نگار (ایمیل) شمارا مسدود نکند.

نشان تجاری‌سازی اینترنتی

شکل ۱۱-۱۱

۱۱-۲-۲ جملات و کلماتی که در بازاریابی پیام الکترونیکی (ایمیل) حائز اهمیت هستند.

جمله‌هایی همچون میزان افزایش درآمد، بهبود رشد، کاهش تعداد مشتریان ناراضی و غیر آنها در بازاریابی از اهمیت خاصی برخوردار هستند. به این مبحث به خصوص در بازاریابی پیام‌نگار باید توجه ویژه شود. اعدادی همچون نرخ کلیک بر روی لینک‌ها، نرخ بازگشایی پیام‌نگار و تحویل نشدن به دریافت‌کنندگان باید مشخص شوند. پنج عددی که در بازاریابی پیام‌نگار نقش اساسی دارند مورد بررسی قرار می‌گیرد. این اعداد در شکل ۱۱-۱۲ نشان داده شده است.

ج- کاربران غیرفعال را از لیست دریافت کنندگان پیام نگار حذف نماید. با درنظر گیری نرخ بازگشایی پیام نگار توسط دریافت کنندگان، آن دسته از دریافت کنندگانی که پیام ارسالی شما را باز نمی کنند از لیست ارسال پیام نگار حذف نماید یا از آنها در قالب یک پیام نگار پرسید که آیا تمایل به دریافت پیام از سوی شما دارند یا خیر.

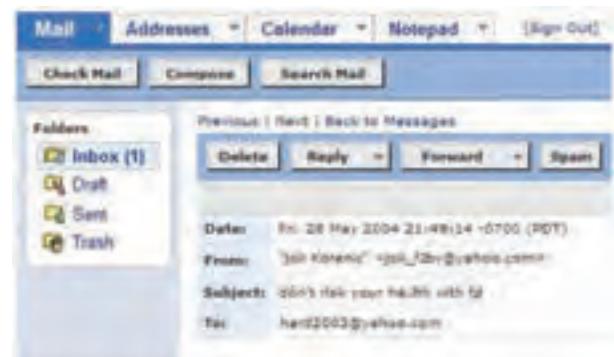
۱۱-۲-۲- کلیک ها : انجام کلیک بر روی لینک هایی که در پیام نگار (ایمیل) ارسال وجود دارد ممکن است از اهداف مهم ارسال کننده پیام نگار باشد. راهکارهایی که می توان نرخ کلیک بر روی لینک ها را افزایش داد :

- عنوان مناسب برای پیام نگار ارسالی انتخاب کنید. تا زمانی که پیام ارسالی باز نشد کلیکی بر روی لینک های درون آن صورت نخواهد گرفت.

- در متن پیام نگار، دریافت کننده پیام را تشویق نماید تا بر روی لینک های درون پیام نگار کلیک کند. به وی بگویید که بعد از کلیک بر روی پیام چه چیزی در انتظار اوست و این کار را به صورت خلاصه توضیح دهید.

- لینک ها را در جایی در پیام نگار قرار دهید که کاملاً واضح و قابل مشاهده باشند. لینک ها در انبوهی از متن ها و در مکانی که نیاز به دنبال گشتن فراوان دارند قرار ندهید.

۱۱-۲-۳- رشد تعداد دریافت کنندگان ماهیانه پیام نگار : نرخ رشد تعداد دریافت کنندگان ماهیانه پیام نگار از عوامل مهم است، زیرا می توانید با مشخص شدن چنین عاملی متوجه شوید آیا راهی را که در تولید محتوا دریش گرفته اید درست است.

شکل ۱۱-۱۴

راهکارهایی که می توان تعداد دریافت کنندگان را افزایش داد.

- برایجاد محتوای بالرزش تمرکز کنید. هرچه محتوای که ایجاد می کنید ارزش بیشتری داشته باشد، علاوه برشد در تعداد افرادی که برای دریافت پیام نگار از سوی شما اعلام آمادگی می کنند، نرخ کلیک و درآمد نیز افزایش می باید و از تعداد شکایات کاسته می شود و احتمال اشتراک گذاری مطالب با دیگران بیشتر می گردد.

- پیشنهادهای خود را تست نمایید. پیشنهادهایی از قبیل کتاب الکترونیکی رایگان، دریافت ویدئو، درصد های تخفیف و غیرآنها را تست نمایید تا متوجه شوید کدام مورد، کاربران را برای دریافت پیام نگار از سوی شما بیشتر تشویق می کند.

۱۱-۲-۴- شکایات : اگر دریافت کننده پیام، پیام نگار ارسالی شمارا به عنوان اسپم^۱ شانه گذاری کند نوعی شکایت محسوب می شود. این شکایات به شکل محسوسی بر روی نرخ رشد و تحويل پذیری تأثیر منفی می گذارند.

شکل ۱۱-۱۵

راهکارهایی که می توان از بروز شکایات جلوگیری نمود :

- توقعات را مشخص نماید. به دریافت کنندگان توضیح دهید که چیزی در چه مدت زمانی و چگونه به دست خواهد آورد. در صورت مشخص نبودن دقیق نحوه خدمات رسانی، ممکن است در پیام نگارهای ارسالی بعدی، پیام نگارهای شما به عنوان اسپم نشانه گذاری شوند.

راهکارهایی که می‌توان میزان درآمد را با ارسال پیام‌نگار افزایش داد:

– درخواست‌های اجرای فعالیت را برجسته نمایید. به خوانندگان پیام‌نگار توضیح دهید چه خدماتی ارائه می‌دهید، چرا آنها به این خدمات نیاز دارند و یک راه آسان برای دستیابی به این خدمات را نیز فراهم نمایید.

– در صورتی که محتوای با ارزش ارائه می‌دهید می‌توانید از کاربران، حق اشتراک دریافت نمایید (مانند حق اشتراکی که مجلات دریافت می‌نمایند).

– علاوه‌را طبقه‌بندی کنید. مشخص نمایید که دریافت کننده پیام‌نگار به کدام بخش علاقه‌بیشتری نشان می‌دهد و در دفعات بعدی، پیام‌نگارهایی را که بیشتر علاقه‌مند به دریافت آنهاست ارسال نمایید.

۱۱-۳- جذب و حفظ مشتری

اگر تعریف بازاریابی اینترنتی را جذب و حفظ مشتری از طریق اینترنت فرض کنیم پشتیبانی غیربرخط در قسمت حفظ مشتری آن جای می‌گیرد.

شکل ۱۱-۱۸

بازاریابی اینترنتی به کلیه فرایندهای یافتن و نگهداری مشتری از طریق اینترنت گفته می‌شود. از ایجاد زیرساخت‌های لازم گرفته تا تمامی خدمات دیگر جزو این مبحث‌اند.

نشان‌های تجاری بزرگ، امروزه از اینترنت به صورت وسیله‌ای برای ارتباط با مشتریان خود استفاده می‌کنند. از

شکل ۱۱-۱۶

– اطلاعات مربوط به لغو عضویت از دریافت پیام‌نگار را در پیام‌نگارهای ارسالی خود قرار دهید. با این کار دریافت کنندگان پیام‌نگار مجبور به مسدود کردن یا نشانه‌گذاری پیام‌نگارهای شما به عنوان اسپم نیستند.

– در تعداد دفعات و طراحی پیام‌نگارهایی که ارسال می‌کنید ثبات را رعایت کنید. اگر مدت زمان زیادی میان پیام‌هایی که ارسال می‌کنید وجود داشته باشد دریافت کنندگان پیام، شما را فراموش خواهند کرد و یا اگر هر دفعه که پیام ارسال می‌کنید ظاهر پیام تغییر کند دریافت کنندگان پیام‌نگار، شما را نخواهند شناخت.

۱۱-۲-۵ درآمد به ازای ارسال پیام‌نگار : اگر اهداف بازاریابی شما کسب درآمد بیشتر است مسلماً باید بداین‌که بازاریابی پیام‌نگاری، شما را در دستیابی به این اهداف چگونه باری می‌کند. باید ردیابی کنید که چه تعداد خرید به ازای ارسال پیام‌نگارها صورت می‌پذیرد.

شکل ۱۱-۱۷

شما می‌خواهید تبلیغی به صورت بنر تبلیغاتی در وبسایت داشته باشید. هدف خود را تعداد تماس‌ها در نظر می‌گیرید. در صفحه ورود یعنی صفحه‌ای که کاربر پس از کلیک بر روی تبلیغ وارد آن می‌شود توضیحاتی از محصول به همراه شماره تماسی قرار داده اید.

بنر شما در وبسایت موردنظر قرار می‌گرد و تعداد ۱۰۰۰۰۰۰ بار به نمایش درمی‌آید که در این مدت ۱۰۰۰ بار بر روی بنر کلیک می‌شود. بنابراین نرخ کلیک (CTR) این گونه

محاسبه می‌شود:

$$\frac{۱۰۰}{۱۰۰۰۰۰} = ۱\% = \text{CTR}$$

در صورتی که در این مدت زمان ۲۰ تماس تلفنی داشته باشید نرخ تبدیل از تقسیم تعداد تماس‌ها به تعداد کلیک‌ها محاسبه می‌شود.

$$\frac{۲}{۱۰۰} = ۲\% = \text{CR}$$

در مورد این مثال برای محاسبه نرخ تبدیل به محاسبه نرخ کلیک نیازی نیست، اما باید تا جایی که امکان دارد نرخ کلیک بر روی تبلیغ را بالا برد تا احتمال افزایش نرخ تبدیل بیشتر شود.

حال اگر در وبسایت دیگری تبلیغات بنری داشته باشید و با این تعداد نمایش، نرخ تبدیل (CR) بیش از ۲٪ باشد آن وبسایت از وبسایت اول برای تبلیغ مناسب‌تر است چون اهداف شما را بهتر محقق کرده است.

برای افزایش نرخ کلیک و نرخ تبدیل، تکنیکی به نام تست A/B وجود دارد که در آن یک عامل با دو خصوصیت متفاوت مورد مقایسه قرار می‌گیرد. از جمله در مثالی که بیان شد در صورتی که از طرح ۱ برای بنر استفاده شود نرخ تبدیل ۲٪ و طرح ۲ برای بنر دارای نرخ تبدیل ۱/۲٪ خواهد بود. بنابراین طرح ۲ به علت داشتن نرخ تبدیل بالاتر گزینه بهتری است.

البته باید به نکته‌ای در مورد نرخ کلیک توجه کرد. نرخ کلیک در حدود ۲٪ یعنی به ازای هر ۱۰۰ بار نمایش تبلیغ ۲ بار کلیک بر روی آن بسیار خوب و موفقیت‌آمیز محسوب می‌شود.

پیام نگار، چت آنلاین، سایت‌های تلفن اینترنتی و اخیراً شبکه‌های اجتماعی در این مورد زیاد استفاده می‌شود و هدف همه آنها جلب رضایت مشتریان است. وبسایت‌ها باید از روش‌های خلاقانه استفاده کنند و با مشتریان خود ارتباط داشته باشند. به پیام نگارها در کمترین زمان ممکن پاسخ دهنده از افرادی با روابط عمومی بالا در ارتباط با مشتریان استفاده کنند تا امکان رضایت هرچه بیشتر مشتریان فراهم شود.

۱۱-۴- سنجش موفقیت تبلیغات اینترنتی

برای سنجش موفقیت در انجام تبلیغات اینترنتی باید ابتدا اهداف را تعیین کرد و سپس وبسایت‌های مرتبط را که دارای مخاطبان خاص اهداف ما هستند شناسایی کرد و سپس به انجام تبلیغات پرداخت. اما برای سنجش موفقیت پس از قرارگیری تبلیغ در وبسایت موردنظر باید به نکاتی توجه کرد. در این مطلب به توضیح عواملی که در موفقیت گروههای تبلیغات اینترنتی مؤثرند پرداخته می‌شود.

برای سنجش موفقیت یک تبلیغ اینترنتی چندین عامل مؤثرند. یکی تعداد نمایش تبلیغ (Impression) و دیگری تعداد کلیک (Click) بر روی تبلیغ است. در صورتی که هدف تعیین شده از انجام تبلیغ، افزایش ترافیک وبسایت باشد عاملی به نام نرخ کلیک (CTR) اهمیت می‌یابد. سی‌تی‌آر (CTR) مخفف عبارت Click-through rate و به معنی نرخ کلیک است. فرمول محاسبه نرخ کلیک از تقسیم تعداد کلیک بر روی تبلیغ بر تعداد نمایش تبلیغ به دست می‌آید و به صورت درصد بیان می‌شود.

$$\text{CTR} = \frac{\text{Clicks}}{\text{Impressions}} \times 100$$

عامل دیگری که مهم است سی‌تی‌آر (CTR) یعنی نرخ تبدیل تبلیغ است. همان‌طور که بیان شد، از انجام تبلیغ باید هدف یا اهدافی را دنبال کرد که در صورتی که هدف موردنظر محقق شود تبدیل صورت گرفته است. سی‌تی‌آر (CR)، مخفف عبارت «Conversion rate» و به معنی نرخ تبدیل است. فرمول محاسبه نرخ تبدیل، با توجه به اهداف تعیین شده متغیر است. به مثالی در این خصوص توجه کنید:

شکل ۱۱-۲۰

۱۱-۵ بازاریابی پیامکی

بازاریابی تلفن همراه امروزه به دلیل رشد استفاده از این دستگاه از اهمیت زیادی برخوردار است. طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته استفاده از اینترنت موبایل در سال ۲۰۱۴ از اینترنت رایانه‌ای رومیزی پیشی خواهد گرفت اما غالباً به روش‌هایی از قبیل بهینه‌سازی پیام‌نگار و وب‌سایت برای دستگاه‌های تلفن همراه در بازاریابی از طریق تلفن همراه اشاره می‌گردد و بازاریابی از طریق ارسال پیامک کمتر مورد توجه قرار می‌گیرد. در این مقاله به مقایسه آمار و اعداد مخاطبان بازاریابی پیامکی و بازاریابی از طریق پیام‌نگار و رسانه‌های اجتماعی پرداخته می‌شود.

شکل ۱۹-۱۱

۱۱- تعریف بازاریابی محتوا

بازاریابی محتوا همچون چتری انواع بازاریابی را زیر پوشش دارد و هدفش ایجاد و اشتراک‌گذاری محتوا به منظور یافتن استفاده‌کنندگان جدید از محتوا و تشویق استفاده‌کنندگان فعلی از محتوا به انجام مشارکت، با هدف تبدیل آنها به مشتری است. در بازاریابی محتوا، مطالب با کیفیت، ارزشمند و مرتبط به صورت رایگان در اختیار کاربران قرار می‌گیرد و آنها از این مطالب به شیوه‌های موردنیاز خود استفاده می‌کنند و در این صورت تشویق به مشارکت با ایجاد کننده این محتوا می‌شوند. این مشارکت به نوع محتوا بستگی دارد. برای مثال اگر محتوا‌ای ایجاد شده بک فیلم آموژشی، باشد کاربر ممکن است

حدود ۹۸ درصد کلیه پیام‌هایی که از طریق پیامک‌ها ارسال می‌گردند توسط مخاطبان باز می‌شود. این درحالی است که ۸۴ درصد مطالبی که در شبکه‌های اجتماعی به اشتراک می‌گذارند مشاهده نمی‌شود. ۷۱ درصد توثیت‌ها در شبکه اجتماعی نادیده انگاشته می‌شود، ۸۸ درصد پیام‌نگارهای ارسالی به کاربران هرگز باز نمی‌گردد ولی تنها ۲۶ درصد پیامک‌های ارسالی به کاربران باز نمی‌شوند. تعداد دفعاتی که افراد به تلفن همراه خود نگاه می‌کنند ۱۵۰ مرتبه در روز است ولی فقط ۵۸ درصد کاربران شبکه‌های اجتماعی در روز به حساب کاربری خود وارد می‌شوند و ۵۷ درصد کاربران، پیام‌نگار خود را کمتر از ۴ مرتبه در روز می‌بینند.

اما در توضیح مورد دوم باید سعی شود تا از محتواهای جاد و منتشر شده در جهت برقراری ارتباط استفاده شود. این نوع ارتباط می‌تواند عضویت کاربران در خبرنامه و بلاگ، طرفداری کاربران در صفحات شبکه‌های اجتماعی و ... باشد. اما روش‌های مختلفی برای انجام بازاریابی محتوا وجود دارد که در ادامه ذکر می‌گردد:

- ۱- ایجاد کتاب‌های الکترونیکی آموزشی قابل دریافت (دانلود)
  - ۲- ایجاد اینفوگرافیک‌ها و تصاویر اطلاع‌رسانی شامل نمودارها، جداول و ...
  - ۳- ایجاد فیلم‌های آموزشی، با هدف اطلاع‌رسانی
  - ۴- وبلاگ نویسی

هر نوع دیگری از محتوا که به درد کاربران بخورد و آنها بتوانند از آنها در فعالیت‌های خود استفاده کنند نیز جزو موارد فوق محسوب می‌شود.

اینفو گرافیک چیست؟

卷之三

۱۱-۲۳ شکل

به وبسایت ایجاد کننده این فیلم پس از دیدن آن در سایت های اشتراک گذاری فیلم مراجعته کند و این فیلم را در شبکه های اجتماعی با دیگران به اشتراک بگذارد و آن را از طریق پیام نگار به دوستان خود ارسال کند یا آن را دریافت (دانلود) کند و از طریق حافظه جانبی (فلش مموری) و روش های دیگر در اختیار افراد دیگر قرار دهد. به این ترتیب است که یک محتوای ایجاد شده دست به دست بین کاربران مختلف می چرخد و نشان تجاری (برند) یا ایجاد کننده محتوا بدون اینکه تبلیغی کرده باشد توسط افراد مختلف شناخته می شود. بازاریابی محتوا نوعی از بازاریابی درون گرا نیز شناخته می شود که تعريف آن این گونه است : «هر روشی در بازاریابی که به جلب توجه افراد، به جای خرید آن، استوار باشد».

بازاریابی محتوا از دو قسمت اصلی تشکیل شده است:

- ۱- ایجاد و انتشار محتوای رایگان و یا کیفیت.

۲- برقراری ارتباط با کاربران از طریق انتشار محتوا.

در توضیح مورد اول باید دقت کرد که محتوای ایجاد شده در بازاریابی محتوا باید با هدف اطلاع‌رسانی، آموزش و حتی سرگرمی باشد و به صورت رایگان در اختیار کاربران قرار گیرد و آن دسته از محتوا که به تشریح محصولات و خدمات می‌پردازد برای استفاده در بازاریابی محتوای مناسب محسوب نمی‌شود. برای نمونه در مثال فیلم آموزشی، که قبلًاً به آن اشاره شد، در صورتی که به جای آموزش در قالب فیلم به توضیح و تبلیغ محصول یا خدمت وبسایت خود پردازید نباید توقع داشته باشید که کاربران آن را با دیگران به اشتراک بگذارند.

شکا ۲۲-۱۱

بازاریابی اینترنتی، محدودیت‌هایی نیز برای مشتریان و فروشنده‌گان به وجود می‌آورد، در واقع شما قادر به لمس کردن یا بوییدن کالای موردنظرتان نخواهید بود. همچنین باید در خرید کالا دقت کنید و تا قبل از تحویل کالا، پولی به حساب فروشنده واریز نکنید (شکل ۱۱-۲۵).

شکل ۱۱-۲۵

۱۱-۸- کاربرد بازاریابی اینترنتی: از جمله دستاوردهای بازاریابی اینترنتی یا تجارت الکترونیک، این است که شما می‌توانید کالای خود را در یک بازار جهانی در معرض دید خریداران قرار دهید، یا کالای خود را بدون نیاز به کارکنان، با حجم بالا و سودآوری بیشتر به فروش برسانید (شکل ۱۱-۲۶).

شکل ۱۱-۲۶

بعد از اینکه با ایجاد محتوای بالرزش و سودمند، مخاطبان خاص خود را پیدا کردید در مرحله بعد تلاش برای تبدیل کاربران به مشتریان بالفعل است. برای مثال شرکتی که فعالیت اصلی آن طراحی سایت است و بلایگی ایجاد می‌کند و به آموزش نرم افزارها و روش‌های گوناگون طراحی سایت می‌پردازد. در صفحه‌ای که مطلب آموزشی قرار دارد لینک و بنزی به خدمات سایت نیز وجود دارد که کاربر در صورت کلیک و مشاهده محصولات و خدمات و مشاهده قیمت‌ها ممکن است به سفارش محصول یا خدمت اقدام کند و به این ترتیب کاربر به مشتری تبدیل می‌شود و هدف اصلی که فروش و درآمدزایی است، محقق می‌گردد.

۱۱-۸- مفهوم بازاریابی اینترنتی

به طور کلی، واژه بازاریابی اینترنتی، به استفاده از اینترنت به منظور انجام تبلیغات، فروش کالا و خدمات گفته می‌شود. در حال حاضر، بیش از یک سوم مصرف‌کنندگان خانگی در آمریکا و بسیاری از نقاط اروپا، که به شبکه اینترنت دسترسی دارند، خریدهای خود را به صورت اینترنتی انجام می‌دهند. از مزایای بازاریابی اینترنتی، در دسترس بودن اطلاعات وسیع و نامحدود، جستجوی کالای موردنظر در هر ساعت از شبانه‌روز و خرید سریع و بدون واسطه کالاست (شکل ۱۱-۲۴).

شکل ۱۱-۲۴

شکل ۱۱-۲۹

با اطمینان داشتن از نصب مودم و سیم تلفن، به ترتیب به اجرای مراحل زیر بپردازید :

- ۱- روی منوی استارت (Start) کلیک کنید تا کرکره نوار ابزار باز شود (شکل ۱۱-۳۰).

شکل ۱۱-۳۰

تجارت الکترونیک، شامل به اشتراک گذاشتن یا در معرض دید قرار دادن اطلاعات کسب و کار، برقراری ارتباط تجاری و هدایت داد و ستد تجاری به وسیله شبکه‌های ارتباطی مؤثر و مردمی برای تهیه محصولات و خدمات است. مزایده یا مناقصه کالا و خدمات را نیز می‌توان به سادگی از طریق تجارت الکترونیک انجام داد (شکل ۱۱-۲۷).

شکل ۱۱-۲۷

۱۱-۸-۲- روش‌های ثبت کالا در اینترنت : برای ثبت و تبلیغ کالای خود در شبکه جهانی اینترنت، به یک کامپیوتر مجهز به مودم و یک خط تلفن نیاز خواهید داشت. برای اتصال به اینترنت، کارت اشتراک اینترنت را از فروشگاه‌های رایانه‌ای خریداری کنید، یا با یکی از سرویس‌دهندگان اینترنت تماس بگیرید و درخواست اشتراک نمایید. پس از خرید کارت یا اشتراک اینترنت، یک نام (ID) و یک کلمه عبور (Password) به شما اختصاص می‌یابد (شکل‌های ۲۸ و ۲۹).

شکل ۱۱-۲۸

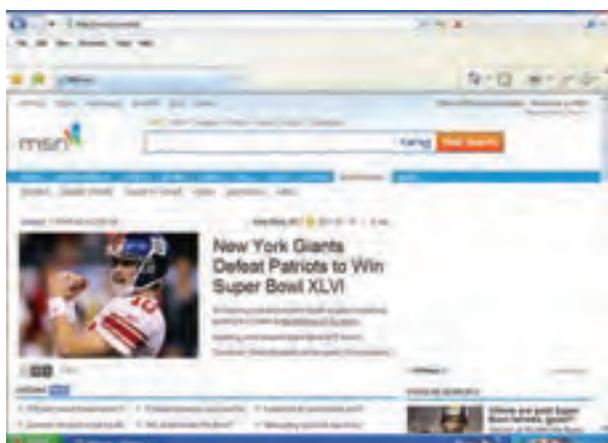
شکل ۱۱-۳۳

<http://www.yahoo.com> (شکل ۱۱-۳۴)

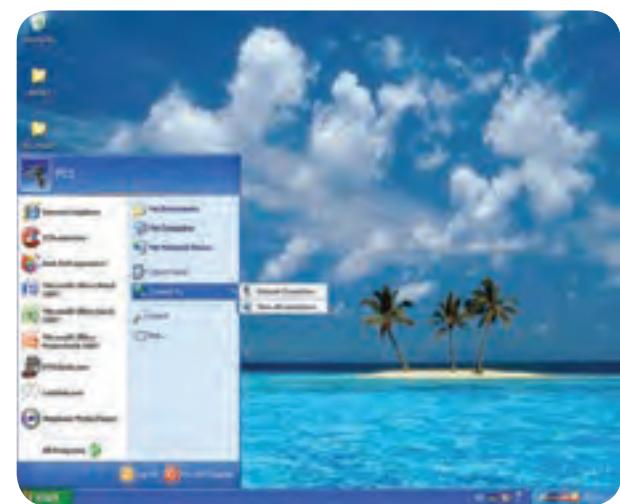
شکل ۱۱-۳۴

<http://www.msn.com> (شکل ۱۱-۳۵)

شکل ۱۱-۳۵

۲- از روی نوار ابزار، گزینه «connect to»، گزینه «Internet connection» را انتخاب کنید (شکل ۱۱-۳۱).

شکل ۱۱-۳۱

۳- با انتخاب گزینه «Internet connection»، صفحه‌ای مانند صفحه شکل ۱۱-۳۲ مشاهده می‌کنید.

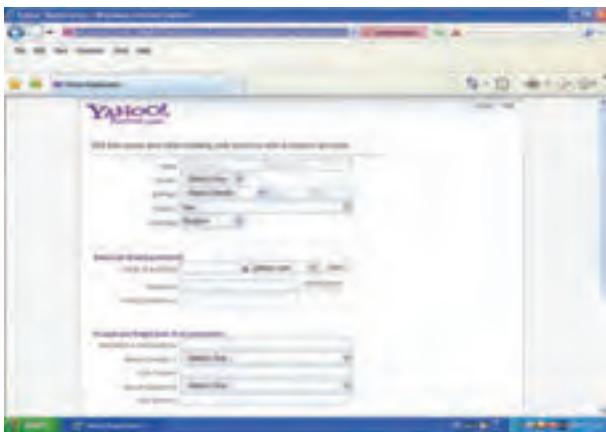

شکل ۱۱-۳۲

۴- رمز عبور و پسورد روی کارت اینترنت را وارد گزینه «Dail» را انتخاب کنید. در بالای صفحه انتهای سمت چپ می‌توانید آدرس سایت را وارد کنید.

۵- در این قسمت یکی از عبارات زیر را تایپ کنید.
<http://www.google.com> (شکل ۱۱-۳۳)

۴- صفحه‌ای مانند شکل ۱۱-۳۸ باز می‌شود. حال به ترتیب، اطلاعات خواسته شده را تکمیل کنید (شکل ۱۱-۳۹).

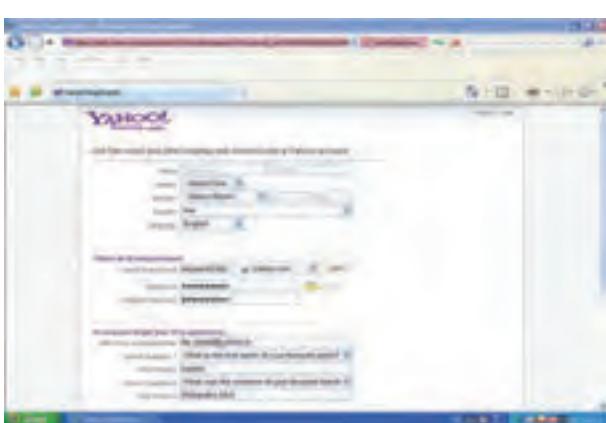

شکل ۱۱-۳۸

شکل ۱۱-۳۹

۱۱-۸-۳- اطلاعاتی که باید تکمیل کنید عبارت اند از : نام، نام خانوادگی، جنسیت، تاریخ تولد، کشور، زبان و ... در پایان، عبارت «Create my Account» را انتخاب کنید (شکل‌های ۱۱-۴۰ و ۱۱-۴۱).

شکل ۱۱-۴۰

۶- شما وارد فضای شبکه جهانی اینترنت شده‌اید. برای اینکه بتوانید یک محل ارتباط در شبکه اینترنت ایجاد کنید تا به وسیله آن اطلاعات یا نامه‌های ارسالی به راحتی در دسترس قرار گیرد، باید یک پیام‌نگار (Email) ایجاد کنید. برای این کار، به ترتیب به اجرای مراحل زیر پردازید :

۱- در موتور جستجوگر یاهو، در بالای صفحه، گوشة سمت چپ گزینه «Email yahoo» را انتخاب کنید.

۲- صفحه‌ای مانند شکل ۱۱-۳۶ باز می‌شود. به گوشة سمت راست تصویر پایین صفحه دقت کنید : یک متن با عنوان «create new Account» مشاهده می‌کنید.

شکل ۱۱-۳۶

۳- گزینه «create new Account» را انتخاب نمایید (شکل ۱۱-۳۷).

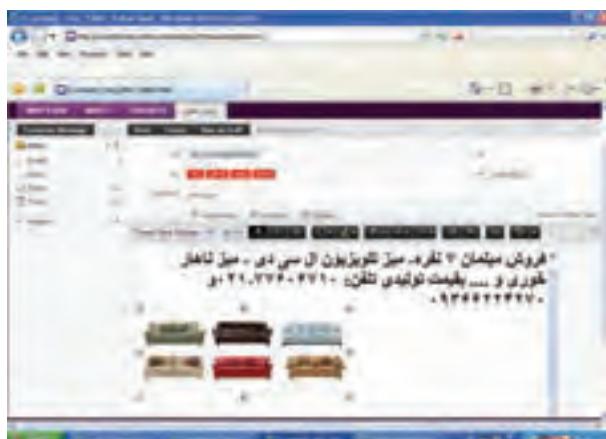

شکل ۱۱-۳۷

شکل ۱۱-۴۴

با استفاده از پیام نگار (E-mail) می‌توانید کالای خود را تبلیغ کنید. پس از اینکه مشخصات کالا و شماره تماس خود را تایپ کردید و تصویر محصول با کالای خود را در قسمت «Compose Message» قرار دادید، با استفاده از گزینه «Send» و تکمیل آدرس فرد گیرنده در قسمت «To» اطلاعات موردنظر را ارسال کنید (شکل ۱۱-۴۵).

شکل ۱۱-۴۵

۱۱-۸-تبليغات رايگان : با استفاده از موتورهای جستجوگر، که قبل آنها را معرفی کردیم، جمله تبلیغ رایگان را در قسمت جستجو (Search) درج کنید. در این صورت، سایتها مختلفی را مشاهده می کنید که آماده اند کالای شما را به طور رایگان در معرض دید بازدیدکنندگان از اینترنت قرار دهند.

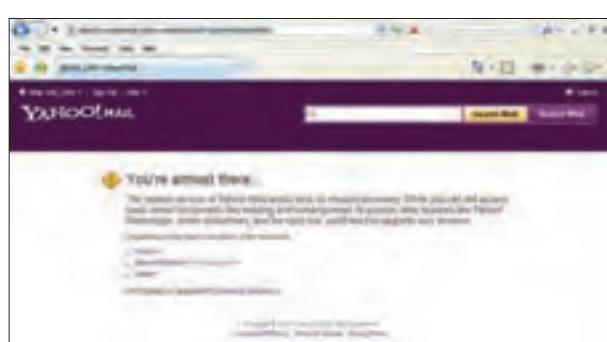
شکل ۱۱-۴۱

۵- يك صفحه حاوی اطلاعاتی که خود شماوارد کرده ايد، باز می شود. در صورت صحیح بودن اطلاعات، که در سمت چپ تصویر نمایش داده شده، عبارت «Countiune» را انتخاب کید (شکل ۱۱-۴۲).

شکل ۱۱-۴۲

۶- در صفحه بعد، عبارت «Countiune any way» را انتخاب کنید (شکل ۱۱-۴۳).

شکل ۱۱-۴۳

سپس اطلاعات خواسته شده را تکمیل کنید و در محل پسا الکترونیک پیام نگاری را که قبلًاً نحوه ساخت و استفاده از آن را آموزش دیده اید وارد کنید (شکل ۱۱-۴۹).

شکل ۱۱-۴۹

پس از تکمیل اطلاعات، گزینه ارسال را انتخاب کنید. در صورت صحیح بودن اطلاعات وارد شده، شکل ۱۱-۵۰ پیام برای شما نمایش داده می‌شود.

شکل ۱۱-۵۰

به پیام نگار خود مراجعه کنید؛ یک پیام از سایتی که عضو آن شده اید دریافت نموده اید (Inbox) که نام کاربر و کلمه عبور (پسورد) شما برای ورود و تبلیغ کالای خود در سایت موردنظر است. پس از ورود نام و رمز عبور، وارد پسا الکترونیک خود شوید و با کلیک روی گزینه (Inbox)، پیغام موردنظر را مشاهده کنید (شکل ۱۱-۵۱).

برای آشنایی با چگونگی استفاده از تبلیغ رایگان، روی اولین سایت، کلیک کنید تا سایت موردنظر باز شود (شکل های ۱۱-۴۶ و ۱۱-۴۷).

شکل ۱۱-۴۶

شکل ۱۱-۴۷

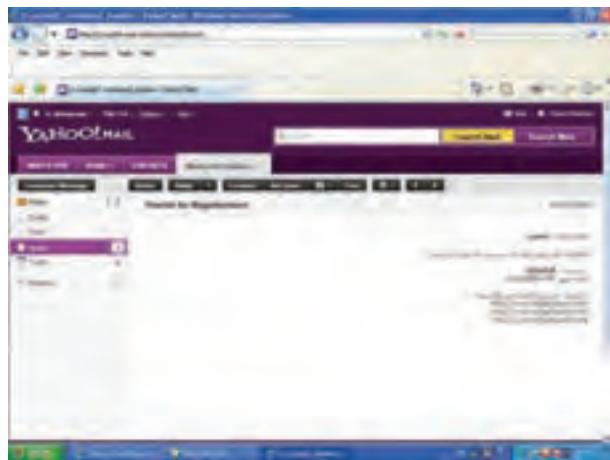
در این سایتها، برای اجرای تبلیغ، ابتدا باید در سایت موردنظر ثبت نام کنید. سپس روی گزینه ثبت نام کلیک کنید تا صفحه‌ای مانند شکل ۱۱-۴۸ ظاهر شود.

شکل ۱۱-۴۸

شکل ۱۱-۵۳

شکل ۱۱-۵۱

شکل ۱۱-۵۴

شکل ۱۱-۵۲

شکل ۱۱-۵۵

پس از بازشدن، صفحه کاربری خود را مشاهده می‌کنید.
با انتخاب گزینه درج آگهی جدید، آگهی خود را درج
کنید.
پس از تکمیل اطلاعات خواسته شده، گزینه ارسال را
انتخاب کنید تا پس از تأیید مدیر سایت، آگهی شماره‌ی سایت
نمایش داده شود (شکل‌های ۱۱-۵۷ تا ۱۱-۵۹).

<http://www.blogsky.com>

برای ساخت یک وبلاگ و تبلیغ کالا، باید مراحل زیر را اجرا کنید:

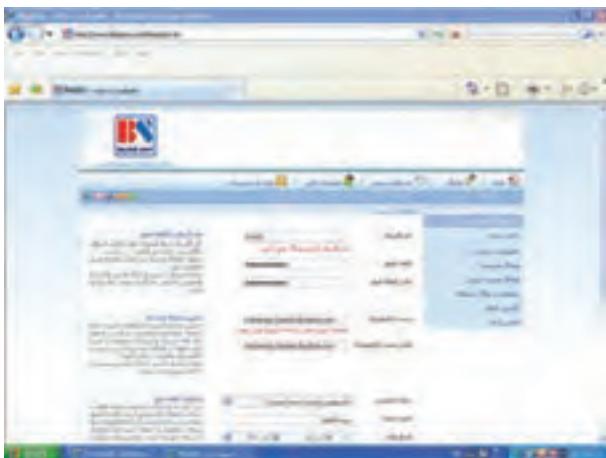
۱- وارد سایت <http://www.blogsky.com> شوید (شکل ۱۱-۵۸).

شکل ۱۱-۵۸

۲- مراحل عضویت در سایت را مانند مراحل پیش طی نمایید و پس از تکمیل اطلاعات موردنظر، گزینه ثبت نام را انتخاب کنید. پیغامی مبنی بر موفقیت شما در ثبت نام نمایش داده می شود.

پیام نگار خود را باز کنید. پیام را به دقت مطالعه کنید و با استفاده از آدرس درج شده، مراحل بعد را پیگیری کنید (شکل های ۱۱-۵۹ تا ۱۱-۶۳).

شکل ۱۱-۵۹

شکل ۱۱-۵۶

شکل ۱۱-۵۷

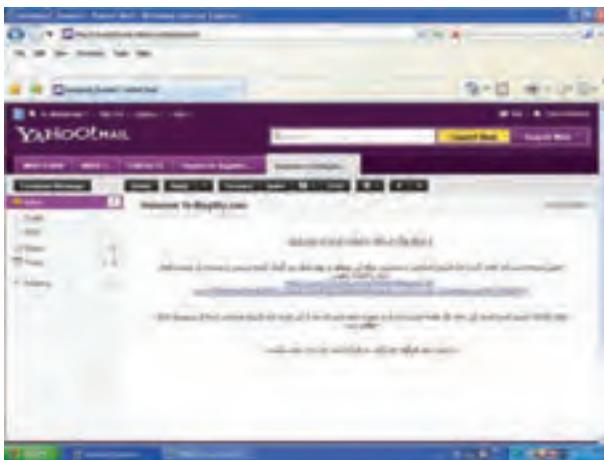
۱۱-۵-۵-۱۱-۸- ساخت وبلاگ و تبلیغ کالا : وبلاگ، پدیده‌ای نوپا در عرصه اینترنت است، که بیش از چند سال از پیدایش آن نمی گذرد.

وبلاگ (Web log) که به آن بلاگ (belg) نیز می گویند، ترکیبی از دو کلمه Web به معنای شبکه جهانی و Log به معنای گزارش روزانه است، و به یادداشت‌هایی گفته می شود که توسط یک یا چند نفر به صورت روزانه، هفتگی یا ماهانه در عرصه اینترنت قرار می گیرد.

شما می توانید به صورت رایگان یا با صرف هزینه، صاحب یک وبلاگ شوید. معروف ترین سرویس های وبلاگ عبارت اند از :

<http://www.blogger.com>

<http://www.Persianblog.com>

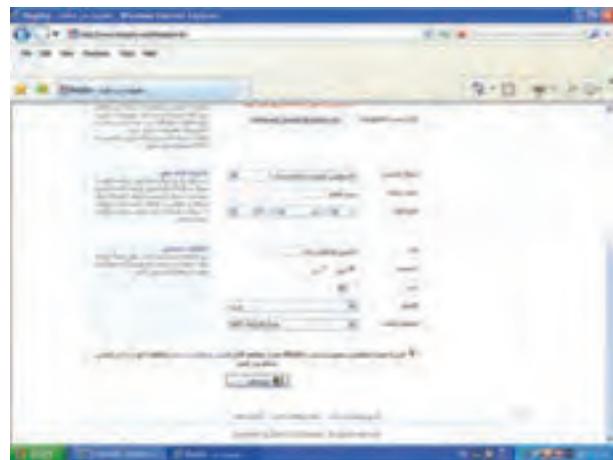

شکل ۱۱-۶۳

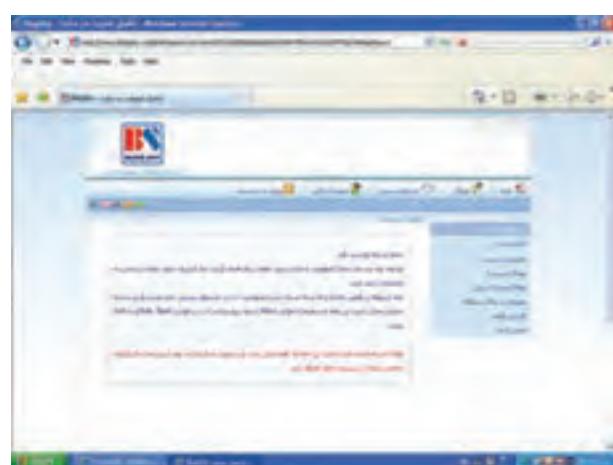
در صورتی که اطلاعات وارد شده مورد تأیید است، گزینه تأیید را انتخاب کنید. نام کاربری و کلمه عبور را وارد کنید تا وارد وبلاگ خود شوید (شکل های ۱۱-۶۴ تا ۱۱-۶۶).

شکل ۱۱-۶۴

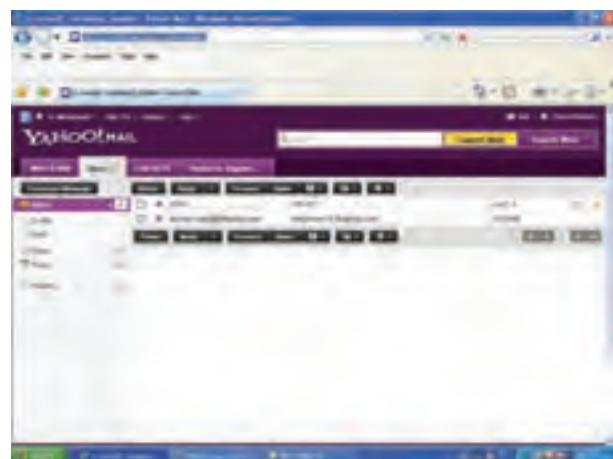
شکل ۱۱-۶۵

شکل ۱۱-۶۶

شکل ۱۱-۶۷

شکل ۱۱-۶۸

شکل ۱۱-۶۸

۱۱-۸-خرید اینترنتی : خرید از فروشگاه‌های اینترنتی، بسیار ساده است. شما در کوتاه‌ترین زمان ممکن و بدون نیاز به پول نقد، می‌توانید از فروشگاه‌های اینترنتی خرید کنید. برای خرید از فروشگاه‌های اینترنتی باید مراحل زیر را اجرا کنید:

گام اول : وارد موتور جست‌وجوگر «google» شوید و برای مثال کلمه ایران مارکت سنتر را وارد کنید (شکل‌های ۱۱-۷۰ و ۱۱-۶۹).

شکل ۱۱-۶۹

شکل ۱۱-۷۰

شکل ۱۱-۶۶

آدرس وبلاگ را با توجه به نام شرکت یا خدمتی که می‌خواهید ارائه دهید وارد کنید.

دقت نمایید که عبارت انتخاب شده، کوتاه و با کمترین لغت به کار برده شده ساخته شود. پس از انتخاب آدرس وبلاگ، عنوان وبلاگ و توضیحات وبلاگ، گزینه ثبت را انتخاب کنید. اکنون شما صاحب یک صفحه کاربری وبلاگ شده‌اید. به پیام‌نگار خود مراجعه کنید و پیامی را که از مدیریت وبلاگ دریافت نموده‌اید در قسمت (Inbox) بینید (شکل‌های ۶۳ و ۱۱-۶۴).

نام کاربری و کلمه عبور خود را یادداشت کنید مجدداً وارد وبلاگ شوید و نام کاربری و کلمه عبور خود را وارد کنید؛ حالا می‌توانید یادداشت یا کالای خود را روی وبلاگ خود فرار دهید (شکل‌های ۶۷ و ۱۱-۶۸).

شکل ۱۱-۶۷

شهر و استان موردنظری را که می‌خواهید کالا را دریافت نماید مشخص کنید و روی گزینه مرحله بعد کلیک نماید (شکل ۱۱-۷۴).

شکل ۱۱-۷۴

گام دوم: در صفحه اصلی در قسمت جستجو مثلاً لغت مبلغمان را وارد کنید و کلید اینتر (Enter) را فشار دهید. لیستی از نتایج جستجو را مشاهده خواهید کرد (شکل‌های ۱۱-۷۱ و ۱۱-۷۲).

شکل ۱۱-۷۱

کالا را جهت دریافت مشخص کنید و روی گزینه مرحله بعد کلیک نماید.

در سبد خرید فروشگاه، کالایی را که انتخاب کرده‌اید مشاهده کنید. در صورت اطمینان از خرید کالا، نوع ارسال پستی را انتخاب و مشخصات خود را در بخش مشخصات خرید وارد نماید (شکل ۱۱-۷۵).

شکل ۱۱-۷۵

یکی از محصولات مورد نیاز را انتخاب کنید و روی گزینه خرید کلیک نماید (شکل ۱۱-۷۳).

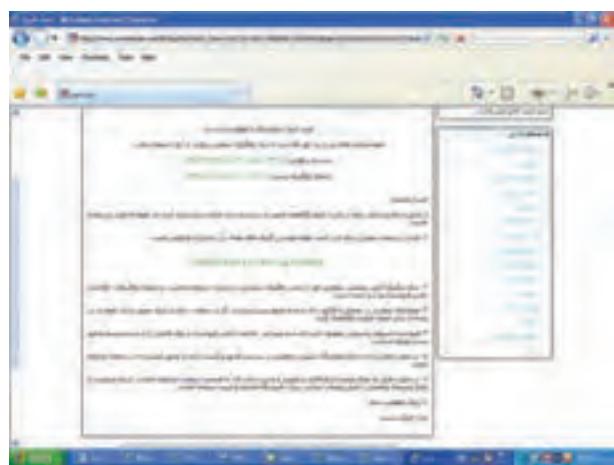

شکل ۱۱-۷۳

۱۱-۸-۷ نمونه سایت برای جستجوی کالا

- http://www.Pricelin.com
- http://www.hotwire.com
- http://www.ebay.com
- http://www.alibaba.com
- http://www.saioweb.com
- http://www.chinulingdian.com
- http://www.odlfloor.cn
- http://www.luligroup.com
- http://www.cnfx-floor.com
- http://www.furniture.com
- http://www.Furnitureinfashion.net
- http://www.cwwood.net
- http://www.machines wood.com
- http://www.adswood working.com
- http://www.woodworkingmachinerywa.com

در پایان، گزینه ثبت سفارش را انتخاب و سپس شناسه و شماره رهگیری پستی خود را یادداشت کنید و منتظر ارسال کالا باشید (شکل ۱۱-۷۶).

شکل ۱۱-۷۶

آزمون پایانی

۱- اصول و روش‌های ثبت کالا در اینترنت را بنویسید.

۲- چند نمونه سایت مورد استفاده در بازاریابی اینترنتی را معرفی کنید.

۳- کاربرد بازاریابی اینترنتی را بیان کنید.

۴- روش‌های ثبت کالا در اینترنت را نام ببرید.

۵- مفهوم تجارت الکترونیک را توضیح دهید.

۶- تبلیغات رایگان چگونه انجام می‌شود؟

پروژه‌های پیشنهادی و اجرا شده در مسابقات جهانی شاخه کارداش

اجرا شده در هنرستان شهید صیاد شیرازی پارسیان هرمزگان

اجرا شده در هنرستان وحدت تبریز

اجرا شده در هنرستان کارداش احمد آرام اصفهان

اجرا شده در مسابقات جهانی استرالیا

اجرا شده در مسابقات کانادا

اجرا شده در مسابقات جهانی استرالیا

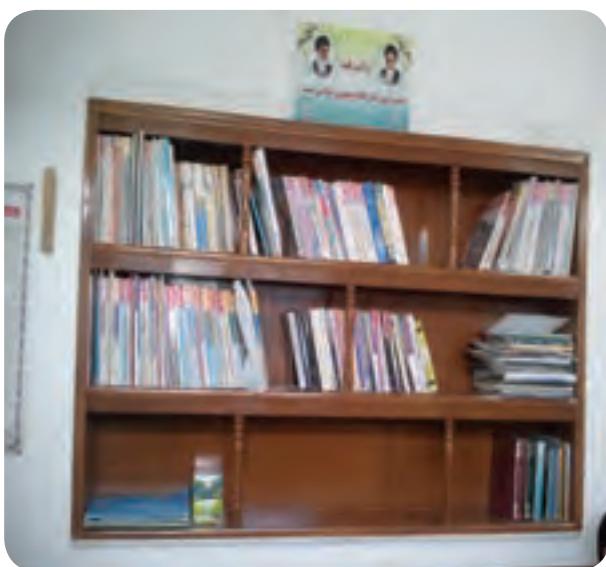
اجرا شده در هنرستان کارداش کرمان

اجرا شده در مسابقات جهانی کره جنوبی

اجرا شده در مسابقات جهانی ژاپن

اجرا شده در هنرستان دکتر حسابی دزفول (خوزستان)

اجرا شده در هنرستان مرحوم علاقه مندان منطقه ۹ تهران

اجرا شده در هنرستان شهید خدایی منطقه ۱۵ تهران

اجرا شده در هنرستان اندیشه منطقه ۱۵ تهران

منابع و مأخذ

در تدوین کتاب از منابع زیر استفاده شده است :

۱- ماشین آلات پیشرفته صنایع چوب، ۱۳۸۸، دکتر حسین رنگ آور، علی کوهپیما

۲- محاسبات فنی ۳ صنایع چوب، ۱۳۹۰، فرخ نیا همدانی، علی اکبر

۳- تکنولوژی مواد، ۱۳۹۰ احمد روشن بخش یزدی، محمدعلی خواجه شرف آبادی

۴- تکنولوژی کارگاه صنایع چوب، ۱۳۹۰، علی اصغر منانی، محمدعلی نیکنام، داود توبه خواه

۵- رسم فنی کالینت، ۱۳۹۰، داود توبه خواه، امیر نظری

۶- روکش کار مصنوعات چوبی، ۱۳۹۰، محمدعلی نیکنام، رامک فرج آبادی

۷- Cabinets, Shelves 23646292 ISBN: 97815801143634

۸- Building kitchen Cabinets Shmidt ISBN: 9781561561584703

۹- <http://www.google.com>

۱۰- <http://www.iranmarketscenter>

۱۱- <http://www.blogfa.com>

۱۲- <http://www.blogsky.com>

۱۳- <http://www.machines>

۱۴- <http://www.wood.com>

۱۵- <http://www.adswoodworking.com>

۱۶- <http://www.woodworkingmachinerywa.com>

